

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

नागपूर जिल्हा.

२००१-२००२

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई.

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक
व
आर्थिक समालोचन
2001-2002

जिल्हा : नागपूर

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,
अर्थ व सांख्यिकी संशोधनालय,
महाराष्ट्र शासन,
नागपूर

अनुक्रमणिका
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2001-2002

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		भाग - 1 दृष्टिक्षेपात जिल्हा	1 ते 7
		सामाजिक व आर्थिक समालोचन	1 ते 21
		भाग - 2 1. क्षेत्रफळ व लोकसंख्या	
1	1.1	2001 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ,घरे व लोकसंख्या	1
2	1.2	1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक वाढ	3
3	1.3	1991 च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण	11
4	1.4	2001 च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण	13
5	1.5(अ)	1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या	15
6	1.5(ब)	1991 च्या जनगणनेनुसार मुख्यत काम करणा-या व्यक्तींची उद्योगगट क्षेत्रनिहाय विभागणी	19
7	1.6(अ)	लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	20
8	1.6(ब)	लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	21
9	1.7	1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमातीकरिता आक्टोबरी	22
10	1.8	भिती, छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घरांचे वर्गीकरण	24
11	1.9	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबाचे वर्गीकरण	25
12	1.10	जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर	26
13	1.11	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - चालु किमतीनुसार	27
14	1.12	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - स्थिर (1993-94) किमती नुसार	28

अ. क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		2. हवामान	
15	2.1	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य 2001	29
16	2.2	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान 1998	34
		3. कृषी	
17	3.1	जमीनचा वापर सन 1997-98, 99-2000 व 2000-2001	35
18	3.2	तहसिलवार निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र 1997-98, 99-2000 व 2000-2001	37
19	3.3	मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन (2001-2002)	55
20	3.4	विविध साधनानी ओलीताखाली असलेले तालुकावार क्षेत्र 1997-98, 99-2000 व 2000-2001	56
21	3.5	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र 1997-98, 99-2000 व 2000-2001 चा वर्षाकरिता	58
22	3.6(अ)	तालुकावार सिंचन विहीरी आणि इतर विहीरी 1997-98, 99-2000 व 2000-2001	68
23	3.6(ब)	तालुकावार कुपननलीका, हातपप चालू असलेल्या हातपप व विद्युत पंपाची संख्या (2001-2002)	70
24	3.7	विहीरी खैरीज लघु पाटबंधा-यांची कामे (2001-2002)	71
25	3.8	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे 30, जून 2002 अखेरची	73
26	3.9	वहित धारण जमीनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलीता खाली असलेली वहितधारण जमीन आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमीनीची संख्या (1990-91)	77
27	3.10	कृषी विषयक अवजारे कृषी गणना 1997.	81
28	3.11	दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती 2001-2002	82

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		4. पशुसंवर्धन	
29	4.1	तर्हासलेवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे)	85
30	4.2	जिल्हयातील पशुवैद्यकीय संख्यांची तालुकावार संख्या 2001-2002	92
31	4.3	रोगांच्या प्रकारानुसार पशुच्या मृत्युची संख्या वर्ष 2001-2002	94
32	4.3(अ)	विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य वर्ष 2001-2002	95
33	4.4	मन्यलाप्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कतल केलेल्या पशुंची संख्या (2001-2002)	96
34	4.5	जिल्हयातील वनक्षेत्र वर्ष 2001-2002	97
35	4.6	जिल्हयातील मुल्य व गोण वनउत्पादन वर्ष (2001-2002)	98
36	4.7	जिल्हयातील भूजल मत्स्यव्यवसाय वर्ष (2001-2002)	99
37	4.8	जिल्हयातील सागरी मत्स्यव्यवसाय वर्ष (2001-2002)	
		5. रोजगार उद्योग, खनिकर्म व वीज	
38	5.1	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष 2001	100
39	5.2	चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 2001	106
40	5.3	कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष 2001	110
41	5.4	उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबींचा तपशिल (वार्षिक उद्योग पाहणी) वर्ष 1996-97	114
42	5.5	रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्रातील आकडेवारी वर्ष 2001	118
43	5.6	अज्ञानवाद मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 2001-2002	120
44	5.7	जिल्हयातील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 2001)	121
45	5.8	निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार (31 मार्च, 2002 ला संपणा-या वर्षाकरिता)	122
46	5.9	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लाकसंख्या व त्यांची लाकसंख्या 31 मार्च, 2002 अखेर	123
47	5.10	विजेचा वापर 2001-2002 या वर्षाकरिता	124
48	5.11	कृषी व विंगार कृषी उद्योग (आर्थिक गणना 1998)	125

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
49	5.12	प्रमुख उद्योग गटानुसार (कृषी व बिगर कृषी उद्योग) उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारण नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	126
50	5.13	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	127
51	5.14	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांतील कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	128
52	5.15	बिगर कृषी सहकारी आस्थापना (सर्व गट एकत्र) (आर्थिक गणना 1998)	129
53	5.16	उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व राजगार यांची संख्या - (आर्थिक गणना 1998)	130
54	5.17(अ)	वस्तूनिर्माण व दुरुस्ती सेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान	131
55	5.17(ब)	गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	132
56	5.18(अ)	घाऊक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	133
57	5.18(ब)	घाऊक व किरकोळ व्यापार उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान संख्या (आर्थिक गणना 1998)	134
58	5.19(अ)	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	135
59	5.19(ब)	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवामधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	136
60	5.20(अ)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	137
61	5.20(ब)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण उद्योग गटामधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	138

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		6.सहकार	
62	6.1	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था 31.3.2002 अखेर	139
63	6.2	जिल्हयातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती (31.3.2002 ला संपणा-या वर्षाकरिता)	140
64	6.3	जिल्हयातील सहकारी संस्थांची लेखा परीक्षण वर्गाप्रमाणे वर्गवारी 31.3.2002 अखेर	141
65	6.4	जिल्हयातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेची कार्य 31.3.2002 अखेर	142
66	6.5	जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर	143
67	6.6	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर	--
68	6.7	जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2002अखेर	146
69	6.8	जिल्हयातील प्राथमिक-कृषी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2002 अखेर	149
70	6.9	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2002 अखेर	--
71	6.10	जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2002 अखेर	150
72	6.11	जिल्हयातील बिगर कृषी सहकारी पतसंस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर	151
73	6.12	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर	152
74	6.13	जिल्हयातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर	155
75	6.14	जिल्हयातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे प्रमुख कार्यांचा तपशिल 31.3.2002 अखेर	156
76	6.15	जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 31.3.2002 अखेर	157
77	6.16	जिल्हयातील मावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे 31.3.2002 अखेर	165

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		7. वैद्यकीय व आरोग्य सेवा	
78	7.1	सार्वजनिक व अर्थ सहाय्यीत संस्थामाफ त उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती 2001	166
79	7.2	नांदणी जिल्ह्याच्या जन्म-मृत्यूची संख्या 2001	168
80	7.3	विविध कारणानुसार मृत्यूची संख्या 2001	170
81	7.4	माता बाल सांगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टोचणी 2001-2002 च्या कारिता	171
82	7.5	जिल्ह्यातील कुटुंब नियोजन केंद्राची संख्या 2001-2002	172
		8. शिक्षण	
83	8.1	2001 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता	173
84	8.2	शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या 2000-2001	174
85	8.3	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 2000-2001	175
86	8.4	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था 2000-2001	176
87	8.5	आर्थिक दृष्ट्या मागसलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती 2000-2001	177
88	8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 2001-2002	178
89	8.7	जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालय) तांत्रिक शाळा (आठवी ते बारावी) 2001-2002	179
90	8.8	जिल्ह्यातील प्रांढ शिक्षण कार्यक्रम 2001-2002	--
91	8.9	शिक्षकाकरिता प्रशिक्षण संस्था 1999-2000	180
92	8.10	तालुकावार शारीरिक शिक्षण महाविद्यालये, क्रिडांगणे, क्रिडा संस्था आणि क्रिडा शिष्यवृत्तीधारक इत्यादी माहिती - 2001	181

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		9. वाहतूक व दळणवळण	
93	9.1(अ)	रेल्वे मार्गाची लांबी (31.3.2002 या वर्षाअखेर)	182
94	9.1(ब)	रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी (31.3.2002 या दिवशीची)	183
95	9.2	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी 31 मार्च 2002 अखेर	184
96	9.3	वापरात असलेली मोटर वाहनांची संख्या 31 मार्च 2002 वर्षाअखेर	185
97	9.4	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतूक आकडेवारी (2001-2002) वर्षाकरिता	186
98	9.5	महत्वाच्या रस्त्यांवरील वाहतूक गणना 2001 या वर्षाकरिता (वाहतूक गणना डिसेंबर, 2001)	187
99	9.6	पोस्ट, तारघरे व दुरध्वनी सेवा यांची आकडेवारी (वर्ष 31 मार्च, 2002) अखेर	199
		10. स्थानिक संस्था	
100	10.1	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च (वर्ष 2001-2002 करिता)	200
101	10.2	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च (2001-2002 या वर्षाकरिता)	201
102	10.3	जिल्हापरिषदेचे बाबवार उत्पन्न व खर्च (2001-2002 या वर्षाकरिता)	204
103	10.4	महानगरपालिका कटकमंडळे व महानगरपालिकांची उत्पन्न व खर्च (2001-2002 वर्षाकरिता)	206
		11. नियोजन	
104	11.1	विविध विकास शिर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च 2001-2002	208
105	11.2	योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधने 2001-2002 या वर्षाकरिता	210
106	11.3	रोजगार हमी योजना (2001-2002 या वर्षाकरिता)	219
107	11.4	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च (2001-2002 वर्षाकरिता)	220
108	11.5	पिण्याच्या पाण्याच्या सोई व टंचाई संबंधी केलेल्या उपायायोजना 2001-2002 या वर्षाकरिता	221
109	11.6	संकरीत व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र (2001-2002 वर्षाकरिता)	223

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
110	11.7	जिल्ह्यातील रासायनिक खताचे वाटप(2001-2002वर्षाकरिता)	230
111	11.8	जिल्ह्यातील साखर कारखाने 2001-2002 या गळीत हंगामाकरिता	231
112	11.9	दुग्ध संस्थांची संख्या (वर्ष 2001-2002)	232
113	11.10	अवषण प्रवण कार्यक्रमांची पगती दर्शविणारा तक्ता(वर्ष2001-2002)	233
114	11.11	जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती व त्यावरील तद्तुद व खर्च (2001-2002)	234
115	11.12	बीता कलनी कार्यक्रम (2001-2002 या वर्षाकरिता)	236
116	11.13	विशेष घटक योजना (2001-2002 या वर्षाकरिता)	237
117	11.14	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (वर्ष 2001-2002)	238
12. किंमती व निर्देशांक			
118	12.1	जिल्ह्यातील निव्वळ शेतीमालाच्या सरासरी घाऊक किंमती एप्रिल,2001 ते मार्च,2002	240
119	12.2	जिल्ह्यातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती वर्ष 2001	242
120	12.3	महत्वाच्या ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक सन 2001-2002	248
13. न्याय व प्रशासन			
121	13.1	जिल्ह्यातील पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची एकूण संख्या सन 2001-2002	249
122	13.2	जिल्ह्यातील गुन्ह्यासंबंधीची आकडेवारी सन 2001-2002	250
123	13.3	तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार सन 2001-2002	251
124	13.4	तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगाराचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण 2001-2002	252
125	13.5	दिवाणी व फौजदारी न्यालयात निकालात काढलेली कामे/प्रकरणे सन 2001-2002	253

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		14. बँकींग व विमा	
126	14.1	जिल्हयातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकाची संख्या, ठेवी व कर्जे सन 2001-2002	254
127	14.2	जिल्हयातील 31 मार्च, 2002 रोजी चालू असलेल्या संयुक्त भांडवलाची संख्या	255
128	14.3	उत्तरविलेख्या विमा पत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम (2001-2002)	255
		15. संकिर्ण	
129	15.1	जिल्हयातील चित्रपट गृहाविषयी आकडेवारी सन 2001-2002	256
130	15.2	गाळा केलेली अल्पबचत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या सन 2001-2002	257
131	15.3	तहसिल निहाय गाळा केलेला जमीन महसूल सन 2001-2002	258
132	15.4	मुद्रणासये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियतकालिके 31.3.2002 या दिवशी	259
133	15.5	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदूळ, गहू व साखर सन 2001-2002	261
134	15.6	जिल्हयातील 1999 मधील लोकसभा व 1999 मधील विधानसभा निवडणूक संबंधी आंकडेवारी	262
135	15.7	जिल्हयातील 31.3.2002 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या विश्रामगृहाची तालुका निहाय यादी	266
136	15.8	निवडक निर्देशाकाचे कल 2001-2002	268

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2001-2002

दृष्टिक्षेपात जिल्हा - नागपूर

अ.क्र. 1	बाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
(एक)	प्राकृतिक रचना			
	अ) भौगोलिक स्थान		0	0
	1) उत्तर अक्षांश	अंश	20.35 ते 21.44	16.4 ते 22.1
			0	0
	2) पूर्व रेखांश	अंश	78.15 ते 79.40	72.6 ते 80.9
	ब) हवामान			
	तापमान		1998	2000-2001
	1) किमान	डिग्री सेल्सिअस	6.6	5.6
	2) कमाल	डिग्री सेल्सिअस	46.8	45.9
	3) पर्जन्य (सरासरी)	मि.मि.	1064.1(2001)	1628.00(1998)
	क) प्रशासकिय विभाग(2001-2002)			
	1) तहसिल	संख्या	14	353
	2) पंचायत समित्या	संख्या	13	349
	3) टंचाई ग्रस्त तालुके	संख्या	1	उ.ना.
	4) एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प	संख्या	1	उ.ना.
	5) शहरे	संख्या	29	378
	6) गावे (एकूण) 2001प्रमाणे	संख्या	1874	43722
	1) निर्जन	संख्या	320	उ.ना.
	2) वस्ती असलेली	संख्या	1554	43722
	7) क्षेत्रफळ	चौ.कि.मी.	9892	307583
(दोन)	प्रशासकिय संस्था (2001-2002)			
	1) पंचायत समित्या	संख्या	13	349
	2) महानगरपालिका	संख्या	1	19
	3) नगरपरिषदा	संख्या	10	224
	4) कटक मंडळे	संख्या	1	7
	5) ग्रामपंचायती	संख्या	778	278320

। वस्ती नसलेली गावे धरून

○ नगर पंचायतीसह

अ.क्र. 1	बाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागापूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
	6) पोलीस ठाणी	संख्या	59	913 (31डिसे.2001)
	7) पोलीस आऊट पोस्ट	संख्या	121	1787 (31डिसे.2001)
(तीन)	लोकसंख्या 2001 प्रमाणे			
	1) ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	1444	55732
	2) नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	2607	41020
	3) एकूण लोकसंख्या	आकडे हजारात	4051	96752
	4) अनुसुचित जातीची लोकसंख्या(1991)	आकडे हजारात	619	8758
	5) अनुसुचित जातीच्या लोकसंख्या 1991 ची एकूण लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	18.84	11.09
	6) अनुसुचित जमातीची लोकसंख्या(1991)	आकडे हजारात	458	7318
	7) अनुसुचित जमातीच्या लोक संख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी(1991)	टक्केवारी	13.92	9.27
	8) पुरुष (2001)	आकडे हजारात	2095	50334
	9) स्त्रिया	आकडे हजारात	1956	46418
	10) स्त्रि - पुरुष प्रमाण	1000 पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण	934	922
	11) घनता (1991)	दर चौरस कि.मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	331	314
	12) साक्षरतेचे प्रमाण (2001)			
	1) एकूण	टक्केवारी	84.18	77.3
	2) पुरुष	टक्केवारी	90.25	86.3
	3) स्त्रिया	टक्केवारी	77.65	67.5
(चार)	4) राज्यामध्ये जिल्हयांचा क्रमांक कृषि (अस्थादी)	संख्या	(2000-2001)	(2000-2001)
	1) भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	986	30758
	2) जंगलव्याप्त क्षेत्र त्याची भौगोलिक क्षेत्राची टक्केवारी	हजार हेक्टर टक्केवारी	135 13.69	5217 16.96
	3) शेतीस उपलब्ध नसलेली जमीन			
	अ) बिगर शेती वापराखालील जमीन	हजार हेक्टर	61	1373
	ब) पडीत आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	45	1722
	क) एकूण (अ ब)	हजार हेक्टर	106	3095

अ.क्र. 1	बाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
	4) पडील जमिनी व्यतिरिक्त लागवड न केलिली इतर जमीन			
	1) कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	53	1250
	2) झाडे झुडपाखालील जमीन	हजार हेक्टर	19	245
	3) लागवडीयोग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	51	915
	5) पडील जमीन			
	1) चालू पड	हजार हेक्टर	36	1222
	2) इतर पड	हजार हेक्टर	34	1195
	6) पिकाखालील जमीन			
	1) पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	518	17619
	2) दुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	91	4762
	3) एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	609	22381
	7) ओलित क्षेत्र			
	1) निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	93	2975
	2) एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	213	3667
	8) महत्त्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र (अन्नधान्य)	हजार हेक्टर	287	12798
	9) वहित धारण जमीन (अंतिम) (1990-91)			
	1) 2 हेक्टरपेक्षा कमी	हजार हेक्टर	114	6002
	2) 2 ते 10 हेक्टर	हजार हेक्टर	97	3297
	3) 10 हेक्टरपेक्षा जास्त	हजार हेक्टर	4	171
	10) जमीन महसूल वसुली (2001-2002) (सुधारित)	लाख रुपये	213	1900
	11) जिल्हा परिषदाचा उपकर	हजार रुपये	1286	400
	12) पंचायत समित्यांचा खर्च	—	622	(एकजित)
(पाच)	पशुसंवर्धन (पशुगणना) (1997) (अस्थाई)			
	1) एकूण पशुधान	संख्या हजारात	1094	39638
	2) गायी व बैल	संख्या हजारात	639	18071
	3) म्हशी व रेडे	संख्या हजारात	94	6073
	4) मेंढ्या व शेळ्या	संख्या हजारात	346	14802
	5) कांबड्या व बदके	संख्या हजारात	694	35392

अ.क्र. 1	बाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
(सहा)	सहकार (2001-2002)			
	1) सहकारी संस्था	संख्या	3938	165789
	2) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	संख्या	580	20674
	3) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थांची सभासद संख्या	संख्या हजारत	208	10340
	4) सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	210	23484
	5) प्राथमिक कृषि पत संस्थांनी दिलेली कर्जे	रुपये कोटीत	54.33	3753
(सात)	जलसिंचन		(6/2001अखेर)	(6/2002अखेर)
	अखेरपर्यंत पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र			
	1) मोठे प्रकल्प	संख्या	1	31
	2) मध्यम प्रकल्प	संख्या	15	176
	1 व 2 चे लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	252	इ.ना.
	3) लघु प्रकल्प (राज्यक्षेत्र)	संख्या	49	2150
	लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	18	इ.ना.
	4) सिंचन विहीरीखाली भिजणार क्षेत्र	हजार हेक्टर	41	1922
(आठ)	उद्योग		2001	2000
	1) नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	1708	33396
	2) नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या (उत्पादन चालू कारखाने)	संख्या	1471	28324
	3) सहकारी साखर कारखान्यांची संख्या (2000-2001)	संख्या	3	201
	4) सहकारी साखर कारखान्यातील उत्पादन (2001-2002)	हजार मेटन	2	(2001-2002) 5628
	5) सर्व पत निरण्यांची संख्या (2001-2002)	संख्या	7	230
(नऊ)	बीज		(31.3.2002)	(31.3.1998)
	1) वीजपुरवठा केलेली शहरे व खेडी	संख्या	1903	39413
	2) विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	1874	इ.ना.

अ.क्र. 1	वाव 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
	3) वीज पुरवठा केलेले पंप संच (मार्च, 2001 अखेरपर्यंत)	संख्या '000'	62	2367
(दहा)	4) बसविण्यात आलेले गोबरगॅस संयंत्रे सार्वजनिक आरोग्य (2001-2002)	संख्या	14475	उ.ना.
	1) रुग्णालय	संख्या	24	981
	2) दवाखाने (प्रा.आ.केंद्र म्हणून श्रेणी वाढीमुळे संख्येत घट)	संख्या	124	1629
	3) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	48	1768
(अकरा)	4) प्राथमिक आरोग्य पथके (अस्थायी) शिक्षण	संख्या	-	169
	1) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	2475	68394
	2) प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	451	11738
	3) प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	13	310
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	35	38
(बारा)	माध्यमिक शिक्षण 2001-2002		(2000-2001)	(2001-2002)
	1) दुय्यम शाळा	संख्या	695	16119
	2) शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	389	9636
	3) शाळेतील शिक्षण	संख्या हजारात	12	263
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	33	37
(तेरा)	उच्च शिक्षण			(2001-2002)
	1) संस्था	संख्या	141	1680
	2) एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	84	955
(चौदा)	अ) प्रौढ शिक्षण (2001-2002)			
	1) प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	2) प्रौढांचा उपस्थिती (साक्षर)	संख्या हजारात	उ.ना.	5331

अ.क्र. 1	बाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
	ब) तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण		(2001-2002)	(2001-2002)
	1) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	40	612
	1) शासकिय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	15	347
	2) अशासकिय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	25	265
	2) शासकिय व अशासकिय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या	5672	93424
	3) पदवी अभ्यासक माच्या तांत्रिक संस्था व त्याचा पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	13	147
	4) पदवीका व अभ्यासकमाच्या तांत्रिक संस्था व त्याची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	4200	44650
	5) व्यवसाय शिक्षण संस्था (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक गट) व त्याची प्रवेश क्षमता	संख्या	9	220
	संख्या	संख्या	3040	45980
	5) व्यवसाय शिक्षण संस्था (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक गट) व त्याची प्रवेश क्षमता	संख्या	87	उ.ना.
	संख्या	संख्या	10	उ.ना.
(पंधरा)	परीदहन आणि वळणवळण (मार्च, 2002 अखंड)			
	1) एकूण रेल्वे मार्ग लांबी	कि.मी.	421	5459
	2) रस्त्यांनी जोडलेली गावे			
	अ) बारमाही	संख्या	739	36996
	ब) हंगामी	संख्या	493	2192
	3) एकूण रस्त्यांची लांबी (पृष्ठांकित) 31 मार्च 2001	कि.मी.	9359	222600
	4) राष्ट्रीय महामार्गांची लांबी	कि.मी.	346	3710
	5) राज्य महामार्गांची लांबी	कि.मी.	875	33405
	6) महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	1003	47927
	7) इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	1422	43906
	8) ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	3462	93652

अ.क्र. 1	बाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
(साठ्या)	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम 1) चरित्र रेफेखालील कुटुंबे 1997-98 च्या सर्वेक्षणानुसार स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंसेवा योजना	संख्या लाखात	1.09	38.19
	2) स्वयंसेवागारांची संख्या (2001-2002)	संख्या	1838	70602
(सतरा)	राजगार निमित्त (2001-2002) अ) राजगार हमी योजना	मनुष्य दिवस लाखात	4.9	1616.95
	ब) जवाहर ग्रामसमृद्धी योजना (2000-2001 अखेर)	मनुष्य दिवस लाखात	7.46	228.62
(अठरा)	आदिवासी कल्याणकारी योजना आदिवासीकरिता आश्रमशाळा विद्यार्थी		(2001-2002)	(1997-98)
		संख्या	8	731
		संख्या	2525	248298
(एकोणद)	मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना अ) मागासवर्गीयांसाठी वसतीगृहे ब) वसतीगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या संख्या	(2000-2001)	(2001-2002)
		संख्या	9	243
		संख्या	840	19028
(वीस)	जिल्हा नियोजन (2001-2002) 1) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद 2) अनुशोष भरून काढण्यासाठी तरतूद	रुपये कोटीत रुपये कोटीत	70 0.56	3934.41 378.65
(एकेवीस)	नागरी पुरवठा (2001-2002) 1) रास्त भावाची दुकाने 2) पुरविलेला एकूण साठा (डिसे.2002अखेर) अ) गहू ब) तांदूळ 3) शासकीय गोदामे (30.6.2002) 4) साठविण्याची क्षमता (30.6.2002)	संख्या हजार टन हजार टन संख्या मेट्रिक हजार टनात	1808 37 17 13 15400	49940 740 445 944 581

टिप - 1) ड.ना. उपलब्ध नाही.
आधार 1) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.
2) जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.

भाग - १

समालोचन

2001-2002

सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2001-2002

जिल्हा - नागपूर

1. स्थान व भौगोलिक वैशिष्टे

1.1 भौगोलिक स्थान :-

गोंड राजा बख्त बुलंद यांनी अठराव्या शतकात नागपूर बसविले. व शहराच्या नावावरूनच नागपूर जिल्हा हे नांव या जिल्हयास देण्यांत आले. पुढे भोसले घराण्याने नागपूरला आपली राजधानी केली व या शहराचा आणि जिल्हयाचा विकास केला. सन 1817 मध्ये सिताबर्डीच्या यध्दात ब्रिटीशांनी भोसले घराण्यावर विजय मिळविला. सन 1853 मध्ये भोसले घराण्याचा -हास होऊन ब्रिटीश राजवटीस सुरुवात झाली. मध्य प्रांत व व-हाड याची राजधानी ब्रिटीशांनी नागपूर येथेच ठेवली. सन 1867 मध्ये ग्रेट इंडियन पेनीनसुला रेल्वे (सध्याची मध्य रेल्वे) मुळे या शहराचा इतर प्रमुख शहरांशी संबंध जोडण्यांत आला. त्यामुळे नागपूर शहराच्या आणि जिल्हयाच्या विकासास गती मिळाली. सन 1947 ला स्वातंत्र्य प्राप्ती नंतर मध्य प्रदेशाची निर्मिती झाली तेव्हा पासून 1956 पर्यंत नागपूर हे राजधानीचे ठिकाण होते. भाषावर प्रांत रचनेनंतर नागपूर जिल्हा द्विभाषिक मुंबई राज्यात समाविष्ट करण्यात आला. त्यामुळे नागपूरच्या राजधानीचे स्वरूप संपुष्टात आले. दिनांक 1 मे, 1960 रोजी महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मिती नंतर नागपूर करारानुसार नागपूरला उपराजधानीचे स्थान देण्यात आले. नागपूर हा जिल्हा उत्तर अक्षांश 20. 35 ते 21 .44 व पूर्व रेखांश 78. 15 ते 79. 40 चे दरम्यान पसरलेला आहे. जिल्हयाचे मुख्यालय नागपूर येथे असून ते भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण आहे. जिल्हयाच्या उत्तरेस मध्यप्रदेशातील छिंदवाडा व शिवनी जिल्हा व पूर्वेस भंडारा, दक्षिणेस चंद्रपूर आणि पश्चिमेस वर्धा जिल्हा आहे.

1.2 क्षेत्रफळ व प्रशासकीय विभाग :-

नागपूर जिल्हयाचे क्षेत्रफळ 9892 चौ.कि.मी.असून महाराष्ट्राच्या 3.23 टक्के आहे. तालुक्याच्या पुनर्रचनेपूर्वी पूर्ण जिल्हा पांच विभागात विभागलेला होता. त्या पांच विभागांचे मुख्यालय अनुक्रमे नागपूर, काटोल, सावनर, रामटेक व उमरेंड येथे होते. उपविभागीय अधिका-यांकडे त्या त्या उपविभागाची प्रशासकीय जबाबदारी होती. 1 मे, 1981 नंतर तालुक्यांची पुनर्रचना करण्यात येऊन एकूण 14 तालुके निर्माण करण्यांत आले. नागपूर - शहर हा तालुका सोडल्यास सर्व तालुक्याचे मुख्यालय पंचायत समितीचे जे मुख्यालय होते तेच ठेवण्यांत आले.

1991 चे जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्हयात 11 गणना शहरे आहेत. 2001 च्या जनगणनेनुसार एकूण 1874 खेडी असून त्यापैकी 1554 लोकवस्ती असलेली व 320 ओसाड खेडी आहेत. जिल्हयामध्ये 778 ग्रामपंचायती असून 10 कृषी उत्पन्न बाजार समित्या आहेत. जिल्हयामध्ये 10 नगरपालिका 1 कटकमंडळ व 1 महानगरपालिका कार्यरत आहे.

1.3 भौगोलिक दृष्टि :-

भौगोलिक दृष्ट्या नागपूर जिल्हा साधारणतः तीन विभागामध्ये विभागल्या जातो. उत्तरेकडील टेकड्याचा प्रदेश, पश्चिमेकडील डोंगराळ भाग व कन्हान, वेणा नदीच्या खो-यातील सखल भाग, उत्तरेकडील टेकड्याच्या प्रदेशात पिल्कापार, महादगड, गरमसूर, पिंपरडोह, जामगड, चापेगडी ह्या प्रमुख टेकड्या असून ईशान्येस अंबागड आहे. रामटेकच्या टेकडीवर प्रसिध्द कालीदास स्मारक उभारण्यात आले आहे. जिल्ह्याची समुद्रसपाटीपासून कम त.कमी उंची 274 मी. व जास्तीत जास्त उंची 652 मी. आहे.

1.4 भूगर्भ रचना :-

नागपूर जिल्ह्याच्या भूगर्भाची रचना विविध प्रकारच्या खनिजयुक्त खडकापासून तयार झाली आहे. जिल्ह्यातील कन्हान खो-यात कोळसा, खापा व सावनेर व रामटेक विभागात मॅगनीज, भिवापूर व उमरेड तालुक्यामध्ये कच्चे लोखंड, चुनखडी दगड, रामटेक व सावनेर तालुक्यातील कांद्री, पटगोवारी व देवलापार विभागात डोलामाईट दगड फार मोठ्या प्रमाणात आढळून येतो. याशिवाय फेल्सपार, क्वॉर्ट्स व टंगस्टन ही खनिजे आणि इमारती करिता उपयुक्त असणारे दगड या जिल्ह्यात सर्वत्र आढळून येतात. एकंदरीत या जिल्ह्याची भूगर्भ रचना उपयुक्त खनिजांमुळे अतिशय समृद्ध झालेली आहे.

1.5 नद्या :-

जिल्ह्याच्या पश्चिम सीमेवरून वर्धा व पूर्व सीमेकडून वैनगंगा नदी वाहतें वैनगंगा नदीमुळे भंडारा जिल्ह्याची आणि वर्धा नदीमुळे अमरावती जिल्ह्याची सीमा निश्चित झालेली आहे. जाम व वेणा ह्या नद्या वर्धा नदीच्या उपनद्या असून जाम नदी काटोल तालुक्यातून वाहत जाऊन वर्धा नदीस मिळते. वेणा नदी कवडस पठारातून उगम पावून नागपूर तालुक्यातून वाहते. कन्हान नदी सातपुडा पर्वतातून उगमपावून वैनगंगेस मिळते. पेंच कोलार आणि नाग नदी ह्या कन्हान नदीच्या उपनद्या आहेत. कन्हान व पेंच नदीपासून नागपूर शहरास पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा होतो. कन्हानच्या खो-यातील जमीन अतिशय सुपीक समजली जाते.

1.6 हवामान व पर्जन्य :-

जिल्ह्यातील हवामान विषम स्वरूपाचे असून उन्हाळ्यात उष्ण तर हिवाळ्यात थंड असते. 1997 वर्षातील जून महिन्यात नागपूर विमानतळ येथील उष्णतेचे जास्तीत जास्त प्रमाण 45.2 डिग्री सेल्सीअस तर 1998 मध्ये हे प्रमाण 46.8 डिग्री सेल्सीअस पर्यंत नोंदल्या गेले. डिसेंबर 98 महिन्यात याच केंद्राचे उष्णतामान कमीत कमी 6.6 डिग्री सेल्सीअस असल्याचे आढळून येते.

2001 मध्ये जिल्ह्याचे वार्षिक सरासरी पर्जन्यमान 1064.1 मि.मी. असून सर्वात जास्त कुही, भिवापूर, उमरेड तालुक्यात पडला. याच वर्षात हिंगणा, नरखेड व रामटेक तालुक्यात पावसाचे प्रमाण इतर तालुक्यापेक्षा सर्वात कमी होते. साधारणतः जून ते ऑक्टोबर या महिन्यात 59 ते 82 दिवस पाऊस पडतो. त्यातही पावसाचे प्रमाण जून, जूलै व ऑगस्ट या महिन्यातच अधिक असते.

1.7 जमीन व तिचे प्रकार :-

नागपूर जिल्ह्यात प्रामुख्याने काळी, मोराड, खरडी व बरडी प्रकारची जमीन आढळून येते मध्यम-काळी जमीन. प्रामुख्याने सावनेर व कळमेंधर तालुक्यातील वर्धा नदीच्या खो-यात आणि नागपूर व कामठीचे जवळपास आढळून येते असून कापसाचे उत्पादनाकरिता उपयुक्त समजली जाते. या जिल्ह्यात

भोरांड प्रकारची जमीन सर्वत्र तालुक्यामध्ये आढळून येत असून ज्वारीच्या पिकाकरिता उपयुक्त समजली जाते. खरडी, बरडी जमीन रामटेक तालुक्याचे उत्तरेस व काटोल तालुक्याचे डोंगराळ प्रदेशात आढळून येते.

2. लोकसंख्या

2.1 जनगणना :-

2001 चे जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्याची लोकसंख्या 4051444 असून त्यापैकी 2095489 पुरुष व 1955955 स्त्रिया आहेत. सन 1991 ते 2001 या दशवर्षामध्ये नागपूर जिल्ह्याची लोकसंख्या 23.24 टक्के ने जाऊन आढळते. जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागपूर शहर तालुक्याची लोकसंख्या 50.63 टक्के, सावनेर तालुका 5.49 टक्के, पारशिवनी तालुका 3.50 टक्के, रामटेक तालुका 3.74 टक्के, पौढ तालुका 3.37 टक्के, कामठी तालुका 5.18 टक्के, कुही तालुका 3.12 टक्के, भिवापूर तालुका 2.05 टक्के, उमरेड तालुका 3.62 टक्के, नागपूर (ग्रामीण) तालुका 4.74 टक्के, हिंगणा तालुका 4.72 टक्के, काटोल तालुका 3.84 टक्के, नरखेड तालुका 3.18 टक्के, कळमेश्वर तालुका 2.82 टक्के एवढी आहे.

2.2 लोकसंख्येची घनता (1991) :-

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे क्षेत्रफळ व लोकसंख्येच्या दृष्टीने विचार केल्यास नागपूर जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ महाराष्ट्र राज्याच्या क्षेत्रफळाच्या 3.23 टक्के आहे. व लोकसंख्या 4.19 टक्के आहे. नागपूर जिल्ह्याकरिता लोकसंख्येची घनता दर चौ.कि.मी. मागे 331 असून हे महाराष्ट्र राज्याकरिता दर चौ.कि.मी. मागे 257 आहे तर भारताचे दर चौ.कि.मी. मागे 267 आहे.

2.3 नागरी व ग्रामीण लोकसंख्येचे प्रमाण :-

2001 च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागरी भागामध्ये 64.36 टक्के व ग्रामीण भागामध्ये 35.64 टक्के लोक वास्तव्य करीत आहेत. जिल्ह्याची नागरी लोकसंख्या 2607362 असून त्यापैकी एकूण नागपूर शहरात 2051320 एवढे लोक वास्तव्य करीत आहेत. म्हणजेच जिल्ह्यातील एकूण नागरी लोकसंख्येपैकी 79 टक्के लोकसंख्या नागपूर शहरामध्ये व उर्वरित 21 टक्के लोकसंख्या कामठी, कानडी, कटकमंडळ, काटोल, नरखेड, मोवाड, सावनेर, खापा, कळमेश्वर, मोहपा, रामटेक, उमरेड, हिंगण्डे, वाडी, विजोली, यलंगी, मनसर, हिंगणा, सिल्लेवाडा, कन्हान(पिंपरी) टेकाडी, कांद्री, महादुला, कोराडी, तोतलाडोह, वानाडोंगरी, निलडोह, येरखेडा अशा सत्तावीस नागरी विभागात विभागल्या गेला आहे.

2.4 लोकसंख्येतील स्त्रियांचे प्रमाण :-

जिल्ह्यात दर हजार पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण 2001 च्या जनगणनेप्रमाणे 934 असून महाराष्ट्राच्या 922 च्या तुलनेत हे प्रमाण जास्त आहे. ग्रामीण भागात हे प्रमाण 936 असून नागरी भागात हे प्रमाण 932 आहे.

2.5 अनुसूचित जाती व जमाती (1991) :-

जिल्हयातील एकूण लोकसंख्येत अनुसूचित जातीचे नवबौध्दासह प्रमाण 18.53 टक्के असून अनुसूचित जमातीचे प्रमाण 13.93 टक्के आहे. हेच प्रमाण राज्याकरिता अनुक्रमे 11.09 व 9.27 टक्के आहे.

2.6 कामगार :-

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्हयामध्ये एकूण मुख्यतः काम करणारे 1167900 असून 64900 सिपांतीक कामगार आहेत. उरलेले 2054400 हे काम न करणारे आहेत. मुख्य कामगारापैकी 214700 शेतकरी, 280200 शेतमजूर, 25300 वस्तू निर्माण प्रक्रिया सेवा व दुरुस्त्या इ. घरगुती उद्योगात काम करणारे असून 647700 कामगार इतर व्यवसायात गुंतलेले आहेत.

2.7 लोकसंख्येची वयोगटानुसार रचना :-

1991 च्या जनगणनेनुसार नागपूर जिल्हयामध्ये 0 ते 14 या वयोगटात 1112837, 15 ते 19 या वयोगटात 336856, 20 ते 24 या वयोगटात 333674, 25 ते 29 या वयोगटात 281218, 30 ते 34 या वयोगटात 236696, 35 ते 39 या वयोगटात 211715, 40 ते 49 या वयोगटात 314992, 50 ते 59 या वयोगटात 214938 व 60 वर्षांपेक्षा अधिक या वयोगटात 234283 लोकसंख्या आहे. वय अनिर्देशित लोकसंख्या 10860 इतकी आहे.

2.8 साक्षरता (ग्रामीण व नागरी) :-

2001 च्या जनगणनेप्रमाणे एकूण लोकसंख्येपैकी 84.18 टक्के लोकसंख्या साक्षर असून ग्रामीण भागात 75.76 टक्के व नागरी भागात 88.75 टक्के आहे. साक्षरतेचे स्त्री व पुरुष यांचेसाठी प्रमाण अनुक्रमे 77.65 व 90.25 टक्के आहे.

2.9 वापरातील निवासी घरांची व कुटुंबांची संख्या :-

1991 च्या जनगणनेनुसार जिल्हयातील एकूण कुटुंबांची संख्या 610795 एवढी असून त्यापैकी 244165 ग्रामीण भागात व 366630 नागरी भागात आहेत. एकूण कुटुंबांच्या संख्येत बेघर कुटुंबांचा समावेश असून त्यात संस्था कुटुंबांचा समावेश नाही. एकूण निवासी घरांची संख्या 773170 एवढी असून ग्रामीण भागात 313700 व नागरी भागात 459470 घरे आहेत.

2.10 जिल्हा उत्पन्न अंदाज व दरडोई उत्पन्न :-

जिल्हास्तरावरिल उत्पन्नाचे अचूक अंदाज करण्यासाठी प्रदेशाला संचायित होणारे उत्पन्न हे संकल्पना वापरणे योग्य असले तरी, जिल्हा स्तरावरिल आर्थिक उलाढालीचा परिणाम जिल्हयापुरताच मर्यादित रहात नसल्यामुळे संबंधित जिल्हयाला बाहेरून प्राप्त होणारे व संबंधित जिल्हातून बाहेर जाणा-या उत्पन्नाचे मोजमाप करणे शक्य नसल्याने सदर पध्दतीचा वापर करता येत नाही. त्यामुळे उत्पन्न स्रोत पध्दती (Income originating approach) या संकल्पनेचा अवलंब करून जिल्हा स्तरावरिल उत्पन्नाचे अंदाज तयार करण्यात आलेले आहेत.

जिल्हा उत्पन्नाचे अंदाज तयार करण्याकरिता लागणारी मुलभूत माहिती अजूनही समाधानकारकरित्या उपलब्ध नाही. प्राथमिक क्षेत्राकरिता बहुतांश आकडेवारी उपलब्ध आहे. मात्र इतर

क्षेत्राकरिता आकडेवारी अतिशय अल्पशा प्रमाणात उपलब्ध आहे. ज्या क्षेत्राकरिता जिल्हास्तरावरिल आकडेवारी उपलब्ध नाही त्या क्षेत्राकरिता जिल्हावार अनुरूप असे निर्देशांक वापरून त्या आधारे राज्यस्तरावरिल उत्पन्नाची जिल्यामध्ये विभागणी करण्यात आलेली आहे.

आकडेवारीचा उपलब्धतेचा अभाव अनुरूप निर्देशांकाचा वापर तसेच पध्दती मधील अंतर्भूत उणिवा या सर्वांमुळे जिल्हा उत्पन्नाचे अचूक अंदाज बांधण्यामध्ये मर्यादा येत असल्याने हे अंदाज ढोबळ मानाणे जिल्ह्यातील उत्पन्नाची पातळी आजमाविण्याकरिता वापरावेत.

जिल्ह्याचे नियोजनाकरिता जिल्हा उत्पन्नाची अत्यंत आवश्यकता असल्याने जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन या वार्षिक प्रकाशनात नागपूर जिल्ह्याचे जिल्हा उत्पन्न अंदाज सन 2000-2001 व 2001-2002 प्रकाशित करण्यात येत आहे. सर्वसाधारणपणे अर्थव्यवस्थेच्या 15 क्षेत्राचे चालू व स्थिर किंमतीनुसार जिल्हा उत्पन्नाचे अंदाज तयार करण्यात आले आहेत. त्या करिता आवश्यक ती माहिती जिल्हा व राज्य पातळीवरून संकलित करण्यात आली असून अर्थव्यवस्थेतील ज्या क्षेत्रातील माहिती जिल्हा पातळीवर स्वतंत्रपणे उपलब्ध होवू शकत नाही अशा प्रकारची माहिती राज्य पातळीवर एक जितपणे उपलब्ध करून घेण्यात आली आणि संबंधित जिल्ह्यांचा वाटा अंदाजित करण्यात आलेला आहे.

जिल्हा उत्पन्न अंदाज तयार करताना आर्थिक उत्पादन क्षेत्राचे 1) प्राथमिक 2) दुय्यम व 3) तृतीय क्षेत्र यानुसार तीन क्षेत्रात विभाजन करून त्यानुसार उत्पन्न विचाराने घेण्यात आले.

2.10.1 चालू किंमतीनुसार जिल्हा उत्पन्न :-

नागपूर जिल्ह्याचे सर्व क्षेत्रातील चालू किंमतीनुसार सन 2001-2002 चे स्थूल जिल्हा उत्पन्न रू. 127260417 असून स्थूल दरडोई जिल्हा उत्पन्न रू. 27755 आहे. त्याच प्रमाणे निव्वळ जिल्हा उत्पन्न रू. 113677312 असून निव्वळ दरडोई जिल्हा उत्पन्न रू. 27759 आहे. चालू किंमतीनुसार जिल्ह्याचे स्थूल उत्पन्न राज्य उत्पन्नाचा 4.69 टक्के व निव्वळ राज्य उत्पन्न राज्य उत्पन्नाचा 4.70 टक्के आहे.

चालू किंमतीनुसार जिल्ह्याचा स्थूल उत्पन्नाचा 14.57 टक्के प्राथमिक क्षेत्रातून 26.56 टक्के द्वितीय क्षेत्रातून व उर्वरित 58.88 टक्के तृतीय क्षेत्रातून प्राप्त झाले आहे.

2.10.2 स्थिर किंमतीनुसार जिल्हा उत्पन्न :-

नागपूर जिल्ह्याचे सर्व क्षेत्रातील स्थिर किंमतीनुसार सन 2001-2002 स्थूल जिल्हा उत्पन्न रू. 77766607 असून स्थूल दरडोई जिल्हा उत्पन्न रू. 18990 आहे. त्याच प्रमाणे निव्वळ जिल्हा उत्पन्न रू. 69127652 असून निव्वळ दरडोई जिल्हा उत्पन्न रू. 16880 आहे. स्थिर किंमतीनुसार जिल्ह्याचे स्थूल उत्पन्न राज्य उत्पन्नाच्या 4.67 टक्के व निव्वळ राज्य उत्पन्न राज्य उत्पन्नाच्या 4.69 टक्के आहे.

स्थिर किंमतीनुसार जिल्ह्याच्या स्थूल उत्पन्नाचा 15.96 टक्के प्राथमिक क्षेत्रातून 25.58 टक्के द्वितीय क्षेत्रातून व उर्वरित 54.46 टक्के तृतीय क्षेत्रातून प्राप्त झाले आहे.

3 वने

3.1 जिल्हयातील एकूण वनक्षेत्र :-

2000-2002 वर्षासाठी जिल्हयातील एकूण अस्थायी वनक्षेत्र 2765 चौ.कि.मी. असून ते जिल्हयाच्या एकूण क्षेत्राच्या 27.95 टक्के आहे. या जिल्हयातील बहुतांश वनभाग रामटेक तालुक्यातील पेंच नदीच्या दोन्ही किनाऱ्यावर सालपुडा टेकड्याच्या पायथ्याशी आहे. तसेच काटोल तालुक्याचा पश्चिम भाग, नरखेड, उमरेड, कुही, हिंणगा आणि भिवापूर या तहसिलीमध्ये कमी-अधिक प्रमाणात वनक्षेत्र आहे. एकूण वनक्षेत्राची राखीव सुरक्षित व अवर्गीकृत अशा तीन भागांमध्ये विभागणी करण्यात येते. त्यापैकी 191 चौ.कि.मी. (6.91 टक्के) अवर्गीकृत क्षेत्र हे महसूल विभागाच्या देखरेखीखाली येते. आणि 2574 चौ.कि.मी. (93.09 टक्के) राखीव वनक्षेत्र वनविभागाच्या देखरेखीखाली येते. एकूण वनव्याप्त क्षेत्राच्या मानाने राखीव वनक्षेत्र 56 टक्के, संरक्षित वनक्षेत्र 26 टक्के व अवर्गीकृत वनक्षेत्र 19 टक्के एवढे आहे. वनविभागाचे राखीव वनक्षेत्रात महाराष्ट्र वनविकास महामंडळाकडे हस्तांतरीत करण्यास आलेल्या वनक्षेत्राचा अंतर्भाव करण्यात आलेला आहे.

3.2 वनोत्पादन :-

रामटेक, सावनेर, हिंणगा, नरखेड, भिवापूर व कुही या परिक्षेत्रामध्ये उत्तम दर्जाची सागवानी झाडांची वनं आढळून येतात. सागवानी झाडांसोबतच या जिल्हयामध्ये सालई, धावडा, खैर, बांबू, पळस व तेंदू या जातीची झाडे आढळून येतात. मुख्य व गौण वनोत्पादनापासून 2001-2002 या वर्षामध्ये 542715 लाख रुपये एवढे उत्पन्न झाले, ते गेल्या वर्षाच्या तुलनेत अंदाजे 135.12 टक्क्यांनी वाढ झाल्याचे दिसून येते.

3.3 वनविकास कार्यक्रम :-

धूप जोराच्या पाण्याचा निचरा व पूर यापासून जमिनीचे संरक्षण आणि जमीनीचा कस टिकवून शेतीस सहाय्य करण्याच्या दृष्टीने वने महत्त्वाची कामगिरी बजावतात त्यादृष्टीने वनविकासाकरिता जिल्हास्तरावर (अ) मध्यवर्ती रोपवाटिकांची स्थापना (ब) निकृष्ट वनांचे पुर्नवनीकरण (क) औद्योगिक व व्यापारी उपयोगासाठी लागणा-या वनं झाडांच्या जातीच्या लागवडीची योजना (ड) वैरण साधन संपत्तीचा विकास (इ) किरकोळ जंगल उत्पन्नाचा विकास वनसंयुग योजना व कंत्राटदारांचे उच्चाटन इत्यादी महत्त्वाच्या योजना राबविण्यात येतात. नागपूर जिल्हयामध्ये सन 2001-2002 या वर्षात वनविभागातील ब्रिगरे आदिवासी व आदिवासी योजनेअंतर्गत एकूण 25.31 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. 2000-2001 वर्षाच्या तुलनेत 2001-2002 वर्षात वन विभागातील योजनेवर 4.09 टक्के नी खर्च जास्त करण्यात आल्याचे दिसते.

4. कृषी

4.1 जमीनीचा वापर :-

2000-2001 वर्षात जिल्हयातील एकूण भौगोलिक क्षेत्र 986 हजार हेक्टर होते. त्यापैकी 66.66 टक्के क्षेत्र लागवडीलायक असून 5.38 टक्के क्षेत्र कायम गुरे चरण व इतर चरायची जमीन याखालील होते. तसेच 10.72 टक्के क्षेत्र शेतीकरिता उपयुक्त नसलेले क्षेत्र होते. 2000-2001 वर्षामध्ये

658 हजार हेक्टर लागवडीलायक क्षेत्रापैकी 518 हजार हेक्टर क्षेत्र निव्वळ पिकारखालील क्षेत्र असून ते एकूण क्षेत्राच्या 78.72 टक्के एवढे होते व दुबार पिकारखालील क्षेत्र निव्वळ पिकारखालील क्षेत्राच्या 13.83 टक्के होते.

4.2 वहित धारण जमीनीची संख्या, त्यांचे क्षेत्रफळ आणि वर्गीकरण :-

वहिताखालील जमीन धारणाचे गटाप्रमाणे भूधारकांची व क्षेत्रांची टक्केवारी खालील प्रमाणे होती.

अ.क्र.	धारणगट हेक्टर	भूधार (टक्केवारी)		क्षेत्र (टक्केवारी)	
		1985-86	1990-91	1985-86	1990-91
1	2	3	4	5	6
1	2 पर्यंत	46	53	18	23
2	2 ते 5	37	34	36	40
3	5 ते 10	14	11	31	26
4	10 ते 20	3	2	13	9
5	20 व त्यापेक्षा जास्त	-	-	2	2

1990-91 चे कृषी गणनेचे अस्थायी आकडेवारीनुसार एकूण भूधारकापैकी 96.18 टक्के वैयक्तिक भूधारक, 3.62 टक्के संयुक्त धारक, व 0.20 टक्के संस्थांचे धारक होते. 1985-86 च्या तुलनेत 1990-91 वर्षी 2 हेक्टर पर्यंतच्या भूधारकांच्या संख्येत 15 टक्क्यांनी वाढ झालेली आहे. मात्र इतर गटात घट आढळते. तसेच क्षेत्रफळाचे बाबतीत 2 हेक्टर पर्यंतच्या गटात 28 टक्के आणि 2 ते 5 पर्यंतच्या गटात 11 टक्के वाढ झालेली आहे. परंतु इतर गटात घटचा झालेली आहे.

4.3 पीक पध्दती :-

2000-2001 वर्षात जिल्ह्यातील एकूण पिकारखालील 608941 हेक्टर क्षेत्रापैकी अन्नधान्ये पिकारखालील 287093 हेक्टर क्षेत्र म्हणजेच 47.15 टक्के एवढे होते. अन्नधान्ये पिकापैकी सर्वात जास्त क्षेत्र ज्वारी पिकारखाली म्हणजे 28.60 टक्के होते. डाळी वर्गीय पिकारखालील 35.15 गव्हाखालील 22.10 टक्के, धानाखालील 13.74 टक्के इनके होते. तसेच एकूण पिकारखालील क्षेत्रापैकी कापूस याखाली 10.87 टक्के, फळे व भाजीपाला या पिकारखाली 8.75 टक्के व गळीताचे पिकारखालील क्षेत्र 28.05 टक्के होते.

4.4 पिकांचे उत्पादन :-

2001-2002 या वर्षात तृणधान्याचे उत्पादन 131600 मे.टन झाले असून मागील वर्षाचे तुलनेत 12.00 टक्क्याने वाढ झाल्याचे आढळून येते. कडधान्याचे उत्पादनात मागील वर्षाचे तुलनेत 64.88 टक्के वाढ झाली आहे. तसेच तेलबियांचे उत्पादनात चालू वर्षी 17.14 टक्क्याने वाढ झाल्याचे

आढळून येते. तेलबियामध्ये नागपूर जिल्ह्यात सर्वात जास्त उत्पादन सोयाबीन पिकाचे असल्याचे निदर्शनास येते.

4.5 मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन :-

जिल्ह्यामध्ये ज्वारी, गहू, धान, कापूस, हरभरा, तूर, शेंगदाण, जवस, तीळ, मिरची व संत्रा ही महत्त्वाची पिके होत. सन 2001-2002 मध्ये ज्वारीचे दर हेक्टरी उत्पादन 611 कि.ग्रॅम गहू, 1076 कि.ग्रॅम तांदुळ, 1290 कि.ग्रॅम, तूर 1112 कि.ग्रॅम, हरभरा 641 कि.ग्रॅम, भुईमूग 951 कि.ग्रॅम, जवस 334 कि.ग्रॅम, मिरची 175 कि.ग्रॅम, व हळद 943 कि.ग्रॅम होते. तसेच कापसाचे दर हेक्टरी उत्पादन 163 गासडी एवढे होते. 2000-2001 वर्षाचे तुलनेत कापसाचे दर हेक्टरी उत्पादनात 2001-2002 वर्षामध्ये 7.95 टक्क्याने वाढ झालेली आढळते.

4.6 अधिक उत्पन्न देणा-या पिकांचे क्षेत्र :-

तृणधान्याखालील संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या पिकांमध्ये प्रामुख्याने गहू, ज्वारी, भात (धान) या पिकांचा समावेश होतो. ज्वारीच्या एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या ज्वारीचे क्षेत्र 73.28 टक्के, गहूचे एकूण क्षेत्रापैकी व जादा उत्पन्न देणा-या गहूचे क्षेत्र 80.12 व एकूण धान या पिकाखालील क्षेत्रापैकी व जादा उत्पन्न देणा-या धानाचे क्षेत्र 85.38 टक्के एवढे होते. एकंदरीत 2000-2001 च्या तुलनेत अधिक उत्पादन देणा-या तसेच संकरीत पिकांच्या क्षेत्रात ब-याच तालुक्यात वाढ झालेली आढळते.

4.7 रासायनिक खताचे वाटप :-

जिल्ह्यात सन 2001-2002 मध्ये 212647 मे. टन रासायनिक खताचे वाटप करण्यात आले. 2000-2001 च्या तुलनेत 2001-2002 मध्ये रासायनिक खताचे वाटपात जवळजवळ 15.82 टक्क्याने वाढ झालेली दिसून येते.

4.8 पीक संवर्धन :-

पीक संवर्धन मोहिमेअंतर्गत जिल्ह्यातील शेतक-यांना विशेष अन्नधान्य उत्पादन कार्यक्रमांतर्गत भात बियाणाचे वाटप केल्या जाते. या योजनेअंतर्गत बिगर आदिवासी योजनेअंतर्गत 0.91 लाख रुपये, आदिवासी योजनेतून 0.15 लाख रुपये, आणि ओ.टो. एस. पी. योजनेतून 0.35 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. कडधान्य उत्पादन कार्यक्रमांतर्गत केंद्र शासनाद्वारे बिगर आदिवासी योजनेअंतर्गत 0.52 लाख रुपये टी.एस.पी. साठी 0.07 लाख रुपये व ओ.टी.एस.पी. साठी 0.12 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. फलोत्पादन विकासाकरिता बिगर आदिवासी व आदिवासी योजना तसेच विशेष घटक योजना मिळून एकंदर 15.89 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. त्यात गावठी रोपे, बोर, आंबा व काजू झाडाचे वाटप सुधारित जातीत रुपांतर करण्यासाठी कलमा व वाटप करण्यात आली. तसेच अल्प भूधारक सिमांतीक शेतक-यांना फलोत्पादनाच्या विकासासाठी भांडवल अनुदान योजनाही राबविण्यात आली.

4.9 शेतमाल साठवणूकीच्या व नियंत्रित बाजारपेठेच्या सोयी :-

जिल्हयामध्ये एकूण 10 कृषी उत्पन्न बाजार समित्या कार्यरत असून त्या सर्व ठिकाणी शेतक-यांनी आणलेल्या विक्री योग्य मालाच्या साठवणूकीची सोय आहे. तसेच इतरही सोय उपलब्ध आहे. सन 2001-2002 मध्ये जिल्हयातील कृषी उत्पन्न बाजार समिती मार्फत तांदूळ 31312 मे.टन, गहू 123935 मे.टन, ज्वारी 2004 मे.टन, कापूस 53235 मे.टन, तूर 15449 मे.टन, मूग 165 मे.टन, उडीद 35 मे.टन, हरभरा 9083 मे.टन, भूईमूग 1943 मे.टन, जवस 851 मे.टन, तीळ 2 मे.टन, सोयाबीन 125077 मे.टन, सुकलेली मिरची 32945 मे.टन, व संत्री 127199 मे.टन, कृषी उत्पन्नाची विक्री करण्यात आली. या सर्वांचे एकूण मुल्य 4552535 हजार रुपये होते.

4.10 जमीन सुधारणा :-

विभागीय मृदसंधारण अधिकारी, नागपूर यांचेमार्फत जमीन विकासाची कामे केल्या जातात. जमिनीला बांध घालणे, व उतारावर समतल घालणे इत्यादी उपायाद्वारे जमिनीचा विकास करण्यात येतो. कामावरील खर्च हा रोजगार हमी योजनेतून केल्या जातो. सन 2001-2002 मध्ये रोजगार हमी योजनेअंतर्गत 372.95 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. तसेच विशेष घटक योजनेअंतर्गत जिल्हा कृषी अधिका-यांमार्फत निवडक अनुसूचित जातीच्या व नवबौध्द शेतक-यांना जमीन सुधारणेकरिता अर्थसहाय्य देण्यांत येते. ओलिताच्या सोयीची उपलब्धता वाढविण्याकरिता शेतक-यांना विहीरी बांधण्यासाठी जिल्हयांतील भूविकास अधिकारीमार्फत कर्जाचे वाटप करण्यात येते.

4.11 इतर विकास कार्यक्रम:-

कृषी विकासाच्या दृष्टीने जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत निरनिराळे कार्यक्रम राबविले जातात. उदा (1) तालुका बीजगुणन क्षेत्राचा विकास (2) एकात्मिक भात विकास कार्यक्रम (3) कडधान्य व तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम फलोत्पादन कार्यक्रमांतर्गत खालील विकासाच्या योजना राबविण्यात येतात. (1) बागायती रोपमळयांचे बळकटीकरण (2) गावठी बोर व आंब्याच्या झाडांचे पुनरुज्जीवन व ग्रामपंचायतींना आंब्याच्या झाडांच्या नुतनीकरणासाठी प्रोत्साहन सहाय्य योजना.

पौक संवर्धन व फलोत्पादन या योजनेअंतर्गत बिगर आदिवासी व आदिवासी योजनेअंतर्गत नागपूर जिल्हयामध्ये सन 2001-2002 वर्षाकरिता अनुक्रमे 28.21 व 42.10 लाख रुपये खर्च करण्यांत आले. तसेच मृद व जलसंधारण या योजनेअंतर्गत 67.05 लाख रुपये खर्च करण्यांत आला.

5. जलसिंचन

5.1 जलसिंचनाची कामे :-

जिल्हयाच्या कृषी विषयक उत्कर्ष साधण्यासाठी व सर्वसाधारण आर्थिक सुस्थितीसाठी सिंचन क्षमता वाढविणे ही एक महत्त्वाची बाब होय. जिल्हयामध्ये विहीरी लहान पाटबंधारे, मध्यम प्रकल्प, मोठे प्रकल्प व उपसा सिंचन योजना याद्वारे तसेच नदी नाल्यावर पंप बसवून सिंचन केल्या जाते. जिल्हयामध्ये सन 2000-2001 मध्ये एकूण निव्वळ पिकारखालील क्षेत्रापैकी फक्त 18.02 टक्के हेक्टर क्षेत्र निव्वळ ओलिताखाली होते. सन 2000-2001 मध्ये जिल्हयात एकूण सिंचन विहीरींची संख्या 51130 एवढी होती. पैकी 37752 विहीरी फक्त बागायतीसाठी उपयोगात आणल्या गेल्या.

5.2 निरनितक्या पिवाखालील ओलिताचे क्षेत्र:-

सन 2000-2001 मध्ये एकूण ओलिताचे क्षेत्रापैकी तृण धान्ये 53.95 टक्के, कडधान्ये 17.16 टक्के, हरस 0.27 टक्के, मिरची व मसाल्याचे पदार्थ 2.14 टक्के, फळे व भाजीपाला 16.04 टक्के, कापूस 6.11 टक्के, गळीताची पिके 3.35 टक्के, ओलित करण्यांत आले.

5.3 सिंचन क्षेत्र :-

जिल्ह्यामध्ये सन 2000-2001 मध्ये निव्वळ भिजणारे क्षेत्र 93337 हेक्टर एवढे होते. पैकी विहीरीद्वारे 47879 हेक्टर आणि नळी व कालवे याद्वारे 45458 हेक्टर क्षेत्राचे सिंचन करण्यांत आले.

5.4 सिंचन प्रकल्प :-

नागपूर जिल्ह्यातील पूर्ण झालेल्या सिंचन प्रकल्पाचे एकूण लाभक्षेत्र 248497 हेक्टर असून 2001-2002 या वर्षामध्ये ओलिताखाली असलेले एकूण क्षेत्र 132747 हेक्टर म्हणजेच 53.42 टक्के इतके होते.

6. पशुसंवर्धन व पशुवैद्यकीय सेवा

6.1 पशुधन :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये 1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनाची संख्या 1093683 एवढी आहे. हीच पशुगणनेची संख्या 1992 मध्ये 1060836 एवढी होती. 1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनापैकी गायी व बैल 58.39 टक्के, म्हशी, रेडे 8.63 टक्के, मेंढया, बकरे 31.60 टक्के, व इतर पशुधन 1.32 टक्के आढळून येते. 1992 ते 1997 वर्षाचे काळात पशुधनाची संख्या 3.10 टक्क्यांनी वाढ झाल्याचे आढळून येते. तर कुक्कुटांची संख्या 15.86 टक्क्यांनी वाढल्याचे आढळून येते. शेतीला जोडधंदा म्हणून विस्तृत प्रमाणात प्रामोण भागात कुक्कुट पालनाचा व्यवसाय करण्यात येतो. 1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे दर चौ.कि.मी. मागे पशुधनाची घनता 111 आढळून येते.

6.2 पशु उत्पादन व दुग्ध उत्पादन :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये शेतीला जोडधंदा म्हणून दुग्ध व्यवसाय केला जातो. 2001-2002 या वर्षात नागपूर जिल्ह्यात 12272000 लिटर दुधाचे उत्पादन झाले असल्याचे आढळून येते. म्हणजेच प्रति दिन सरासरी 34000 लिटर दुध गोळा करण्यात येते.

6.3 पशुवैद्यकीय सेवा :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये 1 पशुवैद्यकीय सर्वचिकित्सालय, 45 दवाखाने व 46 पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्रे आहेत. हशाशिवाय 1 फिरते पशुरोग नियंत्रण पथक 1 दक्षता पथक, व 2 फिरते पशुवैद्यकीय दवाखाने आहेत. कृत्रिम गर्भधारणेकरीता जिल्ह्यामध्ये 176 कृत्रिम रेतन केंद्रे आहेत. चिकित्सालय दवाखाने व नदले केंद्रांमध्ये उपचार केलेल्या पशुंची संख्या सन 2001-2002 मध्ये 535156 एवढी आहे. तसेच 184 कृत्रिम गर्भधारणे केंद्रांमध्ये 63399 पशुवर कृत्रिम गर्भधारणा करण्यात आली. आणि 1494826 जनावरांना विविध पशुवैद्यकीय संस्थाद्वारे लसी टाचण्यांत आल्या.

6.4 पशुधन विकासाचे कार्यक्रम :-

पशुधन विकासाकरिता जिल्हा योजनेअंतर्गत खालील महत्वाचे कार्यक्रम राबविले जातात.

- 1) पशुवैद्यकीय दवाखाना व पशु प्रथमोपचार केंद्र बांधणे
- 2) तोंडाचे व पायाचे रोगावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी अर्यसहाय्य
- 3) मध्यवर्ती अंडी उबविण्याकरिता यंत्रे खरेदी व निवासी व बिगर निवासी इमारतीचे बांधकाम
- 4) आधारभूत ग्रामकेंद्राची / विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्राची स्थापना
- 5) संकरीता कालवडी जोपासण्याकरिता सहाय्य
- 6) अनुसूचित जाती व दुर्बल घटकासाठी बदकांच्या पिलांचे गट वाटप

इ. तसेच दुग्ध व्यवसाय विकासाकरिता अ) दुग्ध उत्पादक / दुग्ध व्यवसाय विकास संस्था/ संघ महासंघ यांना व्यवसाय स्थापण्यासाठी आर्थिक सहाय्य - ब) भाकड-गाभण म्हर्शांची पुरवठा (चाहतूक व खाद्य अनुदानासह) क) देशी गायींचे वाटप ड) मुंबईच्या तबेल्यातील 1 वर्ष वयाच्या उच्च पैदास क्षमतेच्या गारड्यांना पुरवठा इ. योजना राबविण्यात येतात.

2001-2002 या वर्षात पशुसंवर्धन विभागाद्वारे जिल्हा योजनेअंतर्गत (आदिवासी व बिगर आदिवासींसाठी) 6.58 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. दुग्ध विकास विभागाद्वारे काहीच खर्च करण्यात आले नाही.

7. मत्स्यव्यवसाय

7.1 मत्स्योत्पादन :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये एकूण 12280 हेक्टर क्षेत्र मत्स्योत्पादनासाठी अनुकूल आहे. याशिवाय 650 कि.मी. लांबीचे नदीचे पात्र देखील मत्स्यव्यवसायासाठी अनुकूल आहे. जिल्ह्यामध्ये साधारणतः मरळ, कतला, मगर, कटवा, पोष्टी, कोलस, झिंगा इत्यादी प्रकारचे मासे आढळून येतात. सन 2001-2002 मध्ये मत्स्यव्यवसायासाठी उपयोगात आणलेल्या 12280 हेक्टर क्षेत्रापासून 7089 मेटन भूजल मत्स्योत्पादन घेण्यात आले. त्याचे एकूण मूल्य 1774 लाख रुपये एवढे आहे. तसेच मत्स्यबीज उत्पादन केंद्रांना मत्स्यव्यवसायासाठी 240 लाख मत्स्यबीजे पुरविण्यात आली. 1997 च्या पशुगणनेनुसार मासेमारी व्यवसायात गुंतलेले लोकसंख्या 4591 इतकी असल्याचे दिसून येते.

7.2 मत्स्य विकास उपायांचे कार्यक्रम :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये मत्स्यव्यवसायाचा विकास करण्याकरिता जिल्हा योजनेअंतर्गत खालील प्रमाणे कार्यक्रम राबविले जात आहे.

1. मत्स्यबीज उत्पादन केंद्राची स्थापना
2. अन्नरूप पारंपारीक मत्स्य संवर्धन
3. मच्छीमार युवकांना प्रशिक्षण
4. मत्स्यव्यवसाय विकास संस्था स्थापन करणे

तसेच इतरही महत्वाच्या योजना राबविण्यात येतात. सन 2001-2002 मध्ये मत्स्योत्पादन कार्यक्रमांतर्गत बिगर आदिवासी व आदिवासी उपयोजनेअंतर्गत एकूण 26.05 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

8. विद्युत

8.1 विद्युतीकरण :-

2001 चे जनगणनेनुसार नागपूर जिल्ह्यामध्ये 1554 वस्ती असलेली व 320 ओसाड अशी एकूण 1874 गावे आणि 23 शहरे आहेत. मार्च, 1987 पर्यंत सर्व गावांचे व शहरांचे महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाद्वारे विद्युतीकरण पूर्ण करण्यात आले आहे. म्हणजेच तेव्हा पासून नागपूर जिल्ह्यामध्ये 100 टक्के विद्युतीकरण झाले आहे.

8.2 विद्युतीकरण केलेले शेतीचे पंप :-

जिल्ह्यामध्ये 31 मार्च, 2002 पर्यंत महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळामार्फत एकूण 62333 शेतीचे पंपाना वीज पुरवठा करण्यात आला.

8.3 वीजेचा वापर :-

2001-2002 मध्ये 2041360 हजार कि.वॅट तास वीजेचा वापर करण्यात आला. त्यापैकी घरेगुती वापरासाठी 24.11 टक्के, व्यापारी कामासाठी व लघुशुद्धीसाठी 5.44 टक्के, औद्योगिक वापरासाठी 41.01 टक्के, सार्वजनिक दिवाबत्तीसाठी 1.88 टक्के, कृषीकामाकरिता 6.83 टक्के व इतर कामाकरिता 20.73 टक्के विद्युत वापर करण्यात आला. तसेच जिल्ह्यामध्ये 642404 विद्युत संवर्धने (कनेक्शन्स) दिल्या गेलेले आहेत. यावरून असे आढळून येते की, मागील वर्षाच्या तुलनेत 2001-2002 या वर्षात वीजेच्या वापरात 77.48 टक्के वाढ व संबंधनात 89.80 टक्के नी वाढ झालेली आहे.

8.4 विद्युत उत्पादन केंद्रे :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये खापरखेडा व कोराडी याठिकाणी कोंकशाच्या सहाय्याने विद्युत निर्मिती केली जाते. तसेच पंच प्रकल्पापासून जलविद्युत निर्माण केली जाते.

9. खाणकाम व उद्योग

9.1 खनिज उत्पादने :-

नागपूर जिल्हा खनिजाचे बाबतीत समृद्ध आहे. जिल्ह्यामध्ये आढळणारी महत्वाची खनिजे म्हणजे कोळसा, मॅंगनीज, डोलोमाईट व चुन्याचे दगड, पांढरी माती व लोखंड ही होत. मॅंगनीज या खनिजाचे साठे मुख्यत्वे करून नागपूर व भंडारा जिल्ह्यामध्ये असल्यामुळे मॅंगनीज उत्पादनाचे बाबतीत नागपूर जिल्ह्याला भारतामध्ये महत्वाचे स्थान प्राप्त झालेले आहे. कच्चे लोखंड भिवापूर तालुक्यामध्ये भिवापूर नजीक 3 कि.मी. परिसरामध्ये आढळून येते. तेथील दगडामध्ये 55 ते 58 टक्के लोखंडाचे प्रमाण असल्याबाबतचे अनुमान काढण्यात आलेले आहे. चुन्याचे दगड सावनेर, पारशिवनी व रामटेक तालुक्यामध्ये आढळून येतात. अभ्रक आणि टंगस्टन हे देखील नागपूर जिल्ह्यामध्ये आढळून येतात. अत्यंत महत्वाचे म्हणजे इमारती बांधकामाच्या उपयोगात वापरल्या जाणारी कन्हान नदीतील रेंती उत्कृष्ट दर्जाची समजल्या जाते. या रेंतीचा साठी नागपूर जिल्ह्यामध्ये भरपूर प्रमाणात आढळून येतो. इतर खनिजात पीगमेंट, फॅल्सपार, क्वॉर्ट्ज, टंगस्टन, अँटीमनी व इमारतीस उपयुक्त दगड नागपूर जिल्ह्यामध्ये थोड्याफार प्रमाणात आढळून येतो.

9.2 उद्योग व कामगार:-

नागपूर हे शहर महाराष्ट्रातील इतर औद्योगिक शहरांपैकी एक होय. जिल्ह्यामध्ये औद्योगिकरण प्रामुख्याने नागरी भागातच आढळून येते. जिल्ह्यामध्ये प्रामुख्याने आढळणारे उद्योग म्हणजे कापसापासून सरकी काढणे व गासड्या बांधणे, सुतगिरणी, लाकूड कटाई, कापड गिरण्या, पेपर व स्ट्रॉबोर्ड तयार करणे, रसायने व रासायनिक पदार्थ, फेरोमॅगनीज, प्रकाशनासंबंधी उद्योग, औषधी कारखाने, यंत्रसामुग्री, तांत्रिक अयजारे व सुटे भाग, मुलभूत धातू व मिश्र धातू, रबर, प्लास्टिक वगैरे हे होत. जिल्ह्यात नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या 2001 मध्ये 1708 होती. व 1471 चालू कारखान्यामध्ये 44147 कामगारांचा रोजगार उपलब्ध करून देण्यात आला.

9.3 औद्योगिक वसाहत:-

जिल्ह्यामध्ये उद्योगाचे विकासाकरिता महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक विकास महामंडळामार्फत नागपूर पासून 8 कि.मी. अंतरावर हिंगणा येथे औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आली आहे. त्याचे एकूण क्षेत्र 746.65 हेक्टर क्षेत्रात औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आली आहे.

9.4 बुटीबोरी औद्योगिक वसाहत:-

नागपूर विभागात नागपूर पासून 30 कि.मी. अंतरावर हैद्राबादकडे जाणा-या महामार्गावर बुटीबोरी येथे 2500 हेक्टर जागेवर औद्योगिक वसाहत उभारल्या गेली आहे.

कायमस्वरूपी पाण्याच्या सोयीसाठी वडगांव व नांद धरणातून तसेच कृष्णा नदीतून पाणी देण्यात येत आहे. 11200 चौ.कि.मी. जागा दूरध्वनी केंद्रासाठी मंजूर केली असून या केंद्राची क्षमता 1400 लाईन्स एवढी आहे. ऑप्टिकल फायबर या नव नतम तंत्रज्ञानावर आधारित असल्यामुळे देश-विदेशाच्या संपर्कासाठी त्याचा फायदा होईल. औद्योगिक वसाहतीपासून विमानतळ केवळ 22 कि.मी. अंतरावर आहे. त्याचेही विस्तारीकरण होत आहे. सध्या औद्योगिक वसाहतीत येणा-या उद्योगात निर्यात प्रमुख उद्योगही असल्यामुळे त्यांच्या सोयीसाठी कन्टेनर कॉर्पोरेशन मार्फत डेपो उभारण्यात आला असून निर्यात फोन सुरु करण्यात आले आहेत. उद्योजकांना वित्तीय सहाय्य पुरविण्यासाठी 2 राष्ट्रीयकृत बँकानी येथे शाखा उघडल्या असून त्यातील एक औद्योगिक बँकेची शाखा आहे.

वरील विवेचनावरून असे दिसले की, बुटीबोरी येथील औद्योगिक वसाहतीमुळे नागपूर विभागातील इतर जिल्ह्यांतील लोकांना रोजगार मिळेल व अनेक पुरक उद्योग येथे सुरु होऊ शकतील.

9.5 सुशिक्षित बेरोजगारांसाठी नवीन बीज भांडवल योजना:-

सुशिक्षित बेरोजगारांना स्वतःचा छोटा उद्योग किंवा व्यवसायामधून स्वयंरोजगारांसाठी प्रवृत्त करण्यासाठी पुर्वीच्या योजनेत काही ठळक फेरबदल करून अधिक व्यापक पध्दतीने नवीन बीज भांडवल योजना 1 ऑक्टोबर, 1993 पासून लागू करण्यात आली आहे. यासाठी 18 ते 50 वयोगटातील किमान 7 वी पास व्यक्ती किंवा समूह यांना प्रकल्प किमतीच्या 15 टक्के पर्यंत, जास्तीत जास्त 1.50 लाख रुपये किंवा आर्थिक दुर्बल किंवा अ.जा. जमातीपैकी 1 लाख रुपयापर्यंत प्रकल्प किंमत असल्यास 20 टक्के व 22.5 टक्के पर्यंत मदत मिळू शकते. सदर रक्कम दरसाल 10 टक्के व्याजदराने असून पृढील 7 वर्षात परतफेड करावयाची आहे. ही योजना पूर्णपणे जिल्हा उद्योग केंद्रामार्फत राबविण्यात येत आहे.

सन 2001-2002 मध्ये बीज भांडवल योजनेअंतर्गत टी.एस.पी. व ओ.टी.एस.पी. योजनेखाली 2.00 लाख रुपयाची तरतूद करण्यात आली असून या योजनेचा 8 लाभाध्यांना लाभ मिळालेला आहे.

10.वाहतूक व दळणवळण

10.1 लोहमार्ग :-

नागपूर जिल्हयामध्ये एकेरी , दुहेरी व नॅरोगेज लोहमार्गाची लांबी अनुक्रमे 99.39,186.27 व 135.00 कि.मी. आहे. नागपूर शहर हे भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण असून ते दिल्ली,मद्रास,मुंबई व कलकत्ता इ. प्रमुख शहरांना लोहमार्गाने जोडलेले आहे. नागपूर जिल्हयामध्ये महत्वाच्या रेल्वेमार्गाने विद्युतीकरण पूर्ण करण्यात आले असून सर्व प्रवासी गाड्या विद्युत इंजिनाद्वारे धावू लागलेल्या आहेत.

10.2 रस्त्यांची लांबी :-

जिल्हयामध्ये मार्च 2002 पर्यंत 6979 कि.मी. लांबीच्या रस्त्याचे काम ग्रामीण भागात व 2380 कि.मी. लांबीच्या रस्त्याचे काम नगरपरिषदेच्या हद्दीत पूर्ण करण्यात आले.

10.3 नोंदणी करण्यात आलेली वाहने :-

जिल्हयामध्ये निरनिराळ्या प्रकारच्या नोंदणी झालेल्या मोटार वाहनाची संख्या मार्च,2002 अखेर 598192 एवढी आहे. त्यात 86 टक्के मोटार सायकली व स्कुटर, 8 टक्के मोटारी व जीप, 2 टक्के मालमोटारी व 4 टक्के इतर वाहने आहेत. मागील वर्षाच्या तुलनेत नोंदणी केलेल्या वाहनात चालू वर्षी 10.06 टक्क्यांनी वाढ झालेली आढळते.

10.4 टपाल व तार कार्यालये :-

जिल्हयामध्ये मार्च,2002 अखेर 358 टपाल कार्यालये व 95 तार कार्यालये कार्यरत आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे 9 टपाल कार्यालये व 2 तार कार्यालये उपलब्ध आहेत. जिल्हयामध्ये दूरध्वनीची संख्या 205347 इतकी आहे. 2000-2001 च्या तुलनेत 2001-2002 12.67 टक्क्यांनी दूरध्वनीच्या संख्येत वाढ झालेली आहे. तसेच जिल्हयामध्ये पोस्टांची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या 1177 आहे.

11.कामगार व रोजगार

11.1 जिल्हयात निरनिराळ्या उद्योगांमध्ये मार्च,2002 अखेर 220476 कामगार असून त्यापैकी 92231 शासकीय,77173 निमशासकीय व 51072 खाजगी क्षेत्रात आहेत. म्हणजेच सार्वजनिक क्षेत्रामध्ये 77 टक्के व खाजगी क्षेत्रामध्ये 23 टक्के आहेत.

11.2 रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारीवरून स्पष्ट होते की, सन 2001 मध्ये 30817 उमेदवारांनी काम मिळविण्याकरिता आपली नावे नोंदविली होती. त्यापैकी फक्त 1143 उमेदवारांना रोजगार मिळाल्याचे आढळते. त्यात 62 टक्के अनुसूचित जाती-जमाती , व 38 टक्के इतर वर्गाचे उमेदवार होते.

11.3 मजूरीचे दर :-

सन 2001-2002 या वर्षामध्ये कुशल कारागीर उदा. सुतार, लोहार, चांभार यांचे सरासरी मजूरीचे दर अनुक्रमे 70.00 रुपये, 90.00 रुपये व 70.00 रुपये प्रति दिवस याप्रमाणे तर अकुशल कामगार उदा. शेतमजूर व गुराखी यांना अनुक्रमे देण्यात येणारी सरासरी मजूरीचे दर 40.00 रुपये व 35.00 रुपये प्रति दिवस असल्याचे आढळते.

आर्थिक गणना

या संचालनालयामार्फत वर्ष 1998 मध्ये चौथी आर्थिक गणना घेण्यात आली असून सदर आर्थिक गणनेत विंगर शेती व निवडक शेती या उद्योगातील स्वकार्यरत व आस्थापना विषयक माहितीचा यात समावेश करण्यात आला आहे.

11.4 कृषी व विंगर कृषी आस्थापना :-

जिल्ह्यामध्ये कृषी व विंगर कृषी उद्योगांची संख्या 44663 आहे. यापैकी 27.74 टक्के आस्थापना ग्रामीण भागात तर केवळ 72.26 टक्के आस्थापना नागरी भागात कार्यरत आहेत. एकूण आस्थापनापैकी (143394) खाजगी तर (1397) आस्थापना सहकारी क्षेत्रात व (9454) सार्वजनिक क्षेत्रात कार्यरत आहेत. एकूण आस्थापनेच्या 13.28 टक्के आस्थापनाचे मालक अनुजातीचे तर केवळ 7.32 टक्के आस्थापनाचे मालक अनुजमातीचे आहेत. एकूण आस्थापनापैकी 16.46 टक्के आस्थापना जागा विरहीत कार्यान्वित होत्या. तर केवळ 18.59 टक्के आस्थापनेमध्ये उपउत्पादनासाठी विजेचा वापर करण्यात येत होता.

11.5 कामगार:-

कृषी व विंगर कृषी आस्थापनांमध्ये 485097 कामगार काम करीत होते. यापैकी 27.74 टक्के कामगार ग्रामीण भागात तर 72.26 टक्के कामगार नागरी भागात काम करीत होते. एकूण कामगारापैकी जेतनावर काम करणारे कामगार (339320) होते. जिल्ह्यातील प्रत्येक आस्थापनेत सरासरी 3 कामगार काम करीत होते. तर ग्रामीण व नागरी भागातील आस्थापनेकरीता हेच प्रमाण 3 व 2 असे होते.

11.6 उद्योग गटानुसार वर्गीकरण:-

प्रत्येक उद्योग गटात किती कामगार काम करीत होते. याची गटवार माहिती या प्रकाशनातील तक्ता क्र. 5.12 मध्ये देण्यात आली आहे. एकूण 44663 आस्थापनापैकी सामुहीक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा या उद्योग गटात सर्वाधिक म्हणजे (15300) आस्थापना होत्या व त्यामध्ये एकूण कामगारापैकी (122492) कामगार काम करीत होते. किरकोळ व्यापार या उद्योग गटाचा दुसरा क्रमांक लागतो. त्यामध्ये एकूण (12044) आस्थापना होत्या. कामगार संख्येच्या दृष्टिकोनातून विचार केल्यास या आस्थापनेमध्ये (37699) कामगार काम करीत होते. वस्तुनिर्माण या उद्योग गटात (6470) आस्थापना होत्या. या आस्थापनेमध्ये (89511) कामगार काम करीत होते. उर्वरित उद्योग गटातील (10849) आस्थापनांमध्ये (89618) कामगार गुंतलेले होते.

11.7 सहकार क्षेत्रातील आस्थापना:-

बिगर कृषी सहकार क्षेत्रात असणा-या एकूण 45169 आस्थापनापैकी (11723) आस्थापना ग्रामीण भागात तर (32110) आस्थापना नागरी भागात होत्या. एकूण आस्थापनापैकी केवळ (19.43टक्के) आस्थापना विजेवर चालणा-या होत्या. एकूण कामगारपैकी बिगर कृषी सहकारी क्षेत्रातील आस्थापनांमध्ये (467070) कामगार या क्षेत्रात काम करीत होते.

11.8 स्वकार्यरत उद्योग:-

या जिल्ह्यातील सर्व गट मिलून एकत्र या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या (141854) आहे. यापैकी ग्रामीण भागात (33180) व नागरी भागात (108674) उद्योग अस्तित्वात आहेत. स्वकार्यरत उद्योगातील व्यक्तींची / कामगारांची संख्या (145777) असून त्यापैकी ग्रामीण भागात (46425) तर नागरी भागात (99352) व्यक्ती कार्यरत आहेत.

12. सहकार

12.1 सहकारी संस्था:-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये विविध प्रकारच्या सहकारी संस्थांची संख्या 31 मार्च,2002 अखेर 3938 असून त्यातील एकूण सभासदांची संख्या 1581 हजार आहे. 2000-2001 वर्षाच्या तुलनेत 2001-2002 वर्षी एकूण सहकारी संस्थांच्या संख्येत 0.35 टक्के वाढ व एकूण सभासदांच्या संख्येत 3.33 टक्के वाढ झाल्याचे आढळून येते.

12.2 सभासदांची संख्या व कर्ज वाटप:-

सर्व संस्थांच्या सभासदांची संख्या 31 मार्च,2002 अखेर 1581 हजार एवढी आहे. त्यापैकी सर्वात जास्त सभासदांची संख्या ही प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थांची आहे. प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थांच्या सभासदांची संख्या 208041 म्हणजेच 13 टक्के आहे. प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थेमाफत 31 मार्च,2002 रोजी संपणा-या वर्षामध्ये 34660 शेतकरी सभासदांना 5433.73 लाख रुपये अल्प,मध्यम व दीर्घ मुदतीच्या कर्जाचे वाटप करण्यात आले. तसेच मार्च,2002 अखेर कर्जाची एकूण थकबाकी 5899.52 लाख रुपये आहे.

नागपूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक माफत 2001-2002 रोजी संपणा-या वर्षामध्ये 35971.30 लाख रुपये अल्पमुदतीच्या कर्जाचे वाटप करण्यात आले. तसेच 31 मार्च, 2002 अखेर अल्प मुदतीचे,मध्यम मुदतीचे व दीर्घ मुदतीच्या कर्जाची थकबाकी 12894.69 लाख रुपये असल्याचे निदर्शनास येते.

13. अधिकोष

13.1 नागपूर जिल्ह्यामध्ये वर्गीकृत अधिकोष शाखा कार्यालयांची एकूण संख्या सन 2001-2002 या वर्षात 269 आहे. त्यापैकी 56 टक्के शाखा ह्या एकट्या नागपूर शहरामध्ये व 44 टक्के ह्या जिल्ह्यातील इतर भागामध्ये आहेत. जिल्ह्यामध्ये सहकारी बँकाच्या शाखांची संख्या 139 आहे. शिवाय 14 भूविकास बँकाच्या शाखा आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे वर्गीकृत बँकाच्या शाखांची संख्या अंदाजे 7 इतकी येते.

14. बाजारभाव

14.1. शहक बाजार भाव:-

जारी 2002 ला संपणा-या वर्षाकरिता तांदुळ, गहू व ज्वारी यांचे सरासरी शहक बाजार भाव दर किंवल मागे अनु. 1038, 704 व 450 रुपये असल्याचे आढळते. मागील वर्षाच्या तुलनेत सन 2001-2002 मध्ये तांदुळ व गहू चे भावात अनुक्रमे 2.77 टक्के, 4.14 टक्के वाढ झाल्याचे आढळून येते तर ज्वारीचे भावात 2.81 टक्के घट आढळते.

2001-2002 वर्षात द्विदल धान्यामध्ये तूर व हरभरा यांचे भाव दर किंवलमागे अनुक्रमे 1427 व 1542 रुपये असे होते. तेलबियांमध्ये जवस, तीळ व सोयाबिन यांचे भाव अनुक्रमे 1664, 1631 व 951 रुपये होते. रोखीचे पिकामध्ये नागपूर जिल्ह्यामध्ये कापूस व संग्री ही महत्वाचे पिके होत. कापसाचा खरेदी महाराष्ट्र स्टेट को-ऑपरेटिव्ह मार्केटिंग फेडरेशन तर्फे होत असल्यामुळे कापसाचे जातवार भाव शासनाने निर्धारित केलेले आहेत.

14.2. किरकोळ बाजार भाव:-

सन 2001 मध्ये जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या जीवनावश्यक वस्तुच्या सरासरी किरकोळ किमतीत मागील वर्षाचे तुलनेत वाढ झाल्याचे आढळते. यामध्ये विशेष अशी वाढ गुळ, साखर, लोदीदडाल, बोकडाचे मांस, शुद्ध तूप इ. वस्तुच्या किमतीत 10 टक्क्यांपासून 50 टक्क्यांपर्यंत वाढ झाल्याचे आढळून येते. तर खांबरे, खांबरेलतेल, मिरची (सुकी) इ. वस्तुच्या किमतीत घट झाल्याचे निदर्शनास येते.

14.3. ग्राहक किमतीचे निर्देशांक:-

पायाभूत दर 1982 वर्षीवर 100 घेऊन 2001-2002 मध्ये सरासरी सर्वसाधारण निर्देशांक 488 व अन्नगट निर्देशांक 448 आहे. पानसुपारी, तंबाखू इ. 695, इंधन व दिवाबत्ती 477, वरबांधणी निर्देशांक 799, कापड त्रिजने व पादत्राणे निर्देशांक 304 तर संकीर्ण निर्देशांक 501 आहे. 2000-2001 च्या तुलनेत 2001-2002 मधील सर्वसाधारण निर्देशांकामध्ये 4.05 टक्के वाढ झालेली आढळते.

15. शैक्षणिक सुविधा

15.1 नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन 2000-2001 या वर्षात प्राथमिक शाळांची एकूण संख्या 2475 आहे. माध्यमिक शाळांची संख्या 520, उच्च माध्यमिक शाळा 175, व सामान्य शिक्षणाचे महाविद्यालये 99 आहेत.

15.2 2000-2001 मध्ये एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या 971054 आहे. त्यापैकी प्राथमिक शाळेमध्ये 46.47 टक्के, माध्यमिक शाळेमध्ये 24.69 टक्के, उच्च प्राथमिक शाळेमध्ये 16.81 टक्के, महाविद्यालयांतून 8.40 टक्के व पूर्व प्राथमिक शाळेमध्ये 3.62 टक्के विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत.

15.3 याशिवाय नागपूर जिल्ह्यामध्ये शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये 21, विधी पदवी महाविद्यालये 2, वैद्यकीय महाविद्यालये 3, आयुर्वेदिक महाविद्यालये 3 व अभियांत्रिकी महाविद्यालये 8 आहेत. याशिवाय

औषध निर्माण पदवी व औषध निर्माण पदविका महाविद्यालये अनुक्रमे 2 व 3 आहेत. नागपूर जिल्ह्याकरिता दरलाख लोकसंख्येमागे शैक्षणिक संस्थांची संख्या 126 येते.

16. सार्वजनिक आरोग्य सेवा

16.1 वैद्यकीय सेवा :-

सार्वजनिक आरोग्याचे दृष्टीने जिल्ह्यामध्ये वैद्यकीय सेवा ही शासनातर्फे जिल्हा परिषदातर्फे, नगरपालिका तर्फे, तसेच धर्मादाय संस्थापतर्फे उपलब्ध करून दिल्या जाते. नागपूर जिल्ह्यात सन 2001-2002 मध्ये 24 रुग्णालये, 124 दवाखाने, 48 प्राथमिक आरोग्य केंद्रे, 300 आरोग्य उपकेंद्रे व 23 प्रसूतिगृहे कार्यरत आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे रुग्णालयांची संख्या 0.59 येते. हे प्रमाण महाराष्ट्राच्या तुलनेत फारच कमी आहे. महाराष्ट्रात दरलाख लोकसंख्येमागे रुग्णालयांची संख्या 3 आहे. नागपूर जिल्ह्यात दरलाख लोकसंख्येमागे सार्वजनिक, वैद्यकीय संस्थातील खाटांची संख्या 125 येते. हेच प्रमाण महाराष्ट्र राज्याकरिता 152 आहे. तसेच उपचार केलेल्या आंतररुग्णांची संख्या 616100 व बाह्यरुग्णांची संख्या 2607600 इतकी आहे.

16.2 जन्म-मृत्यू प्रमाण:-

नागपूर जिल्ह्यात सन 2001 या वर्षातील जन्म 73034 आणि मृत्यू 24535 नोंदविल्याचे आढळून येते. ग्रामीण भागामध्ये जन्म-मृत्यूंची नोंद होत नसल्यामुळे हे प्रमाण कमी वाटते. तक्त्यातील प्राप्त माहितीवरून 2001 वर्षासाठी नागपूर जिल्हाकरिता दरहजारी जन्माचे प्रमाण 18.03 व मृत्यूचे प्रमाण 6.06 इतके आहे. तसेच बालमृत्यूचे प्रमाण 0.18 असे आढळते. 2000-2001 च्या तुलनेत 2001-2002 वर्षी जन्माचे प्रमाणात वाढ झाली आहे.

16.3 कुटुंब कल्याण कार्यक्रम:-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये 31.3.2002 रोजी एकूण 75 कुटुंब नियोजन केंद्रे कार्यरत आहेत. सन 2001-2002 मध्ये निर्विजीकरण केलेल्यांची एकूण संख्या 27854 आहे. त्यापैकी 853 पुरुष नसबंदी व 27001 स्त्रियांची नसबंदी करण्यात आली. शिवाय 21833 स्त्रिया लूप पध्दतीचा वापर करीत असल्याचे आढळते. लोकसंख्येला आळा घालण्याकरिता शासनामार्फत कुटुंब कल्याण कार्यक्रम राबविण्यात येतो. याशिवाय माताबाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणीचा कार्यक्रम जिल्ह्यात ग्रामीण व नागरी स्तरावर राबविण्यात येतो. यामध्ये डी.पी.टो., पॉलिओ, बी.सी.जी. गोवर, बी.टी. तसेच 10 वर्षे व 16 वर्षे वयोगटातील मुला-मुलींना व गरोदर स्त्रियांना धनुर्वात प्रतिबंधक लस टोचण्यात येते.

17. कमजोर घटकांचे कल्याण

17.1 कमजोर घटकांचे कल्याणासाठी महाराष्ट्र शासनातर्फे जिल्हास्तरावर निरनिराळ्या योजना राबविण्यात येतात, उदा. कृषी विभागांतर्गत 1) मागासवर्गीय नवबौध्द दारिद्र्य रेषेच्या वर आणण्यासाठी विशेष अर्थ सहाय्य योजना 2) अनुसूचित जाती / नवबौध्द शेतक-यांसाठी विशेष घटक योजनांतर्गत संकरीत कालवडी जोपासण्यासाठी सहाय्य (दुग्ध कार्यक्रम) 3) दुधाळ जनावरांना वैरणेसाठी व औषधीसाठी अर्थसहाय्य (केंद्र पुरुस्कृत योजना) सहकार विभागांतर्गत 4) आदिवासी/अनुसूचित जाती

व नवबौध्द यांना सहकारी साखर कारखान्याचे भाग खरेदीसाठी अर्थसहाय्य. 5) जमीन सुधारणेकरिता अतिरिक्त जमीनी दिलेल्या अभिहस्तांकितांना अर्थसहाय्य देणे 6) शिक्षण विभागांतर्गत शैक्षणिक दृष्ट्या मागासलेल्या भागातील प्राथमिक शाळेतील अनु.जाती/जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती, तसेच मागासवर्गीयांचे कल्याण कार्यक्रमांतर्गत 7) मुलांना शिष्यवृत्त्या देणे, आय.टी.आय च्या विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन देणे, हरिजन वस्त्यांची सुधारणा व संजय गांधी स्वालंबन योजना, तसेच समाज कल्याण विभागांतर्गत देखील मागासवर्गीयांचे कल्याणासाठी ब-याच योजना राबविण्यात येतात.

17.2 विशेष घटक योजना :-

माननीय पंतप्रधानांच्या वीससुत्री कार्यक्रमांतर्गत बाब 7 मध्ये विशेष घटक योजना समाविष्ट करण्यात आली आहे. महाराष्ट्र शासनाच्या दिनांक 18.6.82 च्या निर्णयाद्वारे ही योजना सुरु करण्यात आली आहे. या योजनेअंतर्गत प्रत्येक पंचायत समितीमधून 70 याप्रमाणे नागपूर जिल्हयातून एकूण 490 अनुसूचित जाती व नवबौध्द शेतक-यांची निवड करण्यात येते. ज्या अनुसूचित जाती व नवबौध्द कुटुंबाजवळ 6 हेक्टर पर्यंत जमीन आणि ज्या कुटुंबाचे शेती व्यतिरिक्त इतर वार्षिक उत्पन्न 3600 रुपयाच्या आत असते अशाच कुटुंबांना ही योजना लागू आहे. अशा प्रत्येक कुटुंबाकरिता 9650 रुपयाचे अनुदान तीन ते चार वर्षांमध्ये जमीन सुधारणा सुधारित अवजारे,बैलगाडी व बैलजोडी निविष्टा संच व लघुसिंचन यंत्राबाबत खर्च करण्याकरिता देण्यात येतात. सन 2001-2002 मध्ये 1426.74 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

17.3 सुवर्ण जयंती ग्राम स्वरोजगार योजना :-

जिल्हयातील दारिद्र रेषेखाली जीवन जगणा-या कुटुंबाला आर्थिक सहाय्य देऊन त्यांचे राहणीमान उंचाविण्याकरिता सुवर्ण जयंती ग्राम स्वरोजगार योजना राबविण्याची केंद्र शासनाचे धोरणानुसार वीस कलमी कार्यक्रमातील लिस-या कलमानुसार महाराष्ट्र शासनाने ठरविले आहे. नागपूर जिल्हयातील दारिद्र रेषेखालील जीवन जगणा-या कुटुंबाची गणना मार्च,1982 ते जून 1982 या कालावधीमध्ये घेण्यात आली. या योजनेअंतर्गत दारिद्र रेषेखालील कुटुंबांना राष्ट्रीयकृत व इतर बँकाकडून कर्ज रुपाने मदत मिळवून देऊन त्यांची आर्थिक परिस्थिती सुधारण्यास हातभार लावणे हा या कार्यक्रमाचा मुख्य उद्देश आहे. हा कार्यक्रम राबविण्यासाठी शासनाने जिल्हा पातळीवर जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा स्थापन केली आहे. या योजनेअंतर्गत सन 2000-2001 मध्ये 324.04 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

17.4 संजय गांधी स्वालंबन योजना:-

जिल्हयातील बेकारांना त्यांचा स्वतंत्र व्यवसाय सुरु करण्याकरिता संजय गांधी स्वालंबन योजनेअंतर्गत महसूल विभागामार्फत प्रत्येकी 2500 रुपयापर्यंत कर्जाचे वाटप करण्यात येते. त्याकरिता प्रत्येक तालुक्यामध्ये स्वतंत्र समिती स्थापन करण्यात आली आहे.

18. इतर

18.1 जिल्हा परिषदा, नगरपरिषद व ग्रामपंचायत यांचे उत्पन्न व खर्च :-

2001-2002 मध्ये नागपूर जिल्हा परिषदेचे एकूण उत्पन्न 34362.65 लाख रुपये असून खर्च 34362.65 लाख रुपये आहे. नागपूर जिल्ह्यामध्ये 1 महानगरपालिका, 10 नगरपालिका व 1 कटक मंडळ नगरपालिकेची स्वनिर्मित उत्पादनाची साधने म्हणजे जकात कर, घर व जमीनीवरील कर, नगरपालिकेच्या माजमतेतून मिळालेला कर व इतर उत्पन्न होय. सन 2001-2002 मध्ये सर्व नगरपालिका, महानगरपालिका व कटक मंडळ यांचे एकूण उत्पन्न 32895.41 लाख रुपये व खर्च 32880.60 लाख रुपये झाला.

हरीद्वार नागपूर जिल्ह्यात 2001-2002 मध्ये एकूण 778 ग्रामपंचायती असून एकूण उत्पन्न 2378.83 लाख रुपये व खर्च 1479.12 लाख रुपये झालेला आढळतो.

18.2 जिल्ह्यात प्रत्यक्ष जमा झालेला महसूल :-

जिल्ह्यामध्ये महसूल विभागामार्फत जमीन महसूल गोळा केल्या जातो. 2001-2002 या वर्षात नागपूर जिल्ह्यामध्ये गोळा झालेला एकूण जमीन महसूल 21.37 लाख रुपये आहे. जिल्ह्यामध्ये जमीन महसूल देणा-या खानेदारांची संख्या 226787 आहे.

नागपूर जिल्ह्यात 2001-2002 वर्षातील कायम चित्रपटगृहांची संख्या 29, फिरते चित्रपटगृहांची संख्या 8, व सरकारमान्य व्हिडीओ केंद्रांची संख्या 38 असून एकूण वसूल झालेला करमणूक कर 784.18 लाख रुपये आहे. ह्या व्यतिरिक्त विक्री कर, वाहनकर, नोंदणी फी, आयकराचा जिल्ह्याला मिळालेला वाटा तसेच विद्युत व सिंचन यापासून मिळालेले उत्पन्न इत्यादी बाबीपासून उत्पन्न प्राप्त होते.

18.4 वृत्तपत्रे व निचल कालिके :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये 31 मार्च, 2002 यादिवशी 21 मराठी दैनिके, 11 हिंदी दैनिके, 3 इंग्रजी दैनिके तसेच एकूण 163 साप्ताहिके, 8 पाक्षिके व 27 मासिके मराठी, हिंदी व इंग्रजी भाषेतून प्रकाशित करण्यात आले. जिल्ह्यामध्ये 711 मुद्रणालये आहेत.

18.5 बाचनालय :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये मुख्यालयी एक अ वर्गाचे शासकीय प्रादेशिक ग्रंथालय आहे. व तसेच जिल्हास्तरावर एकूण 161 ग्रंथालये कार्यरत आहेत. शिवाय वेगवेगळ्या संस्थेकडून जिल्ह्यातील ग्रामीण व नागरी भागामध्ये ग्रंथालये चालविली जातात. ग्रंथालयाचा विकास करण्याकरिता शासनामार्फत व्यवस्थापनेकरिता अनुदान देण्यात येते.

18.6 पोलिस व गुन्हे :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये 2001-2002 या वर्षात सुरक्षितेच्या दृष्टीने 59 पोलिस ठाणी, 121 आऊटपोस्ट, 42 लॉकअप्स व 13 सबपोस्ट स्थापन केली आहेत. सन 2001-2002 मध्ये एकूण 20608 गुन्हे नोंदविण्यात आले. त्यापैकी सर्वात जास्त प्रकरणे विशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील दखलपात्र ठरविलेले गुन्हे 5862 इतके नोंदविण्यात आले आहेत.

भाग - २

तकते

2001-2002

तक्ता क्रमांक 1.1

जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ घरे, व लोकसंख्या

जिल्हा- नागपूर

तहसिल	वाव	क्षेत्र चौ. कि. मी.	दर चौ. कि. मध्ये लोकसंख्या	गाव संख्या		शहर संख्या	आकडे हजारात		लोकसंख्या		
				वस्ती असलेली	आसाढ		वापरातील निवास गृहे संख्या	कुटुंब संख्या वस्ती असलेली	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
नरखंड	एकूण	711.92	181	119	34	2	26	27	128675	66490	62185
	ग्रामीण	706.29	139	119	34	-	21	22	98407	50985	47422
	नागरी	5.63	5376	-	-	2	5	5	30268	15505	14763
काटोल	एकूण	909.02	171	161	25	1	28	30	155648	80189	75459
	ग्रामीण	898.66	132	161	25	-	23	24	118231	60918	57313
	नागरी	10.36	3612	-	-	1	5	5	37417	19271	18146
कळमंथर	एकूण	503.73	227	84	22	2	19	20	114368	59414	54954
	ग्रामीण	487.54	185	84	22	-	16	16	90061	46839	43222
	नागरी	16.19	1501	-	-	2	3	4	24307	12575	11732
सावनेर	एकूण	655.14	339	115	17	5	36	38	222339	115520	106819
	ग्रामीण	634.71	225	115	17	-	22	24	143043	74426	68617
	नागरी	20.43	3881	-	-	5	14	14	79296	41094	38202
पारशिवनी	एकूण	935.41	151	106	9	3	23	27	141704	73084	68620
	ग्रामीण	918.32	103	106	9	-	16	19	94560	48539	46021
	नागरी	17.09	2759	-	-	3	7	8	47144	24545	22599
गामटेक	एकूण	1141.56	133	137	17	4	24	26	151536	77014	74572
	ग्रामीण	1119.95	103	137	17	-	18	20	114980	58371	56609
	नागरी	21.61	1694	-	-	4	5	6	36606	18643	17963
मोदा	एकूण	608.22	224	119	5	-	21	22	136491	69922	66569
	ग्रामीण	608.22	224	119	5	-	21	22	136491	69922	66569
	नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
कामठी	एकूण	392.19	535	74	2	4	33	34	209773	109193	100580
	ग्रामीण	360.19	231	74	2	-	14	15	83123	43104	40019
	नागरी	32.00	3958	-	-	4	19	19	126650	66089	60561

तक्ता क्रमांक 1.1
जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ घरे, व लोकसंख्या

जिल्हा- नागपूर

तहसिल	वाव	क्षेत्र चौ. कि. मी.	दर चौ. कि. मध्ये लोकसंख्या	गाव संख्या		शहर संख्या	आकडे हजारात		लोकसंख्या		
				वस्ती असलेली	ओसाड		वापरातील निवास गृहे संख्या	कुटुंब संख्या वस्ती असलेली	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
नागपूर(ग्रा)	एकूण	645.62	297	138	21	3	28	29	192196	101742	90454
	ग्रामीण	638.34	224	138	21	-	22	24	143242	75766	67476
	नागरी	7.26	6743	-	-	3	5	5	48954	25976	22978
नागपूर(श)	एकूण	217.17	9444	-	-	1	293	314	2051320	1058692	992628
	ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	नागरी	217.17	9444	-	-	1	293	314	2051320	1058692	992628
हिंगणा	एकूण	782.94	244	113	41	3	24	24	191355	102398	88957
	ग्रामीण	778.56	148	113	41	-	20	20	115528	60762	54766
	नागरी	4.38	17352	-	-	3	4	4	75827	41636	34191
उमरड	एकूण	1088.74	135	137	55	1	26	27	146630	75608	71022
	ग्रामीण	1076.20	90	137	55	-	18	18	97057	50160	46897
	नागरी	12.54	3953	-	-	1	8	9	49573	25448	24125
कुही	एकूण	819.71	154	152	34	-	22	22	126213	63939	62274
	ग्रामीण	819.71	154	152	34	-	22	22	126213	63939	62274
	नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
भिवापूर	एकूण	611.24	136	107	30	-	15	16	83146	42284	40862
	ग्रामीण	611.24	136	107	30	-	15	16	83146	42284	40862
	नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण जिल्हा	एकूण	9892.00	410	1562	312	29	619	655	4051444	2095489	1955955
	ग्रामीण	9527.34	152	1562	312	-	249	260	1444082	746015	698067
	नागरी	364.66	7156	-	-	29	370	394	2607362	1349474	1257888

टिप :- 1) आकडे पूर्णाकांत केल्याने बेरजा जुळतीलच असे नाही.

२) रकाना क्र.4.9 व 10 ची आकडेवारी 1991 च्या जनगणनेनुसार आहे उर्वरित आकडेवारी

जनगणना २००१ नुसार आहे.

२) आकडेवारी केवळ अस्थायी व पृथील पडताळणीच्या अर्धीन राहण आहे.

आधार -- 2001 जनगणना.

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया			
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	नरखेड	2001	129	98	30	66	51	16	62	47	15	
		1991	129	102	27	67	53	14	62	49	13	
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	काटोल	2001	156	118	37	80	61	19	75	57	18	
		1991	139	112	27	72	58	14	67	54	13	
		1981	237	190	47	122	97	24	115	92	23	
		1971	204	165	39	105	85	20	99	80	19	
		1961	168	138	30	86	70	16	82	67	15	
		1951	148	120	28	77	63	14	71	57	14	
3	कळमेश्वर	2001	114	90	24	59	47	13	55	43	12	
		1991	98	79	19	51	41	10	47	38	9	
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	सावनर	2001	222	143	79	116	74	41	107	69	38	
		1991	187	115	72	98	60	38	89	55	34	
		1981	225	169	56	116	87	29	108	81	27	
		1971	181	142	39	93	73	20	88	69	19	
		1961	149	117	32	76	60	16	73	57	16	
		1951	134	99	35	68	50	18	66	49	17	

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारत)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया			
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
5	पारशिवती	2001	142	95	47	73	49	25	69	46	23	
		1991	126	90	36	66	47	19	60	43	17	
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	रामटेक	2001	152	115	37	77	58	17	75	57	18	
		1991	128	97	31	66	50	16	62	47	15	
		1981	293	264	29	152	137	15	141	127	14	
		1971	214	194	20	110	99	11	104	95	9	
		1961	175	163	12	89	83	6	86	80	6	
		1951	147	137	10	74	69	5	73	68	5	
7	सांदा	2001	136	136	-	70	70	-	67	67	-	
		1991	108	108	-	55	55	-	52	52	-	
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
8	कामठी	2001	210	83	127	109	43	66	101	40	61	
		1991	183	72	111	95	37	58	88	35	53	
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9	नागपूर(ग्रा)	2001	192	143	49	102	76	26	90	67	23
		1991	134	112	22	71	59	12	63	53	10
		1981	1551	247	1304	811	129	683	739	118	621
		1971	1107	177	930	583	92	491	524	84	440
		1961	828	138	90	436	70	366	392	68	324
		1951	646	161	485	331	81	250	315	80	235
10	नागपूर(श)	2001	2051	-	2051	1059	-	1059	993	-	993
		1991	1625	-	1625	847	-	847	778	-	778
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	2001	191	116	76	102	61	42	89	55	34
		1991	114	97	17	61	51	10	53	46	7
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	उमरड	2001	147	97	50	76	50	25	71	47	24
		1991	131	87	44	68	45	23	63	42	21
		1981	284	250	34	144	126	17	140	123	16
		1971	236	209	27	120	106	14	116	103	13
		1961	192	166	23	97	85	12	95	84	11
		1951	158	139	19	80	70	10	78	69	9

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवाषिक फरक

(लोकसंख्येचे आकडे हजारत)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	कुही	2001	126	126	-	64	64	-	62	62	-
		1991	108	108	-	55	55	-	53	53	-
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	भियापूर	2001	83	83	-	42	42	-	41	41	-
		1991	75	75	-	38	38	-	37	37	-
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	एकूण जिल्हा	2001	4051	1444	2607	2095	746	1349	1956	698	1258
		1991	3287	1256	2031	1710	650	1061	1577	606	970
		1981	2589	1120	1469	1345	577	768	1243	542	701
		1971	1942	887	1055	1011	455	556	931	431	500
		1961	1512	725	787	784	368	416	728	356	372
		1951	1233	656	577	630	333	297	603	323	280

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	दर चौ. कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
1	नरखेड	2001	181	939	-	-3.92	11.11
		1991	161	925	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
2	काटाल	2001	171	938	12.23	5.36	37.04
		1991	172	931	-	-	-
		1981	147	943	16.37	14.25	21.11
		1971	126	943	21.13	21.16	25.42
		1961	175	953	13.17	13.76	10.62
		1951	93	922	-	-	-
3	कळमश्वर	2001	227	932	16.33	13.92	26.32
		1991	181	922	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
4	सायनर	2001	339	922	18.72	24.35	9.72
		1991	306	908	-	-	-
		1981	195	931	23.84	18.56	43.01
		1971	157	946	21.58	21.55	21.69
		1961	110	961	10.56	17.69	10.42
		1951	96	971	-	-	-

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवाषिक फरक

जिल्हा - नागपूर

(लाकसंख्येचे आकडे हजारत)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	दर चौ. कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवाषिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
5	पाराशिवनी	2001	151	945	12.70	5.56	30.56
		1991	137	909	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
6	सामटेक	2001	133	974	18.75	18.56	19.35
		1991	174	939	-	-	-
		1981	116	928	36.78	36.07	43.68
		1971	84	945	22.40	18.94	70.44
		1961	75	966	19.19	19.18	19.24
		1951	63	986	-	-	-
7	सौदा	2001	224	957	25.93	25.93	-
		1991	113	945	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
8	कामठी	2001	535	927	14.75	15.28	14.41
		1991	402	926	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील वृद्धतासंबंधित प्रश्न

(लोकसंख्येचे आकडे हजाराने)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	दर चौ. कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषांमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण	शान्ति प्राण संतुलनासंबंधित		नागरी
					एकूण	ग्रामीण	
1	2	3	4	5	6	7	8
9	नागपूर (ग्र)	2001	298	882	43.28	27.68	122.73
		1991	196	887	-	-	-
		1981	756	911	40.00	39.33	40.13
		1971	540	899	33.70	28.24	34.79
		1961	394	899	28.23	16.41	42.24
		1951	308	952	-	-	-
10	नागपूर (श)	2001	9446	938	26.22	-	26.22
		1991	7468	919	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
11	दिवणा	2001	244	873	67.54	19.59	347.06
		1991	163	869	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	(0.1)	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
12	उमरड	2001	135	934	12.21	11.49	13.69
		1991	133	926	-	-	-
		1981	113	972	20.30	20.34	9.78
		1971	94	967	22.80	8.69	41.42
		1961	77	979	21.42	13.5	61.39
		1951	63	975	-	-	-

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

(लोकसंख्येचे आकडे हजारत)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	दर चौ. कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
13	कुही	2001	154	969	16.67	16.67	-
		1991	130	964	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
14	मिनापूर	2001	136	976	10.67	10.67	-
		1991	108	974	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
एकूण जिल्हा		2001	410	934	23.24	14.97	28.36
		1991	331	922	26.96	12.14	38.26
		1981	261	924	33.26	26.17	39.22
		1971	196	921	28.79	22.37	33.98
		1961	152	929	22.54	10.38	36.36
		1951	124	957	16.47	3.57	38.13

टिप - 1) आकडे पूर्णांकात दिल्याने बेरजा जुळणार नाही.

2) नवीन तालुक्यानुसार १९८१ ची लोकसंख्या उपलब्ध नसल्यामुळे दशवार्षिक वाढ वेगळे येणार नाही.

3) जनगणना २००१ ची आकडेवारी केवळ अस्थायी व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार -- 1951, 1961, 1971, 1981, 1991, 2001 जनगणना प्रकल्प.

तक्ता क्र 1.3

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुक्यावार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्या शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	वस्ती असलेली गावे							
		200 पेक्षा कमी		200 ते 499		500 ते 999		1000 ते 1999	
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	32	26	35	118	36	263	21	287
2	काटोल	41	34	51	176	44	294	25	326
3	कळमेश्वर	15	13	21	69	31	215	18	238
4	सावनेर	25	18	27	94	42	296	20	279
5	पारशिवनी	16	15	37	131	28	190	19	245
6	गमटेक	25	30	44	160	44	307	21	295
7	मोदा	7	6	45	162	42	298	17	225
8	वज्रमठी	5	7	17	60	29	209	15	209
9	नागपूर(गा)	37	28	46	149	40	285	19	256
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	32	29	37	123	30	206	13	175
12	उमरेड	30	31	55	174	37	243	8	113
13	कडो	18	15	61	210	50	330	21	281
14	भिवापूर	19	20	39	141	34	237	12	155
एकूण जिल्हा		302	272	515	1768	487	3375	229	3084

तक्ता क्र 1.3

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्या शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	वस्ती असलेली गावे								
		2000 ते 4999		5000 ते 9999		10000 व अधिक		एकूण		
		संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोकसंख्या	आसाड गावे संख्या
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	नरखेड	7	207	2	120	-	-	133	1022	21
2	काटोल	6	188	-	-	1	106	168	1123	20
3	कळमेश्वर	5	140	2	111	-	-	92	787	13
4	सायनेर	10	326	2	139	-	-	126	1151	6
5	पारशिवनी	7	182	2	138	-	-	109	902	6
6	रामटेक	4	129	1	52	-	-	139	973	15
7	मोदा	10	305	1	81	-	-	122	1077	2
8	कामठी	6	180	1	59	-	-	73	724	2
9	नागपूर(ग्र)	7	224	1	61	1	122	151	1125	11
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	5	191	4	247	-	-	121	971	34
12	उमरेड	6	170	2	143	-	-	138	873	53
13	कूही	3	90	2	154	-	-	155	1080	31
14	भिवापूर	3	82	-	-	1	119	108	755	29
एकूण जिल्हा		79	2414	20	1305	3	346	1635	12562	243

टिप :- १) आकडेवारी केवळ अस्थायी पृढील पडताळणीच्या अधीत राहून आहे.

२) आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाही.

आधार - जनगणना 1991

तक्ता क्र. 1.4.

2001 च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर		(लोकसंख्या हजारात)							
अ. क्र.	तहसील	लोकसंख्येप्रमाणे शहरांची संख्या							
		5000 पेक्षा कमी		5000 ते 9999		10000 ते 19999		20000 ते 49999	
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखड	-	-	1	9	-	-	1	21
2	काटोल	-	-	-	-	-	-	1	37
3	कळमेश्वर	-	-	1	7	1	17	-	-
4	सावनर	-	-	1	9	3	43	1	27
5	पारशिवनी	-	-	1	8	1	17	1	22
6	गमटेक	1	2	2	12	-	-	1	23
7	मोदा	-	-	-	-	-	-	-	-
8	कामटी	-	-	-	-	3	43	-	-
9	नागपूर(शा.)	-	-	1	9	1	12	1	28
10	नागपूर(श.)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	2	32	1	44
12	उमरेड	-	-	-	-	-	-	1	50
13	कूही	-	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवानूर	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1	2	7	54	11	164	8	252

तक्ता क्र. 1.4

2001 च्या जनगणने प्रमाण लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर		(लोकसंख्या हजारात)					
अ. क्र.	तहसिल	लोकसंख्याप्रमाणे शहरांची संख्या					
		50000 ते 99999		100000 व अधिक		एकूण शहर	
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	11	12	13	14	15	16
1	नरखेड	-	-	-	-	2	30
2	काडोल	-	-	-	-	1	37
3	कळमेश्वर	-	-	-	-	2	24
4	सावनेर	-	-	-	-	5	79
5	पारशिवनी	-	-	-	-	3	47
6	रामटेक	-	-	-	-	4	37
7	मोदा	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	1	84	-	-	4	127
9	नागपूर (ग्रा)	-	-	-	-	3	49
10	नागपूर (श)	-	-	1	2051	1	2051
11	दिवणा	-	-	-	-	3	76
12	उमरेड	-	-	-	-	1	50
13	कूही	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1	84	1	2051	29	2607

आधार -- 2001 जनगणना प्रकाशन. (अस्थाई)

टिप :- १) आकडेवारी केवळ अस्थायी पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

तक्ता क्र. 1.5(अ)

1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर

(आकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	वाव	काम करणा-यांचा वर्ग						
			शेतकरी	शेतमजूर	पशुसंवर्धन, जंगलकाम, मच्छीमारी, शिकारी, फळबाग, मळे इ.	खाणकाम व दगड खाणकाम करणारे	वस्तु निर्माण प्रक्रिया सेवा व दुरुस्त्या इ. घरगुती उद्योगात काम करणारे	घरगुती उद्योगा व्यतिरिक्त इतर उद्योग	बांध-काम करणारे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	ग्रामीण	220	219	4	-	5	6	2
		नागरी	20	45	2	-	3	4	1
		एकूण	240	264	6	-	8	10	3
2	काटोल	ग्रामीण	190	243	8	1	4	10	8
		नागरी	11	29	2	-	1	5	2
		एकूण	201	272	10	1	5	15	10
3	कळमेधर	ग्रामीण	135	152	7	6	11	24	8
		नागरी	10	17	2	-	2	10	1
		एकूण	145	168	9	6	13	34	9
4	सावनेर	ग्रामीण	168	223	12	33	9	40	11
		नागरी	17	43	4	53	11	11	11
		एकूण	185	266	16	86	20	51	22
5	पारशिवनी	ग्रामीण	135	161	16	18	4	38	8
		नागरी	4	7	2	39	1	12	5
		एकूण	139	168	19	57	5	50	13
6	रामटेक	ग्रामीण	167	168	20	13	6	33	11
		नागरी	6	15	9	7	2	11	8
		एकूण	174	183	29	20	8	44	19
7	मोदा	ग्रामीण	190	246	8	-	6	28	3
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	190	246	8	-	6	28	3
8	कामटी	ग्रामीण	109	149	6	2	3	34	7
		नागरी	4	4	4	8	2	90	36
		एकूण	113	153	10	10	5	124	43

तक्ता क्र. 1.5(अ)

1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर

(आकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	वाव	काम करणा-यांचा वर्ग						
			शेतकरी	शेतमजूर	पशुसंवर्धन, जंगलकाम, सच्छीमारी, शिकारी, फळबाग, मळे इ.	खाणकाम व दगड खाणकाम करणारे	वस्तू निर्माण प्रक्रिया सेवा व दुरुस्त्या इ. घरगुती उद्योगात काम करणारे	घरगुती उद्योगा व्यतिरिक्त इतर उद्योग	बाध-काम करणारे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9	नागपूर(ग्रा)	ग्रामीण	114	184	18	8	2	43	38
		नागरी	-	-	1	-	-	30	7
		एकूण	114	184	19	8	2	72	45
10	नागपूर(श)	ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	38	37	64	38	141	913	436
		एकूण	38	37	64	38	141	913	436
11	हिंगणा	ग्रामीण	122	185	7	2	6	47	11
		नागरी	-	-	-	-	-	31	4
		एकूण	122	185	7	2	6	78	15
12	उमरेड	ग्रामीण	132	186	12	19	9	14	8
		नागरी	12	42	6	8	12	9	3
		एकूण	144	228	18	27	21	23	11
13	कुली	ग्रामीण	199	254	13	-	7	10	3
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	199	254	13	-	7	10	3
14	भिवापूर	ग्रामीण	143	193	6	1	7	7	3
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	143	193	6	1	7	7	3
जिल्हा एकूण	ग्रामीण	2024	2563	138	103	79	334	121	
	नागरी	123	239	96	153	174	1125	515	
	एकूण	2147	2802	234	256	253	1459	636	

तक्ता क्र. 1.5(अ)

1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वाव	काम करणा-यांचा वर्ग						
			व्यापार आणि वाणिज्य क्षेत्रात काम करणारे	जाहतूक साठवण आणि दळणवळण	इतर काम करणारे	एकूण मुख्यतः काम करणारे (4 ते 13 ची बेरीज)	सिमांतिक काम करणारे	एकूण काम न करणारे	एकूण लोकसंख्या (14 ते 16 ची बेरीज)
1	2	3	11	12	13	14	15	16	17
1	नरखेड	ग्रामीण	9	2	21	488	24	510	1022
		नागरी	10	2	12	99	12	161	272
		एकूण	19	4	33	587	36	671	1294
2	काटोल	ग्रामीण	15	4	27	510	65	549	1124
		नागरी	13	4	19	86	2	186	274
		एकूण	28	8	46	596	67	735	1398
3	कळमेघर	ग्रामीण	7	3	15	368	37	383	788
		नागरी	7	2	9	60	13	118	191
		एकूण	14	5	24	427	50	501	978
4	सावनेर	ग्रामीण	11	4	24	535	39	579	1153
		नागरी	23	10	38	221	12	489	722
		एकूण	34	14	62	756	51	1068	1875
5	पारशिवनी	ग्रामीण	8	5	20	413	33	457	903
		नागरी	8	5	11	94	8	260	362
		एकूण	16	10	31	508	41	717	1266
6	रामटेक	ग्रामीण	10	6	21	455	38	479	972
		नागरी	13	4	21	96	8	200	304
		एकूण	23	10	42	552	46	679	1277
7	मौदा	ग्रामीण	13	5	22	521	69	488	1078
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0
		एकूण	13	5	22	521	69	488	1078
8	कामठी	ग्रामीण	10	8	20	348	20	354	722
		नागरी	46	28	109	331	16	759	1106
		एकूण	56	36	129	679	36	1113	1828

तक्ता क्र. 1.5(अ)

1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणा-यांचा वर्ग						
			व्यापार आणि वाणिज्य क्षेत्रात काम करणारे	वाहतूक साठवण आणि दळण-वळण	इतर काम करणारे	एकूण मुख्यतः काम करणारे (4 ते 13 ची बेरीज)	सिमांतिक काम करणारे	एकूण काम न करणारे	एकूण लोकसंख्या (14 ते 16 ची बेरीज)
1	2	3	11	12	13	14	15	16	17
9	नागपूर(ग्रा)	ग्रामीण	20	11	52	490	24	611	1125
		नागरी	6	10	12	66	2	151	219
		एकूण	26	21	64	555	26	762	1343
10	नागपूर(श)	ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	1063	575	1245	4550	94	11604	16248
		एकूण	1063	575	1245	4550	94	11604	16248
11	हिंगणा	ग्रामीण	15	4	32	431	23	516	970
		नागरी	4	1	18	58	0	114	172
		एकूण	19	5	50	489	23	630	1142
12	उमरेड	ग्रामीण	8	4	17	409	30	434	873
		नागरी	19	5	21	137	18	282	437
		एकूण	27	9	38	546	48	716	1310
13	कुही	ग्रामीण	11	2	25	524	40	513	1077
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0
		एकूण	11	2	25	524	40	513	1077
14	भिवानूर	ग्रामीण	9	2	17	388	22	346	756
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0
		एकूण	9	2	17	388	22	346	756
जिल्हा एकूण		ग्रामीण	145	59	314	5880	463	6218	12562
		नागरी	1212	647	1515	5799	185	14325	20309
		एकूण	1357	706	1829	11679	648	20544	38513

आधार -- 1991 जनगणना प्रकाशन.

टिप - आकडे पूर्णाकात दिल्याने बेरजा जुळणार नाही.

तक्ता क्रमांक : 1.5(ब)

1991 च्या जनगणनेनुसार मुख्यतः काम करणा-या व्यक्तींची उद्योगाट क्षेत्रनिहाय विभागणी

जिल्हा - नागपूर

(आकडे हजारात)

वाव	प्राथमिक क्षेत्र			द्वितीय क्षेत्र		
	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7
ग्रामीण	264 (75)	219 (92)	483 (82)	41 (12)	12 (5)	53 (9)
नागरी	45 (9)	16 (17)	61 (11)	156 (32)	25 (27)	181 (31)
एकूण	309 (37)	235 (71)	544 (47)	197 (24)	38 (11)	235 (20)

तक्ता क्रमांक - 1.5(ब) (पुढे चालू...)

1991 च्या जनगणनेनुसार मुख्यतः काम करणा-या व्यक्तींची उद्योगाट क्षेत्रनिहाय विभागणी.

जिल्हा - नागपूर.

(आकडे हजारात)

वाव	तृतीय क्षेत्र			एकूण		
	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	3	9	10	11	12	13
ग्रामीण	45 (13)	7 (3)	52 (9)	350 (100.00)	238 (100.00)	588 (100.00)
नागरी	285 (59)	52 (56)	337 (58)	487 (100.00)	93 (100.00)	580 (100.00)
एकूण	331 (40)	59 (13)	389 (33)	837 (100.00)	331 (100.00)	1168 (100.00)

टिप- कसार्तील आकडे काम करणा-या एकूण व्यक्तींची (पुरुष/स्त्रिया/एकूण) टक्केवारी दर्शवितात

आधार : जनगणना प्रकाशन - 1991

तक्ता क्र 1.6 (अ)
लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

बाब	सर्व वयोगट	0-14	15-19	20-24	25-29
1	2	3	4	5	6
एकूण	3287139	1112837	336826	333674	281218
ग्रामिण	1256225	439327	123335	112889	96425
नागरी	2030914	673510	213491	220785	184793

तक्ता क्र 1.6 (अ) (पुढे चालू . . . . .)
लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण

बाब	सर्व वयोगट	30-34	35 - 39	40 - 49	50 - 59	60 व त्यावरील	वय अनिर्दे- शित
1	2	7	8	9	10	11	12
एकूण	3287139	236696	211715	314092	214938	234283	10860
ग्रामिण	1256225	83827	78470	123155	89722	104435	4640
नागरी	2030914	152869	133245	190937	125216	129848	6220

आधार :- 1991 ची जनगणना

तक्ता क्रम क - 1.6 (ब)
लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण - जनगणना 1991

जिल्हा - नागपूर

(आकडे शंभरात)

अ.क्र.	पुरुष/ स्त्रिया/ एकूण	बाळ	सर्व धर्म	बौद्ध	ख्रिश्चन	हिंदू	जैन	मुस्लीम	शीख	इतर	धर्म अनिर्देशित
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	पुरुष	एकूण	17104	2546	119	13067	72	1187	70	12	31
		ग्रामिण	6499	899	8	5460	5	105	6	2	14
		नागरी	10605	1647	111	7607	67	1082	64	10	17
2	स्त्रिया	एकूण	15767	2386	114	11999	68	1103	58	11	28
		ग्रामिण	6063	843	7	5094	5	96	4	1	13
		नागरी	9704	1543	107	6905	63	1007	54	10	15
3	एकूण	एकूण	32871	4932	233	25066	140	2290	128	23	59
		ग्रामिण	12562	1742	15	10554	10	201	10	3	27
		नागरी	20309	3190	218	14512	130	2089	118	20	32

टिप :- आकडेवारी केवळ अस्थायी पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार :- १९९१ ची जनगणना

तक्ता क्रमांक - 1.7

1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसुचित जाती व जमातीची आकडेवारी

जिल्हा - नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	अनुसुचित जाती			अनुसुचित जमाती			एकूण		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नरखेड	एकूण	21	11	10	25	13	12	46	24	22
		ग्रामीण	17	9	8	22	11	10	39	20	18
		नागरी	4	2	2	3	1	1	7	3	3
2	काटोल	एकूण	23	12	11	34	17	16	57	29	27
		ग्रामीण	19	10	9	31	16	15	50	26	24
		नागरी	4	2	2	3	2	1	7	4	3
3	कलमेश्वर	एकूण	15	8	7	13	7	6	28	15	13
		ग्रामीण	13	7	6	11	5	5	24	12	11
		नागरी	2	1	1	3	1	1	5	2	2
4	सावनेर	एकूण	37	19	17	25	13	12	62	32	29
		ग्रामीण	22	11	10	16	8	7	38	19	17
		नागरी	15	8	7	8	5	5	24	13	12
5	पारशिवनी	एकूण	23	12	11	18	9	8	41	21	19
		ग्रामीण	15	8	7	15	8	7	30	16	14
		नागरी	9	4	4	3	1	1	12	5	5
6	रामटेक	एकूण	17	8	8	47	24	23	64	32	31
		ग्रामीण	12	6	6	42	21	21	54	27	27
		नागरी	5	2	2	5	2	2	10	4	4
7	मौदा	एकूण	16	8	8	11	5	5	27	13	13
		ग्रामीण	16	8	8	11	5	5	27	13	13
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	एकूण	42	22	21	9	5	4	51	27	25
		ग्रामीण	12	6	6	5	3	3	17	9	9
		नागरी	30	15	15	3	2	2	33	17	17

तक्ता क्रमांक - 1.7

1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमातीची आकडेवारी

जिल्हा - नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	बाव	अनुसूचित जाती			अनुसूचित जमाती			एकूण		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9	नागपूर(ग्र)	एकूण	28	14	13	21	11	10	49	25	23
		ग्रामीण	21	11	10	19	10	9	40	21	19
		नागरी	6	3	3	2	1	1	8	4	4
10	नागपूर(श)	एकूण	316	163	153	181	93	88	497	256	241
		ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	316	163	153	181	93	88	497	256	241
11	हिंगणा	एकूण	15	8	7	26	14	13	41	22	20
		ग्रामीण	12	6	6	25	13	12	37	19	18
		नागरी	3	2	2	1	1	1	4	3	3
12	उमरेड	एकूण	25	13	12	30	15	15	55	28	27
		ग्रामीण	19	10	9	20	10	10	39	20	19
		नागरी	6	3	3	9	5	5	15	8	8
13	कुही	एकूण	25	13	12	5	3	3	30	16	15
		ग्रामीण	25	13	12	5	3	3	30	16	15
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	एकूण	17	9	9	14	7	7	31	16	16
		ग्रामीण	17	9	9	14	7	7	31	16	16
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण	एकूण	619	320	299	458	236	222	1077	556	521	
	ग्रामीण	220	114	106	236	121	114	456	235	220	
	नागरी	399	206	193	222	115	107	621	321	300	

टिप - 1) आकडेवारी केवळ अस्थायी व पढील प्रदत्ताळणीच्या अधीन राहून आहे.

2) आकडे पूर्णांकित दिल्याने बेरजा जुळणार नाही.

आधार -- 1991 ची जनगणना.

तक्ता क्रमांक - 18

भिती/ छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्री नुसार घरांचे वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	वाव	एकूण संख्या	ग्रामीण संख्या	नागरी संख्या
1	2	3	4	5
एक :	एकूण जनगणना घरे	773170	313700	459470
1	भितीची सामुग्री: गवत, पाने, वेळू व बांदू	66255	32540	33715
2	माती	252645	190635	62010
3	कच्च्या विटा	76870	21250	55620
4	लाकूड	20770	2180	18590
5	पक्क्या विटा	304385	60820	243565
6	गॅल्वनाईज्ड लोखंडी किंवा इतर धातूचे पत्रे	3760	830	2930
7	दगड	3090	1180	1910
8	सिमेंट कॉक्रीट	44365	3955	40410
9	वर उल्लेखलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली इतर सामुग्री	1030	310	720
दोन	छपरांसाठी वापरलेली सामुग्री			
1	गवत, पाने, वेळू, माती, कच्च्या विटा किंवा बांबू	52820	33740	19080
2	कौले, तक्ती दगड, कंकर	445105	234815	210290
3	पन्हाळीचे लोखंडी पत्रे, जस्ताचे किंवा धातूचे पत्रे	37925	7035	30890
4	अॅम्बेस्टॉय सिमेंटचे पत्रे	22270	3715	18555
5	विटा व चुना	10395	3530	6865
6	दगड	1260	375	885
7	प्रचलित सिमेंट कॉक्रीट	160215	13230	146985
8	इतर वर उल्लेखलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली सामुग्री	43180	17260	25920

टिप :- आक डेवारी केवळ अस्थायी व पढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार :- 1991 ची जनगणना.

तक्ता क्रमांक - 1.9

आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामिण/ नागरी क्षेत्रातील कुटुंबाचे वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	ग्रामीण संख्या	नागरी संख्या	एकूण संख्या
1	2	3	4	5
1	एक) एकूण कुटुंबे	244165	366630	610795
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	210155	233800	443955
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	20995	119420	140415
	क) बेघर कुटुंबे	--	--	--
	ड) इतर	13015	13410	26425
2	एक ते दोन व्यक्ती असलेली कुटुंबे			
	एक) एकूण कुटुंबे	36315	46910	83225
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	26800	22055	48855
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	5975	22595	28570
	क) बेघर कुटुंबे	--	--	--
	ड) इतर	3540	2260	5800
3	तीन ते पाच व्यक्ती असलेली कुटुंबे			
	एक) एकूण कुटुंबे	116790	175575	292365
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	99505	102965	202470
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	10525	65780	76305
	क) बेघर कुटुंबे	--	--	--
	ड) इतर	6760	6830	13590
4	सहा ते आठ व्यक्ती असलेली कुटुंबे			
	एक) एकूण कुटुंबे	76930	111495	188425
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	70360	81315	151675
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	4145	26540	30685
	क) बेघर कुटुंबे	--	--	--
	ड) इतर	2425	3730	6155
5	नऊ व अधिक व्यक्ती असलेली कुटुंबे			
	एक) एकूण कुटुंबे	14130	32650	46780
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	1	27465	27466
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	350	4595	4945
	क) बेघर कुटुंबे	--	--	--
	ड) इतर	290	590	880

टिप :- आक डेवारी केवळ अस्थायी व पढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार :- जनगणना प्रकाशन 1991

तक्ता क्र. 1.11

क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - चालू किंमतीनुसार

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजारात)

अ.क्र.	क्षेत्र	वर्ष - 2000-2001 *		वर्ष - 2001-2002 @	
		स्थूल जिल्हा	निव्वळ जिल्हा	स्थूल जिल्हा	निव्वळ जिल्हा
		उत्पन्न	उत्पन्न	उत्पन्न	उत्पन्न
1	कृषि	12169468	11568587	11763782	11182930
2	वन संवर्धन आणि ऑडके पाडणे	1239610	1218413	1365757	1342405
3	मासेमारी	219090	193185	205158	180901
4	खाण व दगड खाणकाम	4779037	3704751	5206410	4036062
	एकूण - प्राथमिक क्षेत्र	18407204	16684936	18541108	17742298
5	नोदणीकृत उद्योग	10641693	8511197	11172324	8935595
6	अनोदणीकृत उद्योग	6095463	5018916	7896910	6502206
7	बांधकाम	9680402	9256048	10770913	12298753
8	बीज, वायु (गॅस) पाणीपुरवठा	2022106	1323103	3954505	2587506
	एकूण - द्वितीय क्षेत्र	28439665	24109265	33794653	28324060
9	रेल्वे	1390309	1088915	1486152	1163165
10	परिवहन, माठवणूक व गोदामे	4357804	3358703	4794676	3695417
11	दळणवळण	3209379	2596497	3407237	2756570
12	व्यापार, हॉटेल्स व उपहारगृहे	15725190	15255766	18131230	17589985
13	बँका व विमा उद्योग	15395435	14569687	17485299	16510192
14	स्थावर मालमत्ता, राहत्या घराची मालकी व व्यवसाय सेवा	7116572	6065356	8688589	7405168
15	सार्वजनिक प्रशासन	7136268	6333394	7816933	6937480
16	इतर सेवा	9918264	9493568	13114540	12552977
	एकूण - तृतीय क्षेत्र	64249221	58761887	74924656	68610953
	एकूण जिल्हा उत्पन्न	11109609	99556088	12726041	11367731
	दरडोई जिल्हा उत्पन्न (रुपये)	27624	24756	31076	27759
	एकूण राज्य उत्पन्न	2388751747	2130402147	2714061839	2418770839
	दरडोई जिल्हा उत्पन्न (रुपये)	24869	22179	27755	24736
	एकूण जिल्हा उत्पन्नाची एकूण राज्य उत्पन्नाशी टक्केवारी	4.65	4.67	4.69	4.70

टिप:- आक डेवारीच्या उपलब्धतेचा अभाव, अनुरूप निर्देशांकांचा वापर तसेच पध्दती मधील अंगभूत उणिवा या सर्वांमुळे जिल्हा उत्पन्नाचे अचूक अंदाज बांधण्यासाठी मर्यादा येत असल्याने हे अंदाज दोळ्यांमार्फत जिल्ह्यातील उत्पन्नाची पातळी अंजमावण्याकरिता वापरावत.

आधार :- संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, (राष्ट्रीय उत्पन्न शाखा) मुंबई.

* अथ्याई @ प्राग्विक.

नक्सा क्र. 1.12

क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - स्थिर (1993-94) किंमतीनुसार

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजारात)

अ.क्र.	क्षेत्र	वर्ष - 2000-2001*		वर्ष - 2001-2002 @	
		स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न
1	कृषि	8015472	7643935	8401900	8012447
2	वन संवर्धन आणि आंडके पाडणे	593538	583637	576378	566764
3	मासेमारी	144963	128712	145086	128820
4	खाण व दगड खाणकाम	2942445	2251505	3037597	2324307
	एकूण - प्राथमिक क्षेत्र	11696418	10607788	12160961	11032338
5	नोदणीकृत उद्योग	7027934	5451957	7242313	5618263
6	अनोदणीकृत उद्योग	4975432	4247233	5126618	4376296
7	बांधकाम	5930330	5593551	6585760	6211762
8	बीज, वायु (गॅस) प्राणीपुरवठा	1772767	1176734	2226962	1478222
	एकूण - द्वितीय क्षेत्र	19706465	16469475	21181656	17684542
9	रेल्वे	1225835	1011017	1297696	1079741
10	परिचहन, साठवणूक व गोदामे	2575905	1907927	2720740	2015207
11	दळणावळण	2721708	2316125	3062435	2606076
12	व्यापार, हॉटेल्स व उपहारगृहे	10152303	9797652	10048683	10662720
13	बँका व विमा उद्योग	9925407	9322135	10599736	9920964
14	स्थावर मालमत्ता, राहत्या घराची मालकी व व्यवसाय सेवा	3797434	3150587	4240969	3518570
15	सार्वजनिक प्रशासन	4113835	3644498	4274174	3786544
16	इतर सेवा	5665255	5382584	7179556	6820948
	एकूण - तृतीय क्षेत्र	40177683	36532224	42423990	40410771
	एकूण जिल्हा उत्पन्न	71580563	63609487	77766607	69127651
	दरडोई जिल्हा उत्पन्न (रुपये)	17798	15816	18990	16880
	एकूण राज्य उत्पन्न	1558751531	1376499631	1665156788	1473586188
	दरडोई जिल्हा उत्पन्न (रुपये)	16228	14335	17029	15070
	एकूण जिल्हा उत्पन्नाची एकूण राज्य उत्पन्नाशी टक्केवारी	4.59	4.62	4.67	4.69

टिप:- आकडेवारीच्या उपलब्धतेचा अभाव, अनुरूप निर्देशांकांचा वापर तसेच पध्दती मधील अंगभूत उणिवा या सर्वांमुळे जिल्हा उत्पन्नाचे अचूक अंदाज बांधण्यासाठी संर्यादा येत असल्याने हे अंदाज दोबळमानाने जिल्ह्यातील उत्पन्नाची पातळी अजमाविण्याकरिता वापरावत.

आधार :- संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, (राष्ट्रीय उत्पन्न शाखा) मुंबई.

* अस्थाई @ प्रांभिक

तक्ता क्र.२.१

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

वर्ष:-२००१ (पर्जन्य मि.मि.)

जिल्हा :-नागपूर

अ. क्र.	तहसील/ केंद्र	महिना व वर्ष								
		जानेवारी २००१			फेब्रुवारी २००१			मार्च २००१		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१	नरखेड	१४.७	२	७९.०	१३.०	-	०.०	१३.९	१	४.२
२	काटोल	१४.७	-	०.०	१७.६	-	०.०	१३.९	३	१९.३
३	कळमेश्वर	१३.७	-	०.०	१६.२	-	०.०	१७.४	४	१२.८
४	सावनेर	१३.७	०	०.०	१६.२	-	०.०	१७.४	४	३६.८
५	पारशिवनी	१४.९	२.०	१७.६	२०.०	-	०.०	१७.३	२	२०.२
६	रामटेक	१४.६	०	०.०	२१.२	-	०.०	१८.८	२	१९.०
७	मौवा	१४.६	-	०.०	२१.२	-	०.०	१७.८	४	३२.४
८	कामठी	१४.३	१.०	२.५	६.६	-	०.०	२१.०	४	१७.८
९	नागपूर(आ)	१४.३	-	०.०	६.६	-	०.०	२१.०	३	१०.९
१०	नागपूर(श)	११.३	-	०.०	१७.६	-	०.०	१८.२	२	९.९
११	हिंगणा	१४.३	-	०.०	६.६	-	०.०	२१.०	४	२४.०
१२	उमरेड	१२.१	-	०.०	१७.२	-	०.०	१४.७	४	४७.७
१३	कुही	१२.१	-	०.०	१७.२	-	०.०	१४.७	३	९.६
१४	भिवापूर	१२.१	-	०.०	१७.२	-	०.०	१४.७	४	५५.८

तक्ता क्रमांक २.१ पढे सुरु

तक्ता क्र.२.१

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष :- २००१ (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/ केंद्र	महिना व वर्ष								
		एप्रिल २००१			मे २००१			जून २००१		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
१	२	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१	नरखेड	१२.९	२	२९.६	१६.४	०	०.०	१७०.४	१४	१८६.२
२	काटोल	१२.९	१	१७.४	१६.४	०	०.०	१७०.४	१२	३१२.०
३	कळमेश्वर	११.९	४	६०.५	१४.४	०	०.०	१७२.२	९	३३२.९
४	सावनेर	११.९	३	४२.६	१४.४	१	३.२	१७२.२	१४	२२२.८
५	पारशिवनी	९.९	१	३५.६	११.७	१	३.५	१५९.१	१५	२५८.०
६	रामटेक	१५.३	१	२८.०	१३.३	०	०.०	२०१.१	१३	२९५.४
७	मौदा	१५.३	२	२०.८	१३.३	०	०.०	२०१.१	१४	४२३.८
८	कामठी	२१.८	३	४३.८	१४.७	१	२५.४	१६५.६	१२	३००.४
९	नागपूर(ग्रा)	२१.८	२	२२.२	१४.७	०	०.०	१६५.६	१४	२७९.९
१०	नागपूर(श)	१६.३	४	५२.०	२०.४	१	७.०	२०४.५	११	३०८.६
११	हिंगणा	२१.८	२	१६.०	१४.७	०	०.०	१६५.६	१०	१८७.६
१२	उमरेड	१३.२	४	३३.४	१४.३	०	०.०	१९३.२	१४	३३३.४
१३	कुही	१३.२	३	७.८	१४.३	१	१.८	१९२.२	१८	३३३.८
१४	भिवापूर	१३.२	३	४८.८	१४.३	४	५२.३	१९२.२	१५	४६२.८

तक्ता क्रमांक २.१ पढे सुरु

तक्ता क्र.२.१

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष:-२००१ (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/ केंद्र	महिना व वर्ष								
		जुलै २००१			ऑगस्ट २००१			सप्टेंबर २००१		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
१	२	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
१	नरखेड	२८५.६	१७	११५.२	२२५.५	१५	१०६.३	१७८.६	८	७४.२
२	काटोल	२८५.६	१३	१४७.८	२२५.५	१३	२३६.४	१७८.६	३	७०.६
३	कळमेश्वर	३०५.१	१६	२२०.८	२३१.३	१६	३९४.५	२०५.५	३	२२.०
४	सावनेर	३०५.१	१३	१६१.८	२३१.३	१८	२८२.०	२०५.५	२	४३.०
५	पारशिवनी	३४३.४	२१	१७८.९	२४९.०	१९	२६२.६	१७४.७	४	१५.४
६	रामटेक	३७२.९	१७	१२५.८	२९७.३	१४	२५८.१	१९७.७	२	८.०
७	मोदा	३७२.९	२२	२४४.०	२९७.३	१९	४३५.२	१९७.७	४	१६.८
८	कामठी	३४१.३	१६	२२६.५	२७१.५	१८	३१९.४	२१२.६	४	३०.५
९	नागपूर(ग्रा)	३४१.३	२१	२३०.९	२७१.५	२२	२७३.३	२१२.६	३	१०१.७
१०	नागपूर(श)	३६८.३	१७	२४०.६	२३८.४	१९	४४१.२	१८६.९	४	३४.०
११	हिंगणा	३४१.३	१६	१७६.६	२७१.५	१८	२०९.४	२१२.६	८	१४२.०
१२	उमरेड	३९३.२	१८	१६२.८	३२४.१	१९	३९३.१	२१९.९	३	८२.९
१३	कुही	३९३.२	२१	१४८.८	३२४.१	२२	४३४.८	२१९.९	८	६२.६
१४	भिवापूर	३९३.२	१८	३७३.०	३२४.१	२१	५९८.०	२१९.९	३	७.५

तक्ता क्रमांक २.१ पढे सुरु

तक्ता क्र.२.९

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

वर्ष:-२००१ (पर्जन्य मि.मि.)

जिल्हा :-नागपूर

अ. क्र.	तहसील/ केंद्र	महिना व वर्ष								
		ऑक्टोबर 2001			नोव्हेंबर 2001			डिसेंबर 2001		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	30	31	32	33	34	35	36	37	38
1	नरखेड	43.7	8	78.3	16.4	-	-	8.4	-	-
2	काटोल	43.7	5	110.0	16.4	-	-	8.4	-	-
3	कळमेश्वर	46.2	7	82.8	16.1	1.0	7.6	10.2	-	-
4	सावनेर	46.2	8	104.8	16.1	1.0	8.6	10.2	-	-
5	पारशिवनी	49.1	10	99.0	10.6	-	-	7.2	-	-
6	रामटेक	49.7	6	76.7	14.1	-	-	7.3	-	-
7	मौदा	49.7	8	130.2	14.1	-	-	7.3	-	-
8	कामठी	49.7	9	173.9	3.4	-	-	23.8	-	-
9	नागपूर(अ)	49.7	8	104.1	3.4	-	-	23.8	-	-
10	नागपूर(श)	51.5	8	139.0	16.5	-	-	11.9	-	-
11	हिंगणा	49.7	7	73.0	3.4	-	-	23.8	-	-
12	उमरेड	51.7	8	136.4	15.4	-	-	6.3	-	-
13	कुही	51.7	6	94.0	15.4	-	-	6.3	-	-
14	भिवापूर	51.7	8	91.2	15.4	-	-	6.3	-	-

तक्ता क्रमांक २.१ पढे सुरु

तक्ता क्र.२.१

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष :- २००१ (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/ केंद्र	एकूण २००१		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1.	2	39	40	41
1	नरखेड	999.5	67	673.0
2	काटोल	1004.1	50	913.5
3	कळमेधर	1060.2	60	1133.9
4	सावनेर	1060.2	64	905.6
5	पारशिवनी	1066.9	75	890.8
6	रामटेक	1223.3	55	801.0
7	मोदा	1223.3	73	1303.2
8	कामठी	1146.3	68	1140.2
9	नागपूर(ग्रा)	1146.3	73	1103.0
10	नागपूर(श)	1161.7	66	1232.3
11	हिंगणा	1146.3	65	828.6
12	उमरेड	1274.3	70	1189.7
13	कुही	1274.3	82	1093.2
14	भिवापूर	1274.3	76	1689.4

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर

तक्ता क्रमांक 2.2
निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान (1998)

जिल्हा- नागपूर

अ.क्र.	महिना	केंद्र : नागपूर विमानतळ		केंद्र : नागपूर शहर	
		कमाल	किमान	कमाल	किमान
1	2	3	4	5	6
1	जानेवारी	31.2	9.0	29.4	12.0
2	फेब्रुवारी	34.0	11.1	32.5	13.3
3	मार्च	39.3	13.0	38.2	15.7
4	एप्रिल	42.8	17.3	42.6	21.2
5	मे	46.8	23.0	45.9	24.7
6	जून	45.8	22.6	43.9	23.0
7	जुलै	36.6	23.3	35.5	23.6
8	ऑगस्ट	34.4	23.4	33.1	23.2
9	सप्टेंबर	34.3	21.7	32.9	22.0
10	ऑक्टोबर	34.2	16.4	32.9	18.2
11	नोव्हेंबर	33.5	9.6	32.4	12.4
12	डिसेंबर	31.6	6.6	29.6	9.6
वार्षिक सरासरी		46.8	6.6	45.9	9.6

आधार :- विभागीय हवामान शास्त्र कार्यालय, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 3.1
जमिनीचा वापर 97-98,99-2000,2000-01

जिल्हा - नागपूर		क्षेत्र हेक्टर									
अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल व्याप्त क्षेत्र	शेतीला उपलब्ध नसलेले क्षेत्र	पडित जमिनीव्यतिरीक्त लागवडी लायक पण वापरात नसलेली जमीन	पडित जमिनीव्यतिरीक्त लागवडी लायक पण वापरात नसलेली जमीन	कायम व चरणाची जमीन	फसलेल्या जमिनीत नसलेली झाडे/झुडपे फळेवागां या खालील जमीन	एकूण [9+10+11]	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नरखड	97-98	76825	4555	5279	838	6117	1240	6097	601	7938
		99-00	76875	3705	9373	2100	11473	5305	6115	708	12128
		00-01	76845	3705	9215	2140	11355	5103	6115	708	11926
2	काटोल	97-98	84182	8558	4981	192	5173	3522	2248	-	5770
		99-00	84205	4435	2006	699	2705	3443	2555	-	5998
		00-01	84205	4435	1957	582	2539	3369	2470	-	5839
3	कळमेश्वर	97-98	54345	3323	5966	4978	10944	3547	3150	-	6697
		99-00	54305	2214	4799	4276	9075	4248	4165	-	8413
		00-01	54305	2214	4733	3926	8659	3874	4368	-	8242
4	सावनेर	97-98	61859	-	10840	4395	15235	3184	1161	-	4345
		99-00	61900	-	7106	3395	10501	4232	1165	-	5397
		00-01	61900	-	6543	3321	9864	4337	1162	-	5499
5	पारशिवनी	97-98	78694	27348	2948	6242	9190	3337	2971	482	6790
		99-00	78715	15331	9475	2685	12160	5385	7575	875	13835
		00-01	78715	15331	9260	2448	11708	5063	6662	846	12571
6	रामटेक	97-98	114290	61407	8710	1532	10242	5225	3652	2458	11335
		99-00	114305	65590	855	910	1765	3237	4973	815	9025
		00-01	114305	65590	726	852	1578	3209	4516	809	8534
7	मोदा	97-98	61287	971	6542	766	7308	133	335	992	1460
		99-00	61325	1025	3175	2567	5742	503	525	1005	2033
		00-01	61325	1025	3222	2260	5482	480	895	1005	1980
8	कामठी	97-98	42382	2428	4995	1076	6071	601	1970	1593	4164
		99-00	42385	2205	3096	1150	4246	1585	345	1105	3035
		00-01	42385	2135	3539	910	4449	1614	-	1129	2743

तक्ता क्रमांक 3.1
जमिनीचा वापर 97-98,99-2000,2000-01

जिल्हा - नागपूर		क्षेत्र हेक्टर									
अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल व्याप्त क्षेत्र	शेतीला उपलब्ध नसलेले क्षेत्र	पडित जमिनीव्यतिरीक्त लागवड न झालेली एकूण	पडित जमिनीव्यतिरीक्त लागवड न झालेली एकूण	लागवडी लायक पण यापरात नसलेली जमिन	कायम गुरे चरण व चरणाची जमिन	कसलेल्या जमिनीत समविष्ट नसलेली झाडे/झुडपे फळवागा या खालील जमिन	एकूण [9+10+11]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9	नागपूर(ग्रा)	97-98	61979	3674	6343	2528	8871	4194	2895	-	7089
		99-00	62013	3126	4225	6218	10443	3265	2705	665	6635
		00-01	62013	2905	3499	5259	8758	3345	3180	2059	8584
10	नागपूर(श)	97-98	20921	-	7157	1178	8335	4917	895	-	5812
		99-00	20905	-	6038	1170	7208	4455	2875	1265	8595
		00-01	20905	-	5351	963	6314	4364	2675	1745	8784
11	हिंगणा	97-98	78564	9694	4735	6556	11291	6654	9484	1039	17177
		99-00	78605	9055	5505	7035	12540	6505	9505	1015	17025
		00-01	78605	8775	5321	6591	11912	6099	9223	995	16317
12	उमरेड	97-98	97910	24557	5993	681	6674	3307	13461	2072	18840
		99-00	97910	1698	4790	1765	6555	6805	7765	5955	20525
		00-01	97910	16513	4242	1753	5995	6617	7239	5729	19585
13	कुही	97-98	82948	1586	9332	1464	10796	-	2295	-	2295
		99-00	82910	1525	1600	9315	10915	1700	1365	3440	6505
		00-01	82910	1335	1538	9087	10625	1753	1302	3140	6195
14	भिवापूर	97-98	70197	10762	2751	1275	4026	1317	4529	943	6789
		99-00	70200	10715	1595	5119	6714	1525	4145	1035	6705
		00-01	70200	11009	1552	4997	6549	1361	4070	736	6167
एकूण जिल्हा		97-98	986383	158863	86572	33701	120273	41178	55143	10180	106501
		99-00	986558	135902	62505	47301	109806	51275	54493	17848	123616
		00-01	986528	134972	60698	45089	105787	50588	53477	18901	122966

तक्ता क्रमांक 3.1
जमिनीचा वापर 97-98,99-2000,2000-01

जिल्हा - नागपूर

क्षेत्र हेक्टर

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	पडीत जमीन			निव्वळ क्षेत्र	एकामेक्षा अधिक	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र	लागवडी- लायक क्षेत्र [9+11 +15+ 16]
			चालू पड	इतर पड	एकूण पड				
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19
1	नरखड	97-98	948	977	1925	56290	6512	62802	60056
		99-00	905	1207	2112	47427	6035	53462	55552
		00-01	905	1187	2092	48198	8605	56803	56101
2	काटोल	97-98	3169	2054	5223	59458	8075	67533	71203
		99-00	3412	4566	7978	63089	7025	70114	74510
		00-01	3540	4446	7986	48461	6541	55002	59816
3	फळमेश्वर	97-98	371	431	802	32529	26180	58709	36878
		99-00	3157	855	4012	30591	4205	34796	38851
		00-01	3139	750	3889	35318	1435	36753	43081
4	सावनेर	97-98	168	630	798	41481	19215	60696	45463
		99-00	2438	787	3225	42777	12515	55292	50234
		00-01	2313	790	3103	38861	15095	53956	46301
5	पारशिवनी	97-98	1660	1003	2663	32703	11357	44060	39185
		99-00	2165	1695	3860	33529	4413	37942	43649
		00-01	2070	1592	3662	32128	3313	35441	41699
6	रामटेक	97-98	3481	6315	9796	21510	3866	25376	38989
		99-00	5140	6275	11415	26510	5882	32392	41977
		00-01	4901	6254	11155	25857	5971	31828	41030
7	मोदा	97-98	225	3353	3578	47970	4760	52730	52673
		99-00	515	395	910	51615	5687	57302	54033
		00-01	515	371	886	51768	5403	57171	54139
8	कामठी	97-98	3082	3517	6599	23120	4025	27145	31913
		99-00	875	1640	2515	30384	4213	34597	35589
		00-01	981	1751	2732	29874	4177	34051	35349

तक्ता क्रमांक 3.1
जमिनीचा वापर 97-98,99-2000,2000-01

जिल्हा - नागपूर

क्षेत्र हेक्टर

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	पडील जमीन			निव्वळ क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक	लागवडी खालील एकुण क्षेत्र	लागवडी- लायक क्षेत्र [9+11 +15+ 16]
			चालू पड	इतर पड	एकूण पड				
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19
9	नागपूर(ग्रा)	97-98	3852	83	3935	38410	24074	62484	46539
		99-00	4970	1655	6625	35184	4907	40091	45739
		00-01	5075	1913	6988	36505	4815	41320	48897
10	नागपूर(रा)	97-98	465	4229	4694	2080	498	2578	11691
		99-00	475	2085	2560	2542	498	3040	10822
		00-01	568	2081	2649	2469	489	2958	11227
11	हिंगणा	97-98	577	3048	3625	36777	14003	50780	48095
		99-00	6435	4280	10715	29270	11595	40865	47505
		00-01	5497	4157	9654	27142	11955	39097	55117
12	उमरेड	97-98	295	317	612	47227	23853	71080	53218
		99-00	1310	2905	4215	49628	7475	57103	66603
		00-01	1175	2765	3940	50729	7391	58120	67015
13	कुही	97-98	3672	4449	8121	60150	11031	71181	68271
		99-00	1650	2165	3815	60150	1113	61263	69105
		00-01	1536	2041	3577	52716	8526	61242	61186
14	भिवापूर	97-98	3534	4979	8513	40057	15684	55741	50830
		99-00	3040	4595	7635	38431	7895	46326	48626
		00-01	3778	4268	8046	37769	7430	45199	47912
एकूण जिल्हा		97-98	25499	35385	60884	539762	173133	712895	652004
		99-00	36138	34715	70853	541127	83458	624285	681103
		00-01	35993	34366	70359	517795	91146	608941	657643

टिप:- 1) सन 1997-98 ची माहिती स्थायी असून 99-00,00-01 ची माहिती अस्थायी आहे.

आधार- 1) कृषी आयुक्तालय, पुणे (जिल्हा तत्त्व व पीक अहवाल.)

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 97-98,99-00,00-01

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रबी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरडोड	97-98	2121	3127	10320	-	10320	74	47
		99-00	93	3815	15522	-	15522	6173	-
		00-01	95	3680	14656	-	14656	69	61
2	काटोल	97-98	2253	2744	10126	-	10126	20	-
		99-00	112	3031	16259	-	16259	18	12
		00-01	178	3552	12751	-	12751	22	19
3	कळमेघर	97-98	1018	1997	7957	-	7957	1	2
		99-00	24	2180	7260	-	7260	2	1
		00-01	22	2132	6040	-	6040	2	1
4	सायनेर	97-98	2104	3102	8131	-	8131	1	5
		99-00	62	3001	13067	-	13067	-	-
		00-01	83	3275	13168	-	13168	-	-
5	पारशिवनी	97-98	3815	5320	3133	3	3136	-	21
		99-00	3655	5324	2015	2	2017	-	21
		00-01	3321	4017	1391	2	1393	-	21
6	रामटेक	97-98	4321	3621	1484	1074	2558	-	137
		99-00	11830	3620	1480	1070	2550	-	230
		00-01	10066	3691	1564	1066	2630	-	258
7	मोदा	97-98	10476	13194	131	-	131	-	-
		99-00	8255	9862	-	23	23	-	-
		00-01	8185	10121	-	25	25	-	-
8	कामठी	97-98	1118	3208	1088	6	1094	-	43
		99-00	1138	4952	558	24	582	-	27
		00-01	1031	4963	568	14	582	-	18

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 97-98,99-00,00-01

(क्षेत्र हेक्टर)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9	नागपूर(ग्र)	97-98	5228	2604	5600	33	5633	5	6
		99-00	24	2514	7336	45	7381	2	2
		00-01	14	4352	9954	37	9991	2	2
10	नागपूर(श)	97-98	117	440	617	-	617	-	37
		99-00	87	475	488	2	490	-	37
		00-01	94	508	525	2	527	-	35
11	हिंगणा	97-98	8000	2797	10528	-	10528	-	-
		99-00	15	2958	6562	-	6562	-	-
		00-01	15	2966	6468	-	6468	-	-
12	उमरड	97-98	1623	5907	1315	3156	4471	-	-
		99-00	1806	7687	250	3108	3358	-	-
		00-01	1759	7752	271	2957	3228	-	-
13	कृती	97-98	7453	6145	75	4253	4328	-	-
		99-00	8669	8610	47	3458	3505	-	-
		00-01	8804	8586	44	3047	3091	-	-
14	भिव्यापूर	97-98	2865	3691	176	6265	6441	-	-
		99-00	2247	3799	-	5306	5306	-	-
		00-01	6221	3847	7553	-	7553	-	-
त्रिलहा एकूण		97-98	52512	57897	60681	14790	75471	101	298
		99-00	38017	61828	70844	13038	83882	83	403
		00-01	39888	63440	74953	7150	82103	95	415

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 97-98,99-00,00-01

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	वरी	नाचणी	राळा	सावा	बादली	इतर नृण धान्ये	एकूण तृण धान्ये
1	2	3	11	12	13	14	15	16	17
1	नरखेड	97-98	-	-	-	-	-	-	15689
		99-00	-	-	-	-	-	134	19698
		00-01	-	-	-	-	-	129	18690
2	काटोल	97-98	-	-	-	-	-	-	15143
		99-00	-	-	-	-	-	-	19432
		00-01	-	-	-	-	-	-	16522
3	कळमंघर	97-98	-	-	-	-	-	-	10975
		99-00	-	-	-	-	-	-	9467
		00-01	-	-	-	-	-	-	8197
4	सावनेर	97-98	-	-	-	-	-	-	13343
		99-00	-	-	-	-	-	-	16130
		00-01	-	-	-	-	-	17	16541
5	पारशिवनी	97-98	-	-	-	-	-	-	12292
		99-00	-	-	-	-	-	113	11130
		00-01	-	-	-	-	-	93	8845
6	रामटेक	97-98	-	-	-	-	-	-	10637
		99-00	-	-	-	-	-	-	18230
		00-01	-	-	-	-	-	-	16645
7	मोदा	97-98	-	-	-	-	-	-	23801
		99-00	-	-	-	-	-	-	18140
		00-01	-	-	-	-	-	-	18331
8	कामठी	97-98	-	-	-	-	-	-	5463
		99-00	-	-	-	-	-	-	6699
		00-01	-	-	-	-	-	-	6594

तपेता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 97-98,99-00,00-01

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	वरी	नाचणी	राळा	मावा	बादली	इतर तृण धान्य	एकूण तृण धान्य
1	2	3	11	12	13	14	15	16	17
9	नागपूर(श)	97-98	-	-	-	-	-	-	13476
		99-00	-	-	-	-	-	-	9923
		00-01	-	-	-	-	-	-	14361
10	नागपूर(श)	97-98	-	-	-	-	-	-	1211
		99-00	-	-	-	-	-	-	1089
		00-01	-	-	-	-	-	-	1164
11	हिंगणा	97-98	-	-	-	-	-	-	21325
		99-00	-	-	-	-	-	-	9535
		00-01	-	-	-	-	-	-	9449
12	उमरेड	97-98	-	-	-	-	-	-	12001
		99-00	-	-	-	-	-	-	12851
		00-01	-	-	-	-	-	-	12739
13	कुली	97-98	-	-	-	-	-	-	17926
		99-00	-	-	-	-	-	-	20784
		00-01	-	-	-	-	-	-	20481
14	भिवापूर	97-98	-	-	-	-	-	-	12997
		99-00	-	-	-	-	-	-	11352
		00-01	-	-	-	-	-	-	17621
	जिल्हा एकूण	97-98	-	-	-	-	-	-	186279
		99-00	-	-	-	-	-	247	184460
		00-01	-	-	-	-	-	239	186180

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 97-98,99-00,00-01

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	हरभरा	तुर	मूग	उडीद	कुळीप	मठ	चवळी
1	2	3	18	19	20	21	22	23	24
1	नगखड	97-98	4927	5806	454	381	200		41
		99-00	4928	2818	452	449	1579	78	37
		00-01	4606	2876	846	505	1751	86	39
2	काटोल	97-98	3177	3584	882	709	1127		318
		99-00	3149	5872	1927	179	3060	78	149
		00-01	3371	4911	2035	207	2887	96	166
3	कळमेधर	97-98	1360	3222	174	380	18		31
		99-00	1345	2334	185	110	825	85	133
		00-01	1369	2378	187	114	831	92	120
4	सायनेर	97-98	3067	5297	216	426	30		65
		99-00	1864	9564	114	42	259	165	55
		00-01	2138	9726	139	45	263	163	57
5	पारणिवती	97-98	2118	6781	182	42	1286		13
		99-00	2174	6828	220	40	169	71	46
		00-01	2195	4786	224	39	179	94	47
6	रामटेक	97-98	2458	1608	119	46	3		3
		99-00	1450	1600	120	40	6	150	7
		00-01	1686	1802	119	43	6	152	9
7	मोवा	97-98	2076	591	56	66	1214		12
		99-00	1272	3145	22	14			15
		00-01	1222	3167	26	16			14
8	कामठी	97-98	1750	1493	19			3	22
		99-00	2085	1093	20			124	18
		00-01	1986	1093	20			127	21

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 97-98,99-00,00-01

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	हरभरा	तुर	मूग	उडीद	कुळीय	मठ	चवळी
1	2	3	18	19	20	21	22	23	24
9	नागपूर(अ)	97-98	2655	5940	72	13	26	386	9
		99-00	2447	1848	356	6		27	7
		00-01	2388	1880	220	4		75	
10	नागपूर(अ)	97-98		105	13				
		99-00	81	102	20				
		00-01	86	102	21	1			
11	हिंगणा	97-98	2544	7785	67	21		23	101
		99-00	1418	2755	147	27	55	11	54
		00-01	1485	2883	142	55	95	13	52
12	उमरड	97-98	5219	3016	141	81		37	
		99-00	4631	3408	121	493		24	29
		00-01	4565	3417	119	387		20	26
13	कंधा	97-98	4266	2244	158	195			
		99-00	3514	2815	129	254			
		00-01	3420	2487	183	254			
14	भिव्यापूर	97-98	2189	2098	154	235			
		99-00	2395	592	182	283		17	75
		00-01	2467	836	191	276		18	74
जिल्हा एकूण		97-98	37804	49570	2707	2595	3904	449	615
		99-00	32773	77547	4015	1937	5953	830	625
		00-01	32984	42344	4472	1946	6012	936	625

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 97-98,99-00,00-01

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	वाटाणा	इतर कड धान्ये	एकूण कड धान्ये	एकूण अन्नधान्ये 17+27	ऊस	मिरची	इतर मसाल्याचे पदार्थ	एकूण मसाल्याचे पदार्थ 30+31
1	2	3	25	26	27	28	29	30	31	32
1	नरखड	97-98	62	957	12828	28517	3	345	108	453
		99-00	68	701	11110	30808	6	297	102	399
		00-01	76	643	11428	30118	12	302	115	417
2	काटोल	97-98	66	190	10053	25196	-	284	89	373
		99-00	53	-	14467	33899	2	279	74	353
		00-01	56	98	13827	30349	2	194	78	272
3	कळमेधर	97-98	22	265	5472	16447	21	359	157	516
		99-00	5	515	5537	15004	17	-	-	-
		00-01	6	528	5625	13822	16	283	137	420
4	सायनेर	97-98	25	359	9485	22828	30	312	83	395
		99-00	25	1000	13088	29218	28	341	55	396
		00-01	16	859	13406	29947	27	346	105	451
5	पारशिवनी	97-98	103	1488	12023	24315	32	1157	253	1410
		99-00	54	872	10474	21604	88	115	-	115
		00-01	88	609	8261	17106	94	129	145	274
6	रामटेक	97-98	149	118	4504	15141	150	626	6	632
		99-00	5	161	3539	21769	145	120	10	130
		00-01	4	171	3992	20637	164	194	17	211
7	मोदा	97-98	194	2175	6384	30185	175	3225	281	3506
		99-00	217	505	5190	23330	255	2367	940	3307
		00-01	205	489	5139	23470	268	2578	902	3480
8	कामठी	97-98	64	63	3414	8877	-	1704	140	1844
		99-00	96	1159	4595	11294	87	1424	-	1424
		00-01	97	1145	4490	11084	92	1762	124	1886

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 97-98,99-00,00-01

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	वाटाणा	इतर फड धान्ये	एकूण कड धान्ये	एकूण अन्नधान्ये 17+27	ऊस	मिरची	इतर मसाल्या चे पदार्थ	एकूण मसाल्या चे पदार्थ 30+31
1	2	3	25	26	27	28	29	30	31	32
9	नागपूर (ग्र)	97-98	19	45	9163	22639	3	388	5	393
		99-00	12	904	5607	15530	4	219	207	426
		00-01	15	696	5278	19639	5	233	178	411
10	नागपूर (श)	97-98	-	-	118	1329	-	26	6	32
		99-00	231	50	484	1573	-	16	6	22
		00-01	227	89	526	1690	-	23	4	27
11	हिंगणा	97-98	-	9	10550	31875	-	171	39	210
		99-00	-	1036	5503	15038	-	65	126	191
		00-01	-	1043	5768	15217	-	74	125	199
12	उमरड	97-98	155	1781	10430	22431	-	2946	163	3109
		99-00	239	1564	10529	23380	15	3021	297	3318
		00-01	209	1478	10221	22960	117	2985	275	3260
13	कली	97-98	272	1045	8180	26106	91	10554	164	10718
		99-00	348	928	7988	28772	27	10708	268	10976
		00-01	386	945	7675	28156	66	10667	211	10878
14	भिव्यापूर	97-98	178	3927	8781	21778	-	3791	100	3891
		99-00	184	1010	4738	16090	-	3699	154	3853
		00-01	210	1205	5277	22898	-	4547	175	4722
जिल्हा एकूण		97-98	1309	12422	111385	297664	505	25888	1594	27482
		99-00	1537	10405	102849	287309	674	22671	2239	24910
		00-01	1595	9999	100913	287093	863	24317	2591	26908

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 97-98,99-00,00-01

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	द्राक्षे	आंबा	पेरू	एकूण फळे	कांदे	टमाटे	एकूण भाजी-पाला	सर्कीर्ण खाद्य पिके	एकूण खाद्य पिके 28+29+ 32+36+ 39+40
1	2	3	33	34	35	36	37	38	39	40	41
1	नरखेड	97-98	-	1	3	5073	181	-	1196	-	35242
		99-00	-	1	4	927	185	85	5660	6	37806
		00-01	-	1	4	6570	172	87	5688	6	42811
2	काटोल	97-98	-	10	3	5097	90	41	1071	-	31737
		99-00	-	16	5	1900	95	72	5705	-	41859
		00-01	-	20	5	4691	67	149	3025	-	38339
3	कळमेश्वर	97-98	-	5	11	3685	204	337	1668	-	22337
		99-00	-	1	10	1912	102	65	2559	-	19492
		00-01	-	1	10	2924	151	86	4925	-	22107
4	सावनेर	97-98	-	12	6	2259	111	520	1655	-	27167
		99-00	-	12	7	1609	7	25	3556	-	34807
		00-01	-	12	7	1795	8	31	3570	-	35790
5	पारशिवनी	97-98	-	22	91	2069	7	644	2077	-	29903
		99-00	-	19	93	437	8	18	783	-	23027
		00-01	-	20	97	605	11	21	2975	-	21054
6	रामटेक	97-98	-	14	39	1708	16	255	714	-	18345
		99-00	-	15	40	177	5	19	484	-	22705
		00-01	-	16	40	1016	4	18	675	-	22703
7	मोदा	97-98	-	5	10	213	49	911	2684	-	36763
		99-00	-	5	-	182	11	20	2299	-	29373
		00-01	-	5	-	189	17	20	2098	-	29505
8	कामठी	97-98	-	10	9	556	14	414	1754	-	13031
		99-00	-	12	4	482	14	15	1849	-	15136
		00-01	-	12	6	496	48	210	1877	-	15435

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 97-98,99-00,00-01

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	द्राक्षे	आंबा	पेरू	एकूण फळे	कांद	टमाट	एकूण भाजी-माला	संकीर्ण खाद्य पिके	एकूण खाद्य पिके 28+29+ 32+36+ 39+40
1	2	3	33	34	35	36	37	38	39	40	41
9	नागपूर(ग्र)	97-98	-	18	10	2327	17	404	1444	-	26806
		99-00	-	15	13	1163	22	15	2628	-	19751
		00-01	-	37	7	1170	45	475	747	-	21972
10	नागपूर(श)	97-98	-	-	-	98	4	-	92	-	1551
		99-00	-	2	2	91	3	6	363	-	2049
		00-01	-	6	5	93	53	87	220	-	2030
11	हिंगणा	97-98	-	11	6	2567	14	40	692	-	35344
		99-00	-	11	7	1512	16	25	1237	-	17978
		00-01	-	11	8	1545	16	87	2190	-	19151
12	उमरेड	97-98	-	5	8	364	59	189	911	-	26815
		99-00	4	7	18	226	83	55	1786	41	28766
		00-01	4	7	13	228	126	-	1795	40	28400
13	कृती	97-98	-	8	9	229	131	299	936	-	38080
		99-00	-	11	5	217	22	32	1265	48	41305
		00-01	-	6	11	220	187	40	1376	49	40745
14	भिलापूर	97-98	-	-	-	141	20	138	442	-	26252
		99-00	-	5	7	524	93	38	538	-	21005
		00-01	-	5	-	7	10	259	575	-	28202
जिल्हा एकूण		97-98	-	121	205	26386	917	4192	17336	-	369373
		99-00	4	132	215	11359	666	590	30712	95	355059
		00-01	4	159	217	21549	915	1570	31736	95	368244

तक्रता क्र. 3.2

तहसिलदार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 97-98,99-00,00-01

(सं.)

अ. क्र.	नगराल	वर्ष	कापूस	अंबडी	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भुडगा	तिळ	करडई	सुर्यफूल
1	2	3	42	43	44	45	46	47	48	49
1	नरखड	97-98	5659	-	-	5659	4994	129	-	16
		99-00	4945	5	76	5026	4073	107	-	30
		00-01	3865	5	75	3945	4140	110	-	33
2	काटोल	97-98	3869	-	-	3869	5272	165	-	43
		99-00	4911	-	27	4938	8973	83	2	12
		00-01	4213	-	23	4236	5986	86	2	12
3	कळमेघर	97-98	4519	-	-	4519	1427	106	-	1
		99-00	3833	-	363	4196	1125	125	-	29
		00-01	2917	-	371	3288	1140	129	-	20
4	सावनेर	97-98	10681	-	-	10681	2956	128	-	-
		99-00	12657	-	-	12657	1289	145	-	-
		00-01	11364	-	-	11364	1110	148	-	-
5	पारशिवनी	97-98	3321	-	4	3325	44	25	-	87
		99-00	3309	-	6	3315	153	297	-	548
		00-01	3257	-	5	3262	158	298	-	561
6	गान्देक	97-98	662	92	-	754	26	84	-	12
		99-00	600	-	93	693	27	-	-	171
		00-01	936	-	91	1027	21	-	-	176
7	मोदा	97-98	7	11	-	18	2	105	-	12
		99-00	7	-	32	39	3	-	-	1349
		00-01	12	-	29	41	3	-	-	1351
8	कामठी	97-98	417	-	-	417	-	3	-	26
		99-00	437	-	1	438	-	2	13	27
		00-01	850	-	-	850	10	87	12	168

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिगळ्या पिकांखालील क्षेत्र 97-98,99-00,00-01

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

क्र.	तहसिलवार	वर्ष	कापूस	अंबडी	इतर तंतु पिके	एकूण तंतु पिके	भुडमूग	तिळ	करंडे	सुर्यफूल
1	2	3	42	43	44	45	46	47	48	49
9	नागपूर(ग्र)	97-98	8222	-	100	8322	4	100	-	60
		99-00	7216	-	-	7216	2	87	3	18
		00-01	6550	-	1645	8195	2	89	3	7
10	नागपूर(श)	97-98	36	-	-	36	-	2	-	13
		99-00	18	-	1	19	-	-	-	6
		00-01	48	-	-	48	10	-	-	6
11	हिंगणा	97-98	10375	-	-	10375	171	51	-	-
		99-00	10651	-	-	10651	185	75	-	5
		00-01	12169	-	22	12191	379	-	-	-
12	उमरेड	97-98	5716	-	-	5716	-	267	-	4
		99-00	6943	-	-	6943	-	127	13	270
		00-01	8953	-	833	9786	-	127	13	366
13	कुली	97-98	9	-	-	9	-	47	-	10
		99-00	-	1103	-	1103	-	42	-	56
		00-01	1302	-	3	1305	-	41	-	57
14	भिवापूर	97-98	648	-	-	648	-	112	-	18
		99-00	924	-	-	924	-	-	-	261
		00-01	9760	-	-	9760	276	120	9	259
जिल्हा एकूण	97-98	97-98	54141	103	104	54348	14896	1324	-	302
		99-00	44206	1108	599	58158	15830	1090	31	2782
		00-01	66196	5	3097	69298	13235	1235	39	3016

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 97-98,99-00,00-01

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	जयस	कारळ	इतर गळीत धान्ये	एकूण गळीत धान्ये 46 ते 52	इतर औषधी य मादक पदार्थ	एकूण औषधी य मादक पदार्थ	इतर चा-या ची पिके	एकूण चा-या ची पिके
1	2	3	50	51	52	53	54	55	56	57
1	नरखड	97-98	86	-	16671	21896	-	-	-	-
		99-00	73	145	6186	10614	1	1	5	5
		00-01	73	105	5563	10024	1	1	6	8
2	काटोल	97-98	73	-	26064	31617	-	-	-	-
		99-00	65	-	14122	23257	1	1	7	7
		00-01	66	-	6251	12403	1	1	3	5
3	कळमेधर	97-98	104	-	30074	31712	-	-	36	36
		99-00	138	-	9617	11034	-	-	24	24
		00-01	136	-	9861	11286	-	-	20	20
4	सावनेर	97-98	83	-	19681	22848	-	-	-	-
		99-00	103	-	6179	7716	10	10	8	8
		00-01	98	-	5399	6755	-	11	-	10
5	पारशिवनी	97-98	531	-	9913	10600	-	-	32	32
		99-00	528	-	10064	11580	-	-	8	8
		00-01	543	-	9540	11100	-	-	8	8
6	रामटेक	97-98	1244	-	4911	6277	1	1	-	-
		99-00	1240	-	7550	8988	1	1	5	5
		00-01	774	-	7109	8080	1	1	6	6
7	मोदा	97-98	651	-	15179	169149	-	-	-	-
		99-00	533	-	25999	27884	-	-	2	2
		00-01	530	-	25739	27623	-	-	-	2
8	कामठी	97-98	-	-	13515	13544	-	-	2	2
		99-00	2339	-	16503	18884	-	-	5	5
		00-01	986	-	16386	17649	-	-	5	5

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलदार निगनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 97-98,99-00,00-01

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	द्राक्ष	आंबा	पेरू	एकूण फळे	काद	टमाट	एकूण भाजी-पाला	सर्कीण खाद्य पिके	एकूण खाद्य पिके 28+29+ 32+36+ 39+40
1	2	3	33	34	35	36	37	38	39	40	41
9	नागपूर(श)	97-98		18	10	2327	17	404	1444		26806
		99-00		15	13	1163	22	15	2628		19751
		00-01		37	7	1170	45	475	747		21972
10	नागपूर(श)	97-98				98	4		92		1551
		99-00		2	2	91	3	6	363		2049
		00-01		6	5	93	53	87	220		2030
11	हिंगणा	97-98		11	6	2567	14	40	692		35344
		99-00		11	7	1512	16	25	1237		17978
		00-01		11	8	1545	16	87	2190		19151
12	उमरेड	97-98		5	8	364	59	189	911		26815
		99-00	4	7	18	226	83	55	1786	41	28766
		00-01	4	7	13	228	126		1795	40	28400
13	कृती	97-98		8	9	229	131	299	936		38080
		99-00		11	5	217	22	32	1265	48	41305
		00-01		6	11	220	187	40	1376	49	40745
14	भिवापूर	97-98				141	20	138	442		26252
		99-00		5	7	524	93	38	538		21005
		00-01		5		7	10	259	575		28202
जिल्हा एकूण		97-98		121	205	26386	917	4192	17336		369373
		99-00	4	132	215	11359	666	590	30712	95	355059
		00-01	4	159	217	21549	915	1570	31736	95	368244

तक्रा क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 97-98,99-00,00-01

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	नगर/ल	वर्ष	कापूस	अंबडी	इतर तनू पिके	एकूण तनू पिके	भडमूग	तिळ	करडई	सूर्यफूल
1	2	3	42	43	44	45	46	47	48	49
1	नरखड	97-98	5659			5659	4994	129		16
		99-00	4945	5	76	5026	4073	107		30
		00-01	3865	5	75	3945	4140	110		33
2	काटोल	97-98	3869			3869	5272	165		43
		99-00	4911		27	4938	8973	83	2	12
		00-01	4213		23	4236	5986	86	2	12
3	कळमेधर	97-98	4519			4519	1427	106		1
		99-00	3833		363	4196	1125	125		29
		00-01	2917		371	3288	1140	129		20
4	सावळर	97-98	10681			10681	2956	128		
		99-00	12657			12657	1289	145		
		00-01	11364			11364	1110	148		
5	पारशिवनी	97-98	3321		4	3325	44	25		87
		99-00	3309		6	3315	153	297		548
		00-01	3257		5	3262	158	298		561
6	शान्देश	97-98	662	92		754	26	84		12
		99-00	600		93	693	27			171
		00-01	936		91	1027	21			176
7	सोना	97-98	7	11		18	2	105		12
		99-00	7		32	39	3			1349
		00-01	12		29	41	3			1351
8	कामठी	97-98	417			417		3		26
		99-00	437		1	438		2	13	27
		00-01	850			850	10	87	12	168

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिगळ्या पिकांखालील क्षेत्र 97-98,99-00,00-01

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	कापूस	अंबडी	इतर तत् पिके	एकूण तत् पिके	भुईमूग	तिळ	करडई	सूर्यफूल
1	2	3	42	43	44	45	46	47	48	49
9	नागपूर(श)	97-98	8222	-	100	8322	4	100	-	60
		99-00	7216	-	-	7216	2	87	3	18
		00-01	6550	-	1645	8195	2	89	3	7
10	नागपूर(श)	97-98	36	-	-	36	-	2	-	13
		99-00	18	-	1	19	-	-	-	6
		00-01	48	-	-	48	10	-	-	6
11	हिंगणा	97-98	10375	-	-	10375	171	51	-	-
		99-00	10651	-	-	10651	185	75	-	5
		00-01	12169	-	22	12191	379	-	-	-
12	उमरेड	97-98	5716	-	-	5716	-	267	-	4
		99-00	6943	-	-	6943	-	127	13	270
		00-01	8953	-	833	9786	-	127	13	366
13	कुर्ती	97-98	9	-	-	9	-	47	-	10
		99-00	-	-	1103	1103	-	42	-	56
		00-01	1302	-	3	1305	-	41	-	57
14	भिवापूर	97-98	648	-	-	648	-	112	-	18
		99-00	924	-	-	924	-	-	-	261
		00-01	9760	-	-	9760	276	120	9	259
जिल्हा एकूण	97-98	97-98	54141	103	104	54348	14896	1324	-	302
		99-00	44206	1108	599	58158	15830	1090	31	2782
		00-01	66196	5	3097	69298	13235	1235	39	3016

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिरगळ्या पिकांखालील क्षेत्र 97-98,99-00,00-01

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	जयस	कारळ	इतर गळीत धान्ये	एकूण गळीत धान्ये 46 ते 52	इतर औषधीय मादक पदार्थ	एकूण औषधीय मादक पदार्थ	इतर चा-या ची पिके	एकूण चा-या ची पिके
1	2	3	50	51	52	53	54	55	56	57
1	नरखड	97-98	86	-	16671	21896	-	-	-	-
		99-00	73	145	6186	10614	1	1	5	5
		00-01	73	105	5563	10024	1	1	6	8
2	कारोल	97-98	73	-	26064	31617	-	-	-	-
		99-00	65	-	14122	23257	1	1	7	7
		00-01	66	-	6251	12403	1	1	3	5
3	कळमेधर	97-98	104	-	30074	31712	-	-	36	36
		99-00	138	-	9617	11034	-	-	24	24
		00-01	136	-	9861	11286	-	-	20	20
4	सावनेर	97-98	83	-	19681	22848	-	-	-	-
		99-00	103	-	6179	7716	10	10	8	8
		00-01	98	-	5399	6755	-	11	-	10
5	पारशिवनी	97-98	531	-	9913	10600	-	-	32	32
		99-00	528	-	10064	11580	-	-	8	8
		00-01	543	-	9540	11100	-	-	8	8
6	रामटेक	97-98	1244	-	4911	6277	1	1	-	-
		99-00	1240	-	7550	8988	1	1	5	5
		00-01	774	-	7109	8080	1	1	6	6
7	मौदा	97-98	651	-	15179	169149	-	-	-	-
		99-00	533	-	25999	27884	-	-	2	2
		00-01	530	-	25739	27623	-	-	-	2
8	कामठी	97-98	-	-	13515	13544	-	-	2	2
		99-00	2339	-	16503	18884	-	-	5	5
		00-01	986	-	16386	17649	-	-	5	5

तक्ता क्र. 3.2.

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 97-98,99-00,00-01

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	जवस	कारळे	इतर गळीत धान्ये	एकूण गळीत धान्ये 46 ते 52	इतर औषधी व मादक पदार्थ	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	इतर चा-या ची पिके	चा-या ची पिके
1	2	3	50	51	52	53	54	55	56	57
9	नागपूर(श)	97-98	637	-	26405	27206	-	-	11	11
		99-00	998	-	11999	13107	-	-	17	17
		00-01	1046	-	9970	11117	-	-	16	16
10	नागपूर(श)	97-98	89	-	810	914	-	-	-	-
		99-00	156	-	798	960	-	-	12	12
		00-01	31	-	820	867	-	-	13	13
11	हिंगणा	97-98	-	-	4814	5036	-	-	-	-
		99-00	95	-	11676	12036	-	-	50	50
		00-01	-	-	7185	7564	-	-	51	51
12	उमरुड	97-98	2496	-	35782	38549	-	-	-	-
		99-00	2128	-	18854	21392	-	-	2	2
		00-01	1443	-	17980	19929	-	2	3	3
13	कृती	97-98	4325	-	28703	33085	-	-	-	-
		99-00	2930	-	15818	18846	-	-	9	9
		00-01	2965	-	16120	19183	-	-	9	9
14	भिव्यापूर	97-98	4858	-	23853	28841	-	-	-	-
		99-00	3200	-	20932	24393	-	-	4	4
		00-01	3187	-	3379	7230	-	-	7	7
जिल्हा एकूण		97-98	15177	-	256375	288074	-	-	81	81
		99-00	14526	145	176297	210701	13	3	158	158
		00-01	11878	105	141302	170810	3	16	147	163

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 97-98,99-00,00-01

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	सर्काण अखाद्य पिके	एकूण अखाद्य पिके 45+53+55+57+58	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र	एकापक्षा अधिक येळा लागवडी-खालील क्षेत्र	लागवडी खालील निव्वळ क्षेत्र
1	2	3	58	59	60	61	62
1	नरखड	97-98	5	27560	62802	6512	56290
		99-00	10	15656	53462	6035	47427
		00-01	14	13992	56803	8605	48198
2	काटोल	97-98	310	35796	67533	8075	59458
		99-00	52	28255	70114	7025	63089
		00-01	18	16663	55002	6541	48461
3	कळमेधर	97-98	105	36372	58709	26180	32529
		99-00	50	15304	34796	4205	30591
		00-01	52	14646	36753	1435	35318
4	सावनेर	97-98		33529	60696	19215	41481
		99-00	94	20485	55292	12515	42777
		00-01	26	18166	53956	15095	38861
5	पारशिवर्ना	97-98	200	14157	44060	11357	32703
		99-00	2	14915	37942	4413	33529
		00-01	17	14387	35441	3313	32128
6	रामटेक	97-98		7031	25376	3866	21510
		99-00		9687	32392	5882	26510
		00-01	11	9125	31828	5971	25857
7	मोवा	97-98		15967	52730	4760	47970
		99-00	4	27929	57302	5687	51615
		00-01		27666	57171	5403	51768
8	कामठी	97-98	151	14114	27145	4025	23120
		99-00	134	19461	34597	4213	30384
		00-01	112	18616	34051	4177	29874

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 97-98,99-00,00-01

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	सर्कीण अद्याय पिके	एकूण अद्याय पिके 45+53+55+57 +58	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक येळा लागवडी-खालील क्षेत्र	लागवडी खालील निप्यळ क्षेत्र
1	2	3	58	59	60	61	62
9	नागपूर(ग्रा)	97-98	139	35678	62484	24074	38410
		99-00		20340	40091	4907	35184
		00-01	20	19348	41320	4815	36505
10	नागपूर(श)	97-98	77	1027	2578	498	2080
		99-00		991	3040	498	2542
		00-01		928	2958	489	2469
11	हिंगणा	97-98	25	15436	50780	14003	36777
		99-00	150	22887	40865	11595	29270
		00-01	140	19946	39097	11955	27142
12	उमरेड	97-98		44265	71080	23853	47227
		99-00		28337	57103	7475	49628
		00-01		29720	58120	7391	50729
13	कुली	97-98	7	33101	71181	11031	60150
		99-00		19958	61263	1113	60150
		00-01		20497	61242	8526	52716
14	भिवापूर	97-98		29489	55741	15684	40057
		99-00		25321	46326	7895	38431
		00-01		16997	45199	7430	37769
जिल्हा एकूण		97-98	1019	343522	712895	173133	539762
		99-00	496	269526	624585	83458	541127
		00-01	410	240697	608941	91146	517795

टिप-सन ९७-९८ची माहिती स्थायी असून सन९९-००,००-०१

ची माहिती अस्थायी आहे.

आधार- १)कृषी आयुक्तालय, पुणे

२) जिल्हा निरीक्षक,भुमी अभिलेख, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 3.3

मुख्य पिकाचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन

जिल्हा - नागपूर

वर्ष -- 2001-2002

1] दर हेक्टरी उत्पादन - किलो मध्ये

2] एकूण उत्पादन -- "00" मे. टन मध्ये

अ.क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पादन (किलो)	एकूण उत्पादन (00मे. टन)	अ.क्र.	पिकाचे नांव	दर हेक्टरी उत्पादन (किलो)	एकूण उत्पादन (00 मे. टन)
1	2	3	4	1	2	3	4
1	तांदूळ	1290	551	18	भुईमूग	951	78
2	गहू	1076	329	19	मोहरी	210	1
3	ज्वारी	611	430	20	तीळ	314	1
4	बाजरी	--	--	21	एरंडी	600	2
5	बाली	--	--	22	सोयाबीन	1000	1933
6	मका	2592	10	23	सुर्यफुल	462	2
7	नाचणी	--	--	24	ऊस	58	524
8	इतर धान्ये	--	--	25	नारळ	उ.ना.	उ.ना.
9	एकूण धान्ये	978	1316	26	कापूस सरकी विरहित	163	767
10	हरभरा	641	194	27	ताग	146	1
11	तूर	1112	563	28	मेस्टा[अंबाडी]	--	--
12	ऊडीद	602	14	29	तंबाखू	1084	1
13	मूग	503	14	30	एकूण औषधी व अंमली पदार्थ	1084	1
14	मसूर	--	--	31	सूठ [आले]	946	23
15	इतर कडधान्ये	420	13	32	मिरची [लाल]	175	33
16	एकूण कडधान्ये	827	798	33	हळद	943	96
17	जवस	334	23	34	बटाटे	2870	66

टिप - 1) ऊसाचे उत्पादन डेस्टड केनच्या स्वरूपात आहे.

2) मेस्टा एकूण उत्पादन "00" गासडीच्या स्वरूपात आहे. 1 गासडी = 180 कि.ग्रॅ.

3) कापसाचे उत्पादन "00" गासडीच्या स्वरूपात आहे. 1 गासडी = 170 कि.ग्रॅ.

तक्ता क्रमांक 3.4

विविध साधनांचे ओलिताखालील असंलेले क्षेत्र
वर्ष 97-98,99-00 व 00-01

जिल्हा - नागपूर			क्षेत्र - हेक्टरमध्ये					
अ. क्र.	तहसील	वर्ष	ओलिताखालील क्षेत्र		ओलिता खालील निव्वळ क्षेत्र	ओलिता खालील एकूण क्षेत्र	एकूण लागवडी खालील क्षेत्र	ओलिताखालील एकूण क्षेत्राची एकूण लागवडी खालील क्षेत्राशी टक्केवारी
			पृष्ठभागीय	विहिरी				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	97-98	-	6707	6707	11944	62802	19.02
		99-00	-	7782	7782	13367	53462	25
		00-01	-	8072	8072	13678	56803	24.08
2	काटोल	97-98	312	8032	8344	10103	67533	14.96
		99-00	152	7690	7842	23012	70114	32.82
		00-01	160	8829	8989	28121	55002	51.13
3	कळमेधर	97-98	1235	5574	6799	7084	58709	12.07
		99-00	1632	6327	7959	8053	34796	23.14
		00-01	1715	6457	8172	6992	36753	19.02
4	सावनेर	97-98	2521	5221	7742	9099	60696	14.99
		99-00	1811	3981	5792	19072	55292	34.49
		00-01	1822	4007	5829	22338	53956	41.4
5	पारशिवनी	97-98	6515	6833	13348	13754	44060	31.22
		99-00	2022	1161	3183	15414	37942	40.63
		00-01	1945	1369	3314	18044	35441	50.91
6	रामटक	97-98	7133	1381	8514	9045	25376	35.64
		99-00	6214	1985	8199	17933	32392	55.36
		00-01	6442	1763	8205	21336	31828	67.04
7	मोदा	97-98	21122	5047	26169	27892	52730	52.90
		99-00	19848	561	20409	32095	57302	56.01
		00-01	20491	619	21110	31544	57171	55.17
8	कामठी	97-98	2104	1387	3491	9390	27145	34.59
		99-00	2071	2814	4885	11506	34597	33.26
		00-01	2217	2710	4927	12312	34051	36.16

तक्ता क्रमांक 3.4

विविध साधनांचे ऑलिताखालील असलेले क्षेत्र

सर् 97-98, 99-00 व 00-01

जिल्हा - नागपूर		क्षेत्र - हेक्टरमध्ये						
अ. क्र.	तहसील	वर्ष	ऑलिताखालील क्षेत्र		ऑलिता खालील निव्वड क्षेत्र	ऑलिता खालील एकूण क्षेत्र	एकूण लागवडी खालील क्षेत्र	ऑलिताखालील एकूण क्षेत्राची एकूण लागवडी खालील क्षेत्राशी टक्केवारी
			पूरविलेले	विहिरी				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
9	नागपूर (प्रा)	97-98	149	5554	5703	6958	62484	11.14
		99-00	310	3906	4216	8794	40091	21.94
		00-01	255	3949	4244	9826	41320	23.78
10	नागपूर (श)	97-98	-	720	720	941	2578	36.5
		99-00	-	165	165	1311	3040	43.13
		00-01	-	140	140	1538	2958	51.99
11	दिगाणा	97-98	299	2974	3273	5961	50780	11.74
		99-00	498	2753	3251	9474	40865	23.18
		00-01	405	3284	3689	10602	39097	27.12
12	उमरेड	97-98	5243	495	5738	9569	71080	13.46
		99-00	2915	1641	555	9369	57103	16.41
		00-01	2872	1641	4513	9937	58120	17.1
13	कुडी	97-98	-	-	-	13013	71181	18.28
		99-00	5521	3446	3967	22400	61263	36.56
		00-01	5311	3925	9236	22407	51242	43.73
14	मिर्जापूर	97-98	7452	5268	12720	4747	55741	8.52
		99-00	1711	1114	2825	4284	46326	9.25
		00-01	1783	1114	2897	4487	45199	9.93
एकूण		97-98	55331	57501	112832	139500	712895	19.57
		99-00	44705	45326	90031	196084	624585	31.39
		00-01	45458	47879	93337	213162	608941	35.01

टॉप- सन 1997-98 ची मर्यादा स्थानी अमुन 99-00, 00-01 ची मर्यादा आख्यायी आहे.

आधार:- 1) कृषी आयुक्तालय, पुणे. (जिल्हा- वृत्त व पिके अहवाल.)

2) जिल्हा निरीक्षक, मृदा अभिलेख, नागपूर.

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकांमधील ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९७-९८ व ९९-००,००-०१

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	खराप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	वाजरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	97-98	300	3032	-	-	-	-
		99-00	-	3778	-	-	-	-
		00-01	-	3480	-	-	-	-
2	काटोल	97-98	325	2044	-	-	-	-
		99-00	112	2831	9260	-	9260	18
		00-01	78	3252	10347	-	10347	22
3	कळमेघर	97-98	100	1985	-	-	-	-
		99-00	-	2208	281	-	281	-
		00-01	-	2132	-	-	-	-
4	सावनेर	97-98	252	2842	-	-	-	-
		99-00	92	3001	1066	-	1066	-
		00-01	983	3273	1673	-	1673	-
5	पारशिवनी	97-98	2914	4352	-	-	-	-
		99-00	3655	3339	1148	-	1148	-
		00-01	3018	4017	1893	-	1893	-
6	रामटेक	97-98	4158	1700	-	-	-	-
		99-00	11346	2620	480	170	650	-
		00-01	12066	2791	964	866	2030	-
7	मोदा	97-98	9008	10915	-	-	-	-
		99-00	18786	10000	-	-	-	-
		00-01	20384	3278	-	-	-	-
8	कामती	97-98	704	3208	-	-	-	-
		99-00	1038	3153	-	-	-	-
		00-01	1138	3953	568	14	682	-

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९७-९८ व ९९-००,००-०१

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9
9	नागपूर(श)	97-98	1000	2170	-	-	-	-
		99-00	16	2497	746	16	762	-
		00-01	15	2352	953	37	990	-
10	नागपूर(रा)	97-98	18	440	-	-	-	-
		99-00	93	367	-	-	-	-
		00-01	80	304	425	-	425	-
11	हिंगणा	97-98	150	2677	-	-	-	-
		99-00	15	1758	1572	-	1572	-
		00-01	15	1966	1668	-	1668	-
12	उमरेड	97-98	773	3654	-	-	-	-
		99-00	826	4623	-	31	31	-
		00-01	759	5257	157	-	157	-
13	कुर्ही	97-98	3543	3915	-	-	-	-
		99-00	4669	5610	47	2057	2104	-
		00-01	5204	5186	44	1858	1902	-
14	निवापूर	97-98	655	2766	-	-	-	-
		99-00	787	2099	-	18	18	-
		00-01	874	2300	-	-	-	-
जिल्हा एकूण	97-98		23900	45700	-	-	-	-
	99-00		33991	27777	12235	170	12405	18
	00-01		44614	48541	18692	2775	21767	22

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालिल ओलीतीचे क्षेत्र वर्ष-९७-९८ व ९९-००,००-०१

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

श्र. क्र.	तहसील	वर्ष	मका	नाचणी	इतर तृण धान्य	एकूण तृण धान्य	हरभरा	तुर	वाटाणा	इतर कडधान्ये
1	2	3	10	11	12	13	14	15	16	17
1	नरखड	97-98	-	-	-	3332	1554	-	-	68
		99-00	11	-	-	3789	1683	938	52	29
		00-01	14	-	-	3494	1606	852	61	18
2	काटोल	97-98	-	-	-	2369	1764	-	-	45
		99-00	18	-	-	12239	1596	1672	53	308
		00-01	12	-	-	13711	2271	2411	56	215
3	कळमेश्वर	97-98	-	-	-	2085	924	-	-	11
		99-00	-	-	-	2489	901	298	-	151
		00-01	-	-	-	2132	869	132	-	41
4	सावनेर	97-98	-	-	-	3094	1640	-	-	46
		99-00	-	-	-	4169	1864	3564	45	322
		00-01	-	-	-	5929	2138	3826	16	-
5	पारशिवनी	97-98	-	-	-	7266	708	-	-	12
		99-00	21	-	14	8177	1174	1828	15	415
		00-01	21	-	-	8949	1795	2786	148	-
6	रामटेक	97-98	-	-	-	5858	125	-	-	-
		99-00	230	-	-	14846	458	1108	140	-
		00-01	258	-	-	16945	686	1802	148	-
7	मोदा	97-98	-	-	-	19923	171	-	-	94
		99-00	-	-	-	28786	168	-	-	31
		00-01	-	-	-	28662	222	-	-	-
8	फामटी	97-98	-	-	-	3912	1651	-	-	-
		99-00	37	-	-	4228	1886	993	92	45
		00-01	18	-	-	5691	1923	791	107	32

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-१७-१८ व १९-००,००-०१

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

क्र. क्र.	तहसील	वर्ष	मका	नाचणी	इतर तृण क्षेत्र	एकूण तृण क्षेत्र	हरभरा	तुट	वाटाणा	इतर कडधान्य
1	2	3	10	11	12	13	14	15	16	17
9	नागपूर(श)	97-98	-	-	-	3170	447	-	-	-
		99-00	-	-	398	3673	821	977	29	45
		00-01	2	-	-	3359	983	1180	15	25
10	नागपूर(श)	97-98	-	-	-	458	103	-	-	2
		99-00	24	-	-	484	86	10	-	13
		00-01	38	-	-	847	74	103	-	-
11	दिवणा	97-98	-	-	-	2827	554	-	-	-
		99-00	-	-	-	3345	517	747	-	40
		00-01	-	-	-	3649	685	983	-	-
12	उमरड	97-98	-	-	-	4427	599	-	-	-
		99-00	-	-	-	5480	825	882	-	38
		00-01	-	-	-	6173	1065	641	10	12
13	कुडी	97-98	-	-	-	7458	-	-	-	-
		99-00	-	-	-	12383	2514	1815	148	154
		00-01	-	-	-	12292	3316	1437	286	115
14	मिवापूर	97-98	-	-	-	3421	160	-	-	22
		99-00	-	-	-	2904	187	484	3	12
		00-01	-	-	-	3174	267	372	2	8
		97-98	-	-	-	69600	10400	-	-	300
	जिल्हा एकूण	99-00	341	-	412	106982	14680	15316	577	1608
		00-01	363	-	-	115007	17905	17366	849	466

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९७-९८ व ९९-००,००-०१

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये	ऊस	एकूण मसाल्याचे पदार्थ	एकूण फळे	एकूण भार्जापाला	सकीण खाद्यापिके	एकूण खाद्यापिके
1	2	3	18	19	20	21	22	23	24	25
1	नरखड	97-98	1622	4954	-	398	5283	1255	11890	-
		99-00	2702	6491	10	411	5321	890	-	13123
		00-01	2537	6031	22	367	6095	932	-	13447
2	काटोल	97-98	1809	4178	4	316	4194	1043	9735	-
		99-00	3629	15868	2	231	4484	1114	-	21699
		00-01	4953	18664	10	187	5971	1022	-	25854
3	कळमेश्वर	97-98	935	3020	21	401	2740	847	-	7029
		99-00	1350	3839	16	365	2956	391	55	7622
		00-01	1042	3174	16	182	2916	332	-	6620
4	सावनेर	97-98	1686	4780	30	257	1786	1774	-	8627
		99-00	5795	9954	-	318	1873	1417	-	13562
		00-01	5980	11909	37	106	2054	1573	-	15679
5	पारशिवनी	97-98	720	7986	185	721	2029	1680	-	12601
		99-00	3432	11609	96	223	578	749	-	13255
		00-01	4729	13678	94	245	796	676	-	15489
6	रामटेक	97-98	125	5983	3	317	1760	803	-	8866
		99-00	1706	16552	115	157	593	195	-	17612
		00-01	2636	19581	94	188	679	397	-	20939
7	मोदा	97-98	265	20188	228	2356	179	2145	-	25096
		99-00	199	28985	118	875	169	899	118	31164
		00-01	222	28834	111	516	181	1104	-	30796
8	कामती	97-98	1651	5563	11	1492	549	874	-	8489
		99-00	3016	7244	137	724	472	855	192	9624
		00-01	2853	8544	131	429	501	945	115	10665

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९७-९८ व ९९-००,००-०१

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये	ऊस	एकूण मसाल्याचे पदार्थ	एकूण फळे	एकूण भार्जापाला	सर्काण खाद्यपिके	एकूण खाद्यपिके
1	2	3	18	19	20	21	22	23	24	25
9	नागपूर(ग्रा)	97-98	447	3617	2	178	2326	649	-	6772
		99-00	1872	5545	4	298	1116	1004	-	7967
		00-01	2208	5567	5	172	1332	1638	-	8714
10	नागपूर(रा)	97-98	105	563	-	30	106	111	-	810
		99-00	114	598	-	22	96	109	-	825
		00-01	177	1024	-	17	85	175	-	1301
11	हिंगणा	97-98	554	3381	-	107	1567	779	-	5834
		99-00	1304	4649	3	38	1474	495	181	6840
		00-01	1668	5317	-	26	1516	617	156	7632
12	उमरड	97-98	599	5026	-	379	3472	688	-	9565
		99-00	1745	7225	39	150	312	559	-	8285
		00-01	1728	7901	21	132	324	638	-	9016
13	कुर्ही	97-98	-	7458	16	3916	259	990	-	12639
		99-00	4631	17014	40	2268	217	1159	-	20698
		00-01	5204	17496	28	1859	270	986	-	20639
14	भिवापूर	97-98	182	3603	-	432	150	562	-	4747
		99-00	686	3590	-	167	174	244	32	4207
		00-01	649	3823	-	141	193	235	28	4420
जिल्हा एकूण		97-98	10700	80300	500	11300	26400	14200	-	132700
		99-00	32181	139163	580	6247	19835	10080	578	176483
		00-01	36586	151593	569	4567	22913	11270	299	191211

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-१७-९८ व १९-००,००-०१

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वष	कापूस	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भूइमूग	जवस/सूर्यफूल	करंडे	इतर गळीताची पिके
1	2	3	26	27	28	29	30	31	32
1	नरखड	97-98	4	-	4	19	11	-	-
		99-00	173	-	173	-	20	-	-
		00-01	165	-	165	3	26	-	-
2	काटोल	97-98	58	-	58	220	43	-	7
		99-00	591	-	591	573	-	2	90
		00-01	1211	27	1238	922	33	2	-
3	कळमेश्वर	97-98	-	-	-	5	1	-	-
		99-00	181	-	181	225	-	-	-
		00-01	162	-	162	185	-	-	-
4	भावनर	97-98	137	100	237	231	-	-	-
		99-00	3657	-	3657	1104	103	-	530
		00-01	4764	-	4764	1448	48	-	282
5	भारशियनी	97-98	152	-	152	8	301	-	655
		99-00	1699	12	1711	56	25	-	310
		00-01	2285	15	2300	42	124	-	-
6	रामटेक	97-98	-	-	-	25	109	-	45
		99-00	95	30	125	42	125	-	29
		00-01	136	29	165	34	176	-	22
7	मांदा	97-98	-	-	-	3	1157	-	1635
		99-00	-	-	-	3	928	-	-
		00-01	3	-	3	-	735	-	-
8	कामती	97-98	33	-	33	43	156	-	515
		99-00	837	1	838	11	167	6	852
		00-01	841	-	841	9	169	6	614

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-१७-९८ व ९९-००,००-०१ (क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	कापूस	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भूभूग	जवस/सूर्यफूल	करडई	इतर गळीताची पिके
1	2	3	26	27	28	29	30	31	32
9	नागपूर(आ)	97-98	-	-	-	-	-	-	7
		99-00	174	-	174	20	593	-	32
		00-01	550	-	550	14	495	-	35
10	नागपूर(रा)	97-98	5	-	5	1	13	-	35
		99-00	30	2	32	-	95	-	272
		00-01	57	-	57	-	67	-	-
11	हिंगणा	97-98	-	-	-	101	-	-	-
		99-00	2262	11	2273	192	-	-	58
		00-01	2653	-	2653	168	-	-	64
12	उमरुड	97-98	2	-	2	-	-	-	2
		99-00	230	-	230	-	304	-	548
		00-01	151	-	151	-	278	-	492
13	कृती	97-98	9	-	9	44	9	-	299
		99-00	18	-	18	-	985	22	598
		00-01	40	-	40	-	1265	-	3811
14	भिवानपूर	97-98	-	-	-	-	-	-	-
		99-00	-	-	-	-	77	-	-
		00-01	-	-	-	-	67	-	-
जिल्हा एकूण		97-98	400	100	500	700	1800	-	3200
		99-00	9947	56	10003	2226	3422	30	3319
		00-01	13018	71	13089	2825	3483	8	1890

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९७-९८ व ९९-००,००-०१

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हॅक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसाल	वर्ष	एकूण गळीताची पिके	तंबाखू	इतर औषधी व मादक पदार्थ	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	चा-याची पिके	संकाण अखाद्य पिके	एकूण अखाद्य पिके	ओलीता खालील एकूण क्षेत्र
1	2	3	33	34	35	36	37	38	39	40
1	नरखड	97-98	30	-	-	-	15	5	54	11944
		99-00	20	-	-	-	8	43	244	13367
		00-01	29	-	-	-	14	23	231	13678
2	काटोल	97-98	270	-	-	-	-	40	368	10103
		99-00	665	-	-	-	5	52	1313	23012
		00-01	957	-	1	4	17	50	2267	28121
3	कळमेश्वर	97-98	6	-	-	-	-	49	55	7084
		99-00	225	-	-	-	6	19	431	8053
		00-01	185	-	-	-	6	19	372	6992
4	सावनेर	97-98	231	-	-	-	4	-	472	9099
		99-00	1737	10	-	-	7	99	5510	19072
		00-01	1778	-	-	-	2	115	6659	22338
5	पारशियनी	97-98	964	-	-	-	37	-	1153	13754
		99-00	391	-	-	-	2	55	2159	15414
		00-01	166	-	-	-	2	87	2555	18044
6	रामटेक	97-98	179	-	-	-	-	179	-	9045
		99-00	196	-	-	-	-	-	321	17933
		00-01	232	-	-	-	-	-	397	21336
7	मोदा	97-98	2795	-	-	-	-	1	2796	27892
		99-00	931	-	-	-	-	-	931	32095
		00-01	735	-	-	-	-	10	748	31544
8	कामती	97-98	714	-	-	-	3	151	901	9390
		99-00	1036	-	-	-	8	-	1882	11506
		00-01	798	-	-	-	8	-	1647	12312

तक्ता क्र. 3.5

निरनिगळ्या पिकाखालिल ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९७-९८ व ९९-००,००-०१

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण गळताची पिके	तंबाखू	इतर ओषधी व मादक पदार्थ	एकूण ओषधी व मादक पदार्थ	चा-याची पिके	सर्काण अखाद्य पिके	एकूण अखाद्य पिके	ओलिता खालील एकूण क्षेत्र
1	2	3	33	34	35	36	37	38	39	40
9	नागपूर (ग्रा)	97-98	7	-	-	-	40	139	186	6958
		99-00	645	-	-	-	-	8	827	8794
		00-01	544	-	-	-	5	13	1112	9826
10	नागपूर (श)	97-98	49	-	-	-	-	77	131	941
		99-00	367	-	-	-	-	87	486	1311
		00-01	67	-	-	-	5	108	237	1538
11	हिंगणा	97-98	101	-	-	-	1	25	127	5961
		99-00	250	-	-	-	-	111	2634	9474
		00-01	232	-	-	-	-	85	2970	10602
12	उमरेंड	97-98	2	-	-	-	-	-	4	9569
		99-00	852	-	-	-	2	-	1084	9369
		00-01	770	-	-	-	-	-	921	9937
13	कुर्ही	97-98	352	-	-	-	-	13	374	13013
		99-00	1605	-	-	-	-	79	1702	22400
		00-01	1646	-	-	-	-	82	1768	22407
14	भिवापूर	97-98	-	-	-	-	-	-	-	4747
		99-00	77	-	-	-	-	-	77	4284
		00-01	67	-	-	-	-	-	67	4487
जिल्हा एकूण		97-98	5700	-	-	-	100	500	6800	139500
		99-00	8997	.10	-	-	38	553	19601	196084
		00-01	8206	-	1	4	59	592	21951	213162

टिप- सन १७-९८ची माहिती स्यायी असून १९-००,००-०१ ची माहिती अस्थाई आहे

आधर- कृषी आयुक्तालय, पुणे २) जिल्हा निरीक्षक, भूमि अभिलेख नागपूर.

तक्ता क्र. 3.6(अ)

तालुकावार सिंचन विहिरी आणि इतर विहिरी वर्ष -97-98,99-00,00-01

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	सिंचन विहिरीची एकूण संख्या	वापरात असलेल्या विहिरीवर वसविलेले		वापरात नसलेल्या सिंचन विहिरी संख्या	इतर विहिरीची संख्या
				डिझेल पंप	विजेचे पंप		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नरखेड	97-98	11369	17	7917	1935	-
		99-00	11482	49	7698	1422	275
		00-01	11372	38	7521	1385	272
2	काटोल	97-98	10837	-	7148	2685	-
		99-00	10490	15	7930	1685	219
		00-01	10529	13	7951	1698	225
3	कळमेभर	97-98	6276	53	6123	2179	-
		99-00	7127	53	6374	2239	412
		00-01	6957	53	6204	2239	416
4	सावनेर	97-98	3971	-	3918	514	-
		99-00	4010	-	4004	514	-
		00-01	4007	-	4004	527	-
5	पारशिवनी	97-98	3092	203	986	339	6
		99-00	1061	122	743	259	288
		00-01	1169	184	872	277	280
6	रामटेक	97-98	1670	180	1570	320	771
		99-00	1485	175	534	318	430
		00-01	1463	172	520	308	426
7	मौदा	97-98	1932	-	-	136	-
		99-00	1419	-	-	136	-
		00-01	1419	-	-	136	-
8	कामठी	97-98	2004	31	1081	419	1585
		99-00	2014	21	1130	410	1599
		00-01	1910	30	1090	409	1590

तक्ता क्र. 3.6(अ)

तालुकावार सिंचन विहिरी आणि इतर विहिरी वर्ष -97-98,99-00,00-01

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	सिंचन विहिरीची एकूण संख्या	वापरात असलेल्या विहिरीवर बसविलेले		वापरात नसलेल्या सिंचन विहिरी संख्या	इतर विहिरीची संख्या
				डिझेल पंप	विजेचे पंप		
1	2	3	4	5	6	7	8
9	नागपूर(ग्रा)	97-98	3783	58	827	254	71
		99-00	2006	87	1608	461	371
		00-01	2069	88	1646	519	371
10	नागपूर(श)	97-98	378	4	288	75	-
		99-00	1365	5	60	75	-
		00-01	1360	4	55	75	-
11	हिंगणा	97-98	2373	17	2771	587	-
		99-00	2453	24	2184	540	126
		00-01	2584	30	2242	563	134
12	उमरेड	97-98	1547	395	415	490	512
		99-00	1941	451	698	545	346
		00-01	1852	451	575	545	314
13	कुही	97-98	359	25	2320	485	-
		99-00	3446	262	2421	347	184
		00-01	3425	257	2420	353	172
14	भिवापूर	97-98	922	320	1066	253	-
		99-00	1014	331	1001	180	462
		00-01	1014	331	1001	180	462
		97-98	53213	1573	36430	10671	2945
	जिल्हा एकूण	99-00	51313	1595	36385	9131	4712
		00-01	51130	1651	36101	9214	6331

टिप :- १९९७-९८ चं आकडे सुधारित आहेत. ९९-००, ००-०१ ची आकडेवारी अस्थायी स्वरूपाची आहे.

आधार :- १) कृषी आयुक्तालय, पुणे.

२) जिल्हा ऋतु पिडे अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 3.6 (ब)

तालुकावार कुपनलिका, हातपंप चालू असलेला हातपंप व विद्युत पंप

जिल्हा- नागपूर

वर्ष - 2001-2002

अ. क्र.	तहसील	यशस्वी कुपनलिकांची संख्या	बसविलेल्या हातपंपांची संख्या	बसविलेल्या विद्युतपंपांची संख्या	चालू असलेल्या हातपंपांची संख्या	चालू असलेल्या विद्युतपंपांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7
1	नरखेड	22	12	--	335	10
2	काटोल	11	4	--	323	13
3	कळमेधर	5	5	--	267	22
4	सावनेर	11	9	--	239	17
5	पारशिवनी	3	3	--	278	14
6	रामटेक	11	11	--	663	18
7	मोदा	9	9	--	469	18
8	कामठी	20	20	--	360	21
9	नागपूर (ग्रा)	14	11	--	533	20
10	नागपूर(श)	--	--	--	2955	572
11	हिंगणा	18	18	--	402	6
12	उमरेड	4	3	--	269	16
13	कृही	12	12	--	538	28
14	भिवापूर	1	1	--	262	24
जिल्हा एकूण		141	118	--	7893	799

टिप:-१)रकाना क्र.६ व ७ मधील आकडेवारी संचित असून रकाना क्र.३ ते ५ मधील आकडेवारी

२००१-२००२ करिता दिलेली आहे.

आधार - 1) वरिष्ठ भुवैज्ञानिक, भुजल सर्वेक्षण यंत्रणा, नागपूर.

२) उपअभियंता, भुजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, जिल्हा परिषद, नागपूर.

३) कार्यकारी अभियंता, पाणीपुरवठा, महानगरपालिका, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 3.7

लघुपाटबंधा-यांची कामे

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष :- 2001-2002

अ. क्र.	तहसिल	पूर्ण झालेल्या कामांची संख्या				उपयोगात असलेली कामे			
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी /सहकार	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी /सहकार	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	669	2	-	671	669	2	-	671
2	काटोल	859	4	-	863	859	4	-	863
3	कळमेश्वर	417	1	-	418	417	1	-	418
4	सावनेर	555	4	-	559	555	4	-	559
5	पारशिवनी	477	3	-	480	477	3	-	480
6	रामटेक	444	7	-	451	444	7	-	451
7	मौदा	320	1	-	321	320	1	-	321
8	कामठी	221	-	-	221	221	-	-	221
9	नागपूर (ग्रा)	271	3	-	274	271	3	-	274
10	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	285	5	-	290	285	5	-	290
12	उमरेड	381	11	-	392	381	11	-	392
13	कुही	558	2	-	560	558	2	-	560
14	भिवापूर	450	6	-	456	450	6	-	456
जिल्हा एकूण		5907	49	-	5956	5907	49	-	5956

तक्ता क्र.3.7 पुढे सुरु

तक्ता क्रमांक 3.7

लघुपाटबंधा-यांची कामे

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष :- 2001-2002

अ. क्र.	तहसिल	वापरातील कामाचे लाभक्षेत्र (हेक्टर)				ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र			
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी /सहकार	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी /सहकार	एकूण
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
1	नरखेड	1721	606	-	2327	1721	62	-	1783
2	काटोल	3757	1418	-	5175	3757	351	-	4108
3	कळमेश्वर	1709	518	-	2227	1709	119	-	1828
4	सावनेर	1252	1503	-	2755	1252	412	-	1664
5	पारशिवनी	1686	1008	-	2694	1686	375	-	2061
6	रामटेक	7543	1901	-	9444	7543	621	-	8164
7	मौदा	1653	194	-	1847	1653	134	-	1787
8	कामठी	785	-	-	785	785	-	-	785
9	नागपूर (ग्रा)	1322	639	-	1961	1322	370	-	1692
10	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	1735	1867	-	3602	1735	398	-	2133
12	उमरेड	2967	4712	-	7679	2967	2270	-	5237
13	कुही	5576	941	-	6517	5576	849	-	6425
14	भिवापूर	3536	2896	-	6432	3536	2836	-	6372
जिल्हा एकूण		35242	18203	-	53445	35242	8797	-	44039

आधार :- 1) कार्यकारी अभियंता लघुपाटबंधारे विभाग, नागपूर

2) कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे विभाग, नागपूर.

2) कार्यकारी अभियंता, लघुसिंचन विभाग, जिल्हा परीषद १ व २ नागपूर.

तक्ता क्र. 3.8

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पापुढे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा :- नागपूर

जून २००१ अखेरची

अ. क्र.	बाब	मोठे प्रकल्प	मध्यम प्रकल्प		
1	2	(1)	(1)	(2)	(3)
1	प्रकल्पाचे नांव	पेंच प्रकल्प	रामटेक	वेणा	कान्होलीबारा
2	प्रकल्पाचे स्थान	नवेगांवखेरी	रामटेक	व्याहाडपेठ	कान्होलीबारा
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1975	1914	1968	1978
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	—	—	—	—
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	29419	29.12	97.66	288.09
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची (मी)	44.50	22.19	18.18	21.10
	ब) पूर्ण झालेली उंची (मी)	44.50	22.19	18.18	21.10
5	कालवा	उजवा/डावा	उजवा	उजवा	उजवा
	अ) एकूण लांबी (कि.मी)	48.46/32.85	पेंच प्रकल्पाचे वितरण प्रणालित समाविष्ट केले आहे	10.00	20.46
	ब) पूर्ण लांबी	48.46/32.85	पेंच प्रकल्पाचे वितरण प्रणालित समाविष्ट केले आहे	10.00	20.46
6	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी)	180	103	23.567	21.52
7	31.06.2001 रोजी पत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	58.94	13.19	13.27	9.71
8	एकूण लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	188150		2500	9424
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र (हेक्टर)	126913	पेंच प्रकल्पा अंतर्गत समाविष्ट आहे	2000	6025
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिता खाली येणारे क्षेत्र (हे.)	101200		1214	3369
11	सध्या 2000-2001 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)				
	अ) बारमाही	निरंक			
	ब) हंगामी	48029		218	949

पुढे सुरू .....

तक्ता क्र. 3.8

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प मुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा :- नागपूर

जून २००१ अखेरची

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
		(4)	(5)	(6)	(7)
1	2				
1	प्रकल्पाचे नांव	पांढराबोडी	मकरधोकडा	चंद्रभागा	उमरीनाला
2	प्रकल्पाचे स्थान	कळमणा		डोरली	उमरी
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1967	1978	1974	1971
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	42.46	169.45	118.37	41.66
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची (मी)	15.24	19.01	20.13	21.11
	ब) पूर्ण झालेली उंची (मी)	15.24	19.01	20.13	21.11
5	कालवा	उजवा	डावा	उजवा	डावा
	अ) एकूण लांबी (कि.मी)	19.30	-/25.38	9.00	/8.00
	ब) पूर्ण लांबी	19.30	-/25.38	9.00	/8.00
6	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	13.865	21.359	8.885	5.70
7	31.06.2001 रोजी पत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	5.39	5.60	2.52	1.92
8	एकूण लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	1361	5182	3974	2469
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र (हेक्टर)	1030	3256	3181	1902
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिता खाली येणारे क्षेत्र (हे.)	862	2695	2226	963
11	सध्या 2000-2001 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)				
	अ) बारमाही				
	ब) हंगामी	1426	3384	222	291

पुढे सुरु .....

तक्ता क्र. 3.8

गोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा :- नागपूर

जून २००१ अखेरची

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
		(8)	(9)	(10)	(11)
1	2				
1	प्रकल्पाचे नांव	केसरनाला	मोरधाम	कोलारनदी	खेकरानाला
2	प्रकल्पाचे स्थान	तेलकामठी	लिंगा	जुनेवाणी	राजेगांव
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1973	1979	1983	1985
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	66.08	74.05	1481.43	1034.62
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची (मी)	19.32	16.54	30.155	21.50
	ब) पूर्ण झालेली उंची (मी)	19.32	16.54	30.155	21.50
5	कालवा	उजवा	उजवा	डावा	डावा
	अ) एकूण लांबी (कि.मी)	6.00	5.94	4.59	23.70
	ब) पूर्ण लांबी	6.00	5.94	4.59	23.70
6	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	4.30	5.44	35.380	26.134
7	31.06.2001 रोजी पत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	0.65	2.18	9.77	1.83
8	एकूण लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	1052	1713	10255	4837
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र (हेक्टर)	967	1413	9288	3546
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिता खाली येणारे क्षेत्र (ह.)	607	960	5944	2610
11	सध्या 2000-2001 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)				
	अ) बारमाही				
	ब) हंगामी	67	203	1722	233

पुढे सुरू .....

तक्ता क्र. 3.8

भोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा :- नागपूर

जून २००१ अखेरची

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
		(12)	(13)	(14)	(15)
1	प्रकल्पाचे नाव	पेंढरीनाला	जामनदी	हिवरानाला	सायकी-मकर
2	प्रकल्पाचे स्थान	पेंढरी	रिंधोरा	इदापूर	सायकी
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	काम बंद	1996-97	अनु.अप्राप्त	1995-96
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	933.99	6518.89	--	2684.70
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची (मी)	20.89	24.00	--	15.245
	ब) पूर्ण झालेली उंची (मी)	--	24.00	--	15.245
5	कालवा	उजवा/डावा	उजवा/डावा	उजवा/डावा	उजवा/डावा
	अ) एकूण लांबी (कि.मी)	2.32	39.00	--	22.41
	ब) पूर्ण लांबी	निरंक	27.00	--	22.41
6	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	7.62	28.05	--	14.74
7	31.06.2001 रोजी पत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	--	23.11	--	2.49
8	एकूण लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	2713	14747	--	3519
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र (हेक्टर)	2034	8430	--	2543
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिता खाली येणारे क्षेत्र (हे.)	1530	6247	--	2320
11	सध्या 2000-2001 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)				
	अ) बारमाही	निरंक	निरंक	--	--
	ब) हंगामी	निरंक	650.00	--	982

टिप:- १) जामनदी व सायकी प्रकल्पावर मुख्य कालवा व वितरण प्रणालीत खर्च झाला आहे. त्यामुळे त्यात वाढ दिसून येते

२) रामटेक तलावांचे क्षेत्र हे पंच प्रकल्पाच्या ओलिताखालील क्षेत्रांमध्ये अंतर्भूत आहे.

आधार : १) कार्यकारी अभियंता, नागपूर मध्यम प्रकल्प विभाग नागपूर

२) कार्यकारी अभियंता, नागपूर पाटबंधारे विभाग, नागपूर

३) प्रकल्प अधिकारी भू व जल व्यवस्थापन पध्दती प्रकल्प, नागपूर

तक्ता क्रमांक :- 3.9

बहित धारण जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलिता खाली असलेली बहित धारण जमिन आणि ओलिता खालील निव्वळ क्षेत्र व बहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार बहित धारण जमिनीची संख्या

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष - 1990-91

(क्षेत्रफळ - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	वैयक्तिक धारण		संयुक्त धारण		संस्था धारण		एकूण धारण	
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	0.02 हेक्टरखालील	237	1	1	0	0	0	238	1
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	11040	3495	366	116	35	12	11441	3623
3	0.05 - 1.0 हेक्टर	29273	22935	897	695	49	36	30219	23666
4	1.0 - 2.0 हेक्टर	69936	102566	2091	3089	78	114	72105	105769
5	2.0 - 3.0 हेक्टर	36736	88704	1488	3624	58	141	38282	92469
6	3.0 - 4.0 हेक्टर	20775	71788	888	3069	36	122	21699	74979
7	4.0 - 5.0 हेक्टर	13656	60753	662	2932	23	101	14341	63786
8	5.0 - 7.5 हेक्टर	15888	95844	804	4848	57	364	16749	101056
9	7.5 - 10.0 हेक्टर	5576	47485	324	2764	12	102	5912	50351
10	10.0-20.0 हेक्टर	3801	48362	264	3430	37	531	4102	52323
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	311	8443	30	796	24	1243	365	10482
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		207229	550376	7815	25363	409	2766	215453	578505

तक्ता क्रमांक :- 3.9 (पुढे चालू)

बहित धारण जमिनीची संख्या त्याचे क्षेत्रफळ,ओलिताखालील असलेली बहित धारण जमीन आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र बहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार बहित धारण जमिनीची संख्या

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष - 1990-91

(क्षेत्रफळ - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	पूर्णपणे ओलिताखालील		पूर्णपणे जिराईत धारण		अंशतः ओलिताखालील धारण		
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	एकूण क्षेत्रफळ	ओलिता खालील क्षेत्र
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	0.02 हेक्टरखालील	22	0	19	0	0	0	0
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	2697	876	8054	2275	445	168	109
3	0.05 - 1.0 हेक्टर	4869	3459	22197	16370	2871	2200	1213
4	1.0 - 2.0 हेक्टर	5984	7976	53082	71858	12382	17670	8021
5	2.0 - 3.0 हेक्टर	1904	4208	27384	58833	8646	19753	7901
6	3.0 - 4.0 हेक्टर	1463	4491	14359	43537	5786	18579	6471
7	4.0 - 5.0 हेक्टर	420	1673	9124	34552	4732	19077	7253
8	5.0 - 7.5 हेक्टर	333	1672	10327	52234	6026	32766	10329
9	7.5 - 10.0 हेक्टर	106	705	3384	23578	2408	18308	5874
10	10.0 - 20.0 हेक्टर	48	396	2226	21800	1796	19034	5401
11	20.0 हेक्टर पंक्षा जास्त	0	0	142	2555	227	4785	1441
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		17846	25456	150298	327592	45319	152340	54013

तक्ता क्रमांक :- 3.9

वहित धारण जमिनीची संख्या त्याचे क्षेत्रफळ, ओलिताखालील असलेली वहित धारण जमीन आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमिनीची संख्या

जिल्हा :- नागपूर		वर्ष - 1990-91		(क्षेत्रफळ - हेक्टरमध्ये)			
अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	ओलिताखालील क्षेत्र		संपूर्ण मालकीचे व कसलेले		संपूर्ण भाडेपट्टीचे धारण	
		संख्या	निव्वळ ओलिता खालील क्षेत्र	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
1	2	18	19	20	21	22	23
1	0.02 हेक्टरखालील	22	0	238	1	0	0
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	3142	985	11441	3623	0	0
3	0.05 - 1.0 हेक्टर	7740	4692	30215	23663	4	3
4	1.0 - 2.0 हेक्टर	18366	15997	72066	105715	17	23
5	2.0 - 3.0 हेक्टर	10550	12109	38244	92371	0	0
6	3.0 - 4.0 हेक्टर	7249	10965	21637	74763	15	56
7	4.0 - 5.0 हेक्टर	5152	8926	14293	63588	10	46
8	5.0 - 7.5 हेक्टर	6359	12001	16715	100860	0	0
9	7.5 - 10.0 हेक्टर	2514	6579	5892	50190	0	0
10	10.0 - 20.0 हेक्टर	1844	5797	4084	52062	5	94
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	227	1441	359	10308	0	0
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		63165	79492	215184	577144	51	222

तक्ता क्रमांक :- 3.9

वहित धारण जमिनीची संख्या त्यांचे क्षेत्रफळ,ओलिताखालील असलेली वहित धारण जमीन आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमिनीची संख्या

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष - 1990-91

(क्षेत्रफळ - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	संपूर्ण इतरामार्फत कसलेले धारण		अंशतः मालकीचे / इतरामार्फत कसलेले		अंशतः भाडेपट्टीचे आणि कसलेले धारण		
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	मालकीचे क्षेत्र	भाडेपट्टीचे क्षेत्रफळ	इतरां मार्फत कसलेले क्षेत्र	एकूण क्षेत्रफळ
1	2	24	25	26	27	28	29	30
1	0.02 हेक्टरखालील	0	0	0	0	0	0	0
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	0	0	0	0	0	0	0
3	0.05 - 1.0 हेक्टर	0	0	0	0	0	0	0
4	1.0 - 2.0 हेक्टर	0	0	22	16	10	5	31
5	2.0 - 3.0 हेक्टर	7	15	31	47	17	19	83
6	3.0 - 4.0 हेक्टर	9	32	38	58	25	45	128
7	4.0 - 5.0 हेक्टर	10	42	28	66	16	28	110
8	5.0 - 7.5 हेक्टर	5	34	29	65	92	5	162
9	7.5 - 10.0 हेक्टर	0	0	20	94	67	0	161
10	10.0 - 20.0 हेक्टर	0	0	13	85	62	20	167
11	20.0 हेक्टर पक्षा जास्त	0	0	6	87	0	87	174
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		31	123	187	518	289	209	1016

आधार - महाराष्ट्र शासनाच्या कृषी विभागाने 90-91 मध्ये घेतलेल्या कृषी गणनेतील सांख्यिकी तक्ते

तक्ता क्रमांक- 3.10

कृषिविषयक अवजारे पशु गणना

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 1997

अ.क्र.	तहसील	नागरीची संख्या		बेल गाड्यांची संख्या	जप्याचे चरक		ऑलितासाठी		ट्रॅक्टर संख्या	तेलवाणी	
		लाकडी	लोखंडी		शक्तीवर चालणारे	बेल मदती ने चाल- णारे	तलावर चालणारे पंप	विद्युत पंप		विद्युत शक्ती वर चाल- णारी	इतर शक्ती वर चाल- णारी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नरखेड	3024	1097	7740	18	39	79	12714	271	1	11
2	काटोल	2653	1911	3091	13	-	226	4576	80	6	-
3	कळमेधर	1603	184	33	-	-	3	2788	81	-	-
4	सावंनेर	4659	2144	5068	-	-	168	3126	102	3	1
5	पारशिवनी	3612	684	3267	-	11	285	767	54	2	7
6	रामटेक	1030	55	1759	-	-	151	146	62	-	-
7	मौदा	6117	1601	4585	9	91	639	1363	312	2	-
8	कामठी	665	16	2739	-	-	82	1819	57	-	-
9	नागपूर(प्रा)	1525	906	2503	1	-	202	2026	47	1	-
10	नागपूर(श)	181	56	162	-	-	46	48	11	1	-
11	हिंगणा	989	579	3449	-	-	91	2511	35	-	-
12	उमरेड	6139	1610	5173	-	-	1264	1290	120	6	-
13	कृही	8442	376	6355	7	-	858	3224	114	-	-
14	धिवापूर	7004	732	4748	27	-	890	879	31	4	2
जिल्हा एकूण		47643	11951	50672	75	141	4984	37277	1377	26	21

आधार - पशु गणना 1997 ची आकडेवारी

टिप:- पशुगणना १९९७ ची आकडेवारी अस्थायी स्वरूपाची आहे.

तक्ता क्रमांक- 3.11(अ)

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा - नागपूर

वर्ष -2001-2002

अ. क्र.	तहसील	एकूण गांवे संख्या	बाब								
			(अ) दुष्काळ व तीव्र टंचाई								
			ग्रस्त गांवे संख्या	ग्रस्त कटुंबे संख्या	जमीन, महसूल पूर्ण सूट वा निलंबन दिलेली गांवे संख्या	अंदाजित हानी रुपये	मदतीची हाती वेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला खर्च रुपये	शेत जमीन अधि नियमा खाली दिलेली तगाई रुपये	
7	8	9	10	11	12						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नरखेड	154	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	काटोल	189	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	कळमेखर	108	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	सावनेर	137	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	पारशिवनी	120	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	रामटेक	157	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	मौदा	124	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	कामठी	78	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	नागपूर (ग्रा)	161	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	नागपूर (श)	54	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	हिंगणा	156	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	उमरेड	192	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	कृही	186	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	भिवापूर	137	0	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		1953	0	0	0	0	0	0	0	0	0

आधार :- मा.जिल्हाधिकारी (महसूल शाखा), नागपूर.

तक्ता क्रमांक- 3.11(ब)

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष - 2001-02

अ. क्र.	तहसील	एकूण गांवे संख्या	बाब								
			(ब) अवर्षण व प्रवण								
			ग्रस्त गांवे संख्या	गम्य कुटुंबे संख्या	जमीन, महसूल पूर्ण सूट वा निलंबन दिलेली गांवे संख्या	अंदाजित हानी रुपये	मदतीची हाती घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला खर्च रुपये	शेत जमीन अधिनियमा खाली दिलेली तगाई रुपये	
पिक न येणे	पशुधन मालमत्ता इ.ची हानी										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नरखेड	154	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	काटोल	189	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	कळमेघर	108	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	सावनेर	137	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	पारशिवनी	120	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	रामटेक	157	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	मौदा	124	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	कामठी	78	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	नागपूर (प्रा)	161	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	नागपूर(श)	54	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	हिंणगा	156	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	उमरेड	192	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	कुही	186	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	भिवापूर	137	0	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		1953	0	0	0	0	0	0	0	0	0

आधार :- मा.जिल्हाधिकारी (महसूल शाखा), नागपूर.

तक्ता क्रमांक- 3.11(क)

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष - 2001-02

अ. क्र.	तहसील	एकूण गावे संख्या	बाब									
			(क) पूरपरिस्थिती									
			ग्रस्त गावे संख्या	ग्रस्त कुटुंबे संख्या	जमीन, महसूल पूर्ण सूट वा निलंबन दिलेली गावे संख्या	अंदाजित हानी रुपये	मदतीची हाती घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला खर्च रुपये	शेत जमीन अधि नियमा खाली दिलेली तगाई रुपये		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	नरखेड	154	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	काटोल	189	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	कळमेधर	108	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	सावनेर	137	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	पारशिवनी	120	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	रामटेक	157	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	मौदा	124	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	कामठी	78	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	नागपूर (ग्रा)	161	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	नागपूर(श)	54	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	हिंगणा	156	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	उमरेड	192	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	कुंती	186	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	भिवापूर	137	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		1953	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

आधार :- मा.जिल्हाधिकारी (महसूल शाखा), नागपूर.

तक्ता क्र. 4.1

तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	निदेशी/संकरित गाई व बैल				एकूण 3 ते 6
		कवळ पैदाशी करिता उपलेले वळू	पैदाशी व कामा करिता उपयोगात आणलेले बैल	कवळ कामा- करिता उपयोगात आणलेले बैल	पैदाशी साठी अथवा कामासाठी उपयोगात न आणलेले बैल	
1		3	4	5	6	7
1	नरखेड	20	2	286	15	323
2	कटोला	27	60	712	36	835
3	कळबुखर	51	29	390	24	494
4	सावनेर	24	12	463	20	519
5	भारणिकनी	18	14	251	24	307
6	रामटेक	28	39	199	1	267
7	मोवा	41	29	632	18	720
8	कामठा	12	14	203	19	248
9	नागपूर(आ)	29	11	201	41	282
10	नागपूर(उ)	26	6	21	--	53
11	हिवणा	46	10	382	2	440
12	उमरड	49	96	422	35	602
13	बुर्हा	17	11	209	5	242
14	भिकार	22	48	426	45	541
जिल्हा एकूण		410	381	4797	285	5873

तक्ता क्र. 4.1 पढे चालू

~~(87)~~
(85)

तक्ता क्र. 4.1

तहसिलदार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	विदेशी/संकरित गाई व बैल						
		अडीच वर्षा गील बैल				एकूण गाई (8+9+10)	विदेशी संकरित अडीच वर्षा पर्यंतची वासर	एकूण विदेशी संकरित गाई व बैल
		दुभत्या	एकदाही न व्यायलेल्या व आटलेल्या	इतर				
1	2	8	9	10	11	12	13	
1	नरखेड	1395	1281	17	2693	2634	5650	
2	काटोल	2527	1856	66	4449	3482	8766	
3	कळमेश्वर	1360	1674	48	3082	2944	6520	
4	सावनेर	1962	2064	118	4144	4315	8978	
5	पारशिवनी	719	668	33	1420	1614	3342	
6	रामटेक	706	666	14	1386	1483	3136	
7	मौदा	1254	1060	68	2382	2575	5677	
8	कामटी	560	423	25	1008	1352	2608	
9	नागपूर(ग्रा)	919	660	42	1621	1563	3466	
10	नागपूर(श)	807	210	--	1017	727	1797	
11	हिंगणा	1315	1272	25	2612	2001	5053	
12	उमरड	916	641	65	1622	1682	3906	
13	कुर्ली	535	659	23	1217	1285	2744	
14	भिवापूर	60	467	12	539	690	1770	
जिल्हा एकूण		15035	13601	556	29192	28347	63413	

तक्ता क्र. 4.1 पढे चालु

~~(83)~~
(86)

तक्ता क्र. 4.1

तहसिलदार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	देशी गाई व बैल						
		तीन वर्षा रील बैल				तीन वर्षावरील गाई		
		केवळ पैदाशी करिता ठेवलेले वळ / बैल	पैदाशी व कामा करिता उपयोगात आणलेले बैल	केवळ कामा करिता उपयोगात आणलेले बैल	इतर बैल	एकूण तीन वर्षावरील बैल 14+15+ 16+17	दुभत्या गाई	आटलेल्या व एकदाही न व्यायलेल्या गाई
1	2	14	15	16	17	18	19	20
1	नरखेड	84	60	16716	125	16985	7638	11248
2	काटोल	155	268	15090	162	15675	7464	10049
3	कळमेधोर	161	202	11587	151	12101	3794	7178
4	सावनेर	108	50	16181	100	16439	5258	8858
5	पारशिवनी	144	188	14096	646	15074	4316	7766
6	रामटेक	270	296	15992	111	16669	5561	10043
7	मौदा	241	100	17345	252	17938	3550	4491
8	कामठी	161	365	11292	329	12147	3388	5353
9	नागपूर(प्रा)	2602	1559	13531	1629	19321	9572	9726
10	नागपूर(श)	67	26	935	116	1144	3249	1830
11	हिंगणा	325	254	12203	102	12884	3792	7485
12	उमरेंड	390	536	19701	355	20982	6069	9280
13	कुही	97	109	22630	137	22973	3244	6447
14	भिवापूर	230	816	17928	677	19651	3738	7340
	जिल्हा एकूण	5035	4829	205227	4892	219983	70633	107094

तक्ता क्र. ४.१ पढे चालू

~~(89)~~
(87)

तक्ता क्र. 4.1

तहसिलदार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	देशी गाई व बैल		देशी गाई व बैल		
		तीन वर्षावरील गाई		तीन वर्ष व त्या खालील देशी वासरे	एकूण देशी गाई व बैल (18+22+23)	विदेशी/ संकरित व देशी एकूण गाई व बैल (13+24)
		इतर	एकूण गाई			
1	2	21	22	23	24	25
1	नरखेड	277	19163	17202	53350	59000
2	काटोल	146	17659	15790	49124	57890
3	कळमेश्वर	198	11170	9887	33158	39678
4	सावनेर	633	14749	14338	45526	54504
5	पारशिवली	202	12284	11450	38808	42150
6	रामटेक	179	15783	17000	49452	52588
7	मोदा	119	8160	9322	35420	41097
8	कामठी	294	9035	8766	29948	32556
9	नागपूर(प्रा)	141	19439	22832	61592	65058
10	नागपूर(श)	12	5091	3831	10066	11863
11	हिंगणा	464	11741	9393	34018	39071
12	उमरेड	147	15496	14899	51377	55283
13	कुशी	352	10043	9869	42885	45629
14	भिन्नापूर	156	11234	9627	40512	42282
जिल्हा एकूण		3320	181047	174206	575236	638649

तक्ता क्र. 4.1 प्रदे चालू

(96)
(88)

तक्ता क्र. 4.1

तहसिलदार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	म्हशी व रेड						
		तीन वर्षातील रेड					तीन वर्षांवरील म्हशी	
		केवळ पैदाशी साठी ठेवलेले	पैदाशी साठी व कामासाठी ठेवलेले	फक्त कामा साठी ठेवलेले	इतर	एकूण रेड	दुभत्या म्हशी	आटलेल्या व एकदाही न व्यायलेल्या
1	2	26	27	28	29	30	31	32
1	नरखेड	78	--	2	2	82	2226	2241
2	काटोल	221	30	4	9	264	2430	1833
3	कळमेश्वर	117	5	17	--	139	1227	1558
4	सावनेर	90	11	9	6	116	1148	1207
5	पारशिवनी	121	11	17	9	158	1124	1215
6	रामटेक	194	31	115	36	376	1842	1807
7	मौदा	127	3	12	13	155	2431	2386
8	कामठी	164	58	52	28	302	1715	1490
9	नागपूर(प्रा)	1144	694	598	283	2719	5330	3435
10	नागपूर(श)	100	4	6	12	122	3948	1581
11	हिंगणा	109	--	115	--	224	1669	1732
12	उमरेड	243	7	5	2	257	1906	1797
13	कुर्ती	117	4	1	3	125	1121	1433
14	भिवनापूर	65	18	7	4	94	713	1003
जिल्हा एकूण		2890	876	960	407	5133	28830	24718

तक्ता क्र. 4.1 पढे चालू

(91)
(89)

तक्ता क्र. 41

तहसिलवार पञ्चदश (1997 च्या पञ्चगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	म्हशी व रेडे				एकूण गोजातीय (25+36)
		तीन वार्षिक म्हशी				
		इतर	एकूण म्हशी	रेडकें तीन वर्षे व त्या खालील	एकूण म्हशी व रेडे (30+34+35)	
1	2	33	34	35	36	37
1	नरखेड	48	4515	2712	7309	66309
2	काटोल	93	4356	3004	7624	65514
3	कळमेश्वर	44	2829	1600	4568	44246
4	सावनेर	98	2453	1719	4288	58792
5	पारशिवनी	13	2352	1395	3905	46055
6	रामटेक	14	3663	2819	6858	59446
7	मौदा	22	4839	3886	8880	49977
8	कामटी	187	3392	2215	5909	38465
9	नागपूर(ग्रा)	78	8843	7044	18606	83664
10	नागपूर(श)	2	5531	1831	7484	19347
11	हिंमणा	164	3565	1682	5471	44542
12	उमरेड	54	3757	2002	6016	61299
13	कुही	1	2555	1942	4622	50251
14	भिवापूर	35	1751	949	2794	45076
जिल्हा एकूण		853	54401	34800	94334	732983

तक्ता क्र. 41 पढे चालू

(92)
(90)

तक्ता क्र. 4.1

तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	नेढ्या	बक-या	घोडे व शिगरे	इतर पशुधन	एकूण पशुधन 37+38+3 9+40+41	एकूण कावड्या	एकूण कुक्कुट पक्षी
1	2	38	39	40	41	42	43	44
1	नरखेड	1791	22313	93	1048	91554	30167	30256
2	काटोल	495	30450	12	1101	97572	20884	22701
3	कळमंझर	3741	21150	189	1159	70485	172355	172464
4	सावनर	1236	30019	7	1782	91836	22399	22421
5	पारशिवनी	278	22041	3	949	69326	21918	21922
6	सामटेक	6	24077	--	540	84069	40881	41341
7	मीवा	8	21131	1	199	71316	35156	35082
8	कामटी	405	26386	6	2110	67372	22597	22654
9	नागपूर(प्रा)	41	32783	20	774	117282	72932	72935
10	नागपूर(श)	496	20947	59	2425	43274	60419	60512
11	हिंगणा	2928	20569	64	851	68954	32365	32371
12	उमरंड	2335	21028	9	865	85536	71829	71988
13	कुर्ता	669	22492	124	574	74110	48226	53309
14	भिवान्पूर	539	15234	35	113	60997	33898	34013
जिल्हा एकूण		14968	330620	622	14490	1093683	686026	693969

आधार :- पशुगणना १९९७

टिप :- पशुगणना १९९७ ची आकडेवारी अस्थायी स्वरुपाची आहे.

(९३)
(९१)

तक्ता क्र.4.2

जिल्हयातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या २००१-२००२

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तहसील	पशुवैद्यकीय संस्थांचा प्रकार								
		पशुवैद्यकीय सर्व चिकित्सालय	पशुवैद्यकीय		पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्र	पशुरोग अन्वेषण प्रयोगशाळा		फिरती पशुरोग नियंत्रण पथके	फिरते पशु वैद्यकीय दवाखाने	दक्षता पथके तपासणी नाका
			राज्य स्तर	स्थानिक स्तर		राज्य पातळीवरी ल	जिभागीय पातळी वरील			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नरखंड	--	--	3	6	--	--	--	--	--
2	काटोल	--	--	5	3	--	--	--	1	--
3	कळमेळर	--	--	3	--	--	--	--	--	--
4	सावनर	--	--	3	3	--	--	--	--	1
5	पारशिवनी	--	--	3	4	--	--	--	--	--
6	रामटेक	--	--	5	4	--	--	--	1	--
7	मौदा	--	--	4	1	--	--	--	--	--
8	कामठी	--	--	3	1	--	--	--	--	--
9	नागपूर(ग्रा)	--	--	2	3	--	--	--	--	--
10	नागपूर(श)	1	1	1	5	--	1	1	--	--
11	हिंगणा	--	--	2	3	--	--	--	--	--
12	उमरेड	--	--	5	3	--	--	--	--	--
13	कही	--	--	3	5	--	--	--	--	--
14	भिवापूर	--	--	2	5	--	--	--	--	--
जिल्हा एकूण		1	1	44	46	--	1	1	2	1

(94) (92)

तक्ता क्र.4.2

जिल्हयातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या २००१-२००२

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तहसील	पशुवैद्यकीय संस्थांचा प्रकार										
		कृत्रिम रेतन प्रशिक्षण केंद्र	विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्र	जिल्हा कृत्रिम रेतन केंद्र	आधारभूत ग्राम केंद्र	जिल्हा परिषदा खालील	आधारभूत ग्राम केंद्र खालील	विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्र खालील	पशु पेदास केंद्र	सधन कुक्कुट घरटे	मेष पेदास केंद्र	शेंळी पेदास केंद्र
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	नरखंड	--	--	--	--	9	--	7	--	--	--	--
2	काटोल	--	2	--	--	8	--	12	--	--	--	--
3	कळमेश्वर	--	--	--	--	3	2	6	--	--	--	--
4	सावनेर	--	--	--	--	6	1	8	--	--	--	--
5	पारशिवनी	--	--	--	--	7	--	3	--	--	--	--
6	रामटेक	--	1	--	--	9	--	5	--	--	--	--
7	मौदा	--	--	--	--	5	--	6	--	--	--	--
8	कामठी	--	--	--	--	4	2	1	--	--	--	--
9	नागपूर(ग्रा)	--	--	--	--	5	7	--	--	--	--	--
10	नारापूर(श)	--	1	1	1	1	3	5	1	1	--	--
11	हिगणा	--	1	--	--	5	--	6	--	--	--	--
12	उमरेड	--	1	--	--	8	2	5	--	--	--	--
13	कही	--	--	--	--	8	1	4	--	--	--	--
14	भिवापूर	--	--	--	--	7	--	5	--	--	--	--
	जिल्हा एकूण	--	6	1	1	85	18	73	1	1	--	--

आधार :- जिल्हा पशुसंवर्धण, उपसंचालक, नागपूर.

तक्ता क्र. 4.3

रोगाच्या प्रकारानुसार पशुच्या मृत्युची संख्या

जिल्हा- नागपूर

वर्ष - 2001-2002

अ.क्र.	संपर्गजन्य व बांडगुळजन्य रोग	लागण	मृत्यू
1	2	3	4
एकूण पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर संख्या			
1	गाई, म्हशी, बैल		
	अ) घटसर्प	--	--
	ब) लाळया (पायलाग)	--	--
	क) फ-या	--	--
	ड) फासी	--	--
	इ) सरा	--	--
	फ) ड्रेवी	--	--
	ग) इतर	--	--
	एकूण	--	--
2	मेंडया व बक-या		
	अ) फ-या	--	--
	ब) न्युमोनिया	--	--
	क) लाळया (पायलाग)	--	--
	ड) देवी	--	--
	इ) इतर (पी.पी.आर.)	246	115
	एकूण	246	115
3	कोबडया		
	अ) राणीखेत (मानमोडी)	--	--
	ब) देवी	--	--
	क) बुळकांडी	--	--
	ड) इतर	--	--
	एकूण	--	--

आधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर

2) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

(१०४)
(१५)

तक्ता क्र. 4.3(अ)
विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य

जिल्हा-नागपूर

वर्ष - 2001-2002

अ. क्र.	तहसील	उपचार केलेल्या जनावरांची संख्या	खुच्चीकरण केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा अंतर्गत जन्मास आलेल्या वासरांची संख्या		लस टोचलेल्या जनावरांची संख्या
					एकूण वासरे	स्तंभ-6 पेकी संकरित वासरांची संख्या	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नरखेड	47371	4059	4917	1271	1062	65910
2	काटोल	77660	5069	10174	3527	3198	97640
3	कळमेश्वर	18866	2372	5179	913	805	50363
4	सावनेर	28602	3192	4374	1408	1274	68906
5	पारशिवनी	29178	3056	4939	1039	915	81776
6	रामटेक	44788	3240	4106	2196	1816	137160
7	भोदा	34979	3032	4457	1527	1261	62960
8	कामठी	32994	2897	3882	1259	1047	74384
9	नागपूर (ग्रा)	40936	4115	6852	2129	1781	94721
10	नागपूर(श)	36700	2711	1338	448	406	401042
11	हिंगणा	22427	2388	2477	1461	1283	66982
12	उमरेड	59240	3098	3530	1750	1547	113796
13	कृही	31750	3641	5128	1331	1169	98494
14	भिवापूर	29665	2787	2046	581	463	80692
जिल्हा एकूण		535156	45657	63399	20840	18027	1494826

आधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर

2) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर

तक्ता क्र. 4.4

मान्यताप्राप्त पशुधन आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या

जिल्हा - नागपूर

वर्ष 2001-2002

अ. क्र.	तहसील	पशुवध गृहांची संख्या	एकूण कत्तल केलेली जनावरे (संख्या)						
			गायी व बैल	म्हशी व रेडे	मेंढ्या	शेळ्या / बकऱ्या	डुकरे	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	3	--	--	--	135	185	--	320
2	काटोल	2	--	--	7	1655	134	--	1796
3	कळमेश्वर	2	--	--	--	--	--	--	--
4	सावनर	5	384	21	--	1751	--	--	2156
5	पारशिवनी	--	--	--	--	--	--	--	--
6	रामटेक	1	--	--	--	558	--	--	558
7	मौदा	--	--	--	--	--	--	--	--
8	कामठी	2	6728	2686	--	3371	--	--	12785
9	नागपूर (ग्रा)	--	--	--	--	--	--	--	0
10	नागपूर (श)	3	16403	1652	6842	74307	--	--	99204
11	हिंगणा	--	--	--	--	--	--	--	--
12	उमरेड	2	--	--	--	1029	--	--	1029
13	कुही	--	--	--	--	--	--	--	--
14	भित्तापूर	--	--	--	--	--	--	--	--
जिल्हा एकूण		20	23515	4359	6849	82806	319	--	117848

आधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर

तक्ता क्र. 4.5

जिल्हयातील वनक्षेत्र वर्ष 2001-2002

जिल्हा - नागपूर

(वन क्षेत्र चौ. कि. मी.)

अ.क्र.	विभाग	राखीव	संरक्षित	अवर्गीकृत	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	महसूल विभाग	--	--	191	191
2	वन विभाग	1542	706	326	2574
जिल्हा एकूण		1542	706	517	2765

आधार :- मुख्य वन संरक्षक, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर

टिप :- स्तंभ क्र.3 मधील वनविभागाखालील राखीव क्षेत्रात महाराष्ट्र वनविकास महामंडळाकडे

हस्तांतरित केलेल्या वनक्षेत्राचा समावेश करण्यात आलेला आहे

(२) २५६२ मॉडेली अड्याडे आहे

(९९)
(९७)

तक्ता क्र. 4.6

जिल्ह्यातील मुख्य व गौण वनउत्पादने

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 2001-2002

अ. क्र.	वन उत्पादने	संदर्भ वर्षातील एकूण उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्री केलेले उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्रीचे मूल्य (मागील शिलकी उत्पादन धरून) (रु. हजारात)
1	2	3	4	5
1	इमारती लाकूड (हजार घमी)	4561.22	2276.48	272906
2	जळाऊ लाकूड (हजार घमी)	96344.78	67418.06	157446
3	चंदन लाकूड (हजार घमी)	--	--	--
3A	फाटे (नग)	532181	467466	27851
4	गौण वन उत्पादने			
	अ) बांबू (संख्या)	604228	592789	29771
	ब) गवत हत्यादी (किंवल)	--	--	--
	क) विडी पाने (स्टॅ.बॅग)	62500	62500	54656
	ड) टिक (किंवल)	7	7	39
5	इतर			
	1) आपटा पाने	--	--	--
	2) मोडाची फुले (किंवल)	--	--	--
	3) छाती व खनिजे	--	--	--
	4) हिरडा (किंवल)	--	--	--
	5) आंबा	--	--	--
	6) सिताफळ	30	30	46
	7) लाख (किंवल)	--	--	--
	8) इतर	--	--	--
6	एकूण गौण उत्पादने (4+5)	--	--	84512
	जिल्हा एकूण किंमत (1+2+3+6)	--	--	542715

टिप :- संदर्भ वर्षात ६वी, ७ वी व ८ वी धिर्नीगचे (विरळण) कामे तसेच वादळाने पडलेली झाडे व बीज संकलन घटक अंतर्गत सॅपल प्लॉट मधून इमारती माल काढण्यात आल्यामुळे वाढ दिसून येते.

आधार:- 1) उप वनसंरक्षक, नागपूर

2) विभागीय व्यवस्थापक, महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ, नागपूर

(100)
(98)

तक्ता क्रमांक 4.7

जिल्हयातील भुजल मत्स्यव्यवसाय 2001-2002

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	नदीची लांबी (किमी)	मत्स्य व्यवसायासाठी अनुकूल क्षेत्र (तळी, सरोवरे व जलाशय यांचे एकूण क्षेत्र) (हेक्टर)	मत्स्य व्यवसाया-खाली आणलेले एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	भूजल मत्स्य उत्पादन (मेटन.)	पकडलेल्या माशांची उत्पादकास मिळालेली किंमत (रुपये लाखांत)	मत्स्य व्यवसाय क्षेत्रासाठी वापरलेले मत्स्यबीज (लाखांत)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नरखंड	--	237	237	201	49.24	10
2	काटोल	--	583	583	558	133.92	9
3	कळमेश्वर	--	363	363	191	48.84	12
4	सावनेर	--	819	819	670	164.80	15
5	पारशिवनी	--	1832	1832	848	220.52	35
6	रामटेक	--	1729	1729	1060	269.68	38
7	मौदा	--	230	230	234	66.16	10
8	कामठी	--	256	256	344	87.56	11
9	नागपूर (प्रा.)	--	222	222	250	62.00	14
10	नागपूर (श.)	--	864	864	300	94.00	12
11	हिंगणा	--	578	578	210	51.80	10
12	उमरेड	--	3241	3241	1445	330.60	40
13	कुही	--	550	550	528	136.72	12
14	भिवापूर	--	776	776	250	58.16	12
जिल्हा एकूण		650	12280	12280	7089	1774.00	240

आधार :- जिल्हा मत्स्य व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर.

(101)
(99)

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2001)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संक्रमांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कारखान्यातील		
			नादणी झालेले	बंद	प्रपत्र पाठविणारे चालू	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	पीक भाजीपाला व फळांची लागवड	011	3	2	1	47	24	23
2	कृषी व पशुसंवर्धन सेवा (पशु चिकीत्सालय वगळून)	014	15	5	6	442	235	207
3	मटन मासे फळभाज्या, तेल इ. उत्पादन	151	48	9	30	1618	1546	72
4	दुधापासून निर्मित पदार्थांचे उत्पादन	152	11	1	6	1232	1192	40
5	कडधान्यापासून निर्मित उत्पादन	153	25	3	20	234	229	5
6	इतर खाद्यान्न उत्पादन	154	41	7	29	1890	1745	145
7	मादक पेयाचे उत्पादन	155	42	5	35	808	745	63
8	तंबाखूच्या वस्तुचे उत्पादन	160	1	0	1	114	113	1
9	सुत कातणे, विणणे व कापड तयार करणे,	171	29	3	24	9062	8653	399
10	इतर वस्त्र निर्मिती	172	3	1	2	30	30	0
11	परिधान करण्यासाठी वस्त्रांची निर्मिती कर वगळून	181	2	1	1	47	19	28
12	चामडे रंगविणे, तयार करणे चामड्यांच्या वस्तूंची निर्मिती	191	2	0	1	21	21	0
13	पादत्राणे तयार करणे	192	2	0	2	13	11	2
14	लाकड कापायची गिरणी इ.	201	586	99	318	1368	1367	1
15	लाकडापासून निर्मित उत्पादने	202	19	2	15	323	307	16
16	कागद व कागदापासूनची इतर उत्पादने	210	52	4	43	1048	1008	40
17	प्रकाशित करणे (संबंधित व्यवसाय)	221	8	0	7	314	314	0
18	मुद्रणालय व छापखाने संबंधित व्यवसाय	222	50	5	40	1683	1631	52
19	कोक ओकन वस्तूचे उत्पादन	231	14	4	8	107	88	19
20	शुध्द पेंटोलियम निर्मित उत्पादने	232	1	0	1	12	12	0
21	मूळ रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन	241	30	1	23	495	486	9
22	इतर रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन	242	88	8	69	2024	1702	322
23	मानव निर्मित वस्त्रांचे उत्पादन	243	2	0	2	12	12	0

(102)
(100)

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2001)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या	
				प्रपत्र न पाठविणारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधील कारखान्यातील कामगार
1	2	3	10	11	12
1	पीक भाजीपाला व फळांची लागवड	011	14	0	0
2	कृषी व पशुसंवर्धन सेवा (पशु चिकीत्सालय वगळून)	014	50	4	225
3	मटन मासे फळमाष्या, तेल इ. उत्पादन	151	442	9	102
4	दुधापासून निर्मित पदार्थांचे उत्पादन	152	318	4	63
5	कडधान्यापासून निर्मित उत्पादन	153	69	2	11
6	इतर खाद्यन्न उत्पादन	154	571	5	66
7	मादक पेयांचे उत्पादन	155	240	2	8
8	तंबाखूच्या वस्तूचे उत्पादन	160	34	0	0
9	सुत कातणे, विणणे व कापड तयार करणे	171	3040	2	175
10	इतर वस्त्र निर्मिती	172	9	0	0
11	परिधान करण्यासाठी वस्त्रांची निर्मिती कर वगळून	181	14	0	0
12	चामडे रंगविणे, तयार करणे चामड्यांच्या वस्तूंची निर्मिती	191	6	1	10
13	पादत्राणे तयार करणे	192	4	0	0
14	लाकड कापायची गिरणी इ.	201	369	169	628
15	लाकडापासून निर्मित उत्पादन	202	96	2	35
16	कागद व कागदापासूनची इतर उत्पादने	210	325	2	22
17	प्रकाशित करणे (संबंधित व्यवसाय)	221	102	1	15
18	मुद्रणालय व छापखाने संबंधित व्यवसाय	222	506	5	54
19	कोक ओकून वस्तूचे उत्पादन	231	32	2	18
20	शुध्द पेट्रोलियम निर्मित उत्पादने	232	4	0	0
21	मूळ रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन	241	141	6	36
22	इतर रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन	242	621	11	176
23	मानव निर्मित वस्त्रांचे उत्पादन	243	3	0	0

(103)
(101)

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2001)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कारखान्यातील		
			नोंदणी झालेले	बंद	प्रपत्र पाठविणारे चालू	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9
24	रबोपासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	251	27	4	18	1631	1610	21
25	प्लास्टिक जस्तूचे उत्पादन	252	53	4	34	1788	1740	48
26	काच काचेपासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	261	6	1	5	186	136	50
27	अधातू खनिजांचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	269	110	26	69	2264	1766	498
28	मूळ लोखंड व स्टीलचे उत्पादन	271	83	11	62	3233	3205	28
29	मूळ मुख्यवान तसेच अ-लाह धातूचे उत्पादन	272	34	5	22	877	868	9
30	धातूचे सांचे बनविणे	273	28	5	20	1985	1973	12
31	बांधकामाशी निगडित धातूची उत्पादन, टायपा, वाफेवर चालणारी विद्युत्निर्मिती यंत्र	281	41	6	29	1203	1188	15
32	धातूच्या इतर वस्तूचे उत्पादन	289	60	4	48	1135	1114	21
33	सर्वसाधारणे उपयोगाच्या यंत्राचे उत्पादन	291	5	0	4	170	170	0
34	विशिष्ट उपयोगाच्या यंत्राची निर्मिती	292	26	1	20	612	604	8
35	घरगुती वापराच्या उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	293	1	0	1	23	23	0
36	कांयालदीन, लेडा त्रिकोण व संगणकीय यंत्राची निर्मिती	300	1	0	1	13	11	2
37	विजेची मोटार, जनरेटर व ट्रान्सफार्मरची निर्मिती	311	16	1	12	236	232	4
38	विजेचे वितरण व नियंत्रणासंबंधीच्या वस्तूची निर्मिती	312	2	0	0	0	0	0
39	इन्सुलेटेड वायर व केबल तयार करणे	313	4	1	3	160	158	2
40	अॅक्युमलेटर, प्रायमरी सेल्स व प्रायमरी बॅटरीजचे उत्पादन	314	5	0	5	27	27	0
41	विजेचे दिवे व उपकरणांचे उत्पादन	315	6	1	4	39	17	22

(104)
(102)

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2001)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या	
				प्रपत्र न पाठविणारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधील कारखान्यातील कामगार
1	2	3	10	11	12
24	रबरपासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	251	499	5	92
25	काचपासूनचे उत्पादन	252	594	15	249
26	काच काचपासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	261	56	0	0
27	अधातू खनिजांचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	269	597	15	411
28	मूळ लोखंड व स्टीलचे उत्पादन	271	1051	10	178
29	मूळ मूल्यवान तसेच अ-लोह धातूचे उत्पादन	272	266	7	116
30	धातूचे सांचे बनविणे	273	607	3	225
31	बांधकामाशी निगडित धातूची उत्पादन,टाक्या,वाफेवर चालणारी विद्युत्निर्मिती यंत्र	281	362	6	68
32	धातूच्या इतर वस्तूंचे उत्पादन	289	340	8	145
33	सर्वसाधारण उपयोगाच्या यंत्रांचे उत्पादन	291	52	1	70
34	विशिष्ट उपयोगाच्या यंत्रांची निर्मिती	292	184	5	146
35	घरगुती वापराच्या उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	293	7	0	0
36	कायलयीन,लेखा विषयक व संगणिकीय यंत्रांची निर्मिती	300	4	0	0
37	त्रिजेची मोटार,जनरेटर व ट्रान्सफार्मरची निर्मिती	311	71	3	35
38	त्रिजेचे वितरण व नियंत्रणासंबंधीच्या वस्तूंची निर्मिती	312	0	2	25
39	इन्सुलेटेड वायर व केबल तयार करणे	313	49	0	0
40	अॅक्युमलेटर,प्राथमरी सेल्स व प्राथमरी बॅटरीजचे उत्पादन	314	8	0	0
41	त्रिजेचे दिवे व उपकरणांचे उत्पादन	315	11	1	15

(105)
(103)

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2001)

जिल्हा - नागापूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेत	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कारखान्यातील		
			नोंदणी झालेले	बंद	प्रपत्र पाठविणारे चालू	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9
42	विजेच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	319	6	2	2	49	45	4
43	इलेक्ट्रॉनिक व्हॉल्व, ट्यूब व इतर उपकरणांचे उत्पादन	321	1	1	0	0	0	0
44	टेलिविजन व रेडियो टान्समीटर तसेच लाईन टेलीफोनी व लाईन टेलीग्राफी संबंधी उपकरणांचे उत्पादन	322	1	0	1	112	70	42
45	मोटर वाहनांचे उत्पादन	341	1	1	0	0	0	0
46	मोटर वाहनांच्या सांगाड्यांचे उत्पादन	342	5	0	4	456	449	7
47	मोटर वाहनांसाठी सुट्याभागाचे उत्पादन	343	1	0	1	22	22	0
48	रेल्वे व ट्राम्वेसाठी इंजिन व रोलिंग	352	1	0	1	14	14	0
49	स्टॉकचे उत्पादन	359	2	0	2	26	26	0
50	लाकडी सामानांचे उत्पादन	361	13	0	12	799	790	9
51	इतरत्र वर्गीकरण न झालेले उत्पादन	369	4	1	3	45	36	9
52	विजेचे उत्पादन, संकलन व वाटप	401	4	0	2	1962	1929	33
53	गॅसचे निर्मिती व वितरण	402	7	1	5	111	110	1
54	पाण्याचे संकलन, शुद्धीकरण व वितरण	410	5	0	1	26	26	0
55	यांत्रिक वाहनांची दंडाभाल दुरुस्ती	502	51	1	37	1656	1627	29
56	वाहनांकरिता लागणा-या इंधनाची किरकोळ विक्री	505	10	0	9	110	110	0
57	फ्री अथवा टेकयाने घाऊक विक्री	511	1	0	0	0	0	0
58	अकृषी उपउत्पादनाची घाऊक विक्री	514	6	0	4	140	138	2
59	नवीन वस्तूची जिशिष्ट दुकानात किरकोळ विक्री	523	2	0	1	6	5	1
60	घरगुती व वैयक्तिक वस्तूची दुरुस्ती	526	1	0	1	64	64	0
61	परिवहनसंबंधी व्यवसाय, टक्कल एजन्सीचा व्यवसाय	630	4	0	3	33	33	0
जिल्हा एकूण		--	1708	237	1133	44147	41826	2321

(106)
(104)

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2001)

जिल्हा - नागापूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या	
				प्रपत्र न पाठविणारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधील कारखान्यातील कामगार
1	2	3	10	11	12
42	विजेच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	319	15	2	25
43	इलेक्ट्रॉनिक काल्प, ट्यूब व इतर उपकरणांचे उत्पादन	321	0	0	0
44	टेलिविजन व रेडियो ट्रान्समीटर तसेच लाईन टेलीफोनी व लाईन टेलीग्राफी संबंधी उपकरणांचे उत्पादन	322	28	0	0
45	मोटर वाहनांचे उत्पादन	341	0	0	0
46	मोटर वाहनांच्या सांगाड्यांचे उत्पादन	342	138	1	15
47	मोटर वाहनांसाठी सुट्याभागाचे उत्पादन	343	7	0	0
48	रेल्वे व ट्राम्वेसाठी इंजिन व रोलिंग	352	4	0	0
49	स्टॉकचे उत्पादन	359	5	0	0
50	लाकडी सामानांचे उत्पादन	361	243	1	10
51	इतरत्र वर्गीकरण न झालेले उत्पादन	369	14	0	0
52	विजेचे उत्पादन, संकलन व वाटप	401	706	2	1410
53	गॅसचे निर्मिती व वितरण	402	37	1	10
54	पाण्याचे संकलन, शुद्धीकरण व वितरण	410	9	4	83
55	यांत्रिक वाहनांची देखभाल दुरुस्ती	502	498	13	1274
56	वाहनांकरिता लागणा-या इंधनाची किरकोळ विक्री	505	40	1	7
57	फी अथवा ठेक्याने घाऊक विक्री	511	0	1	10
58	अकृषी उपउत्पादनांची घाऊक विक्री	514	42	2	35
59	नवीन वस्तूची विशिष्ट दुकानात किरकोळ विक्री	523	2	1	8
60	घरगुती व वैयक्तिक वस्तूची दुरुस्ती	526	19	0	0
61	परिवहनसंबंधी व्यवसाय, टक्कल एजन्सीचा व्यवसाय	630	10	1	10
जिल्हा एकूण		--	13585	338	6316

आधार - औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, मुंबई

(107)
(105)

तक्ता क्रमांक 5.2

चालू कारखान्याचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण वर्ष (2001)
जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्याचे संकेतांक	10 कामगार पेक्षा कमी कामगार		10 ते 19 कामगार		20 ते 49 कामगार		50 ते 99 कामगार		100 ते 499 कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	01 शेतकी शिकारी व त्यासंबंधी उद्योग	0	0	0	0	4	164	6	430	1	120
2	15 खाद्य पदार्थ व मादक पेयाचे उत्पादन	67	380	22	269	31	903	11	796	9	2130
3	16 तंबाखू संबंधीत पदार्थाचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0	1	114
4	17 वस्त्र निर्मिती	3	20	4	59	3	96	3	222	12	3493
5	18 परिधान करावयाच्या कपड्याचे उत्पादन, फरं तयार करणे व रंगवणे	0	0	0	0	1	47	0	0	0	0
6	19 चामड रंगवणे व तयारकरणे चामड्यांच्या वस्तूंची निर्मिती	1	3	2	20	1	21	0	0	0	0
7	20 लाकूड व लाकडापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	485	1888	9	117	8	230	2	119	0	0
8	21 कागद व कागदापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	7	54	27	355	11	376	2	185	1	100
9	22 ध्वनी मुद्रितांचे प्रकाशन, छपाई द्विरुक्ती	11	64	20	267	13	385	4	288	4	519
10	23 भाजलेला दगडी कोळसा, शुध्द पेट्रॉलचे उत्पादन व आणविक जळणे	5	41	5	60	1	36	0	0	0	0
11	24 रसायन व त्यावर आधारित उत्पादन.	49	298	30	407	21	618	6	464	5	956
12	25 रबर व प्लॅस्टीकची उत्पादन	18	124	28	359	18	507	3	214	3	1113
13	26 इतर अधातू खनिज वस्तूंचे उत्पादन	20	143	23	298	26	841	17	1108	3	471
14	27 मूळ धातूंचे उत्पादन	21	133	33	457	43	1271	15	1033	9	1789
15	28 धातूच्या फॅब्रिकेटेड वस्तूंची निर्मिती (यंत्रे व उपकरणे वगळून)	31	222	40	507	11	279	3	188	6	1355

(108)
(106)

तक्ता क्रमांक 5.2

चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगानिहाय वर्गीकरण वर्ष (2001)
जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्याचे संकेतांक	500 ते 999 कामगार		1000 ते 4999 कामगार		5000 हून अधिक कामगार		एकूण कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20
1	01 जंतकी शिकारी व त्यासंबंधी उद्योग	0	0	0	0	0	0	11	714
2	15 खाद्य पदार्थ व मादक पेयाचे उत्पादन	1	538	1	1016	0	0	142	6032
3	16तंत्राखु संबंधीत पदार्थांचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	1	114
4	17 वस्त्र निर्मिती	1	861	2	4506	0	0	28	9257
5	18 परिधान करावयाच्या कपड्याचे उत्पादन, फरें तयार करणे व रंगवणे	0	0	0	0	0	0	1	47
6	19 चामडे रंगवणे व तयारकरण चामड्यांच्या वस्तूंची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	4	44
7	20 लाकूड व लाकडापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	504	2354
8	21 कागद व कागदापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	48	1070
9	22 ध्वनी मुद्रितांचे प्रकाशन, छपाई द्विरुक्ती	1	543	0	0	0	0	53	2066
10	23 भाजलेला दगडी काळसा, शुध्द पेट्रॉलचे उत्पादन व आण्विक जळण	0	0	0	0	0	0	11	137
11	24 रसायन व त्यावर आधारित उत्पादन.	0	0	0	0	0	0	111	2743
12	25 रबर व प्लॅस्टीकची उत्पादन	2	1443	0	0	0	0	72	3760
13	26 इतर अधातू खनिज वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	89	2861
14	27 मूळ धातूंचे उत्पादन	3	1931	0	0	0	0	124	6614
15	28 धातूच्या फॅब्रिकेटेड वस्तूंची निर्मिती (यंत्रे व उपकरणे वगळून)	0	0	0	0	0	0	91	2551

(109)
(107)

तपता क्रमांक 5.2

चालू कारखान्याचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण वर्ष (2001)
जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचे संकेतांक	10 कामगारा पेशा कमी कामगार		10 ते 19 कामगार		20 ते 49 कामगार		50 ते 99 कामगार		100 ते 499 कामगार	
		अ.	ब.	अ.	ब.	अ.	ब.	अ.	ब.	अ.	ब.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
16	29 चंत्र व यांत्रिक सामुग्रीचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	10	60	7	86	9	318	1	70	4	487
17	30 कार्यालयीन लेखाविषयक व संगणिकीय यंत्रांची निर्मिती	0	0	1	13	0	0	0	0	0	0
18	31 विजेचे यंत्रे व उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	13	82	14	184	5	165	1	61	1	119
19	32 रेडीयो, टि. वी. आणि दळणवळण साधनांची व उपकरणांची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	0	0	1	112
20	34 मोटार वाहन, टॅलर यांचे उत्पादन.	1	7	2	27	1	22	0	0	2	437
21	35 परिवहनाच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन	0	0	3	40	0	0	0	0	0	0
22	36 लाकडी सामाने उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	6	42	5	78	3	78	0	0	1	101
23	40 वीज, गॅस, वाफ व गरम पाण्याचा पुरवठा	2	16	2	20	1	29	1	56	2	257
24	41 पाण्याचे संकलन, शुद्धीकरण व वितरण	1	8	0	0	4	101	0	0	0	0
25	50 यांत्रिक वाहनांची विक्री व दुरुस्ती वाहनांच्या इंधनाचे किरकोळ विक्री	8	59	18	266	25	818	5	305	3	769
26	51 घाऊक व दलाली व्यापार (यांत्रिक वाहनांव्यतिरिक्त)	0	0	5	59	1	25	0	0	1	101
27	52 किरकोळ विक्री (यांत्रिक वाहने वगळता) घरगुती व वैयक्तिक वस्तूंची दुरुस्ती	2	14	0	0	0	0	1	64	0	0
28	63 परिवहनाशी संबंधित टँकर एजेंसीचा व्यवसाय	2	18	2	25	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		763	3676	302	3973	241	7330	81	5603	69	14543

(110)
(108)

तक्ता क्रमांक 5.2

चालू कारखान्याचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण वर्ष (2001)
जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचे संकेतांक	500 ते 999 कामगार		1000 ते 4999 कामगार		5000 हून अधिक कामगार		एकूण कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20
16	29 यंत्र व यांत्रिक सामुग्रीचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	31	1021
17	30 कार्यालयीन लेखाविषयक व संगणिकीय यंत्राची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	1	13
18	31 विजेचे यंत्रे व उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	34	611
19	32 रेडीयो, टि. वी. आणि दळणवळण साधनांची व उपकरणांची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	1	112
20	34 मोटार वहान, ट्रेलर यांचे उत्पादन.	0	0	0	0	0	0	6	493
21	35 परिवहनाच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	3	40
22	36 लाकडी सामाने उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	1	555	0	0	0	0	16	854
23	40 चीन्स, गॅस, वाफ व गरम पाण्याचा पुरवठा	0	0	2	3115	0	0	10	3493
24	41 पाण्याचे संकलन, शुद्धीकरण व वितरण	0	0	0	0	0	0	5	109
25	50 यांत्रिक वाहनांची विक्री देखाभाल व दुरुस्ती वाहनांच्या इंधनाचे किरकोळ विक्री	1	830	0	0	0	0	60	3047
26	51 घारूक व दलाली व्यापार (यांत्रिक वाहनांव्यतिरिक्त)	0	0	0	0	0	0	7	185
27	52 किरकोळ विक्री (यांत्रिक वाहने वगळता) घरगुती व वैयक्तिक वस्तूंची दुरुस्ती	0	0	0	0	0	0	3	78
28	63 परिवहनाशी संबंधित ट्रेकल एजेन्सीचा व्यवसाय	0	0	0	0	0	0	4	43
जिल्हा एकूण		10	6701	5	8637	0	0	1471	50463

आधार - संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, मुंबई.

टिप- "अ"- कारखान्यांची संख्या "ब"- कामगारांची संख्या

(111)
(109)

तक्ता क्रमांक 5.3

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 2001)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्याचा संकेतांक	दिवसाची संख्या							
		अनुल्लिखित		60 दिवस व त्यापेक्षा कमी		61 ते 120 दिवस		121 ते 180 दिवस	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	01 शेतकी शिकारी व त्यासंबंधी उद्योग	0	0	0	0	4	241	2	201
2	15 खाद्य पदार्थ व मादक पेयाचे उत्पादन	0	0	3	41	3	242	5	43
3	16 तंबाखूच्या पदार्थाचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0
4	17 वस्त्र निर्मिती	0	0	0	0	0	0	0	0
5	18 परिधान करावयाच्या कपड्याचे उत्पादन, फरे तयार करणे व रंगादाने	0	0	0	0	0	0	0	0
6	19 चामडे रंगविणे व तयार करणे चामड्यांच्या वस्तूची निर्मिती	0	0	1	3	0	0	0	0
7	20 लाकूड व लाकडापासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	9	38
8	21 कागद व कागदापासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0
9	22 ध्वनी मुद्रिताचे प्रकाशन, छपाई द्विरुक्ती	0	0	0	0	0	0	0	0
10	23 भाजलेला दगडी कोळसा, शुद्ध पेट्रोलचे उत्पादने व आण्विक जळण	0	0	0	0	0	0	0	0
11	24 रसायने व त्यावर आधारित उत्पादन.	0	0	0	0	0	0	0	0
12	25 रबर व प्लॅस्टिकची उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0
13	26 इतर अधातू खनिज वस्तूचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	1	39
14	27 मूळ धातूचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	1	9
15	28 धातूच्या फॅब्रिकेटेड वस्तूची निर्मिती (यंत्रे व उपकरणे वगळून)	0	0	0	0	1	9	0	0

(112)
(110)

तक्ता क्रमांक 5.3

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 2001)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्याचा संकेतांक	दिवसांची संख्या								
		अनुल्लेखित		60 दिवस व त्यापेक्षा कमी		61 ते 120 दिवस		121 ते 180 दिवस		
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
16	29 यंत्र व यंत्रांक सामुग्रीचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	30 कार्यालयीन लेखाविषयक व संगणिकीय यंत्रांची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	31 विजेचे यंत्रे व उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	32 रेडियो, टि. वी. आणि दळणवळण साधनांची व उपकरणांची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	34 मोटार वाहन, टेलर याचे उत्पादन.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21	35 परिवहनाच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	1	16
22	36 लाकडी सामान उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	40 बीज, गॅस, वाफ व गरम पाण्याचा पुरवठा	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	41 पाण्याचे संकलन, शुद्धीकरण व वितरण	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25	50 यात्रीक वाहनाची विक्री देखभाल व दुरुस्ती वाहनांच्या इंधनाचे किरकोळ विक्री	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	51 घाऊक व दलाली व्यापार (यात्रीक वाहनांच्यातिरिक्त)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27	52 किरकोळ विक्री (यात्रीक वाहने वगळता) घरगुती व वैयक्तिक वस्तूंची दुरुस्ती	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28	53 परिवहनाशी संबंधित टंकल एजेन्सीचा व्यवसाय	0	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		0	0	4	44	8	492	19	346	

(113)
(111)

तक्ता क्रमांक 5.3

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 2001)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्याचा सकेतांक	दिवसांची संख्या							
		181 ते 240 दिवस		241 ते 300 दिवस		300 हून अधिक दिवस		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
1	01 शेतकी शिकारी व त्यासंबंधी उद्योग	0	0	0	0	1	47	7	489
2	15 खाद्य पदार्थ व मादक पेयाचे उत्पादन	11	157	35	1635	63	3664	120	5782
3	16 तंबाखूच्या पदार्थाचे उत्पादन	0	0	0	0	1	114	1	114
4	17 वस्त्र निर्मिती	1	109	3	20	22	3953	26	4082
5	18 परिधान करायच्या कपड्याचे उत्पादन, फरे तयार करणे व रंगविणे	0	0	0	0	1	47	1	47
6	19 चामडें रंगविणे व तयारकरणे चामड्यांच्या वस्तूंची निर्मिती	0	0	0	0	2	31	3	34
7	20 लाकूड व लाकडापासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	41	150	203	843	80	660	333	1691
8	21 कागद व कागदापासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	0	0	10	205	36	843	46	1048
9	22 ध्वनी मद्रिताचे प्रकाशन, छपाई द्विरुक्ती	1	15	19	1177	27	805	47	1997
10	23 भाजलेला दगडी कोळसा, शुद्ध पेट्रोलचे उत्पादने व आप्तिक जळण	0	0	2	21	7	98	9	119
11	24 रसायने व त्यावर आधारित उत्पादन	6	97	24	474	64	1960	94	2531
12	25 रबर व प्लॅस्टीकची उत्पादने	1	4	7	87	44	3328	52	3419
13	26 इतर अधातू खनिज वस्तूचे उत्पादन	18	826	20	369	35	1216	74	2450
14	27 मूळ धातूचे उत्पादन	2	17	24	553	77	5516	104	6095
15	28 धातूच्या फॅब्रिकेटेड वस्तूची निर्मिती (यंत्रे व उपकरणे वगळून)	3	40	11	138	62	2151	77	2338

(114)
(112)

तक्ता क्रमांक 5.3

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 2001)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्याचा संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		181 ते 240 दिवस		241 ते 300 दिवस		300 हून अधिक दिवस		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
16	29 यंत्र व यांत्रिक सामग्रीचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	1	25	4	33	20	747	25	805
17	30 कार्यालयीन लेखाविषयक व संगणिकीय यंत्रांची निर्मिती	0	0	0	0	1	13	1	13
18	31 विजेचे यंत्रे व उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	4	26	22	485	26	511
19	32 रेडीयो, टि. वी. आणि चळणवळण साधनांची व उपकरणांची निर्मिती	0	0	1	112	0	0	1	112
20	34 मोटार बहान, ट्रेलर याचे उत्पादने.	0	0	1	7	4	471	5	478
21	35 परिवहनाच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन	0	0	0	0	2	24	3	40
22	36 लाकडी सामाने उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	3	38	12	806	15	844
23	40 बीज, गॅस, वाफ व गरम पाण्याचा पुरवठा	0	0	2	36	5	2037	7	2073
24	41 पाण्याचे सकलन, शुद्धीकरण व वितरण	0	0	0	0	1	26	1	26
25	50 यांत्रिक वाहनाची विक्री देखभाल व दुरुस्ती वाहनांच्या इंधनाचे किरकोळ विक्री	0	0	6	323	40	1443	46	1766
26	51 घाऊक व दलाली व्यापार (यांत्रिक वाहनांव्यतिरिक्त)	0	0	1	101	3	39	4	140
27	52 किरकोळ विक्री (यांत्रिक वाहने वगळता) घरगुती व वैयक्तिक वस्तूंची दुरुस्ती	0	0	0	0	2	70	2	70
28	53 परिवहनाशी संबंधित टॅक्ल एजेन्सीचा व्यवसाय	0	0	0	0	3	33	3	33
जिल्हा एकूण		85	1440	380	6198	637	30627	1133	39147

आधार - सचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य सचालनालय, मुंबई.

टिप- "अ" - कारखान्याची संख्या "ब" - रोजगार

(115) (113)

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगाच्या महत्त्वाच्या बाबींच्या आकडेवारी 1996 - 97 या वर्षाकरिता (वार्षिक उद्योग पाहणी)
जिल्हा - नागपूर (रु. हजारत)

अ. क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	स्थिर भांडवल	खेळते भांडवल	सर्व कामगारांची संख्या	सर्व कर्मचारी संख्या	कामगारांचे वेतन
1	2	3	4	5	6	7	
1	20 ते 21	खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	904520	465861	2291	3177	88054
2	22	पेये, तंबाखू पदार्थांचे उत्पादन	70480	129872	891	1237	10911
3	23	सुती कापडाचे उत्पादन	690487	-501402	5436	6134	174705
4	24	कृत्रीम कापडाचे उत्पादन	19890929	2417399	2919	4002	74603
5	26	कापडी वस्तूंचे उत्पादन (पादत्रानांशिवाय परिधान करण्याच्या वस्तू)	1503	1819	11	190	108
6	27	लाकडी वस्तू, फर्निचरचे उत्पादन	61189	-3349	338	420	9123
7	28	कागद व कागदाच्या वस्तू, मुद्रण, प्रकाशन व संबधीत उद्योग	125251	77068	1318	1801	64054
8	30	रबर, प्लॅस्टिक, पेट्रोलियम व कोळसा यांच्या पदार्थांचे उत्पादन	190095	138872	945	1381	34885
9	31	रसायन व रसायनाच्या पदार्थांचे उत्पादन (पेट्रोलियम, कोळश्याचे पदार्थ वगळून)	557121	290846	2547	3338	78245

(118)
(114)

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबीच्या आकडेवारी 1996 - 97 या वर्षाकरिता (वार्षिक उद्योग पाहणी)
जिल्हा - नागपूर (रु. हजारत)

अ. क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	स्थिर भांडवल	खेळते भांडवल	सर्व कामगारांची संख्या	सर्व कर्मचारी संख्या	कामगारांचे वेतन
1	2	3	4	5	6	7	
10	32	अधातू खनिज व पदार्थांचे उत्पादन	69886	154449	1582	1853	24590
11	33	एल्युमिना व मिश्र धातूंचे उत्पादन	9660725	36033195	5730	7845	160610
12	34	धातूंच्या वस्तूंच्या सुटे भागांचे उत्पादन (यंत्र व परिवहन सामुग्री शिवाय)	409705	405464	1231	1677	45497
13	35	यंत्रसामुग्री, यांत्रिक अवजारे, सुटेभागांचे उत्पादन (विद्युत सामुग्री वगळून)	317533	93324	665	1095	25371
14	36	विद्युत यंत्रसामुग्री, साधने उपकरणे, पुरवठा व सुटे भागांचे उत्पादन	61173	99417	97	144	1478
15	37	परिवहन सामुग्री, सुटे भागांचे उत्पादन	23365	49423	325	456	28460
16	38	उत्पादन करणारे इतर उद्योग	22018	3790	105	168	3422
17	39	सर्व प्रकारच्या यंत्रांची दुरुस्ती	6040	80726	581	740	28757
18	41	गॅस आणि कोळसा उत्पादन आणि पाईपद्वारे वाटप	473894	56495	22	50	1217
19	97	दुरुस्ती व सेवा	1096	4575	63	74	2050
20	--	इतर	3223944	2726667	11680	17360	293548
जिल्हा बेरीज			36760954	42724511	38777	53142	1149688

(117)
(115)

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगांच्या महत्त्वाच्या बाबींच्या आकडेवारी 1996 - 97 या वर्षाकरिता (वार्षिक उद्योग पाहणी)
जिल्हा - नागपूर (रु हजारात)

अ. क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	एकूण मिळकत	एकूण उत्पादन	एकूण निविष्टी संख्या	मूल्य वृद्धी
1	2		8	9	10	11
1	20 ते 21	खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	183148	5391098	6333355	847439
2	22	पेये, तंबाखू पदार्थांचे उत्पादन	24763	551805	711229	147294
3	23	सुती कापडाचे उत्पादन	285608	985107	1239682	215561
4	24	कृत्रीम कापडाचे उत्पादन	249932	9808730	12386924	1831944
5	26	कापडी वस्तूंचे उत्पादन (पादत्रांनांशिवाय परिधान करण्याच्या वस्तू)	649	20529	21887	1183
6	27	लाकडी वस्तू, फर्निचरचे उत्पादन	16989	110591	101331	-11852
7	28	कागद व कागदाच्या वस्तू, मुद्रण, प्रकाशन व संबधीत उद्योग	112690	296056	456412	145411
8	30	रबर, प्लॅस्टिक, पेट्रोलियम व कोळसा यांच्या पदार्थांचे उत्पादन	75170	960469	1171541	195338
9	31	रसायन व रसायनाच्या पदार्थांचे उत्पादन (पेट्रोलियम, कोळशाचे पदार्थ वगळून)	159164	1809461	2162664	301044

(118)
(116)

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबीच्या आकडेवारी 1996 - 97 या वर्षाकरिता (वार्षिक उद्योग पाहणी)
जिल्हा - नागपूर (रु हजारात)

अ. क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	एकूण मिळकत	एकूण उत्पादन	एकूण निविष्टी संख्या	मूल्य वृद्धी
1	2		8	9	10	11
10	32	अधातू खनिज व पदार्थांचे उत्पादन	40330	182478	259157	67365
11	33	मुलभूत व मिश्र धातूंचे उत्पादन	502149	11495638	14374490	1533560
12	34	धातूंच्या वस्तूंच्या सुटे भागांचे उत्पादन (यंत्र व परिवहन सामुग्री शिवाय)	92929	813012	1069152	197032
13	35	यंत्रसामुग्री, यांत्रिक अवजारे, सुटेभागांचे उत्पादन (विद्युत सामुग्री वगळून)	102503	1438337	1080570	-394808
14	36	विद्युत यंत्रसामुग्री, साधने उपकरणे, पुरवठा व सुटे भागांचे उत्पादन	4453	178205	233320	53809
15	37	परिवहन सामुग्री, सुटे भागांचे उत्पादन	43277	64454	97810	31452
16	38	उत्पादन करणारे इतर उद्योग	12373	105482	123636	16258
17	39	सर्व प्रकारच्या यंत्रांची दुरुस्ती	46557	29133	76946	46557
18	41	गॅस आणि कोळसा उत्पादन आणि पाईपद्वारे वाटप	4759	105243	184131	50840
19	97	दुरुस्ती व सेवा	3279	1567	7554	5859
20	--	इतर	665060	11098030	12993881	1515994
जिल्हा बेरीज			2625782	45445425	55085672	6797280

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

(119)
(117)

तक्ता क्रमांक 5.5

रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्र 2001

जिल्हा नागपूर

अ. क्र.	बाब	वर्ष 2001
1	2	3
1	जाहीर केलेल्या रिकाम्या जागांची संख्या	1585
2	सेवायोजन कार्यालयाचा उपयोग करणारे मालक	363
3	नवीन नोंदणी केलेल्या उमेदवारांची संख्या	30817
4	वर्ष अखेरीस पदावरील उमेदवारांची संख्या	297108
5	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	1143
	अ. खाजगी क्षेत्र	34
	ब. सार्वजनिक क्षेत्र एकूण	1109
	क. एकूण	1143
6	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	
	अ. अनु. जाती/ अनु. जमाती	712
	ब. इतर	431
	क. एकूण	1143
7	राष्ट्रीय वर्गीकरणानुसार व्यवसाय	
	1. व्यावसायिक तांत्रिक आणि संबधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	1810
	ब) नोकरी दिलेले	25
	2. प्रशासकीय, शास्त्रीय व व्यवस्थापकीय कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	2120
	ब) नोकरी दिलेले	121
	3. लेखनिक व तत्संबधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	2405
	ब) नोकरी दिलेले	71
	4. विक्री कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	--
	ब) नोकरी दिलेले	--
	5. शेतकरी, मत्स्य व्यवसाय शिकारी व संबधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	115
	ब) नोकरी दिलेले	--

(120)
(118)

तक्ता ढुपांक 5.5

रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्र २००१

जिल्हा नागपूर

अ. क्र.	बात	वर्ष 2001
(पुढे चाल)	6. खाण कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	47
	ब) नोकरी दिलेले	--
	7. दाहलूक व दळणवळण व्यवसायातील कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	1195
	ब) नोकरी दिलेले	--
	8. क्राफ्टसमन, उत्पादन प्रक्रीया कामगार व इतर	
	अ) नोंदणी केलेले	165
	ब) नोकरी दिलेले	--
	9. सेवा, खेळ व तत्सम कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	15155
	ब) नोकरी दिलेले	110
	10. इतर कांठेही वर्गीकरण न केलेले कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	7805
	ब) नोकरी दिलेले	816
	11. एकूण	
	अ) नोंदणी केलेले	30817
	ब) नोकरी दिलेले	1143

आधार - उप-प्रादेशिक सेवायोजन कार्यालय, नागपूर

तवता क्रमांक 5.6

व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 2001-2002

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	परिमाण	वर्ष 2001-2002
1	2	3	4
1	सेवायोजन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र 1) वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तीशः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या 2) सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेल्या गटांची चर्चा 3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरी विषयी/ प्रशिक्षणासाठी/ उमेदवारासाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या संख्या संख्या	2141 52 90
2	विश्व विद्यालयीन सेवायोजन माहिती मार्गदर्शन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन 1) वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तीशः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या 2) सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेल्या गटांची चर्चा 3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीविषयी/ प्रशिक्षणासाठी/ उमेदवारासाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या संख्या संख्या	1796 13 179

आधार - उप-प्रादेशिक सेवायोजन कार्यालय, नागपूर

(122)
(120)

तक्ता क्रमांक 5.7

जिल्हयातील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 200०)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	शासकीय	जिल्हापरिषद	नगरपरिषद
1	2	3	4	5
1	वर्ग - अ	1685 ~~1412~~	170 ~~175~~	3 ~~2~~
2	वर्ग - ब	4600 ~~4754~~	1260 ~~1350~~	202 ~~193~~
3	वर्ग - क	21663 ~~21891~~	7497 ~~7571~~	881 ~~938~~
4	वर्ग - ड	8995 ~~9925~~	1759 ~~1151~~	999 ~~1060~~
5	एकूण वर्ग - अ ते ड	36943 ~~37982~~	10086 ~~10247~~	2085 ~~2193~~
6	इतर (इतर वर्ग)	3230 ~~3227~~	4277 ~~4254~~	363 ~~317~~
7	एकूण - अ ते ड	40173 ~~41209~~	14363 ~~14501~~	2448 ~~2510~~

टिप - "इ" इतर यामध्ये कार्यव्ययी आस्थापनेवरील आकस्मिक खर्चातील रोजगार दिले जाणारे रोजंदारीवरील, अंशकालीन, मानसेवी आणि वरील वर्गात समाविष्ट न झालेले कर्मचारी यांचा समावेश होतो.

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

~~(123)~~
(121)

तक्ता क्रमांक 5.8

निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार (31 मार्च 2002 ला संपणा-या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योगाचे नांव.	राष्ट्रीय उद्योग संकेतांक	माहिती देणा-या आस्थापनांची संख्या	कर्मचारी संख्या			
				शासकीय	निमशासकीय	खाजगी	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8
1	कृषी	0	31	2588	339	--	2927
2	खाणकाम	10	9	--	12111	--	12111
3	वस्तूनिर्माण	20 ते 39	299	9513	7086	27677	44276
4	बीज निर्मिती, गॅस, पाणी व सांडपाणी सेवा	40 ते 49	11	--	7818	--	7818
5	बांधकाम	50	56	5399	2942	179	8520
6	घाऊक व किरकोळ व्यापार व हॉटेल व्यवसाय	60 ते 69	98	--	596	2557	3153
7	परिवहन, गोदामे आणि दळणवळण	70 ते 75	24	36275	5267	92	41634
8	वित्त पुरवठा, विमा स्थावर मालमत्ता आणि व्यापार विषयक सेवा	80 ते 83	213	--	7804	3093	10897
9	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	90 ते 99	740	38456	33210	17474	89140
10	इतर (दुरुस्ती सेवा)	98 ते 99	--	--	--	--	--
जिल्हा एकूण			1481	92231	77173	51072	220476

आधार - उपप्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर

(124)
(122)

तक्ता क्रमांक 5.9

विद्युतीकरण झालेल्या शहरांचा व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या

जिल्हा :- नागपूर (३१ मार्च २००२ अखेर) (लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	क्षेत्रगा	वर्ष	जिल्ह्यातील संख्या		विद्युतीकरण झालेली गावे		विद्युतीकरण झालेली शहरे		एकूण विद्युतीकरण झालेली गावे व शहरे		
			गावे	शहरे	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ	31-03-91	1878	23	1878	1256	23	2031	1901	3287	
		31-03-01	1878	23	1878	1256	23	2031	1901	3287	
		31-03-02	1874	29	1874	1444	29	2607	1903	4051	
2	खाजगी विद्युत कंपनी	31-03-61	1897	12	--	--	1	644	1	644	
		जिल्हा- एकूण	31-03-91	1878	23	1878	1256	23	2031	1901	3287
		31-03-01	1878	23	1878	1256	23	2031	1901	3287	
		31-03-02	1874	29	1874	1444	29	2607	1903	4051	

टिप :- १)३१ मार्च १९६१ नंतर खाजगी कंपनी नागपूर जिल्ह्यात अस्तित्वात नाही.

२) ३१ मार्च १९६१ नंतर प्रकल्पग्रस्त गावांचा समावेश नाही.

आधार- अधीक्षक अभियंता, नागपूर (ग्रामीण)(प्र) विभाग, म.रा.वि. मंडळ, नागपूर

(125)
(123)

तक्ता क्रमांक 5.10

विजेची वापर 2001-2002 या वर्षाकरिता

जिल्हा - नागपूर

(हजार किलोवॉट तासामध्ये)

अ. क्र.	निर्मितीचा प्रकार	विजेच्या प्रकाराचा वापर							कनेक्शन-ची संख्या
		घरगुती	व्यापारी कामासाठी लघुशक्ती साठी	औद्योगिक	सार्वजनिक दिवावत्ती	कृषि	इतर	एकूण	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	थर्मल	492175 (24.11)	111077 (5.44)	837094 (41.01)	38440 (1.88)	139438 (6.83)	423136 (20.73)	2041360	642404
2	हायड्रो	--	--	--	--	--	--	--	--
3	इतर	--	--	--	--	--	--	--	--
	एकूण	492175 (24.11)	111077 (5.44)	837094 (41.01)	38440 (1.88)	139438 (6.83)	423136 (20.73)	2041360	642404

टिप- 1) कॅसातील आकडे एकूणशी टक्केवारी दर्शवितात.

२) काही बंद कारखाने सुरू झाल्यामुळे, तसेच कृषी व इतर मध्ये विजेचा औद्योगिक वापर अधिक झाल्यामुळे

मागिल वर्षाचे तुलनेत वाढ झाल्याचे दिसून येते. गतवर्षी ग्रामिण कनेक्शन ची संख्या अनावधाने धेण्यात न आल्याने ग्रामिण कनेक्शनची संख्या सन २०००-०१ च्या तुलनेत अधिक दिसून येते.

आधार- 1) मुख्य अभियंता, नागपूर झोन, म.रा.वि.म. विद्युत भवन, काटोल रोड, नागपूर

2) मुख्य अभियंता, नागपूर शहर, परिमंडळ, म.रा.वि.म. नागपूर

(128)
(124)

तक्ता क्रमांक 5.11
(आर्थिक गणना - 1998)
कृषी व विंगर कृषी उद्योग

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	* कृषी उद्योग			विंगर कृषी उद्योग			कृषी व विंगर कृषी एकूण		
		ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	उद्योगांची संख्या									
	अ. स्वकार्यरत उद्योग**	7869	1833	9702	25311	106841	132152	33180	108674	141854
	ब. आस्थापना***	668	162	830	11723	32110	43833	12391	32272	44663
	क. एकूण	8537	1995	10532	37034	138951	175985	45571	140946	186517
2	मालकांच्या प्रकारानुसार उद्योग									
	अ. सहकारी	3	1	4	445	948	1393	448	949	1397
	ब. सार्वजनिक	3	9	12	6003	3439	9442	6006	3448	9454
	क. खाजगी	8531	1823	10354	30586	102454	133040	39117	104277	143394
3	मालकाचा विशेष नामाजिक गट (एकूण संस्थेची टक्केवारी)									
	अ. अनुसूचित जाती	9.16	6.55	8.70	9.5	15.04	13.61	9.44	14.89	13.28
	ब. अनुसूचित जमाती	8.53	8.62	8.54	6.79	7.38	7.23	7.11	7.41	7.32
4	जागविरहित कार्यान्वित असलेल्या उद्योगांची एकूणशी टक्केवारी	24.65	18.33	23.53	8.80	18.42	15.95	11.77	18.42	16.46
5	शक्तीवर चालणा-या उद्योगांची एकूण संस्थेची टक्केवारी	7.89	3.16	7.06	20.30	19.12	19.43	17.97	18.85	18.59
6	सर्वसाधारणपणे काम करणा-या कामगारांची संख्या									
	अ. एकूण कामगार	14756	3271	18027	119810	347260	467070	134566	350531	485097
	ब. वेतनावर काम करणारे कामगार	2193	610	2803	85948	250569	336517	88141	251179	339320
	क. वेतनावरून कामगारांची एकूण कामगारांशी टक्केवारी	14.86	18.65	15.55	71.74	72.16	72.05	65.50	71.66	69.95
	ड. कामगारांची प्रति उद्योग सरासरी संख्या	2	2	2	3	2	3	3	2	3

टीप :- *कृषी उत्पादन व मळे वगळून कृषी संबंधित उद्योग.

** पगारावर एकही कर्मचारी नसलेले उद्योग

*** ज्या उद्योगात कमीतकमी एकतरी व्यक्ती पगारावर काम करत असे उद्योग

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

(127)
(125)

तक्ता क्रमांक: 5.12

प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या
कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना-1998)

(कृषी व बिगर कृषी उद्योग)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार
1	2	3	4	5	6	7	8
1	कृषी	8537	14756	1833	3271	10370	18027
2	खनिज उत्पादन व खाणकाम	63	6614	14	178	77	6792
3	वस्तूनिर्माण	6546	46852	14012	64682	20558	111534
4	बीज, गॅस आणि पाणी पुरवठा	99	528	144	6399	243	6927
5	बांधकाम	628	1360	1513	4592	2141	5952
6	घाऊक व्यापार	174	796	3195	8176	3369	8972
7	किरकोळ व्यापार	12737	19447	42431	74465	55168	93912
8	उपहारगृहे आणि हॉटेल्स	1678	3633	4147	13772	5825	17405
9	वाहतूक	676	1504	9498	28332	10174	29836
10	साठवण आणि गोंदाम विषयक	82	256	1043	2471	1125	2727
11	दळणवळण	252	711	1003	4221	1255	4932
12	वित्तीय, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यावसायिक सेवा	1200	3111	4978	24446	6178	27557
13	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	12899	34998	24856	115514	37755	150512
14	इतर सेवा (इतरत्र वर्गीकरण न केलेल्या)	--	--	7	12	7	12
15	सर्व प्रमुख उद्योग गट (एकूण)	45571	134566	108674	350531	154245	485097

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना -1998)

(128)
(126)

तक्ता क्रमांक : 5.13

महत्वाच्या उद्योगांनुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या
(आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	आस्थापना		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	कृषी	0	668	162	830
2	खाणकाम व दगडकाम	1	59	11	70
3	वस्तुनिर्माण	2 व 3	1601	4869	6470
4	बीज, गॅम व पाणी पुरवठा	4	98	136	234
5	बांधकाम.	5	48	495	543
6	घाऊक व्यापार	6	43	1380	1423
7	किरकोळ व्यापार	6	1743	10301	12044
8	उपहारगृहे व हॉटेल्स	6	571	1856	2427
9	वाहतूक	7	289	993	1282
10	साठवण व गोदाम विषयक	7	46	495	541
11	दळणवळण	7	221	500	721
12	अर्थपुरवठा संस्था, विमा मालमत्ता व धंदे विषयक	8	555	2221	2776
13	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	9	6449	8851	15300
14	इतर	10	-	2	2
एकूण			12391	32272	44663

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1998)

(120)
(127)

तक्ता क्रमांक : 5.14

महत्त्वाच्या उद्योगगटानुसार कृषी व पशुपालन कृषी आस्थापनातालिका कासगाराचा

संग्रह

(आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	आस्थापनेवरील कामगार		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	कृषी	0	2193	610	2803
2	खाणकाम व दगडकाम	1	6602	172	6774
3	वस्तुनिर्माण	2 व 3	39553	49958	89511
4	बीज, गॅस व पाणी पुरवठा	4	527	6387	6914
5	वांधकाम	5	664	3420	4084
6	घाऊक व्यापार	6	626	5877	6503
7	किरकोळ व्यापार	6	4715	32984	37699
8	उपहारगृहे व हॉटेल्स	6	1911	10437	12348
9	वाहतूक	7	1031	19564	20595
10	साठवण व गोदाम विषयक	7	217	1870	2087
11	दळणवळण	7	673	3601	4274
12	अर्थपुरवठा संस्था, विमा मालमत्ता व धंदे विषयक	8	2285	20945	23230
13	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	9	27144	95348	122492
14	इतर	10	0	6	6
एकूण			88141	251179	339320

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1998)

(130)
(128)

तक्ता क्रमांक : 5.15

बिगर कृषी सहकारी आस्थापना (सर्व उद्योगगट एकत्र)

(आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5
1	सहकारी औद्योगिक संस्थांची संख्या	445	948	1393
2	विजेवर चालणा-या संस्थांची एकूण संस्थांशी टक्केवारी	5.62	3.8	4.38
3	सहकारी औद्योगिक आस्थापनात सर्वसाधारणपणे काम करणारे कामगार	अ. एकूण कामगार 6735	10898	17633
	ब. प्रती आस्थापना कामगारांची संख्या	15	11	13

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मंबई

~~(131)~~
(129)

तक्ता क्रमांक 5.16

उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या
(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापना	रोजगार	आस्थापना	रोजगार	आस्थापना	रोजगार
1	2	3	4	5	6	7	8
1	कृषी	3	8	1	1	4	9
2	खाणकाम व दगडकाम	0	0	1	40	1	40
3	वस्तूनिर्माण व दुरुस्ती सेवा	29	4875	31	488	60	5363
4	बीजबन्दी गॅस व पाणी	0	0	0	0	0	0
5	बांधकाम	0	0	14	66	14	66
6	वाऊक व्यापार	0	0	10	159	10	159
7	किरकोळ व्यापार	58	163	57	295	115	458
8	उपहार गृहे व हॉटेल्स	5	13	18	127	23	140
9	वाहतूक	0	0	3	664	3	664
10	माठवणूक व बखार	1	2	8	22	9	24
11	दळणवळण	0	0	0	0	0	0
12	अर्थ पुरवठा, चिमा, मालमत्ता, धंदे	115	630	310	3762	425	4392
13	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	237	1052	496	5275	733	6327
14	इतर सेवा	0	0	0	0	0	0
15	गैर कृषी	445	6735	948	10898	1393	17633
एकूण प्रमुख उद्योग गट		448	6743	949	10899	1397	17642

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

(132)
(130)

तक्ता क्रमांक 5.17 (अ)
वस्तूनिर्माण व दुरुस्तीसेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम
करण-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या
(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करण-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करण-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करण-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	4636	6120	8042	10418	12678	16538
2	3	205	615	650	1950	855	2565
3	4	51	204	243	972	294	1176
4	5	19	95	68	340	87	435
5	6-9	26	185	122	864	148	1049
6	10 व अधिक	8	80	18	180	26	260
सर्व आकारमान गट		4945	7299	9143	14724	14088	22023

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

~~(133)~~
(131)

तक्ता क्रमांक 5:17 (ब)

परतुपुननाण न पुस्ततासना ना उवाग गटाताल आस्थापनाचा एकूण संख्या न पहना फान

करणा-या

कर्मचा-यांची आका मान गटानुसार संख्या

(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	रोजगाराचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	471	883	1318	2517	1789	3400
2	3	181	543	1060	3180	1241	3723
3	4	64	256	793	3172	857	3428
4	5	59	295	456	2280	515	2575
5	6-9	156	1163	691	4769	847	5932
6	10-19	390	5112	325	4082	715	9194
7	20-49	173	5029	143	3939	316	8968
8	50-199	84	7494	57	5048	141	12542
9	200-499	12	3510	18	5188	30	8698
10	500 व त्यापेक्षा जास्त	11	15268	8	15783	19	31051
सर्व आकारमान गट		1601	39553	4869	49958	6470	89511

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

(134)
(132)

तक्ता क्रमांक 5.18 (अ)

घाऊक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगाची संख्या व नेहमी काम करणा-
या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	रोजगाराचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	10676	13087	32660	39362	43336	52449
2	3	340	1020	906	2718	1246	3738
3	4	72	288	268	1072	340	1360
4	5	20	100	73	365	93	465
5	6-9	16	107	36	242	52	349
6	10 व अधिक	1	300	2	21	3	321
सर्व आकारमान गट		11125	14902	33945	43780	45070	58682

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

(135)
(133)

तक्ता क्रमांक 5.18 (ब)

धाऊक व किरकोळ व्यापारउद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम
करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या
(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	1262	2255	5411	10507	6673	12762
2	3	307	921	3341	10023	3648	10944
3	4	98	392	1485	5940	1583	6332
4	5	39	195	583	2915	622	3110
5	6-9	47	321	613	4279	660	4600
6	10-19	18	233	192	2372	210	2605
7	20-49	11	322	46	1266	57	1588
8	50-199	3	416	8	654	11	1070
9	200-499	1	286	2	905	3	1191
10	500 व त्यापेक्षा जास्त	--	--	--	--	--	--
सर्व आकारमान गट		1786	5341	11681	38861	13467	44202

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

(138)
(134)

तक्ता क्रमांक 5.19 (अ)

सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवामधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या
व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या
(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा नागपूर

अ.क्र.	राजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	6328	7366	15417	17903	21745	25269
2	3	78	234	361	1083	439	1317
3	4	20	80	138	552	158	632
4	5	6	30	46	230	52	260
5	6-9	15	113	27	185	42	298
6	10 व अधिक	3	31	16	213	19	244
सर्व आकारमान गट		6450	7854	16005	20166	22455	28020

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

(137)
(135)

तक्ता क्रमांक 5.19 (ब)

सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवामधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांचा आकारमान गटानुसार संख्या
(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	3797	6678	3581	6543	7378	13221
2	3	760	2280	1594	4782	2354	7062
3	4	546	2184	768	3072	1314	5256
4	5	371	1855	450	2250	821	4105
5	6-9	587	4203	837	5998	1424	10201
6	10-19	280	3512	758	10236	1038	13748
7	20-49	79	2194	542	16014	621	18208
8	50-199	24	1896	268	22856	292	24752
9	200-499	3	822	42	13382	45	14204
10	500 व त्यापेक्षा जास्त	2	1520	11	10215	13	11735
सर्व आकारमान गट		6449	27144	8851	95348	15300	122492

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

(138)
(136)

तक्ता क्रमांक 5.20 (अ)
सर्व उद्योग गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-
यांची आकारमान गटानुसार संख्या
(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा नागपूर							
अ.क्र.	राजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी -		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	31431	39971	72882	86375	104313	126346
2	3	1287	3861	2259	6777	3546	10638
3	4	269	1076	779	3116	1048	4192
4	5	84	420	228	1140	312	1560
5	6-9	94	656	212	1469	306	2125
6	10 व अधिक	15	441	42	475	57	916
सर्व आकारमान गट		33180	46425	76402	99352	109582	145777

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

~~(139)~~
(137)

तबला क्रमांक 5.20 (ब)

सर्व उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची
आकारमान टानुसार संख्या
(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा नागपूर

अ.क्र.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	6884	12273	12705	23988	19589	36261
2	3	1802	5406	7362	22086	9164	27492
3	4	916	3664	3934	15736	4850	19400
4	5	597	2985	2047	10235	2644	13220
5	6-9	950	6796	2898	20340	3848	27136
6	10-19	791	10148	1795	23521	2586	33669
7	20-49	293	8402	1011	29339	1304	37741
8	50-199	124	11394	408	34955	532	46349
9	200-499	19	5415	82	25896	101	31311
10	500 व त्यापेक्षा जास्त	15	21658	30	45083	45	66741
सर्व आकारमान गट		12391	88141	32272	251179	44663	339320

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

(140)
(138)

तक्ता क्र. 6.1

विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था (31 मार्च 2002 अखेरची स्थिती)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्था संख्या
1.0	सहकारी संस्था (एकुण)	
1.1	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका	1
1.2	प्राथमिक कृषी-सहकारी संस्था	580
1.3	शेतकरी सेवा संस्था	-
1.4	लॅम्स सहकारी संस्था (आदिवासी सहकारी संस्था)	13
1.5	धान्य बँका	-
1.6	इतर (संस्थेचा प्रकार दावा)	-
2.0	विगर कृषी पतसंस्था (एकुण)	
2.1	प्राथमिक सहकारी संस्था	
	अ) नागरी बँका	17
	ब) कर्मचारी पतसंस्था	346
2.2	इतर विगर कृषी पतसंस्था	
	अ) कर्मचारी पतसंस्था	-
	ब) नागरी पतसंस्था आणि इतर (निरी, ग्रिप्ट आणि पतसंस्था वेगळे)	430
	क) इतर	-
3.0	पणन संस्था (एकुण)	
3.1	जिल्हा पणन संस्था	
	अ) नर्तनाधारण उद्देश	1
	ब) विरोध उद्देश	-
3.2	प्राथमिक पणन संस्था	
	अ) सर्वसामान्य तालुका खरेदी विक्री संघ	12
	ब) विरोध	-
3.3	इतर	1
4.0	उत्पादन संस्था (एकुण)(तपशिल 6.13 मध्ये पहावा)-अवलोकनार्थ	1135
5.0	सामाजिक सेवा संस्था (तपशिल 6.13 मध्ये पहावा)-अवलोकनार्थ	1402
	एकुण	3938

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

(141)
(131)

तक्ता क्र. 6.2
जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती
(31 मार्च 2002 अखेरची स्थिती)

जिल्हा - नागपूर

(रुपये व सभासद संख्या हजारात)

अ. क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1	संस्था	3938
2	एकुण सभासद	1581
3	भरणा झालेले भागभांडवल	1762823
4	वरील तीन पैकी	
	अ) शासकीय भाग भांडवल	12448
	ब) स्वतःचा निधी	1750375
5	ठेवी	4923179
6	खेळते भांडवल	11332524
7	निव्वळ दिलेली कर्जे	3604542
8	खरेदीची किंमत	497505
9	विक्रीची किंमत	902204
10	नफा मिळलेल्या	
	अ) संस्था	1904
	ब) रक्कम	280814
11	तोट्यातील	
	अ) संस्था	1005
	ब) रक्कम	67972
12	नफा किंवा तोटा नसलेल्या संस्था	1029

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

(142)
(140)

तक्ता क्रमांक- 6.3

जिल्हयातील सहकारी संस्थांची लेखापरिक्षण वर्गाप्रमाणे वर्गवारी 31.3.2002 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	लेखा परिक्षणानुसार वर्गीकरण				वर्गीकरण न केलेल्या	लेखापरीक्षा न झालेल्या	एकूण सहकारी संस्था
		अ	ब	क	ड			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	--	--	--	--	--	--	137
2	काटोल	--	--	--	--	--	--	168
3	कळमेश्वर	--	--	--	--	--	--	166
4	सावनेर	--	--	--	--	--	--	265
5	पारशिवनी	--	--	--	--	--	--	108
6	रामटेक	--	--	--	--	--	--	131
7	मौदा	--	--	--	--	--	--	139
8	कामठी	--	--	--	--	--	--	156
9	नागपूर(ग्रा)	--	--	--	--	--	--	191
10	नागपूर(श)	--	--	--	--	--	--	2091
11	हिंगणा	--	--	--	--	--	--	124
12	उमरेड	--	--	--	--	--	--	122
13	कुही	--	--	--	--	--	--	78
14	भिव्यापूर	--	--	--	--	--	--	62
जिल्हा एकूण		314	355	1246	6	--	2017	3938

टिप :- जिल्हा पातळीवर एकत्रिकरण (वैयक्तिक लेखा परीक्षणानुसार) होत नसल्यामुळे तालुकानिहाय माहिती उपलब्ध नाही.

आधार:-१) जिल्हा विशेष लेखा परीक्षक,वर्ग-१, सहकारी संस्था,नागपूर.

२) जिल्हा विशेष लेखा परीक्षक, सहकारी संस्था,(दुग्ध),नागपूर.

(143)
(41)

तक्ता क्रमांक- 6.4

जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेची कार्ये 31.3.2002 अखेर

जिल्हा - नागपूर

(रु. हजारात)

अ. क्र.	बँकांचा प्रकार	बँक शाखा	सभासद		भाग भांडवल	राखीव व इतर निधी	ढेवी	खंडित भांडवल
			संस्था सभासद	वैयक्तिक सभासद				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, मुंबई	--	--	--	--	--	--	--
2	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि.	90	2440	140	123443	915536	6466025	8106899
3	जिल्हा औद्योगिक सहकारी बँक.	--	--	--	--	--	--	--
4	राज्य भूविकास बँकेची जिल्हा शाखा	--	--	--	--	--	--	--
5	राज्य कृषी व ग्रामिण विकास बँक	14	41	35264	23826	258774	1147	--

तक्ता क्रमांक- 6.4 (पुढे चालू. . .)

अ. क्र.	बँकांचा प्रकार	अल्प मुदतीचे कर्ज				मध्यम मुदतीचे कर्ज	दिर्घ मुदतीचे कर्ज
		खंड पत	वटविलेली बिले	एकूण (10+11)	शेतीच्या कामासाठी		
1	2	10	11	12	13	14	15
1	महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, मुंबई	--	--	--	--	--	--
2	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि.	2949820	647310	3597130	558808	578943	4025
3	जिल्हा औद्योगिक सहकारी बँक.	--	--	--	--	--	--
4	राज्य भूविकास बँकेची जिल्हा शाखा	--	--	--	--	--	--
5	राज्य कृषी व ग्रामिण विकास बँक	--	--	--	--	--	--

तक्ता क्रमांक- 6.4 (पुढे चालू. . .)

अ. क्र.	बँकांचा प्रकार	येणे कर्ज			थकलेले कर्ज		
		अल्प मुदतीचे कर्ज	मध्यम मुदतीचे कर्ज	दिर्घ मुदतीचे कर्ज	अल्प मुदतीचे कर्ज	मध्यम मुदतीचे कर्ज	दिर्घ मुदतीचे कर्ज
1	2	16	17	18	19	20	21
1	महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, मुंबई	--	--	--	--	--	--
2	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि.	2070723	1135918	31352	1036529	231371	21569
3	जिल्हा औद्योगिक सहकारी बँक.	--	--	--	--	--	--
4	राज्य भूविकास बँकेची जिल्हा शाखा	--	--	--	--	--	--
5	राज्य कृषी व ग्रामिण विकास बँक	--	--	243618	--	--	108261

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

टिप -स्तंभ क्र. 13 मधिल कर्ज स्तंभ क्र. 12 पैकी अ. हेत.

(144)
(142)

तक्ता क्रमांक :- 6.5

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(रु. हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद संख्या				भाग भांडवल	स्तंभ-9 शासकीय भागभांडवल
				एकूण	लहान खातेदार	मोठे खातेदार	इतर सभासद		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	58	-	15983	7906	5856	2221	17800	30
2	काटोल	41	-	22012	7151	8080	6781	11913	181
3	कळमंथर	48	-	16425	8118	6840	1467	9713	64
4	सावनेर	66	-	22296	9377	12919	-	11129	57
5	पारशिवनी	46	-	20175	6568	13607	-	3560	740
6	रामटेक	11	-	7961	1085	5887	989	2389	-
7	मोदा	54	-	16739	8564	8018	157	13277	350
8	कामठी	35	-	9890	2121	7202	567	7183	3
9	नागपूर (श)	56	-	14981	5145	9684	152	8733	21
10	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	53	-	15543	4850	10262	431	13934	73
12	उमरेड	37	-	15242	4575	9317	1350	10335	12
13	कुली	46	-	18903	8522	10381	-	6942	-
14	भिवापूर	29	-	11891	5116	6591	184	7363	284
जिल्हा एकूण		580	-	208041	79098	114644	14299	124271	1815

(143)

तक्ता क्रमांक :- 6.5

जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर.

(रु. हजारत)

अ. क्र.	तहसिल	राखील आणि इतर निधी (रु.)	संस्थने घेतलेली एकूण कर्जे (रु.)	खोळत भांडवल (रु.)	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)		येण कर्जे (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)	
					कर्जदार	कर्जाची रक्कम	बाकी असलेले सभासद	रक्कम(रु.)
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	नरखंड	330	31402	237000	8008	-	10530	16530
2	काटोल	136	165253	156227	3425	82369	6131	94406
3	कळमेश्वर	136	77412	79998	2342	36404	5145	64560
4	साजनेर	1154	127580	127580	2905	56058	5760	49373
5	पारशिवनी	800	134515	188000	2410	43570	6455	71040
6	रामटेक	1178	63416	60757	521	9558	2001	17050
7	मोदा	392	19890	51400	1720	49253	5048	214745
8	कामठी	69	74836	73132	1092	23994	2255	38195
9	नागपूर(आ)	565	58773	55056	2490	34402	4112	31752
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	128	126343	140592	2561	99625	7245	23727
12	डमरेड	502	104674	110738	3566	50303	6416	68018
13	कुर्ही	393	86162	86670	1860	36783	6670	66255
14	भिवापूर	112	84404	85429	1760	21054	4873	40212
जिल्हा एकूण		5895	1154660	1452579	34660	543373	72641	795863

(148)
(144)

तक्ता क्रमांक :- 6.5

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर.

(रु. हजारत)

अ. क्र.	तहसिल	एकूण कर्जाची थकबाकी (अल्प, मध्यम, दिव्य मुदतीची)		3 वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		3 वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
		थकबाकीदार	रक्कम रुपये	थकबाकीदार	रक्कम रुपये	थकबाकीदार	रक्कम रुपये
1	2	18	19	20	21	22	23
1	नरखेड	6970	97300	5470	35100	1500	62200
2	काटोल	6136	85629	2879	59636	3257	25993
3	कळमेश्वर	4000	31800	4000	31800	-	-
4	सावनेर	5197	70924	2614	44250	2583	26674
5	पारशिवनी	4570	51005	3865	33590	705	17415
6	रामटेक	1897	17912	1482	16661	415	1251
7	मोदा	5048	12385	2158	5200	2890	7185
8	कामती	2255	28743	1537	18668	718	10075
9	नागपूर(ग्रा)	1654	9902	1385	8918	269	984
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	5242	62815	2150	35135	3092	27680
12	उमरेड	3432	40874	2313	32429	1119	8445
13	कुली	5769	50562	3448	39494	2321	11068
14	भिवानूर	3501	30101	1985	25150	1516	4951
जिल्हा एकूण		55671	589952	35286	386031	20385	203921

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

टिप:-रकाना ४ मधील एकूण खातेदारांची संख्या उपलब्ध झाली नाही.

(147)
(145)

तक्ता क्रमांक :- 6.7

जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर.

(रुपये हजारात)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद संख्या ('00)				भाग भांडवल (रुपये)	स्तंभ-9 शासकीय भाग भांडवल
				एकूण	लहान खातेदार	मोठे खातेदार	इतर सभासद		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखंड	-	-	-	-	-	-	-	-
2	काटोल	3	3127	1558	914	156	488	748	133
3	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-
4	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-
5	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-
6	रामटेक	10	3860	4504	1792	1867	845	792	218
7	मोदा	-	-	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-
12	उनरड	-	-	-	-	-	-	-	-
13	कुली	-	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		13	6987	6062	2706	2023	1333	1540	351

(148)
(146)

तक्ता क्रमांक :- 6.7

जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	राखीव आणि इतर निधी रुपये	संस्थेने घेतलेली एकूण कर्जे रुपये	खळते भांडवल रुपये	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)		योगे कर्जे (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)	
					कर्जदार	कर्जाची रक्कम रुपये	बाकी असलेले सभासद	रक्कम रुपये
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-
2	काटोल	1265	14087	17500	677	12180	677	12180
3	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-
4	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-
5	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-
6	रामटेक	-	29144	29144	-	2777	-	16607
7	मौदा	-	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	-	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-
12	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-
13	कुही	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1265	43231	46644	677	14957	677	28787

(149)
(147)

तक्ता क्रमांक :- 6.7

जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर.

(रुपये हजारात)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	एकूण कर्जाची थकबाकी (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)		3 वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		3 वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
		थकबाकीदार	रक्कम रुपये	थकबाकीदार	रक्कम रुपये	थकबाकीदार	रक्कम रुपये
1	2	18	19	20	21	22	23
1	नरखेड	-	-	-	-	-	-
2	काटोल	547	8776	105	4876	442	3900
3	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-
4	सावनेर	-	-	-	-	-	-
5	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-
6	रामटेक	1645	10832	1336	6400	309	4432
7	मौदा	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-
11	हिंगना	-	-	-	-	-	-
12	रामरेड	-	-	-	-	-	-
13	कुही	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		2192	19608	1441	11276	751	8332

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

(150)
(148)

तबता क्रमांक - 6.8

जिल्हयातील प्राथमिके कृषी सहकारी संस्थांनी दिलेली पिक कर्जे 31.3.2002 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारात

अ. क्र.	तहसिल	एकूण रकाना 4 ते 13	अन्नधान्य					अन्नधान्येतर				
			गहू	भात	ज्वार वर्गाय धान्य	डाळी	इतर	कापूस	गळीता ची धान्ये	ऊस	ताग व मेस्टा	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नरखेड	817	-	-	17	-	500	-	-	-	-	300
2	काटोल	138545	9540	-	230	4520	34653	41420	115	615	-	47452
3	वळमेश्वर	365	-	-	88	-	-	277	-	-	-	-
4	सावनेर	45474	541	-	2010	1632	4277	37014	-	-	-	-
5	पारगिबनी	42785	1530	17500	-	300	-	22040	-	1415	-	-
6	राभटेक	4220	582	3638	-	-	-	-	-	-	-	-
7	नोंदा	60729	2816	39646	-	-	-	10458	7819	-	-	-
8	कामटी	23994	45	4107	-	11	-	2224	5488	-	-	12020
9	नागपूर (प्रा.)	32185	1298	-	2235	8426	1424	7871	1084	4658	-	5187
10	नागपूर (रा.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	द्विगणा	54850	60	-	9060	-	1788	28527	14920	-	-	495
12	उमरेड	44720	1502	403	2700	491	1424	18110	18400	-	-	1690
13	फुही	18814	1837	4164	-	-	7957	-	4856	-	-	-
14	सिवळूर	22200	-	52	-	-	-	917	-	-	-	21231
जिल्हा एकूण		489705	19751	69510	16340	15479	52023	168858	52682	6688	-	88375

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

(151)
(149)

तक्ता क्रमांक - 6.10

जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पिक कर्जे 31.3.2002 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारात

अ. क्र.	तहसिल	एकूण रकाना 4 ते 13	अन्नधान्ये					अन्नधान्येतर				
			गहू	भात	ज्वार वर्गीय धान्य	डाळी	इतर	कापूस	गळीता ची धान्ये	ऊस	ताग व मेस्टा	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	काटोल	12123	340	-	110	230	4640	2050	-	220	-	4533
3	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	सावनर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	रामटेक	1892	20	1525	-	-	62	215	70	-	-	-
7	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		14015	360	1525	110	230	4702	2265	70	220	0	4533

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

(152)
(150)

तक्ता-क्रमांक :- 6.11

जिल्ह्यातील बिगर कृषी सहकारी पत संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर.

जिल्हा - नागपूर		रुपये हजारात								
अ. क्र.	प्रकार	संस्था संख्या	सभासद संख्या	भाग भांडवल रु.	राखीव व इतर निधी रु.	ट्रेजी रु.	खळते भांडवल रु.	कर्ज		
								अग्रिम रु.	वसूल झालेले रु.	येणे रु.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	प्राथमिक सहकारी बँका									
	1. नागरी बँका	17	97272	138202	120344	3105723	4188902	2042036	1527242	2520995
	2. कर्मचारी पतपेढी आणि इतर	346	370087	392708	95627	377829	1136565	670417	711791	1103489
2	इतर बिगर कृषी									
	1. नागरी बँका									
	2. कर्मचारी पतपेढी									
	3. इतर (नागरी पतपेढी)	430	111332	758334	33332	289908	1073752	203201	177408	722948

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

(153)
(151)

तक्ता क्रमांक:- 6.12

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	संस्था संख्या	सभासद संख्या	खेळते भांडवल रुपये	खरेदीची किंमत (रुपये)			विक्रीची किंमत (रुपये)		
					कृषी उत्पादन	शेतीच्या गरजेच्या वस्तू	उप-भोगाच्या वस्तू	मालक म्हणून	अडत्या म्हणून	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नरखेड	1	1641	11900	-	-	-	-	-	-
2	काटोल	1	3486	4701	-	-	-	-	-	-
3	कळमेश्वर	1	2159	5658	-	16949	-	-	-	-
4	सावनेर	1	371	5908	6578	285	1155	-	-	-
5	पारशिवनी	1	1740	10250	90	2595	854	-	-	-
6	रामटेक	1	1948	57841	5190	5771	-	-	-	-
7	मांदा	1	788	44991	-	78686	-	-	-	-
8	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	1	917	85260	3660	9870	2200	-	-	-
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	1	813	7882	-	17323	-	-	-	-
12	उमरेड	1	1921	8088	7497	14	2781	-	-	-
13	कुही	1	1666	2808	10004	231	1414	-	-	-
14	भिवापूर	1	836	2899	531	7114	3145	-	-	-
जिल्हा एकूण		12	18286	248186	33550	138838	11549	-	-	-
जिल्हा पातळीवरील संख्या		2	2947	22893	13562	22950	7570	-	-	-

(154)
(152)

तक्ता क्रमांक:- 6.12

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर.

(रुपये हजारात)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	कृषी उत्पादनाची विक्री (अडले व मालक म्हणून)							
		भात व तांदूळ	गहू	इतर अन्नधान्ये	कापूस	गळीताची धान्ये	डाळी	इतर	एकूण
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19
1	नरखेड	-	-	-	65003	-	-	-	65003
2	काटोल	-	-	-	-	-	-	-	-
3	कळमेधर	-	210	628	13000	-	-	-	13838
4	सावनेर	-	-	-	-	-	-	7663	7663
5	पारशिवनी	-	-	-	85900	50	-	150	86100
6	रामटेक	-	-	-	-	-	-	35784	35784
7	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	3400	28200	-	-	-	520	372	32492
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगण	-	-	-	196997	-	-	-	196997
12	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-	-
13	कुही	2500	8800	732	-	15	700	-	12747
14	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		5900	37210	1360	360900	65	1220	43969	450624
जिल्हा पातळीवरील संख्या		-	-	-	-	-	-	10020	10020

(155)
(153)

तक्ता क्रमांक:- 6.12

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	शेतला आवश्यक वस्तूची विक्री (अडते व मालक म्हणून)					उपभोग्य वस्तूची एकूण विक्री
		खते	बियाणे	कृषी औजारे	इतर	एकूण	
1	2	20	21	22	23	24	25
1	नरखेड	9550	1025	-	-	10575	-
2	काटोल	3463	942	-	-	4405	-
3	कळमेश्वर	13047	2223	200	4760	20230	20238
4	सावनेर	4808	593	294	1568	7263	4808
5	पारशिवनी	19090	4550	140	-	23780	9450
6	रामटेक	19331	8387	-	-	27718	66489
7	मांदा	80782	40140	-	-	120922	-
8	कामठी	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	6352	18740	-	-	25092	2100
10	नागपूर(र)	-	-	-	-	-	-
11	दिवळी	12038	19456	-	-	31494	1869
12	उमरेड	4820	2445	15	-	7280	3086
13	कुही	7321	1723	215	13500	22759	431
14	भिव्यापूर	5099	1845	-	1400	8344	3352
जिल्हा एकूण		185701	102069	864	21228	309862	111823
जिल्हा पातळीवरील		7585	3085	780	3203	14653	5110
संख्या							
आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.							

(156)
(154)

तक्ता क्रमांक :- 6.13

जिल्हयातील उत्पादक आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारात

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	भाग भांडवल रुपये	राखीव आणि इतर निधी रुपये	खेळते भांडवल रुपये
1	2	3	4	5	6	7
1	उत्पादक संस्था					
	1.1 साखर कारखाने	3	16903	239686	238776	1017454
	1.2 इतर शेती प्रक्रीया संस्था	14	7292	6027	11786	26977
	1.3 विणकर संस्था (हातमाग/यंत्रमाग)	464	39686	30063	46751	354715
	1.4 सुत गिरण्या	5	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
	1.5 औद्योगिक वसावती/संस्था	6	482	2606	1264	29106
	1.6 इतर औद्योगिक संस्था	138	18803	15669	6590	52955
	1.7 दुग्ध व्यवसाय संस्था	210	12571	621	3309	12843
	1.8 दुग्ध व्यवसाय संघ	1	106	961	21955	39063
	1.9 मत्स्य व्यत्रमाय संस्था	97	8938	402	1223	4964
	1.10 शेती संस्था	4	757	47	24	1316
	1.11 उपसा जलसिंचन संस्था	76	10718	1260	595	49933
	1.12 वन कामगार संस्था	30	2223	747	2079	209811
	1.13 इतर संस्था	87	4290	12180	421	40683
2	सामाजिक सेवा संस्था					
	2.1 ग्राहक भांडारे	254	82053	9471	4588	43009
	2.2 गृहनिर्माण संस्था	849	67699	16975	7264	1433113
	2.3 कामगार कंत्राटदार संस्था	100	5062	3697	511	7543
	2.4 परिवहन संस्था	1	126	281	9	618
	2.5 अ) महिला सहकारी संस्था	145	6868	2197	193	7238
	ब) जिल्हा सहकारी मंडळ	1	870	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
	क) इतर	52	3485	267	39	2725

आधार :- 1) जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

२) प्रादेशिक उपसंचालक, हातमाग, यंत्रमाग व सहकारी वस्त्रोद्योग, नागपूर

३) जिल्हा दुग्ध व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर

४) प्रादेशिक सहसंचालक (साखर) नागपूर विभाग, नागपूर.

(157)
(155)

तक्ता क्रमांक :- 6.14

जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे प्रमुख कार्यांचा तपशील

जिल्हा - नागपूर

31 मार्च 2002 अखेर

अ. क्र.	संस्थांचे प्रकार	बाब	परिमाण	माध्य
1	2	3	4	5
1	साखर कारखाने	अ. गाळलेल्या ऊसाचे वजन	हजार मेटन	24042
		ब. गाळलेल्या ऊसाची किंमत	लाख रुपये	134.64
		क. उत्पादित साखरेचे वजन	हजार मेटन	202
		ड. उत्पादित साखरेची किंमत	लाख रुपये	294.94
2	प्राथमिक विणकर सहकारी संस्था.	अ. चालू माग (हातमाग/ यंत्रमाग)	संख्या	18173
		ब. सुत खरेदी	लाख रुपये	1274
		क. उत्पादन	लाख रुपये	1266
		ड. विक्री	लाख रुपये	2102
3	सुत गिरण्या	अ. चात्यांची संख्या	संख्या 00	उ.ना.
		ब. उत्पादित सूत	हजार टन	उ.ना.
4	इतर औद्योगिक संस्था	अ. कच्चा माल खरेदी	लाख रुपये	116.30
		ब. उत्पादन	लाख रुपये	324
		क. विक्री	लाख रुपये	350
5	दुध व्यवसाय संस्था	अ. दुध खरेदीची किंमत	लाख रुपये	1068
		ब. दुध विक्रीची किंमत	लाख रुपये	1105
6	दुध व्यवसाय संघटना	अ. दुध खरेदीची किंमत	लाख रुपये	620
		ब. दुध विक्रीची किंमत	लाख रुपये	602
7	मत्स्य व्यवसाय संस्था	अ. पकडलेल्या मासळीची किंमत	लाख रुपये	1509
		ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये	1719
8	मत्स्य व्यवसाय केंद्रीय संस्था	अ. पकडलेल्या मासळीची किंमत	लाख रुपये	84
		ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये	43
9	कृषी संस्था	अ. कसलेले क्षेत्र	"00" हेक्टर	8
		ब. उत्पादन (विक्री किंमत)	लाख रुपये	4
10	उपसा जलसिंचन संस्था	भिजलेले क्षेत्र	"00" हेक्टर	97
11	वन कामगार संस्था	अ. दिलेली कूपे	संख्या	-
		ब. वन उत्पादन मूल्य	लाख रुपये	209
12	घाऊक ग्राहक भांडारे	अ. खरेदीची किंमत	लाख रुपये	179
		ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये	181
13	प्राथमिक ग्राहक भांडारे	अ. खरेदीची किंमत	लाख रुपये	1045
		ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये	1212
14	कामगार कंत्राटदार संस्था	अ. वर्षात हाती घेतलेली कामे	संख्या	उ.ना.
		ब. हाती घेतलेल्या कामाची किंमत	लाख रुपये	156
		क. दिलेली मजुरी	लाख रुपये	14
15	गृहनिर्माण संस्था	बांधलेल्या घरांची/ गाळ्यांची	संख्या	205

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

(158)
(156)

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियोजित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2002 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन / मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	बाजार पेंढेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					कापूस		तूर	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	14	15	16	17
1	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	6	82	[x]	31
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	5463	88442	2379	34793
3	कळमेचर	कळमेचर	प्राथमिक	3	6469	101510	946	13763
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	11188	179529	4564	64887
5	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	5255	81378	373	5334
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	-	-	-	-
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
8	नागपूर	नागपूर(श) टिंगणा कामटी	प्राथमिक	10	19067	276410	6229	82914
9	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	5787	80076	826	11091
10	मांडळ	कुही	प्राथमिक	1	-	-	115	1187
11	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	-	-	17	226
एकुण				28	53235	807427	15449	214226

(164)
(153)

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियोजित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2002 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन / मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसिल	बाजार पेटेचा प्रकार	उपबाजार पेटांची संख्या	वार्षिक आवक			
					हरभरा		जवस	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	22	23	24	25
1	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	[x]	65	-	-
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	1573	22913	-	-
3	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	288	4165	2	25
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	836	12202	1	17
5	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	72	1029	[x]	6
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	-	-	-	-
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
8	नागपूर	नागपूर(श) हिंणगा कामठी	प्राथमिक	10	4380	64029	132	2295
9	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	1750	29845	549	9802
10	मांदळ	कुही	प्राथमिक	1	117	1704	93	1797
11	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	67	933	74	1325
एकुण				28	9083	136885	851	15267

(163)
(161)

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2002 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन / मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	बाजार पेटेचा प्रकार	उपबाजार पेटांची संख्या	वार्षिक आवक			
					भूईमूग		तीळ	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	26	27	28	29
1	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	141	1719	-	-
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	1356	16115	-	-
3	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	2	27	-	-
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	436	5636	-	-
5	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	-	-	-	-
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	-	-	-	-
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
8	नागपूर	नागपूर(श) हिंणगा कामठी.	प्राथमिक	10	8	39	2	31
9	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	-	-	-	-
10	मांदळ	कुह्ती	प्राथमिक	1	-	-	-	-
11	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	-	-	-	-
एकुण				28	1943	23536	2	31

(164)
(162)

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्ह्यातील नियोजित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2002 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन / मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					सोयाबीन		मिरची	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	30	31	32	33
1	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	394	2569	-	-
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	19492	194955	-	-
3	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	1080	9537	-	-
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	1245	11709	-	-
5	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	307	2670	-	-
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	24	174	16	393
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
8	नागपूर	नागपूर(श.) हिंणगा कामठी	प्राथमिक	10	64139	609343	26636	600513
9	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	31377	304546	1631	27717
10	मांदळ	कुही	प्राथमिक	1	3335	30830	2722	39702
11	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	3684	34329	1940	37369
एकुण				28	125077	1200662	32945	705694

(165)
(169)

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियोजित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2002 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन / मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	बाजार पेटेचा प्रकार	बाजार पेटांची संख्या	वार्षिक आवक			
					सत्रे		एकूण	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	34	35	36	37
1	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	90012	722260	90582	726932
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	5060	12905	36686	377497
3	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	17824	113869	26821	244035
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	490	2292	19723	280448
5	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	-	-	6021	90493
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	-	-	87	838
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
8	नागपूर	नागपूर(श) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	13228	109593	172451	2151277
9	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	-	-	49116	524631
10	माढळ	कुही	प्राथमिक	1	-	-	6759	76725
11	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	585	4441	6546	79659
एकूण				28	127199	965360	414792	4552535

टिप:- [x] परिमाण 1 टनापेक्षा कमी

आधार:- 1) नागपूर जिल्हयातील सर्व कृषी उत्पन्न बाजार समित्या 2) जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर

(168)
(164)

तक्ता क्रमांक - 6.16

जिल्हयातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे 31.7.2002 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारात

अ. क्र.	तहसिल	सावकारांची संख्या	व्यापा-यांना दिलेली कर्जे	व्यापा-यां व्यतिरिक्त दिलेली कर्जे	एकूण (4+5) (रुपये)
1	2	3	4	5	6
1	नरखेड	6	-	3128	3128
2	काटोल	11	-	-	-
3	कळमेठार	7	-	1380	1380
4	सावनेर	29	-	12975	12975
5	पारशिवनी	17	-	2600	2600
6	रामटेक	8	5410	3293	8703
7	मौदा	15	-	1266	1266
8	कामटी	26	-	16009	16009
9	नागपूर (ग्रा)	7	-	1759	1759
10	नागपूर (श)	473	-	152323	152323
11	हिंगणा	4	-	959	959
12	उमरेड	55	-	50549	50549
13	कुही	35	-	7036	7036
14	भिवापूर	16	-	-	-
जिल्हा एकूण		709	5410	253277	258687

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

(167)
(165)

तक्ता क्रमांक 7.1

स्थानिक व अर्थसहाय्यित संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती : 2001
जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	संख्या						
		रुग्णालये	दवाखाने	प्रसुतीगृहे	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	उपकेंद्रांची संख्या	डॉक्टर व वैद्य	परिचारिका
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	1	7	1	4	25	8	38
2	काटोल	1	7	1	3	28	7	33
3	कळमेश्वर	-	3	1	4	19	7	26
4	सावनेर	1	3	1	5	29	10	54
5	पारशिवनी	1	4	1	5	23	10	29
6	रामटेक	2	2	2	4	28	8	50
7	मोदा	-	5	-	4	21	7	25
8	कामठी	2	4	1	2	21	7	33
9	नागपूर (ग्र)	-	6	1	2	19	5	18
10	नागपूर (श)	13	57	11	-	-	310	1421
11	हिंगणा	1	5	1	4	21	9	28
12	उमरेड	1	5	1	4	21	9	28
13	कुही	1	10	1	4	27	7	32
14	भिवापूर	-	6	-	3	18	7	28
एकूण जिल्हा		24	124	23	48	300	411	1843

(168)
(166)

तक्ता क्रमांक 7.1

स्थानिक व अर्थसहाय्यित संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती : 2001
जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	खाटांची संख्या			उपचार केलेले आंतररुग्ण			उपचार केलेले बाह्यरुग्ण (00)		
		एकूण	स्त्रियांसाठी	मुलांसाठी	पुरुष	स्त्रिया	मुले	पुरुष	स्त्रिया	मुले
1	2	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	नरखंड	119	50	20	11	9	4	231	207	211
2	काटोल	60	32	28	9	11	7	191	198	170
3	कळमेष्टर	54	15	12	8	5	3	141	123	121
4	सावनेर	49	20	29	81	96	27	258	246	218
5	पारशिवनी	85	40	34	86	41	16	227	203	149
6	रामटेक	113	51	28	74	65	11	149	203	198
7	मोदा	40	15	-	11	7	3	74	95	90
8	कामठी	75	53	25	39	48	7	113	225	123
9	नागपूर (पा)	12	8	4	4	3	2	51	59	53
10	नागपूर (श)	4182	1772	503	2676	2412	235	8706	7338	4032
11	हिंगणा	66	21	25	5	4	2	141	153	168
12	उमरेड	78	36	10	21	23	9	78	98	64
13	कुही	85	35	5	25	23	20	271	241	217
14	भिवापूर	41	12	-	8	7	3	87	85	70
एकूण जिल्हा		5059	2160	723	3058	2754	349	10718	9474	5884

आधार -1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, नागपूर

2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर

3) आरोग्य अधिकारी, महानगर पालिका, नागपूर

(160)
(167)

तक्ता क्रमांक 7.2
नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या 2001-2002

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	एकूण, ग्रामीण	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या			नोंदलेल्या मृत्यूंची संख्या			बाल मृत्यूंची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नरखंड	एकूण	1045	854	1899	448	247	695	3	3	6
		ग्रामीण	683	547	1230	328	188	516	3	2	5
2	काटोल	एकूण	1644	1402	3046	592	359	951	11	9	20
		ग्रामीण	948	730	1678	475	281	756	11	8	19
3	कळमेश्वर	एकूण	914	824	1738	403	221	624	4	1	5
		ग्रामीण	699	617	1316	309	158	467	4	0	4
4	सावनेरे	एकूण	2294	1800	4094	609	350	959	7	7	14
		ग्रामीण	803	615	1418	320	169	489	6	4	10
5	पारशिवनी	एकूण	1653	1232	2885	513	288	801	7	8	15
		ग्रामीण	1143	863	2006	384	227	611	6	8	14
6	रामटेक	एकूण	1433	1138	2571	588	363	951	7	10	17
		ग्रामीण	875	641	1516	399	255	654	7	8	15
7	मोदा	एकूण	1068	863	1931	456	307	763	7	10	17
		ग्रामीण	1068	863	1931	456	307	763	7	10	17
8	कामठी	एकूण	1277	1216	2493	652	377	1029	6	5	11
		ग्रामीण	475	444	919	225	144	369	6	3	9

(170)
(168)

तक्ता क्रमांक 7.2
नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूची संख्या 2001-2002

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	एकूण, ग्रामीण, नागरी	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या			नोंदलेल्या मृत्यूची संख्या			बाल मृत्यूची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9	नागपूर(प्रा)	एकूण	1269	998	2267	576	309	885	3	2	5
		ग्रामीण	844	684	1528	340	200	540	3	2	5
10	नागपूर(श)	एकूण	21656	18960	40616	9015	5091	14106	325	237	562
		ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	एकूण	2026	1604	3630	418	283	701	14	13	27
		ग्रामीण	1194	952	2146	341	237	578	12	12	24
12	उमरेड	एकूण	1506	1272	2778	507	289	796	12	5	17
		ग्रामीण	773	629	1402	308	182	490	10	3	13
13	कुही	एकूण	1070	801	1871	393	276	669	7	10	17
		ग्रामीण	1070	801	1871	393	276	669	7	10	17
14	भिवापूर	एकूण	688	527	1215	351	254	605	8	7	15
		ग्रामीण	688	527	1215	351	254	605	8	7	15
	एकूण जिल्हा	एकूण	39543	33491	73034	15521	9014	24535	421	327	748
		ग्रामीण	11263	8913	20176	4629	2878	7507	90	77	167

आधार -- आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

(171)
(169)

तक्ता क्रमांक 7.3
विविध कारणानुसार मृत्यूंची संख्या 2001

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	मृत्यूचे कारण	मृत्यूची संख्या
1	2	3
1	हिवताप	11
2	पटकी	1
3	देवी	---
4	क्षय	511
5	न्युमोनिया	227
6	अमांश, अतिमार, गॅस्ट्रो	36
7	हृदय विकार	2609
8	विषमज्वर	17
9	कर्करोग	351
10	श्वसन क्रियेसंबधी	597
11	<u>अपघात</u>	
	अ) आत्महत्या	139
	ब) रहादारी वाहतूक	68
	क) इतर अपघात	1134
12	इतर कारणे	18834
	एकूण मृत्यू	24535

आधार - आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

(172)
(170)

तक्ता क्रमांक 7.4

माताबाल संगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टांचणी

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 2001-2002

अ.क्र.	तहसिल	ग्रामीण/ एकूण	जिगुणी लस. ति. डा	पोनिआ	बीसीजी	गोंदर	विगुणी (डीटी)	धनुर्वात लस		
								10 वर्षे	16 वर्षे	गरोदर स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नखेड	ग्रामीण	3505	3505	2951	3123	3695	3684	3860	3288
		एकूण	4206	4206	3541	3666	4064	4490	4632	3945
2	काटोल	ग्रामीण	2804	2804	1756	2767	3266	3207	2963	2843
		एकूण	3616	3624	2781	3680	4367	4212	4041	3465
3	कळमेधर	ग्रामीण	2864	3033	2960	2908	3294	3459	3066	3099
		एकूण	3436	3639	3552	3037	3952	4151	3679	3719
4	सावनेर	ग्रामीण	4243	4219	3978	4219	4716	4716	4437	4326
		एकूण	5007	5001	5119	5021	5553	5602	5023	5028
5	पारशिवनी	ग्रामीण	3158	3176	3089	3202	3546	3746	3677	3119
		एकूण	3158	3176	3089	3202	3546	3746	3677	3119
6	रामटेक	ग्रामीण	2754	2747	2625	2619	3428	3446	2925	2844
		एकूण	3502	3459	3523	3108	4105	4020	3516	3501
7	मौदा	ग्रामीण	2929	2930	2825	2954	3427	3379	2792	2626
		एकूण	2929	2930	2825	2954	3427	3379	2792	2626
8	कामठी	ग्रामीण	2418	2408	2566	2356	2832	2661	2807	2779
		एकूण	4607	4594	4492	4542	5664	4370	4558	4728
9	नागपूर (ग्रा)	ग्रामीण	7174	317	3000	2957	3121	3304	3164	3091
		एकूण	7174	3170	3000	2957	3121	3304	3164	3091
10	नागपूर (ग्रा)	ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	39011	39011	48070	41309	40099	35764	27589	40558
11	हिंगणा	ग्रामीण	3208	3208	3217	3413	3747	4062	3759	3845
		एकूण	3208	3208	3217	3413	3747	4062	3759	3845
12	उमरेड	ग्रामीण	2507	2493	2522	2468	2880	2809	2851	2596
		एकूण	3219	3205	3556	3509	4254	4150	4047	3435
13	कुही	ग्रामीण	2959	2963	3020	2847	3409	3729	3572	3120
		एकूण	2959	2963	3020	2847	3409	3729	3572	3120
14	भिवापूर	ग्रामीण	2027	2027	2000	1997	2594	2529	2613	1890
		एकूण	2027	2027	2000	1997	2594	2529	2613	1890
एकूण जिल्हा		ग्रामीण	42550	38685	36509	37830	43955	44731	42486	39466
		एकूण	88059	84213	91785	85242	91902	87508	76662	86070

आधार - 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि.प.नागपूर.

2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, महानगरपालिका, नागपूर

(175)
(171)

तक्ता क्रमांक 7.5

जिल्हयातील कुटुंब नियाजन केंद्राची संख्या 2001-2002

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	एकूण/ग्रामीण	31.3.2002 रोजी असलेल्या केंद्राची संख्या	निर्बीजीकरण केलेल्यांची संख्या			लुपध्दती LU.C.D. संख्या	जननक्षम जोडण्यांची संख्या
				पुरुष नसबंदी	स्त्रियांची नसबंदी	एकूण नसबंदी		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	एकूण	5	72	1282	1354	1261	18117
		ग्रामीण	4	60	1069	1129	1051	17255
2	काटोल	एकूण	4	17	1199	1216	1075	22466
		ग्रामीण	3	17	1070	1087	830	18706
3	कळमेश्वर	एकूण	4	38	1275	1313	932	17234
		ग्रामीण	4	32	1063	1095	848	16034
4	सावनेर	एकूण	6	24	1760	1784	1098	32496
		ग्रामीण	5	11	1528	1539	972	27466
5	पारशिवनी	एकूण	6	58	1063	1121	781	19689
		ग्रामीण	5	58	1063	1121	781	19689
6	रामटेक	एकूण	5	78	1309	1387	851	21016
		ग्रामीण	4	42	1062	1104	734	17177
7	मौदा	एकूण	4	25	1016	1041	850	20013
		ग्रामीण	4	25	1016	1041	850	20013
8	कामठी	एकूण	3	28	1376	1404	863	22801
		ग्रामीण	2	13	890	903	466	17118
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	2	13	844	857	808	21518
		ग्रामीण	2	13	844	857	808	21518
10	नागपूर(श)	एकूण	20	315	11063	11378	9622	47752
		ग्रामीण	-	-	-	-	-	-
11	हिंगण	एकूण	4	34	1325	1359	892	24410
		ग्रामीण	4	34	1325	1359	892	24410
12	डमरेड	एकूण	5	37	1411	1448	1054	23483
		ग्रामीण	4	22	1131	1153	756	17800
13	कुही	एकूण	4	41	1296	1337	870	20087
		ग्रामीण	4	41	1296	1337	870	20087
14	भिवापूर	एकूण	3	73	782	855	876	13525
		ग्रामीण	3	73	782	855	876	13525
	एकूण जिल्हा	एकूण	75	853	27001	27854	21833	324607
		ग्रामीण	48	441	14139	14580	10734	250798

आधार :- 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, नागपूर

2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, महानगरपालिका, नागपूर.

(174)
(172)

तक्ता क्रमांक 8.1

2001 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तालुका	साक्षरांची संख्या (हजारात)								
		ग्रामीण			नागरी			एकूण		
		पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नरखेड	37	28	66	12	10	22	49	38	87
		82.80	68.47	75.92	88.90	75.93	82.55	84.22	70.25	77.48
2	काटोल	46	34	80	16	13	29	61	47	108
		84.71	67.63	76.46	92.59	81.65	87.27	86.61	71.02	79.07
3	कळमेश्वर	35	26	62	10	8	18	45	35	80
		86.25	70.04	78.48	93.05	79.12	86.34	87.70	71.99	80.16
4	सावनेर	56	42	97	33	26	59	89	68	157
		86.39	70.63	78.86	92.17	79.16	85.90	88.45	73.71	81.38
5	पारशिवनी	34	25	60	19	15	35	54	40	94
		82.22	63.99	73.37	89.89	76.37	83.42	84.85	68.15	76.78
6	रामटेक	40	28	68	15	12	26	55	40	94
		80.29	58.20	69.44	90.61	74.13	82.53	82.84	62.12	72.67
7	मोदा	50	38	87	-	-	-	50	38	87
		83.08	65.76	74.63	-	-	-	83.08	65.76	74.63
8	कामठी	32	25	57	54	43	98	87	68	155
		86.93	72.27	79.88	93.28	82.03	87.92	90.80	78.18	84.77
9	नागपूर (ग्र)	57	41	98	22	17	38	78	58	136
		88.47	73.04	81.24	96.37	85.08	91.09	90.51	76.14	83.78
10	नागपूर (श)	-	-	-	876	740	1617	876	740	1617
		-	-	-	93.82	84.56	89.34	93.82	84.56	89.34
11	हिंगणा	46	33	78	33	23	57	79	56	135
		85.23	69.43	78.31	93.74	81.92	88.48	89.26	74.15	82.29
12	उमरंड	36	26	62	21	16	37	57	42	99
		83.12	64.02	73.91	92.07	76.97	84.71	86.16	68.48	77.60
13	कुही	45	34	79	-	-	-	45	34	79
		81.40	62.65	72.14	-	-	-	81.40	62.65	72.14
14	भिजापूर	29	21	51	-	-	-	29	21	51
		80.11	59.92	70.19	-	-	-	80.11	59.92	70.19
एकूण जिल्हा		543	401	944	1112	925	2036	1655	1326	2981
		84.16	66.73	75.76	93.56	83.58	88.75	90.25	77.65	84.18

टिप -- आकडे पूर्णांकाल केल्याने वेरजा जुळणार नाहीत. 2) कंसातील आकडे साक्षरतेची टक्केवारी दर्शवितात.

3) ही आकडेवारी अस्थायी व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

4) साक्षरतेची टक्केवारी काढतांना 0 ते 6 वर्षा वयोगटातील लोकसंख्या वजा करून येणा-या संख्येची टक्केवारी काढण्यांत आले.

आधार :- जनगणना २००१

(175)
(173)

तक्ता क्रमांक 8.2

शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या 2000 -2001

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	संस्था प्रकार	संस्थांची संख्या	शिक्षक संख्या				विद्यार्थी संख्या	प्रति शिक्षक विद्यार्थी संख्या
			एकूण	रकाना 4 पैकी शिक्षिका	प्रशिक्षित	रकाना 6 पैकी शिक्षिका		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	पूर्व प्राथमिक	972	972	972	972	972	35168	36
2	प्राथमिक शाळा							
	अ) एक शिक्षकी शाळा	--	--	--	--	--	--	--
	ब) कनिष्ठ प्राथमिक शाळा	1744	5953	3607	5884	3540	219520	37
	क) उच्च प्राथमिक शाळा	731	6963	4421	6818	4281	231774	33
	ड) एकूण (अ+ब+क)	2475	12916	8028	12702	7821	451294	35
3	माध्यमिक शाळा	520	7262	3241	7081	3154	239752	33
4	उच्च माध्यमिक शाळा	175	4921	1759	4913	1755	163243	33
5	सामान्य शिक्षणाची महाविद्यालये (कला, शास्त्र, वाणिज्य)	99	1777	659	1777	659	81602	46
जिल्हा एकूण		4241	27848	14659	27445	14361	971059	35

टिप :- उच्च शिक्षणाची माहिती पूर्णप्रकाशित केलेली आहे.

आधार -- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

(175)
(174)

तक्ता क्रमांक 8.3

पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी

जिल्हा - नागपूर

वर्षे - 2000-2001

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	संस्थेतील विद्यार्थ्यांची संख्या					
		पूर्व प्राथमिक		प्राथमिक		माध्यमिक/उच्च माध्यमिक	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	3	4	5	6	7	8
1	पूर्व प्राथमिक	35168	17900	-	-	-	-
2	इयत्ता 1 ते 4	-	-	371290	180213	80004	38806
3	इयत्ता 5 ते 7	-	-	260	115	169912	84726
4	इयत्ता 8 ते 10	-	-	-	-	196981	97468
5	इयत्ता 11 व 12	-	-	-	-	64238	32036
6	उच्च माध्यमिक नंतर	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		35168	17900	371550	180328	511135	253036

तक्ता क्रमांक 8.3 पुढे सुरु...

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	सा.शिक्षणाची महाविद्यालये		एकूण		मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची	
		एकूण	मुली	एकूण (3+5+7+9)	मुली (4+6+8+1)	अनुसूचित जाती	
						एकूण	मुली
1	2	9	10	11	12	13	14
1	पूर्व प्राथमिक	-	-	35168	17900	-	-
2	इयत्ता 1 ते 4	-	-	451294	219019	84264	39598
3	इयत्ता 5 ते 7	-	-	170172	84841	56889	27481
4	इयत्ता 8 ते 10	-	-	196981	97468	45671	22261
5	इयत्ता 11 व 12	-	-	64238	32036	13537	3435
6	उच्च माध्यमिक नंतर	50986	27404	50986	27404	10580	5515
जिल्हा एकूण		50986	27404	968839	478668	210941	98290

तक्ता क्रमांक 8.3 पुढे सुरु...

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची संख्या					
		अनुसूचित जमाती		इतर मागासवर्गीय		एकूण मागासवर्गीय	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	15	16	17	18	19	20
1	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	-	-
2	इयत्ता 1 ते 4	68759	33217	173352	82815	326375	155630
3	इयत्ता 5 ते 7	40532	19547	109949	53803	207370	100831
4	इयत्ता 8 ते 10	29154	13054	87837	42703	162662	78018
5	इयत्ता 11 व 12	5399	1824	27153	12867	46089	18126
6	उच्च माध्यमिक नंतर	2821	1306	17386	9255	30787	16076
जिल्हा एकूण		146665	68948	415677	201443	773283	368681

आधार -- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

टीप-1) रकाना क्र.17 व 18 इतर मागासवर्गीय यामध्ये विमुक्त जाती, भटक्या जमातीच्या संख्येचा समावेश आहे.

२) उच्च शिक्षणाची माहिती पुर्णप्रकाशित केलेली अ.

(177)
(175)

तक्ता क्रमांक 8.4

इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था 2000-2001

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्था संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या					
			अन.जाती		अनु.जमाती		इ.मा.व.	
			एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये	21	476	123	180	18	2159	405
2	विधी महाविद्यालये	2	357	124	72	33	401	168
3	वैद्यकीय महाविद्यालये	3	239	103	87	29	282	108
4	आयुर्वेद महाविद्यालये	3	70	32	19	6	99	52
5	आभि. महाविद्यालये	8	802	153	120	24	1148	101
6	इतर:							
	अ.तंत्रनिकेतन	10	474	60	275	56	1444	165
	ब.आय.टी.आय.2001-02	41	700	130	275	29	1050	128
	क.डी.एड.	20	283	175	130	57	853	456
	ड.जी.सी.डी.	-	-	-	-	-	-	-

तक्ता क्रमांक 8.4 पुढे सुरु. ....

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	एकूण मा.व.		विद्यार्थ्यांची संख्या				एकूण शिक्षक	
		एकूण	मुली	बिगर मागास		एकूण विद्यार्थी		एकूण	
				एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	शिक्षिका
1	2	10	11	12	13	14	15	16	
1	शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये	2815	546	2159	405	4890	1072	171	53
2	विधी महाविद्यालये	830	325	654	291	1484	616	28	7
3	वैद्यकीय महाविद्यालये	608	240	1240	550	1848	790	337	146
4	आयुर्वेद महाविद्यालये	188	90	331	429	519	280	97	24
5	आभि. महाविद्यालये	2070	368	6811	840	8881	1208	634	92
6	इतर:								
	अ.तंत्रनिकेतन	2193	281	2075	263	4268	544	284	47
	ब.आय.टी.आय.	2025	287	1126	202	3151	489	374	34
	क.डी.एड.	1266	688	583	432	1849	1120	212	124
	ड.जी.सी.डी.	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार:- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे.

(178)
(176)

तक्ता क्रमांक 8.5

आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 2000-2001

अ. क्र.	लाभार्थ्यांची संख्या								प्रत्यक्ष खर्च (रुपये हजारात)
	माध्यमिक	कनिष्ठ महाविद्यालये 11 वी व 12 वी	उच्च शिक्षण	अभियांत्रिकी महाविद्यालये	वैद्यकीय महाविद्यालये	इतर महाविद्यालये	इतर संस्था	एकूण	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	-	16282	24280	100	300	400	3935	45297	4200

आधार - शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

~~(179)~~
(177)

तक्ता क्रमांक 8.6
प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 2001-2002

जिल्हा - नागपूर		रुपये हजारात							
अ.क्र.	यंत्रणा	योजनेतर				योजनातर्गत			
		आवती	बांधकाम अनुदाना- व्यतिरिक्त अनावती खर्च	बांधकाम	एकूण	आवती	बांधकाम अनुदाना- व्यतिरिक्त अनावती खर्च	बांधकाम	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	जिल्हा परिषद	1090563	-	-	1090563	8907	-	-	8907
2	नगरपरिषद	51332	588	-	51920	-	-	-	-
3	कटक मंडळ	18677	-	-	18677	-	-	-	-
4	महानगरपालिका	109488	-	-	109488	-	-	-	-
5	बांधकाम अनुदाना व्यतिरिक्त इतर खर्च	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1270060	588	-	1270648	8907	-	-	8907

तक्ता क्रमांक 8.6 पुढे सुरु .....

अ.क्र.	यंत्रणा	एकूण खर्च			
		आवती	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त अनावती खर्च	बांधकाम	एकूण
1	2	11	12	13	14
1	जिल्हा परिषद	1099470	-	-	1099470
2	नगरपरिषद	51332	588	-	51920
3	कटक मंडळ	18677	-	-	18677
4	महानगरपालिका	109488	-	-	109488
5	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त इतर खर्च	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1278967	588	-	1279555

आधार -- 1) शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

(180)
(178)

तक्ता क्रमांक.8.7
जिल्हयातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालये)
व तांजीक शाळा आठवी ते बारावी

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष 2001-2002

अ.क्र.	बाब	परिमाण	माहिती
1	2	3	4
1	शाळांची संख्या	संख्या	87
2	पटावरील संख्या अ. मुले	संख्या	7820
	ब. मुली	संख्या	2540
	एकूण(अ+ब)	संख्या	10360
3	एकूण खर्च	रू.हजारात	64730

टिप:-१) तांत्रिक शाळा ८ वी १२ वी मधील विद्यार्थी समाविष्ट आहे.

२) कनिष्ठ महाविद्यालयातील ११वी १२ वी मधील + २ स्तरावरील कि मान कौशल्यावर आधारित अभ्यासक्रम व द्विलक्षी अभ्यास कार्यक्रमांतर्गत व्यवसायीक शिक्षण घेणारे विद्यार्थी समाविष्ट आहे.

आधार:- जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, नागपूर.

~~(181)~~
(179)

तक्ता क्रमांक 8.9

शिक्षकांकरिता प्रशिक्षण संस्था

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष 1999-2000

अ.क्र.	वा ब	परिणाम	माहिती
1	2	3	4
1	शिक्षकांकरिता प्रशिक्षण संस्था संख्या		
	अ. पदवीस्तर	संख्या	24
	ब. पदवीपूर्वस्तर	संख्या	21
	क. शाळास्तर	संख्या	उ.ना.
2	पटावरील संख्या		
	अ. पदवीस्तर	संख्या	1449
	ब. पदवीपूर्वस्तर	संख्या	4890
	क. शाळास्तर	संख्या	उ.ना.
3	एकूण खर्च (रुपय)		
	अ. पदवीस्तर	रुपये	उ.ना.
	ब. पदवीपूर्वस्तर	रुपये	उ.ना.
	क. शाळास्तर	रुपये	उ.ना.

उ.ना. = उपलब्ध नाही

आधार - 1) शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

(182)
(180)

तक्ता क्र. 8.10

तालुकावार शारिरीक शिक्षण महाविद्यालये, क्रिडागणे, क्रिडा संस्था आणि क्रिडा शिष्यवृत्तीधारक इ.माहिती

तालुका :- नागपूर

वर्ष :-2001

अ.क्र.	तालुक्याचे नांव	शारिरीक शिक्षण महाविद्यालये संख्या	अधिकृत क्रिडागण व्यायाम शाळा (संस्था)	खेळाचे स्टेडियमची (संस्था)	अधिकृत जलतरण तलाव (संस्था)	घरघात घेतलेली क्रिडा प्रशिक्षण शिबिरे संख्या	राज्य पातळीवर निवळ झालेल्या खेळाडूंची संख्या			क्रिडा शिष्यवृत्ती धारकांची संख्या		
							मुले	मुली	एकूण	मुले	मुली	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नरखेड	2	15	--	1	--	5	--	5	--	--	--
2	काटोल	1	25	1	--	--	15	5	20	1	--	1
3	कळमेश्वर	--	16	--	--	--	3	--	3	--	--	--
4	सावनेर	1	17	--	--	--	10	--	10	--	--	--
5	पारशिवनी	--	16	--	--	--	2	--	2	--	--	--
6	रामटेक	1	25	--	--	--	10	5	15	--	--	--
7	मोदा	1	13	--	--	--	--	--	--	3	--	3
8	कामठी	1	24	--	--	--	--	--	--	1	--	1
9	नागपूर (ग्रा)	1	18	3	--	1	40	5	45	18	32	40
10	नागपूर (श)	10	150	3	10	--	500	400	900	--	--	--
11	हिंगणा	1	17	--	--	--	--	--	--	--	--	--
12	उमरेड	1	25	--	--	--	20	5	25	--	--	--
13	कुही	--	15	--	--	--	3	--	3	--	--	--
14	मिवापूर	--	8	--	--	--	--	--	--	--	--	--
जिल्हा एकूण		20	384	7	11	1	608	420	1028	23	32	45

आधार :- जिल्हा क्रिडा अधिकारी, नागपूर.

(183)
(181)

तक्ता क्रमांक :- 9.1 (अ)

रेल्वे मार्गाची लांबी (31 मार्च 2002 या वर्षाअखेर)

जिल्हा:- नागपूर

अ. क्र.	रेल्वे मार्ग	लांबी किलो मीटर मध्ये
1	2	3
1	ब्रॉडगेज	
	1) एकेरी	99.39
	2) दुहेरी	186.27
	3) तिहेरी व अधिक	--
2	मिटर गेज	--
3	नॅरो गेज	135.00
	एकूण रेल्वे मार्ग	420.66

आधार:- 1) विभागीय व्यवस्थापक, मध्यरेल्वे, नागपूर

२) विभागीय व्यवस्थापक, दक्षिण-पूर्व रेल्वे, नागपूर.

(184)
(182)

तक्ता क्रमांक 9.1 (ब)
रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी (31 मार्च 2002 या दिवशीची)

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तालुका	रेल्वे स्थानकाचे नाव	रेल्वेचा प्रकार	रेल्वे क्षेत्र विभाग
1	2	3	4	5
1	नरखेड	1) नरखेड 2) तीनखेडा	बॉडगोज	मध्य रेल्वे
2	काटोल	1) काटोल 2) मेटपांजरा 3) कळंबा 4) सोनखांब	बॉडगोज	मध्य रेल्वे
3	कळमेश्वर	1) कळमेश्वर 2) कोहळी	बॉडगोज	मध्य रेल्वे
4	सावनेर	1) पिपळा 2) पाटणसावंगी 3) टाकळी 4) मालेगांव 5) सावनेर 6) केवळद खापा 7)	नॅरोगेज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
5	पारशिवनी	1) कन्हान 2) डुंबरी खुर्द	बॉडगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
6	रामटेक	1) रामटेक 2) मनसर	बॉडगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
7	मौदा	1) सालवा 2) चाचर 3) थारसा 4) रेवराल 5) खात	बॉडगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
8	कामठी	1) कामठी 2) दिघोरी 3) कोराडी 4) खापरखेडा	बॉडगोज नॅरोगेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
9	नागपूर (ग्रा)	1) खापरी 2) वारखेडी 3) बुटीवोरी 4) गोधनी	बॉडगोज	मध्य रेल्वे
10	नागपूर (श)	१) इतवारी २) कळमना ३) अजनी ४) नागपूर ५) भरतवाडा ६) भांडेवाडी	बॉडगोज बॉडगोज नॅरोगेज	दक्षिण पूर्व रेल्वे मध्य रेल्वे दक्षिण पूर्व रेल्वे
11	हिंगणा	1) गुंमगांव	बॉडगोज	मध्य रेल्वे
12	उमरेड	1) उमरेड 2) बाम्हणी	नॅरोगेज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
13	कुही	1) तितूर 2) भाळणी 3) कही 4) मोहदरा	नॅरोगेज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
14	भिवापूर	1) भिवापूर (कारगांव) 2) टाणा	नॅरोगेज	दक्षिण पूर्व रेल्वे

आधार:- मध्य रेल्वे वेळापत्रक, भारतीय रेल्वे, नागपूर

(185)
(183)

तक्ता क्रमांक 9.2

प्रकार व पृष्ठभाग त्यानुसार रस्त्यांची लांबी 31 मार्च 2002 अखेर

जिल्हा:- नागपूर

लांबी कि.मी.मध्ये

अ. क्र.	बाब	रस्त्याचा प्रकार							
		राष्ट्रीय महामार्ग	प्रमुख राज्य महामार्ग	राज्य महामार्ग	प्रमुख जिल्हा रस्ते	इतर जिल्हा रस्ते	ग्रामीण रस्ते	इतर योजनेतर	एकूण रस्त्याची लांबी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	सिमेंट कांक्रीट								
	अ. सा.बां.वि.	--	--	--	--	--	--	--	--
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	--	--	--	--	--
	क. न.पा./म.न.पा.	16	--	--	--	--	--	73	89
2	डांबरी								
	अ. सा.बां.वि.	289	70	788	308	26	--	--	1481
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	401	640	796	--	1837
	क. न.पा./म.न.पा.	41	120	13	15	18	--	1502	1709
3	खडीचे								
	अ. सा.बां.वि.	--	--	46	90	--	--	--	136
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	120	636	1866	--	2622
	क. न.पा./म.न.पा.	--	--	--	31	--	65	380	476
4	इतर माल वापरून केलेले								
	अ. सा.बां.वि.	--	--	28	8	--	--	--	36
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	30	102	735	--	867
	क. न.पा./म.न.पा.	--	--	--	--	--	--	36	36
5	इतर								
	अ. सा.बां.वि.	--	--	--	--	--	--	--	--
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	--	--	--	--	--
	क. न.पा./म.न.पा.	--	--	--	--	--	--	70	70
	एकूण लांबी								
	अ. सा.बां.वि.	289	70	862	406	26	--	--	1653
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	551	1378	3397	--	5326
	क. न.पा./म.न.पा.	57	120	13	46	18	65	2061	2380
	जिल्हा एकूण	346	190	875	1003	1422	3462	2061	9359

आधार :- 1) अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, नागपूर.

2) महानगर पालिका, नागपूर

3) कटक मंडळ, कामठी.

4) जिल्ह्यातील सर्व नगर पालिका.

(186)
(184)

तक्ता क्रमांक १.३
वापरात असलला मोटार वाहनांचा संख्या
(३१ मार्च २००२ अखेरची)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	वा व	संख्या
१	२	३
१	मोटार सायकली, स्कुटर/मोपेड इत्यादी	५१२६५०
२	मोटारी/जीप/ स्टेशन वॅगन्स	४६८९३
३	टॅक्सी कॅब्स	८००
४	स्वयंचलित रिक्शा	१३१४७
५	स्टेट कॅरेजेस	
	१) डिझेलवर चालणा-या	२३३३
	२) पेट्रोलवर चालणा-या	-
	कॅजाटी वाहने	
	१) डिझेलवर चालणा-या	३१८
	२) पेट्रोलवर चालणा-या	-
६	मालमोटारी - खाजगी वाहने	
	१) डिझेलवर चालणा-या	१४५९
	२) पेट्रोलवर चालणा-या	१४६
	माल मोटारी - सार्वजनिक वाहने	
	१) डिझेलवर चालणा-या	७४२९
	२) पेट्रोलवर चालणा-या	२०२८
७	रुग्णवाहिका	२६२
८	शाळेच्या बसेस	७८
९	खाजगी सेवा देणारी वाहने (अनुयान)	५८८
१०	जोड वाहने	४७७५
११	ट्रॅक्टर्स	४६८६
१२	इतर	६००
जिल्हा एकूण		५९८१९२

आधार - प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, नागपूर

~~(१८७)~~
(१८५)

तक्ता क्रमांक 9.4

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतूक आकडेवारी

सन 2001-2002 वर्षाकरीता

जिल्हा - नागपूर

श.क्र.	वर्णन	उपक्रमाचे नांव
1	2	3
1	वर्षाअखेरीस मार्गांची संख्या	396
2	मार्गांची एकूण लांबी (कि.मी.)	26268
3	मार्गांची सरासरी लांबी (कि.मी.)	66.33
4	वर्षातील अस्तित्वात असलेल्या बसगाड्यांची संख्या	598
5	रस्त्यावर धावणा-या बस गाड्यांची दैनिक सरासरी संख्या	540
6	प्रवाश्यांची दैनिक सरासरी (लाखात)	664
7	वाहतूकीमुळे वर्षात मिळालेले उत्पन्न (रुपये हजारात)	701887
8	दर प्रवाशांमागे मिळालेले सरासरी उत्पन्न पेशामध्ये दर दिवशी	10.57

टिप :- गतवर्षीपेक्षा मार्गांची संख्या कमी झाल्यामुळे मार्गांची एकूण लांबी व

मार्गांची सरासरी लांबी कमी झाल्याचे दिसून येते.

आधार - विभागीय नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, विभाग, नागपूर

(188)
(186)

तक्ता क्र. 9.5

महत्वाच्या रस्त्यांवरील वाहतूक गणना 2001 या वर्षाकरिता
(वाहतूक गणना मे,2001)

जिल्हा :- नागपूर

भागाचे नाव	गणना स्थानाचे ठिकाण		पृष्ठ भागाचा प्रकार	रस्त्याची रुंदी (मिटर मध्ये)	जलदगती वाहन				
	लांबी कि.मी.	जवळ पासचे खेडे/शहर			मोटारी जीप्स	बस गाड्या	माल मोटार ट्रक्स	मोटर-सायकली व स्कुटर	एकूण धते ९
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
राष्ट्रीय महामार्ग (वाहतूक गणना 21.5.2001 ते 28.5.2001)									
नागपूर अमरावती रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६	60/00	छापरी	डांबरी	7.00	1820	761	5998	674	9253
-----	20/00	गोंडखेरी	डांबरी	7.00	3226	766	6164	2031	12187
नागपूर रायपूर रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६	540/00	कापसी महागाव	डांबरी	7.00	2541	520	4598	2178	9837
नागपूर जबलपूर रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.७	710/00	कन्हान चौकी	डांबरी	7.00	3835	474	2815	3482	10606
-----	652/00	मानेगाव टेक	डांबरी	7.00	655	143	1697	268	2763
नागपूर हैद्राबाद रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.७	19/00	डांगरगाव	डांबरी	7.00	3259	1326	4874	2811	12270
राज्य महामार्ग वाहतूक गणना 21.5.2001 ते 28.5.2001)									
नागपूर सावनेर बैतूल रोड राज्य मार्ग क्र.९	9/800	दिघोरी	डांबरी	7.00	1859	905	1929	1726	6419
-----	19/40	पाषाणव	डांबरी	7.00	1571	911	1930	1152	5564
-----	47/80	उमरेड	डांबरी	7.00	1165	449	1062	868	3544
-----	69/200	मिवापूर	डांबरी	7.00	673	430	813	965	2881
रोहना वाहणेण कारंजा जलालखडा भावाड रोड क्र.२४५	11/80	मौवाड	डांबरी	5.50	526	65	620	573	1784
-----	3/00	जामगाव फाटा	डांबरी	3.75	639	99	675	399	1812
सावरगाव-नरखेड मौवाड रोड क्र.२४६	0/40	सावरगाव	डांबरी	5.50	296	46	215	336	893
नरखेड - मौवाड रोड क्र.२४६	0/20	नरखेड	डांबरी	5.50	650	71	562	524	1807

तक्ता क्र. ९.५ पुढे सुरू

(187)

तक्ता क्र. 9.5

महत्वाच्या रस्त्यांवरील वाहतूक गणना 2001 या वर्षाकरिता
(वाहतूक गणना मे, 2001)

जिल्हा :- नागपूर

मागाचे नाव	मंदगती वाहने				दर दिवशी सरासरी वाहन भार
	जनावरा फडून जोडला जाणारी	साय-कली	इतर वाहने	एकूण ११ ते १३	
1	11	12	13	14	15
राष्ट्रीय महामार्ग (वाहतूक गणना 21.5.2001 ते 28.5.2001)					
नागपूर अमरावती रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६	288	302	483	1073	71725
-----	338	1364	344	2046	77123
नागपूर रायपूर रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६	82	664	67	813	54943
नागपूर जवळपूर रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.७	--	2203	132	2335	43251
-----	40	207	41	288	21045
नागपूर हैद्राबाद रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.७	19	434	--	453	70563
राज्य महामार्ग (वाहतूक गणना 21. 2001 ते 28.5.2001)					
नागपूर सावनेर बैतूल रोड राज्य मार्ग क्र.९	19	1566	199	1784	28507
-----	62	814	28	904	27030
-----	101	785	--	886	15698
-----	256	1690	339	2285	12862
राहना वाढोणा कारंजा जलालखेडा-मौवाड रोड क्र.२४५	668	555	--	1223	7670
-----	284	417	--	701	8335
सावरगाव-नरखेड मौवाड रोड क्र.२४६	208	416	--	624	3028
नरखेड - मौवाड रोड क्र.२४६	680	519	--	1199	7622

तक्ता क्र. ९.५ पुढे सुरू

(190)
(188)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
खरागणा कोंढाळी सावरगाव विचोली रोड क्र २४७	35/80	कोंढाळी	डांबरी	5.50	518	72	620	472	1632
---"---	69/60	सावरगाव	डांबरी	5.50	1030	62	1070	748	2920
---"---	54/80	काटोल नाका	डांबरी	5.50	1354	208	1354	1187	4103
नागपूर काटोल वरुड रोड क्र २४८	4/30	गिटीखदान	डांबरी	7.00	9136	579	1665	13486	24799
---"---	19/80	कळमेघर	डांबरी	7.00	2481	396	2108	3350	8335
---"---	54/00	कोंढाळी फाटा	डांबरी	7.00	1242	335	1215	1541	4333
---"---	59/60	काटोल रेल्वे चौकी	डांबरी	7.00	1366	199	1349	1051	3165
---"---	81/00	जलालखेडा	डांबरी	7.00	1325	184	1365	949	3823
काटोल सावनेर रामटेक गोदिया सालेकसा जिल्हा सिमेपर्यंत रोड क्र. २४९	0/40	सावनेर	डांबरी	5.50	741	73	541	1114	2469
---"---	6/20	तेलकामठी	डांबरी	5.50	1433	65	1251	1270	4019
---"---	19/00	पुवडमेट	डांबरी	5.50	209	28	216	192	645
खापा पारशिवनी रोड क्र. २४९	0/0	खापा	डांबरी	3.75	316	68	540	316	1240
---"---	21/20	पारशिवनी	डांबरी	3.75	327	66	533	367	1293
आमडी पारशिवनी रोड क्र २४९	00/00	आमडी फाटा	डांबरी	5.50	301	67	531	315	1217
मनसर रामटेक तुमसर रोड क्र. २४९	5/80	रामटेक मंगळवाडी	डांबरी	5.50	3517	268	123	3920	8628
छिदवाडा सावनेर उबळी उमरी रोड क्र. २५०	9/65	साहपा	डांबरी	3.75	1066	47	1467	962	3542
---"---	45/40	केळवड	डांबरी	5.50	944	202	786	613	2545
---"---	11/60	ऐरण गावाजवळ	डांबरी	3.75	187	17	119	252	575
---"---	2/200	विचोली गावाजवळ	डांबरी	3.75	297	8	284	146	735
---"---	11/0	कोवा मंदी	डांबरी	3.75	1271	27	1536	1225	4059

तक्ता क्र. ९.५ पढे सुरू

(181)
(189)

1	11	12	13	14	15
खरांगणा कोढाळी सावरगाव चिचोली रोड क्र २४७	353	291	--	644	7279
-----"	346	752	--	1098	13090
-----"	489	1283	--	1772	17700
नागपूर काटोल वरुड रोड क्र २४८	45	14271	1045	15361	40129
-----"	278	2240	228	2746	26701
-----"	209	867	--	1076	18400
-----"	267	933	--	1200	18457
-----"	449	977	--	1426	17590
काटोल सावनेर रामटेक गोदिया सालेकसा जिल्हा सिमेपर्यंत रोड क्र. २४९	26	869	1	896	7967
-----"	682	1377	--	2059	14510
-----"	176	232	--	408	2661
खापा पारशिवनी रोड क्र. २४९	87	378	--	465	6314
-----"	71	378	--	449	6239
आमडी पारशिवनी रोड क्र २४९	46	405	--	451	6200
मनसर रामटेक तुमसर रोड क्र. २४९	347	2423	563	3333	22337
छिववाडा सावनेर उबळी उमरी रोड क्र. २५०	364	898	--	1262	15228
-----"	275	465	--	740	10562
-----"	109	305	--	414	1670
-----"	226	140	--	366	3305
-----"	143	474	--	617	17365

तक्ता क्र. ९.५ पढे सुरू

~~(192)~~
(190)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
रामटेक खात मंडारा रोड क्र. २५२	1/0	घोटी टांक	डांबरी	3.75	903	27	2431	887	4248
चिचोली पवनी साधनेर रोड क्र. २५१	1/1	पवनी हिरा	डांबरी	3.75	298	9	488	259	1054
रामटेक मोठा रोड क्र. २५३	21/60	कन्हान	डांबरी	5.50	1040	29	1178	941	3188
-----	30/00	मोठा जंक्शन	डांबरी	5.50	1033	30	1297	1122	3482
हिंगणा कही वेलतूर आर्षीरा रोड क्र. २५४	19/20	कू ही	डांबरी	3.75	424	68	662	395	1549
-----	0/00	पाचगांव कही फाटा	डांबरी	3.75	484	60	1055	571	2170
-----	46/50	वेलतूर		3.75	535	21	359	378	1293
-----	33/50	माढळ	डांबरी	3.75	1003	58	711	658	2430
नागपूर हिंगणा हिंगणी वेकर रोड क्र. २५५	15/60	हिंगणा	डांबरी	3.75	1047	133	1121	1995	4296
नागपूर अंबाझरी हिंगणा रोड	7/40	जयताळा	डांबरी	7.00	4299	347	939	6322	11907
पुलगांव वर्धा जाम समभ्रपूर गिरड उमरेड रोड क्र. २५८	0/00	उमरेड	डांबरी	5.50	785	145	796	796	2522
कामठी कही उमरेड चिमुर चंद्रपूर रोड क्र. २६१	0/40	कुही नाका	डांबरी	3.75	563	14	495	467	1539
-----	14/90	बबोदा	डांबरी	3.75	487	6	667	460	1620
कामठी अजनी गुमथळा रोड क्र. २६१	0/20	रेल्वे कासीग	डांबरी	5.50	597	5	1671	721	2994
उमरेड बुटीवारी रोड क्र. २६२	23/40	मकर धोकडा	डांबरी	3.75	1066	18	1292	614	2990
मिवापूर नांदा बेसूर नांद रोड क्र. २६३	0/20	मिवापूर	डांबरी	3.75	291	6	210	264	771
नांद बेसूर रोड क्र. २६३	0/20	पांजरापार	डांबरी	3.75	275	21	206	295	797

तक्ता क्र. ९.५ पढे सुरू

(198)
(191)

1	11	12	13	14	15
रामटेक खात भंडारा रोड क्र. २५२	1134	939	--	2073	23242
चिचोली पयनी सावनेर रोड क्र. २५१	411	490	--	901	5252
रामटेक मौदा रोड क्र. २५३	173	433	--	606	14702
-----"	117	520	--	637	14837
हिंगणा कही वेलतूर आभौरा रोड क्र. २५४	216	895	18	1129	7492
-----"	14	320	12	346	10120
-----"	253	311	38	602	4873
-----"	633	769	64	1466	8966
नागपूर हिंगणा हिंगणी बेरुड रोड क्र. २५५	390	3140	--	3530	13700
नागपूर अंबाझरी हिंगणा रोड	35	4059	123	4217	22622
पुलगांव वर्धा जाम समद्रपूर गिरड उमरेड रोड क्र. २५८	259	1310	271	1840	10550
कामठी कही उमरेड चिमूर चंद्रपूर रोड क्र. २६१	99	668	--	767	6212
-----"	127	322	--	449	7239
कामठी अजनी गुमथळा रोड क्र. २६१	49	504	--	553	15200
उमरेड बुटीवारी रोड क्र. २६२	50	720	--	770	13375
भिवापूर नांवा बेसूर नांद रोड क्र. २६३	435	1416	--	1851	2675
नांव बेसूर रोड क्र. २६३	305	1564	--	1869	2651

तक्ता क्र. ९.५ पढे सुरू

(194)
(192)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
प्रमुख जिल्हा महामार्ग (वाहतूक गणना २१.५.२००१ ते २८.५.२००१)									
जामगाव धडीपवनी आंभोरा रोड क्र. १	0/0	--	डांबरी	3.75	687	27	580	360	1654
काटोल मूर्ती धानेगांव रोड क्र. ४	0/0	--	डांबरी	3.75	687	28	658	429	1802
नरखेड सोळाडी जिल्हा सिमेपर्यंत रोड क्र. ५	10/200	--	डांबरी	3.75	201	--	174	161	536
नरखेड फुडमेट रोड क्र. ६	20/0	घुबडमेट	डांबरी	3.75	209	28	216	192	645
सावरगांव पिपळा रोड क्र. ७	0/0	--	डांबरी	3.75	499	30	395	271	1195
मेटापांजरा कंचारी सावंगा रोड क्र. ८	0/0	मेढेपठार	डांबरी	3.75	304	10	289	169	772
मेटापांजरा जिल्हा लौहगड रोड क्र. ८	0/0	मेटापांजरा	डांबरी	3.75	289	13	299	175	776
कोढाळी मसौव धोर्तावाडा रोड क्र. ९	0/0	कोढाळी	डांबरी	3.75	270	15	282	160	727
मोहपा उवळी कळमेघर रोड क्र. ११	9/8	--	डांबरी	3.75	421	18	278	303	1023
मोहपा नांकागोमुख रोड क्र. ११	0/0	मोहपा	डांबरी	3.75	2811	52	981	1804	5648
सावनेर धापेवाडा कळमेघर रोड क्र. १२	0/200	कळमेघर नाका	डांबरी	3.75	642	39	643	1848	3172
सावनेर धापेवाडा कळमेघर रोड क्र. १२	17/500	बाम्हणी फाटा	डांबरी	3.75	791	42	1105	888	2827
मोहपा धापेवाडा रोड क्र. १३	8/60	--	डांबरी	3.75	353	8	209	271	841
धापेवाडा पाटणसावंगी रोड क्र. १३	0/0	--	खडीचे	3.75	188	10	165	85	448
खापा पाटणसावंगी रोड क्र. १५	1/0	--	डांबरी	3.75	264	42	241	181	728
कामठी दहेगांव रोड क्र. १५	1/0	सरदार मेस	डांबरी	3.75	623	18	1045	1318	3004
कामठी दहेगांव रोड क्र. १५	1/0	सरदार मार्ग	डांबरी	3.75	777	51	844	705	2377
कळवड जातमखार सुरसापार रोड क्र. १६	0/200	कळवड	खडीचे	3.75	100	7	90	93	290
खापा बडेगांव नागलवाडी रोड क्र. १७	0/60	--	डांबरी	3.75	194	32	221	165	612

तक्ता क्र. ९.५ पढे सुरू

(105)
(193)

1	11	12	13	14	15
प्रमुख जिल्हा महामार्ग (वाहतूक गणना २१.५.२००१ ते २८.५.२००१)					
जामगाव थडीपवनी आभोरा रोड क्र. १	672	331	--	1003	7110
काटोल मूर्ती थानेगाव रोड क्र. ४	514	324	--	838	7166
नरखंड मोहाडी जिल्हा सिमपर्यंत रोड क्र. ५	193	246	--	439	2026
नरखंड घुवडमेट रोड क्र. ६	176	232	--	408	2661
सावरगाव पिपळा रोड क्र. ७	1063	811	--	1874	5376
मेटापांजरा कचारी सावंगा रोड क्र. ८	944	587	--	1531	3770
मेटापांजरा झिलया लोहगड रोड क्र. ८	544	377	--	921	3409
कोंढाळी मसौव धोतीवाडा रोड क्र. ९	899	605	--	1504	3709
मोहपा उबळी कळमेश्वर रोड क्र. ११	40	223	--	263	3505
मोहपा नावगोमुख रोड क्र. ११	700	1992	--	2692	15138
सावनेर धापेवाडा कळमेश्वर रोड क्र. १२	29	2096	39	2164	7807
सावनेर धापेवाडा कळमेश्वर रोड क्र. १२	55	2519	54	2628	11563
मोहपा धापेवाडा रोड क्र. १३	25	181	--	206	2592
धापेवाडा पाटणसावंगी रोड क्र. १३	188	283	--	471	1911
खापा पाटणसावंगी रोड क्र. १५	124	375	--	499	2950
कामठी दहेगांव रोड क्र. १५	89	783	--	872	10432
कामठी दहेगांव रोड क्र. १५	82	1118	--	1200	9565
कळयव जातमखोर खुर्सापार रोड क्र. १६	118	168	--	286	1187
खापा बडेगांव नागलवाडी रोड क्र. १७	196	275	--	471	2632

तक्ता क्र. ९.५ पढे सुरू

(196)
(194)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
पारशिवनी खापरखेडा रोड क्र.१८	0.10	--	डांबरी ब खडीचे	3.75	119	4	76	100	100
पारशिवनी चारगाव कोलीमारा रोड क्र.१८	0.0	--	डांबरी	3.75	128	28	176	142	474
कोदाळी सावळी पलनाद रोड क्र.१९	1.0	सावळी	डांबरी	3.75	555	--	801	690	2046
महालगाव कामठी रोड क्र.१९	0/0	--	डांबरी	3.75	213	5	260	675	1153
रामटेक मुसेवाडी रोड क्र.२०	0.0	--	डांबरी	3.75	357	18	401	455	1229
मुसेवाडी हिवरा करवई रोड क्र.२२	10/00	मुसेवाडी	डांबरी	3.75	172	16	61	159	408
मुसेवाडी हिवरा करवई रोड क्र.२३	14/80	हिवरा बाजार	डांबरी	3.75	214	24	24	282	544
अरोली तारसा रोड क्र.२३	5/0	निमखेड	डांबरी	3.75	324	12	391	648	1375
कन्नान तारसा रोड क्र.२३	1/0	रेल्वेलाईन जवळ	डांबरी	3.75	836	53	1223	1140	3252
वेलतूर चिखना रोड क्र.२५	0/050	वेलतूर	डांबरी	3.75	46	6	155	46	353
उमरेड तारसा रोड क्र.२५	0/200	उमरेड फाटा	डांबरी	3.75	61	11	80	77	229
माढळ चडगाव आदम रोड क्र.२५	0/200	आदम रोड	डांबरी	3.75	688	23	428	623	1762
कुही पाडेगांव राजोला रोड क्र.२६	0/0	कुही	डांबरी	3.75	361	6	393	191	951
कुही पाडेगांव राजोला रोड क्र.२६	9/800	मालवा	डांबरी	3.75	165	7	129	99	400
उदासा बाम्हनी रोड क्र.२७	0/200	उदासा	डांबरी	3.75	52	9	140	79	200
उदासा बाम्हनी रोड क्र.२७	10/00	बाम्हणी	डांबरी	3.75	76	8	125	88	197
भियापूर पुल्लर पचखंडी रोड क्र.२८	0/200	भियापूर	डांबरी	3.75	73	12	81	220	251
भियापूर पुल्लर पचखंडी रोड क्र.२८	16/00	गोठणगाव	डांबरी	3.75	284	28	242	228	732
सांसेगाव वेला सिर्सी रोड क्र.२९	26/100	सिर्सीनाका	डांबरी	3.75	508	20	444	297	1200

तक्ता क्र. ९.५ डे मूल्स.

(197)
(195)

1	11	12	13	14	15
पारशिवनी खापरखेडा रोड क्र.१८	23	188	--	421	1073
पारशिवनी चारगांव कोलीमारा रोड क्र.१८	218	158	--	376	2115
कोदाळी सावळी पलसाद रोड क्र.१९	30	249	--	279	8335
महालगांव कामठी रोड क्र.१९	683	443	--	1126	3206
रामटेक मुसेवाडी रोड क्र.२२	57	1103	--	1160	4522
मुसेवाडी हिवरा करवई रोड क्र.२२	40	268	--	308	1030
मुसेवाडी हिवरा करवई रोड क्र.२३	28	707	--	735	1017
अरोली तारसा रोड क्र.२३	281	1740	--	2021	1172
कन्हान तारसा रोड क्र.२३	88	414	--	502	13673
वेलतूर चिखना रोड क्र.२५	568	300	370	1238	1527
उमरेड तारणा रोड क्र.२५	654	287	561	1502	1764
माढळ वडेगाव आवम रोड क्र.२५	144	784	22	950	5660
कुही पांडेगांव राजोला रोड क्र.२६	410	533	16	959	4354
कुही पांडेगांव राजोला रोड क्र.२६	256	430	24	710	1655
उदासा बाम्हनी रोड क्र.२७	702	400	645	1747	2007
उदासा बाम्हनी रोड क्र.२७	641	406	697	1744	1950
भियापूर पुल्लर पचखेडी रोड क्र.२८	128	1435	--	1563	1121
भियापूर पुल्लर पचखेडी रोड क्र.२८	206	266	13	485	3112
सांनेगाव बेला सिर्सी रोड क्र.२९	499	574	--	1073	5417

तक्ता क्र. ९.५ पढे सुरू

(198)
(196)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
सोनेगांव बेला सिर्सी रोड क्र. २९	5/600	बेला	डांबरी	3.75	124	32	346	184	686
बेला धाना रोड क्र. ३०	5/29	धाना	डांबरी	3.75	83	8	275	70	436
हिंगणा कान्होलीबारा रोड क्र. ३२	8/20	आमगांव (देवरी)	डांबरी	3.75	368	21	261	650	1300
बाजारगांव-अडेगांव रोड क्र. ३३	0/100	शिवा बाजारगांव	डांबरी	3.75	208	21	111	279	619
कान्होलीबारा टाकळघाट रोड क्र. ३३	20/30	टाकळघाट	डांबरी	3.75	324	46	130	441	941
नारसिंगी भिश्नूर तिनखेडा नरखंड रोड क्र. ४५	0/0	बेला बस स्टॉप	डांबरी	3.75	499	30	444	271	1244

~~(199)~~
(197)

1	11	12	13	14	15
सानेगाव बेला सिसी रोड क्र. २९	656	343	681	1680	4129
बेला धाना रोड क्र. ३०	535	250	525	1310	3121
हिंगणा कान्होलीबारा रोड क्र. ३२	93	1427	--	1520	3536
बाजारगाव-अडेगाव रोड क्र. ३३	109	381	--	490	1697
कान्होलीबारा टाकळघाट रोड क्र. ३३	106	573	--	679	2374
नारसिंगी भिस्नूर तिनखेडा नरखेड रोड क्र. ४५	1063	811	--	1874	5924

आधार १) अधीक्षक अभियंता, विशेष मडळ, नागपूर.

२) सहाय्यक अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मडळ, नागपूर.

(200)
(198)

तक्ता क्रमांक 9.6

पोष्ट, तारघरे व दूरध्वनी सेवा यांची आकडेवारी
(31 मार्च 2002 अखेर)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1	पोष्टांची संख्या	358
2	तारघरांची संख्या	95
3	पत्रपेट्यांची संख्या	1666
4	पोष्टमनांची संचसंख्या	
	अ. नियमित आस्थापनेवरील	449
	ब. नियमित आस्थापने व्यतिरिक्त	346
5	दूरध्वनी संख्या	205347
6	पोष्टाची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	1177

- आधार:- 1) प्रवर अधीक्षक, डाकघर, नागपूर शहर विभाग, नागपूर
2) प्रवर अधीक्षक, डाकघर, नागपूर ग्रामीण मंडळ, नागपूर
3) मुख्य अधीक्षक, केंद्रीय तार घर, नागपूर
4) महाप्रबंधक, नागपूर दूर संचार विभाग, नागपूर

(201)
(199)

तक्ता क्रमांक 10.1

स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च (वर्ष 2000-2001 करिता)

जिल्हा :- नागपूर

(रूपये हजारात)

अ.क्र.	बाब	ग्रामपंचायत	जिल्हा परिषद	नगर परिषद
1	2	3	4	5
	संख्या	778	1	12
अ)	प्राप्ती			
	1. सुरवातीची शिल्लक	73514	59789	173575
	2. अनुदाने व वर्गणी	42922	1391065	458206
	3. चालू वर्षातील उत्पन्न	89743	1691372	2608985
	एकूण प्राप्ती	206179	3142226	3240766
ब)	खर्च			
	1. चालू वर्षातील खर्च	122195	3053980	3002042
	2. अखेरची शिल्लक	83984	88246	238724
	एकूण खर्च	206179	3142226	3240766

आधार :- 1) ग्रामपंचायत-विभाग, जिल्हा परिषद, नाशिक.

टीप :- रकाना क्र.5 मध्ये महानगरपालिका व कटक मंडळ

प्रत्येकी 1 व 10 नगरपरिषदा यांचा समावेश आहे.

(202)
(200)

तक्ता क्रमांक 10.2

जिल्हा - नागपूर

ग्रामपंचायतींचे उत्पन्न व खर्च (2001-2002 या वर्षाकरिता)

(रुपये हजारत)

अ. क्र.	पंचायत समिती	ग्रामपंचायती व गट ग्रामपंचायतीची संख्या	उत्पन्न						
			सुरवातीची शिल्लक	सहाय्यक शासकीय	अनुदाने इतर	अंशदान	देणगी	कर	शुल्क
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	70	9849	312	102	151	68	8273	334
2	काटोल	83	5990	62	161	-	-	6055	-
3	कळमेधर	51	6891	65	426	96	84	5046	11
4	सावनेर	75	14578	-	3921	512	432	10962	-
5	पारशिवनी	53	4304	837	469	4560	8	8800	-
6	रामटेक	45	4741	-	869	375	556	6582	-
7	मौदा	63	2986	304	-	-	394	8510	-
8	कामठी	48	1754	101	3	32	523	5923	66
9	नागपूर(ग्रा)	72	6047	67	2460	11	224	22252	-
10	हिंगणा	54	11562	604	4012	80	269	9883	30
11	उमरेड	48	2261	278	407	-	50	4444	149
12	कुही	60	7198	96	288	71	90	5903	15
13	भिवापूर	56	5823	92	254	190	101	5083	41
जिल्हा - एकूण		778	83984	2818	13372	6078	2799	107716	646

~~(203)~~
(201)

तक्ता क्रमांक 10.2

जिल्हा - नागपूर

ग्रामपंचायतींचे उत्पन्न व खर्च (2001-2002 या वर्षाकरिता)

(रुपये हजारत)

अ. क्र.	पंचायत समिती	उत्पन्न			खर्च			
		इतर	एकूण 5 ते 11	एकूण 4 + 12	आरोग्य सेवा	सार्वजनिक बांधकाम	सामाजिक नैतिक वृद्धी	प्रशासन
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	नरखेड	1614	10854	20703	6383	4059	209	3096
2	काटोल	1387	7665	13655	2863	1768	457	2213
3	कळमेश्वर	2591	8319	15210	1163	2267	526	1154
4	सावनेर	3418	19245	33823	5889	9665	904	3791
5	पारशिवनी	3759	18433	22737	3592	1594	327	3540
6	रामटेक	1072	9454	14195	1812	1605	854	1890
7	मौदा	238	9446	12432	3453	2457	1426	1544
8	कामठी	1059	7707	9461	1948	2458	102	909
9	नागपूर(ग्रा)	2430	27444	33491	6127	7757	2734	4702
10	हिंगणा	570	15448	27010	5189	5837	2907	3829
11	उमरेड	737	6065	8326	1682	1802	811	1569
12	कुही	906	7369	14567	4847	4668	646	1990
13	भिवापूर	689	6450	12273	3289	2696	354	1641
जिल्हा - एकूण		20470	153899	237883	48237	48634	12257	31868

(204)
(202)

तक्ता क्रमांक 10.2

जिल्हा - नागपूर

ग्रामपंचायतींचे उत्पन्न व खर्च (2001-2002 या वर्षाकरिता)

(रुपये हजरात)

अ. क्र.	पंचायत समिती	खर्च						
		सामाजिक कल्याण	प्रशुधन संवर्धन	जमीन महसूल देखभाली ची वसुली	इतर	एकूण 14 ते 21 वेरीज	अखेरची शिल्लक (13-22)	एकूण (22+23)
1	2	18	19	20	21	22	23	24
1	नरखेड	-	54	51	-	13852	6851	20703
2	काटोल	-	-	-	-	7301	6354	13655
3	कळमेधर	138	8	-	15	5271	9939	15210
4	सावनेर	1784	28	-	137	22199	11624	33823
5	पारशिवनी	2695	-	-	-	11748	10989	22737
6	गमदेक	404	31	-	-	6596	7599	14195
7	मौदा	101	73	1	22	9077	3355	12432
8	कामठी	37	32	-	32	5518	3943	9461
9	नागपूर(ग्रा)	-	-	-	-	21320	12171	33491
10	हिंगणा	645	107	28	53	18595	8415	27010
11	उमरेड	189	-	-	11	6064	2262	8326
12	कुही	50	81	66	43	12391	2176	14567
13	भिवापूर	-	-	-	-	7980	4293	12273
जिल्हा - एकूण		6043	414	146	313	147912	89971	237883

आधार: उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, (ग्रामपंचायत) जिल्हा परिषद, नागपूर

~~(205)~~
(203)

तक्ता क्रमांक 10.3

जिल्हा परिषदाचे बाबवार उत्पन्न व खर्च (2000-2002 या वर्षाकरिता)

जिल्हा :- नागपूर

(रूपये हजारात)

अ.क्र.	लेखाशीर्ष	प्रत्यक्ष 1999-2000	सुधारित 2000-2001	अंदाजित 2001-2002
1	2	3	4	5
	1) स्वनिर्मित उत्पन्न			
	अ. स्थानिक उपकर मुद्रांक शुल्कासह	30424	13125	11825
	ब. शिक्षण	867	502	475
	क. कृषी	75	112	112
	ड. इमारत व दळणवळण	6741	9128	1793
	इ. इतर	5166	1761	11719
	एकूण (1)	43273	24628	25924
	2) शासकीय अनुदाने			
	अ. सहेतुक अनुदान	1192487	997174	899220
	ब. आस्थापना अनुदान	277849	258451	286765
	क. योजनांतर्गत योजनेसाठी अनुदान	217282	51585	45016
	ड. इतर	184723	83855	123746
	एकूण (2)	1872341	1391065	1354747
	3) कर्जे			
	अ. कर्ज व अग्रीम	10158	-	-
	ब. टेवी व अग्रीम	418047	165048	151411
	क. वित्त प्रेषण	1175581	1507254	1343499
	ड. इतर	-412577	(-)-5558	20300
	एकूण (3)	1191209	1666744	1515210
	4) आरंभीची शिल्लक	20554	59789	88246
	एकूण (1 ते 4)	3127377	3142226	2984127

(200) (204)

तक्ता क्रमांक 10.3

जिल्हा परिषदाचे बाबवार उपपत्र खर्च (2000-2002 या वर्षाकरिता)

जिल्हा :- नागपूर

(रूपये हजारात)

अ.क्र.	लेखाशीर्ष	प्रत्यक्ष 1999-2000	सुधारित 2000-2001	अंदाजित 2001-2002
1	2	3	4	5
	दोन			
	अ) सामान्य प्रशासन	185587	198308	209367
	ब) शिक्षण	696903	652065	629175
	क) वैद्यकीय	193025	100771	107538
	ड) पशुसंवर्धन	15492	15258	20727
	इ) इमारती व दळणवळण	144790	105692	125426
	फ) समाज कल्याण	59310	32941	73491
	ग) सिंचन	54582	32418	11055
	ह) कृषी	1100	1400	1500
	न) इतर	261316	271282	222692
	एकूण (अ ते न)	1612105	1410135	1400971
	कर्जे			
	अ) कर्जे व अग्रीम	8681	-	-
	ब) ठेवी व अग्रीम	327474	89571	70304
	क) वित्त प्रेषण	1119328	1554274	1343499
	ड) इतर	-	-	-
	एकूण (अ ते इ)	1455483	1666744	1413803
	अखेरची शिल्लक	59789	88246	169353
	एकूण	3127377	3142226	2984127
	(खर्च + अखेरची शिल्लक)			

आधार :- मुख्य लेखा तथा वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

(207) (205)

तक्ता क्रमांक 10.4

महानगरपालिका, कटक मंडळे व नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च
२००१-२००२ वर्षाकरिता

जिल्हा :- नागपूर

(रु.हजारत)

अ.क्र.	महानगर पालिका/ कटक मंडळे/ नगर पालिका	उत्पन्न								
		सुरवातीची शिल्लक	अनुदान व वर्गणी शासकीय इतर		जकात	नगरपालिकेचे दर व कर घर व जमिनी यावरील कर		एकूण 6+7+8	नगरपालिके च्या मालमत्ते पासून मिळालेला एकूण महसूल	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1)	नागपूर महानगर पालिका	167826	283174	--	1175300	273690	756718	2205708	550601	381214
2)	कटकमंडळ कामठी	21700	1012	9870	3490	331	152	3973	145	3328
नगरपालिका										
1)	नरखेड	533	18347	--	2982	2341	749	6072	6081	17170
2)	मौषाड	776	8481	--	464	438	133	1035	1057	440
3)	काटोल	3311	21949	--	13733	5643	4581	23957	4813	9671
4)	कळवेश्वर	9896	6344	--	3384	3465	2600	9449	760	5828
5)	मौहपा	4547	10471	--	856	468	519	1843	701	2838
6)	सावनर	14050	10510	8402	7974	2088	2337	12399	1966	5403
7)	खापा	1260	7330	--	1587	583	1141	3311	411	7099
8)	रामटेक	2353	15962	--	4528	1872	705	7105	1392	3111
9)	कामठी	691	33008	--	8644	3618	2369	14631	2114	2887
10)	उमनेड	11781	21765	2885	10330	3520	6029	19879	3346	4335
एकूण		238724	438353	21157	1233272	298057	778033	2309362	77846	443324

(206)

तक्ता क्रमांक 10.4

महानगरपालिका, कटक मंडळे व नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च
2001-2002 वर्षांकरिता

जिल्हा :- नागपूर

(रु.हजारात)

अ.क्र.	महानगर पालिका कटक मंडळ नगर पालिका	एकूण उत्पन्न 4+5+9+1 0+11	खर्च								
			सामान्य प्रशासन	कर वसुलीचा खर्च	सार्वजनिक सुरक्षा	सार्वजनिक आरोग्य व सौर्या	सार्वजनिक वांधकामे	शिक्षण	इतर	एकूण 13 ते 19	अखेरचा शिल्लक
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1)	नागपूर महानगर पालिका	2925156	540322	55369	190633	1009612	613005	300414	214091	2923446	169536
2)	कटकमंडळ कामठी नगरपालिका	18328	1502	300	434	8508	4114	1843	5456	22157	17871
1)	नरखेड	47670	2868	921	953	3748	7402	12026	17825	45743	2460
2)	मौवाड	11013	933	616	254	1572	1788	3059	2044	10266	1523
3)	काटोल	60390	5065	3030	1304	14642	10443	11774	11309	57567	6134
4)	कळमेश्वर	22381	1661	2328	734	5753	7256	5175	5996	28903	3374
5)	मौहपा	15853	1467	564	159	1870	4986	2840	2064	13950	6450
6)	सावनेर	38680	2489	2055	1735	5390	10793	7301	8049	37812	14918
7)	खापा	18151	474	775	288	2428	2952	3543	8079	18539	872
8)	गामटक	27570	2573	1434	863	4197	5786	6995	3162	25010	4913
9)	कामठी	52640	5225	1779	1258	11234	10371	20523	2525	52915	416
10)	उमरेड	52210	1760	3581	1435	9886	10951	7310	16829	51752	12238
	एकूण	3290042	566339	72752	200050	1078840	689847	382803	297429	3288060	240705

आधार :- नागपूर जिल्ह्यातील सर्व नगरपरिषदा, महानगर पालिका आणि कटक मंडळ.

(207)

तक्ता क्रमांक : 11.1

विविध विकास शीर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च वर्ष 2001-2002

जिल्हा :- नागपूर

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	विकास शीर्ष व उपशीर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनावरील खर्च			
		जिल्हा वार्षिक योजना (बिगर आदिवासी, आदिवासी व आदिवासी क्षेत्रावाहेरी व विशेष घटक योजना मिळून)	स्टेटपूल	अनुशेष	एकूण
1	2	3	4	5	6
(एक)	कृषि संलग्न सेवा				
	1) पीक संवर्धन	176.20	--	--	176.20
	2) फलोत्पादन	14.59	--	--	14.59
	3) मृद व संधारण	22.79	--	--	22.79
	4) पशुसंवर्धन	19.85	--	--	19.85
	5) दुग्ध व्यवसाय विकास	15.95	--	--	15.95
	6) मत्स्य व्यवसाय	23.19	--	--	23.19
	7) वने	25.31	--	--	25.31
	8) पणन, काठार व वखारी	--	--	--	--
	9) सहकार	17.25	--	--	17.25
	एकूण (एक)	315.13	--	--	315.13
(दोन)	ग्रामीण विकास				
	1) स्वर्णजयंती ग्राम स्व.रो.योजना	76.20	--	--	76.20
	2) अवर्षण प्रवण कार्यक्रम	--	--	--	--
	3) जवाहर ग्राम समृद्धी योजना	208.93	--	--	208.93
	4) रोजगार हमी योजना	102.00	--	--	102.00
	5) इंदिरा आवास योजना	254.77	--	--	254.77
	6) सामुहिक विकास	--	--	--	--
	7) ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम	19.29	--	--	19.29
	एकूण (दोन)	661.19	--	--	661.19
(तीन)	पाटबंधार व पूर नियंत्रण				
	1) लघु पाटबंधार	195.68	--	--	195.68
	2) जलप्रदाय क्षेत्र विकास कार्य.	--	--	--	--
	3) आयाकट विकास	3.68	--	--	3.68
	4)पूर नियंत्रण कामे	--	--	--	--
	एकूण (तीन)	199.36	--	--	199.36
(चार)	विद्युत विकास	369.54	--	--	369.54
(पाच)	उद्योग व खाणकाम				
	1) मोठे व मध्यम उद्योग	--	--	--	--
	2) ग्रामीण व लघु उद्योग	45.05	--	--	45.05
	एकूण (पाच)	45.05	--	--	45.05

(210)
(208)

तक्ता क्रमांक : 11.1

विविध विकास शीर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च वर्ष 2001-2002

जिल्हा :- नागपूर

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	विकास शीर्ष व उपशीर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनावरील खर्च			
		जिल्हा वार्षिक योजना (बिगर आदिवासी, आदिवासी व आदिवासी क्षेत्राबाहेरी व विशेष घटक योजना मिळून	स्टेटपूल	अनुशेष	एकूण
1	2	3	4	5	6
(सहा)	वाहतूक व दळणवळण				
	1) मोठे व लहान बंदरे	--	--	--	--
	2) अंतर्देशीय जलवाहतूक	--	--	--	--
	3) रस्ते विकास	392.15	--	172.32	564.47
	एकूण (सहा)	392.15	--	172.32	564.47
(सात)	सामान्य आर्थिक सेवा				
	1) पर्यटन	--	--	--	--
	2) स्थानिक विकास कार्यक्रम	--	--	--	--
	एकूण (सात)	--	--	--	--
(आठ)	सामाजिक आणि सामूहिक सेवा				
	1) सामान्य शिक्षण	498.15	--	--	498.15
	2) क्रिडा व युवक कल्याण	37.04	--	--	37.04
	3) कला व संस्कृती	1.77	--	--	1.77
	4) तांत्रिक शिक्षण	0.62	--	--	0.62
	5) वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये	21.83	--	--	21.83
	6) आरोग्य सेवा	172.47	--	--	172.47
	7) ग्रामीण घाणी पुरवठा व स्वच्छता	322.47	--	--	322.47
	8) गृहनिर्माण	7.00	--	--	7.00
	9) नगर विकास	396.00	--	--	396.00
	10) माहिती व प्रसिध्दी	1.00	--	--	1.00
	11) मागासवर्गीयांचे कल्याण	569.37	--	--	569.37
	12) कामगार व कामगार कल्याण	70.08	--	--	70.08
	13) समाज कल्याण	17.43	--	--	17.43
	14) पोषण	306.10	--	--	306.10
	15) स्थानिक विकास कार्यक्रम	--	--	--	--
	एकूण (आठ)	2421.33	--	--	2421.33
	एकूण (एक ते आठ)	4403.75	--	172.32	4576.07
	(नऊ) न्युक्लीअस बजेट	33.92	--	--	33.92

आधार - 1) जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर

2) प्रकल्प अधिकारी जिल्हा ग्रामिण विकास यंत्रणा, नागपूर

(211)
(209)

तक्ता क्रमांक 11.2
योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्ने

जिल्हा - नागपूर

(सन 2001-2002 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साध्ने		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
एक	कृषी व संलग्न सेवा				
	1.पिक संवर्धन				
	1) सधन कापूस विकास कार्यक्रम				
	अ) प्रमाणित विद्याणे	क्विंटल	29	768	186
	2) तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम				
	अ) मिनिक्ट	संख्या	2308	-	12767
	3) कडधान्य उत्पादन कार्यक्रम				
	अ) मिनिक्ट	संख्या	1630	505	-
	4) आदिवासी शेतक-यांना दारिद्र्य रेषेच्यावर आणण्यासाठी अर्थसहाय्य	लाभार्थी संख्या	-	83	-
	5) विशेष अन्नधान्य उत्पादन कार्यक्रम (भात)				
	अ) प्रमाणित विद्याणे	क्विंटल	277	111	478
	6) एकात्मिक तृणधान्य विकास कार्यक्रम				
	अ) प्रमाणित विद्याणे	क्विंटल	168	46	59
	7) तूपार व ठिंबक सिंचन				
	अ) संच	संख्या	262	-	98
	2. फलोत्पादन				
	1) फलोत्पादन रोपसंरक्षण				
	अ) क्षेत्र	हेक्टर	1727	-	-
	2) बागायती रोपमळ्याचे बळकटीकरण योजना				
	अ) कलमे / रोपे	हेक्टर	2	0.84	-
	3.मृद संधारण				
	1) एकात्मिक पाणलाट क्षेत्रविकास कार्यक्रम				
	अ) शेत मळे	संख्या	5	2	-
	ब) नाला बांध	संख्या	8	8	-
	क) भात खाचर	हेक्टर	43.2	2.81	-

(212)
(210)

तक्ता क्रमांक 11.2
योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधने

जिल्हा - नागपूर

(सन 2001-2002 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष/ नाव	परिमाण	भौतिक साधने		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
4. पशु संवर्धन					
1) पशुवैद्यकीय दवाखाना व प्रथमोचार केंद्र बांधणे					
अ) बांधकाम		संख्या	-	3	-
2) पशु प्रथमोचार केंद्र/आधारभूत ग्राम केंद्र/कृत्रीम रेतन केंद्राची पूर्णरचना व आधुनिकीकरण					
अ) दर्जावाढ		संख्या	3	1	-
3) तोंडाचे व पायाचे रोगारवर लावू व खुराच्या रोगावर नियंत्रण सहाय्य					
अ) लसमात्रा		संख्या	11000	3400	3000
5. दुग्ध व्यवसाय विकास.					
1) निविष्ठा कार्यक्रम आदि./अनु.जाती जमाती तसेच दुर्बल घटकातील कुटुंबांना प्रशिक्षण					
		संख्या	-	-	-
6. मत्स्यव्यवसाय					
1) मत्स्य बीज उत्पादन केंद्राची स्थापना					
अ) मत्स्यबीज		संख्या लाखात	100	-	-
2) अवरुध्द पाण्याखालील मत्स्यसंवर्धन					
अ) संचयन (लाखात)		संख्या	72	-	-
ब) मत्स्योत्पादन		मे.टन	6223	702	-
3) मत्स्य व्यवसायोपयोगी आवश्यक सामग्रीच्या खरेदीसाठी सहाय्य					
अ) नायलॉन सूत		किलो	-	-	-
ब) नौका		संख्या	18	-	-
4) मत्स्यव्यवसाय विकास संस्था स्थापन करणे/मत्स्यसंवर्धन विकास यंत्रणा					
अ) मत्स्योत्पादन		टन	-	-	-
ब) प्रशिक्षणार्थी		संख्या	17	10	-

1218 (211)

तक्ता क्रमांक 11.2
योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्ये

जिल्हा - नागपूर

(सन 2001-2002 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष / बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			विगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	7. वने				
	1) औद्योगिक व व्यापारी उद्योगासाठी लागणा-या वन झाडांच्या जातीच्या लागवडीची योजना				
	अ) सागरोपवन	हेक्टर	90	106	-
	2) निकृष्ट वनाचे पुर्नवनीकरण				
	अ) रोपवन	हेक्टर	28	-	-
	3) किरकोळ जंगल उत्पान्नाचा विकास				
	अ) मिश्ररोपवन	हेक्टर	16	0.50	-
	8. सहकार				
	1. लहान शेतकऱ्यांना व्याज व अनुदान लाभार्थी	संख्या	221	-	-
	2 पीक उत्पादन प्रोत्साहन योजना				
	अ) सभासद	संख्या	4521	-	-
	2. सहकारी संस्थांचा पुनर्रचनेसाठी भाग भांडवल				
	अ) सभासद	संख्या			
	ग्रामीण विकासकारिता विशेष कार्यक्रम				
दोन	1) एकात्मिक ग्रामीण विकास व संलग्न कार्यक्रम				
	अ) लाभार्थी	संख्या	980	56	535
	2) अवघण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम				
	1) गट वनीकरण	हेक्टर	-	-	-
	2) रस्ता दुतर्फीकरण वनीकरण	कि.मी.	-	-	-
	3) नालाबंदी	संख्या	-	-	-
	4) गाव तळी	संख्या	-	-	-
	5) तलाव दुतर्फी वनीकरण	कि.मी.	-	-	-
	3) जबाहर रोजगार योजना				
	ब) मनुष्य दिन	लाखात	2.36	0.31	2.89
	4) रोजगार हमी योजना				
	ब) मनुष्य दिन	लाखात	-	0.45	-
	5) जमीन सुधारणा				
	अ) अतिरिक्त जमीन दिलेल्या अभिहस्तांकितांना अर्थसहाय्य	लाभार्थी	-	-	-

(214)
(212)

तक्ता क्रमांक 11.2

योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधने

(सन 2001-2002.या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	विक्रम शिर्ष / उपशिर्ष/ बाज	परिमाण	भौतिक साधने		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजने	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	6) ग्रामीण मर्यादित कार्यक्रम अ) शांभालय	संख्या	315	-	40
तीन	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण 1) लघुपाटबंधारे 1. लघुपाटबंधारे (स्थानिक क्षेत्र) अ) सिंचन तंत्राव 2. लघुपाटबंधारे (राज्य क्षेत्र) अ) नहर 3. अग्राह्य विहीराना अनुदान अ) लाभार्थी 2. कांढापुर पध्दतीने वधारे (स्था.क्षेत्र) 2. आयुक्त विकास अ) भूविकास कामे विद्युत विकास	संख्या	2	-	-
	संख्या	संख्या	-	-	-
	संख्या	संख्या	-	-	-
	संख्या	संख्या	12	-	-
	संख्या	संख्या	-	-	-
चार	1. विद्युत विकास (ग्रामीण) अ) घरगुती दिवे ब) वृषिपण क) रस्ते दिवे ड) लहान विद्युत बाहिनी 2. विद्युत विकास (शहरी) अ) घरगुती दिवे/ पंखे 3. पध्दती सुधारणा (ग्रामीण) अ) ट्रान्सफार्मर उभारणी ब) मोठी विद्युत बाहिनी	संख्या	3200	-	801
	संख्या	संख्या	808	3	31
	संख्या	संख्या	51	-	-
	संख्या	संख्या	-	-	-
	संख्या	संख्या	2667	-	2057
	संख्या	संख्या	-	-	-
	कि.मी.	कि.मी.	3.07	-	-
पाच	ग्रामीण लघुउद्योग 1) रेशिम उत्पादन अ) प्रशिक्षण 2) सुशिक्षित बेरोजगारांसाठी बीज भांडवल अर्थसहाय्य अ) लाभार्थी 3) जिल्हा उद्योग केंद्र छोट्या उद्योगा करिता कर्ज योजना 4) उद्योजकता प्रशिक्षण कार्यक्रम अ) लाभार्थी	संख्या	-	-	-
	संख्या	संख्या	13	1	6
	संख्या	संख्या	3	-	-
	संख्या	संख्या	236	46	158

(215)
(213)

तक्ता क्रमांक 11.2
योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्ये

जिल्हा - नागपूर

(सन 2001-2002 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष / बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			विगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
सहा	वाहतूक व दळणवळण				
	1) जिल्हा रस्ते (किमान गरजा कार्यक्रम सांडून)				
	अ) रस्ते	कि.मी.	-	-	-
	ब) मंरी काम	संख्या	-	-	-
	2) किमान गरजा कार्यक्रमाखालील जिल्हा रस्ते				
	अ) रस्ते	कि.मी.	-	7	-
	ब) पूल/ मो-या	संख्या	-	-	-
	3) हरीजन वस्त्यांना जोडणारे जोडरस्ते (वि.घ.योजना)				
	अ) रस्ते	कि.मी.	-	-	57
सात	सामाजिक व सामूहिक सेवा				
	1) सामान्य शिक्षण				
	1) प्राथमिक शाळेत बालवाडया सुरु करणे				
	अ) बालवाडया	संख्या	8	5	-
	2) प्राथमिक शाळेत पुस्तकपेढया सुरु करणे				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	4968	1525	3199
	3) शैक्षणिक दृष्टया मागासलेल्या भागामधील प्राथ.शाळेतील अनु.जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	1667	278	8667
	4) माध्यमिक शाळेत पुस्तकपेढया सुरु उघडणे				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	6694	340	14367
	5) आदिवासी विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	-	225	-
	6) प्राथमिक शाळांच्या इमारतीच्या बांध-कामासाठी जिल्हा ग्रामीण विकास प्राधिकरणाना अनुदान				
	अ) खोली	संख्या	3	-	-

(216)
(214)

तक्ता क्रमांक 11.2

योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्ये

जिल्हा - नागपूर

(सन 2001-2002 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष/ वाव	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	7) खाजगी प्राथमिक शाळांना अनुदान				
	अ) शाळा	संख्या	28	-	-
	8)दुर्बल घटकातील आदिवासी मुलींना शाळात नियमित यण्यासाठी उपस्थिती भत्ता				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	982	509	4966
	2.क्रिडा व युवक कल्याण				
	1) जिल्हा क्रिडा प्रशिक्षण कार्यक्रम व प्रशिक्षण केंद्राची स्थापना				
	अ) प्रशिक्षण शिबीर केंद्रे	संख्या	-	-	-
	2)सामाजिक सेवा शिबिरे				
	अ) शिबीरे	संख्या	-	-	54
	3)व्यायामशाळांचा विकास				
	अ) शाळा	संख्या	15	1	-
	तांत्रिक शिक्षण				
	1) +2 स्तरांवरील व्यवसाय शिक्षण व राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणांतर्गत किमान कौशल्यावर आधारित कार्यक्रम				
	अ) संस्था	संख्या	-	1	-
	आरोग्य सेवा				
	1)राष्ट्रीय तिवलाप निर्मूलन				
	अ) रुग्ण	संख्या	788	-	-
	ब) रक्तगट नमुने गोळा करणे	संख्या	360634	29441	-
	2)प्राथ.आरोग्य केंद्र/उपकेंद्र ग्रामीण रुग्णालये बांधणे अनुशोध/शिव विच्छेदन केंद्रे				
	अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	3	-	-
	3)ग्रामीण रुग्णालयाची स्थापना व दुरुस्ती	संख्या	-	-	-
	4) प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे बळकटीकरण	संख्या	-	3	3
	5) आयुर्वेदीक दवाखान्यातील सुविधेत वाढ करणे				
	अ) दवाखाने	संख्या	33	-	1

(217)
(215)

तक्ता क्रमांक 11.2

योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्दे

(सन 2001-2002 या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपाशर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साध्दे		
			जिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	6) प्रथम आरोग्य केंद्राच्या औषध अनुदानात वाढ				
	अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	45	-	-
	5) ग्रामीण पाणीपुरवठा व स्वच्छता				
	1) नळाले पाणीपुरवठा (खास उपाय)				
	अ) नळ योजना	संख्या	1	9	1
	2) जी.एस.डी.ए.च्या नलिका खणण्याचा कार्यक्रम				
	अ) नळ योजना	संख्या	-	3	1
	3) विहिर खांदणी (साधे उपाय)	संख्या	2	-	-
	6) गृहनिर्माण				
	1) भू-संपादन व भू-विकास				
	अ) भू-संपादन क्षेत्र	हेक्टर	-	-	-
	2) खेड्यातील गावठाण्यांचा विस्तार व घरे बांधण्यासाठी गावाची तरतूद				
	अ) गावे	संख्या	6	-	-
	7) नगरविकास				
	1) गलिच्छ वस्ती सुधार कार्यक्रम				
	अ) लोकसंख्या	संख्या	-	-	3594
	8) मागासवर्गीयांचे कल्याण				
	1) मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क देणे				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	3979	655	12519
	2) विमुक्त जाती व भटक्या जमातीसाठी भारत सरकार शिष्यवृत्ती				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	296	-	-
	3) मूलामुलीसाठी शासकीय वस्तीगृहे उघडणे				
	अ) वसतीगृहे	संख्या	-	1	-
	4) व्यावसायिक शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांसाठी असलेल्या वसतीगृहातील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	60	-	80
	5) हरिजन वस्त्याची सुधारणा				
	अ) वस्त्या	संख्या	-	-	110

(218)

(216)

तक्ता क्रमांक 11.2
योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधे

जिल्हा - नागपूर

(सन 2001-2002 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साधे		
			विगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2.	3	4	5	6
	7) आंतरजातीय विवाहास प्रोत्साहन अ) जोडपे	संख्या	-	-	30
	8) गलिच्छ वस्ती व्यवसायात असलेल्या मुलांना शालांत पूर्व परिक्षेसाठी शिष्यवृत्ती अ) विद्यार्थी	संख्या	-	-	1110
	9) मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना मंगलेशी कौले व जी.आय.शीटसु बदलण्यासाठी व्यक्तीगत आर्थिक सहाय्य देणे अ) लाभार्थी	संख्या	38	19	-
	9) समाजकल्याण 1) स्त्रीयांसाठी पुरस्कृत योजना आणि निराश्रीत स्त्रीयांसाठी विविध व्यवसायातील व्यावसायिक प्रशिक्षण अ) लाभार्थी	संख्या	-	-	-
	2) निराश्रीत मुलांसाठी संस्था बाह्य सेवा बालसदनाला सहाय्यक अनुदान अ) संस्था	संख्या	-	-	-
	3) 7 वी 8 वी पर्यंतच्या शारिरिकदृष्ट्या अपंग विद्यार्थ्यांना राज्य शिष्यवृत्त्या अ) लाभार्थी	संख्या	30	-	-
	4) हुंडा प्रध्दती नष्ट करण्यासाठी योजना अ) मेळावे	संख्या	1	-	-
	5) स्वयंराजगार योजनेखालील व्यक्तीगत अनुदान अ) लाभार्थी	संख्या	176	-	-

(210)
(217)

तक्ता क्रमांक 11.2
योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्ये

जिल्हा - नागपूर

(सन 2001-2002 चा वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	10) पोषण 1) शालेय आहार कार्यक्रम अ) विद्यार्थी	संख्या	115391	11360	-
	11) कामगार व कामगार कल्याण 1) चालू औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थामधील उपकरणांची त्रुटी भरून काढणे अ) संस्था	संख्या	3	1	-
	2) जागतिक बँक प्रकल्पांतर्गत महिला- साठी नवीन औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेची स्थापना अ) संस्था	संख्या	-	-	-
	3) संजय गांधी स्वालंबन योजना अ) लाभार्थी	संख्या	33	-	-
	4) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेत पुस्तक पेढी सुरु करणे अ) संस्था	संख्या	-	-	-

आधार -1) जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर

2) प्रकल्प अधिकारी ए.आ.वि.प्र.नागपूर

(220)
(218)

तक्ता क्रमांक 11.3
रोजगार हमी योजना (2001 - 2002 वर्षाकरिता)

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	वाव.	कामाचा प्रकार					
		सिंचन	सार्वजनिक काम (रस्ते)	कृषि	वनीकरण	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नियोजित कामाची संख्या	42	371	457	91	0	961
2	मंजूर केलेल्या कामाची संख्या	1	52	35	28	0	116
3	सुरु केलेल्या कामाची संख्या	1	45	25	19	0	90
4	पूर्ण केलेल्या कामाची संख्या	0	0	0	0	0	0
5	मध्येच बंद केलेल्या कामाची संख्या	0	0	0	0	0	0
6	कामासाठी केलेली तरतूद (रु लाखात)	110.20	404.25	495.15	150.30	0	1159.90
7	कामावर झालेला एकूण खर्च (रु.लाखात)	5.80	200.75	160.00	6.40	0	372.95
8	रोजगार निर्माती (मनुष्य दिवस लाखात)	0.20	2.95	1.25	0.50	0	4.90

टिप:-बाब क्र.५ पावसाळ्यात रस्त्याची कामे व इतर कामे तात्पुरती बंद ठेवण्यात येतात.

पावसाळा संपताच सर्व कामे परत सुरु करण्यात येतात.त्यामुळे कामाच्या प्रकाराप्रमाणे बंद केलेल्या कामाची संख्या उपलब्ध नाही.

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, रोजगार हमी योजना, नागपूर.

~~(221)~~
(219)

तक्ता क्रमांक 11.4
रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च
सन 2001 - 2002 या वर्षाकरिता

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	महिना	खर्च (रुपये लाखात)		मनुष्य दिवस (लाखात)	रोजगार हमी योजनेखालील कामांची संख्या
		प्रत्यक्ष	संचित		
1	2	3	4	5	6
1	एप्रिल 2001	14.58	14.58	0.278	167
2	मे 2001	59.46	74.04	0.397	179
3	जून 2001	103.96	178.00	0.560	166
4	जुलै 2001	33.09	211.09	0.424	159
5	ऑगस्ट 2001	34.81	245.09	0.275	148
6	सप्टेंबर 2001	42.78	288.68	0.404	163
7	ऑक्टोबर 2001	8.81	297.49	0.180	146
8	नोव्हेंबर 2001	15.37	312.86	0.22	149
9	डिसेम्बर 2001	13.78	326.64	0.540	171
10	जानेवारी 2002	18.83	345.47	0.480	149
11	फेब्रुवारी 2002	8.85	354.32	0.502	163
12	मार्च 2002	18.63	372.95	0.645	139

आधार -- जिल्हाधिकारी कार्यालय, (रो.ह.यो.शाखा), नागपूर

(222)
(220)

तक्ता क्र.11.5

पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाय योजना 2001-2002 वर्षाकरिता

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाबी	तहसिल							
		नखेड	काटोल	कळमेभर	साबनेर	पारशिवनी	रामटेक	मोदा	कामठी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	वस्तीच्या एकूण गावाची संख्या (2001 जनगणनेनुसार)	119	161	84	115	106	137	119	74
2	गावातील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	119	161	84	115	106	137	119	74
3	बारा महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या								
	अ) गावाची संख्या	78	146	69	87	75	124	96	74
	ब) त्याखालील वाड्या / वस्त्यांची संख्या	78	146	69	87	75	124	96	74
4	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना								
	अ) टँकरने पुरवठा होणा-या								
	1) गावाची संख्या	15	6	3	1	2	2	1	--
	2) गावातील वाड्या / वस्त्यांची संख्या	15	6	3	--	--	--	--	--
	3) टँकरची संख्या	8	4	2	1	2	2	1	--
	ब) बैलगाडीने पुरवठा होणा-या								
	1) गावाची संख्या	--	--	--	--	--	--	--	--
	2) गावातील वाड्या / वस्त्यांची संख्या	--	--	--	--	--	--	--	--
	3) बैलगाड्यांची संख्या	--	--	--	--	--	--	--	--
	क) इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या								
	1) गावाची संख्या	26	9	12	27	29	11	22	--
	2) गावातील वाड्या / वस्त्यांची संख्या	26	9	12	27	29	11	22	--
	3) साधने संख्या								

विहीरी खोल करून पाणीपुरवठा, तातपुरती नळयोजना, बडक्या खोदणे, विहीरीचे अधिग्रहण, नवीन हातपंप बसविणे.

(221)

तक्ता क्र.11.5

पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाय योजना 2000-2001 वर्षाकरिता

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	बावी	तहसिल						जिल्हा एकूण
		नागपूर (ग्रा)	नागपूर (श)	हिंगणा	उमरेड	कुही	भिवार	
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	वस्तीच्या एकूण गावांची संख्या (2001 जनगणनेनुसार)	138	--	113	137	152	107	1562
2	गावातील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	138	--	113	137	152	107	1562
3	बारा महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या							
	अ) गावांची संख्या	102	--	85	126	140	97	1299
	ब) त्याखालील वाड्या / वस्त्यांची संख्या	102	--	85	126	140	97	1299
4	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना							
	अ) टंकरने पुरवठा होणा-या							
	1) गावांची संख्या	10	--	7	3	--	2	52
	2) गावातील वाड्या / वस्त्यांची संख्या	10	--	7	3	--	2	52
	3) टंकरची संख्या	4	--	4	1	--	1	30
	ब) बेलगाडीने पुरवठा होणा-या							
	1) गावांची संख्या	--	--	--	--	--	--	--
	2) गावातील वाड्या / वस्त्यांची संख्या	--	--	--	--	--	--	--
	3) बेलगाड्यांची संख्या	--	--	--	--	--	--	--
	क) इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या							
	1) गावांची संख्या	26	--	21	8	12	8	211
	2) गावातील वाड्या / वस्त्यांची संख्या	26	--	21	8	12	8	211
	3) साधने संख्या							

विहीरी खोल करून पाणीपुरवठा, तातपुरती नळयोजना, बडक्या खोदणे, विहीरीचे अधिग्रहण, नवीन हातपंप बसविणे.

टिप :- एकूण वस्तीच्या गावांची संख्या २००१च्या जनगणनेनुसार दर्शविण्यात आली असून अस्थाई आहे.

आधार :- १ कार्यकारी अभियंता, यागिण पाणीपुरवठा, जिल्हा परिषद नागपूर.

२ नागपूर विभागातील सर्व पंचायत समिती.

(224)
(222)

तक्ता क्रमांक 11.6
संकरित व अधिक उत्पादने देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
(2001 - 2002 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर		क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये					
अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नरखंड	गहू	270	ज्वारी	6100	भात	--
		भात	91	कापूस	12550	तूर	4100
						मूग	905
						उडीद	640
						इतर डाळी	627
						भुईमूग	4600
						तीळ	39
						सोयाबीन	14576
						जवस	14
						करडई	--
						इतर गळीत	122
						हरभरा	455
						कापूस	650
				खरीप कडधान्य	--		
2	काटोल	गहू	1650	ज्वारी	12950	ज्वारी	--
		भात	35	कापूस	10300	भात	--
						तूर	5150
						मूग	1375
						उडीद	900
						इतर डाळी	2350
						भुईमूग	4900
						तीळ	102
						सोयाबीन	14295
						कापूस	500
						हरभरा	3850
						जवस	21
						करडई	--
				इतर गळीत	20		
				धान्य	--		

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

(225)
(223)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालु)
संकारत व आधक उत्पादन देणा-या पिकाच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
(2000-2001 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर				क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये			
अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र
3	कळमेश्वर	गहू	2780	ज्वारी	9505	ज्वारी	25
		हरभरा	--	कापूस	13095	इतर तृणधान्य	75
						तूर	5600
						मूग	350
						उडीद	320
						इतर डाळी	400
						भूईमूग	1200
						तीळ	--
						सोयाबीन	7730
						कापूस	475
						जवस	40
						करडई	--
						इतर गळीत	110
						धान्य	--
						हरभरा	1420
4	सावनेर	भात	65	ज्वारी	6775	भात	50
		गहू	1750	कापूस	22800	ज्वारी	65
						तूर	6860
						मूग	250
						उडीद	110
						इतर डाळी	520
						भूईमूग	900
						तीळ	90
						सोयाबीन	4910
						कापूस	250
						जवस	5
						हरभरा	1850
						उन्हाळी भूईमूग	476
						धान्य	--

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

(228)
(224)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालु)

संकरित व अधिक उत्पादने देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
(2000 - 2001 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये

अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
6	पारशिवनी	भात गहू हरभरा	2409 2129 --	ज्वारी कापूस	4275 5758	तूर मूग उडीद इतर डाळी भूईमूग सोयाबीन कापूस ज्वारी जवस गहू हरभरा रब्बी डाळी सुर्यफुल उन्हाळी सुर्यफुल	5720 180 110 220 110 6895 250 -- 20 -- 2121 -- -- 30
8	रामटेक	भात गहू	9570 3240	ज्वारी कापूस रब्बी ज्वार	595 1856 175	तूर मूग उडीद इतर डाळी सोयाबीन जवस तिळ रूस कापूस हरभरा	1712 113 74 202 1204 244 151 186 50 3145

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

(227)
(225)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालू)

संकरित व अधिक उत्पादने देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखासील क्षेत्र
(2000 - 2001 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर		क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये					
अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिके		मुख्य पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
7	संझा	भात	20147	ज्वारी	130	ज्वारी	25
		गहू	8250	रब्बी ज्वार	175	तूर	680
				कापूस	95	मूग	110
						उडीद	100
						इतर डाळी	100
						सांघाबीन	14223
						हरभरा	7690
						जवस	415
						करडई	60
						रब्बी सुर्यफल	35
						उन्हाळी भात	160
				रब्बी तीळ	85		
8	कामठी	भात	2605	ज्वारी	696	रब्बी ज्वार	85
		गहू	4024	कापूस	1632	ज्वारी	--
						तूर	1385
						मूग	173
						उडीद	23
						इतर डाळी	217
						करडई	20
						सांघाबीन	14125
						कापूस	200
						जवस	99
						हरभरा	2203
						रूस	634
						रब्बी सुर्यफल	25
						इतर तृणधान्य	134

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

(228)
(226)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालु)
संकरित व अधिक उत्पादने देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
(2000 - 2001 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर				क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये			
अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिक		मुधारित पिक	
		पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
9	नागपूर (अ)	गहू भात	3400 27	ज्वारी कापूस रब्बी ज्वार	3185 11754 49	ज्वारी इतर तृणधान्य तूर मूग उडीद इतर डाळी सुर्यफुल तीळ सायाबीन कापूस जवस भुईमूग हरभरा रूस	15 35 3424 200 150 120 -- 54 11444 800 84 10 2848 240
10	नागपूर (अ)	निरंक					
11	हिंगणा	गहू	1990	ज्वारी कापूस	6575 18590	ज्वारी इतर तृणधान्य तूर मूग उडीद इतर डाळी भुईमूग तीळ सायाबीन कापूस मोहरी रूस इतर गळीत उन्हाळी भुईमूग हरभरा	15 12 4750 110 123 15 10 20 5563 -- 11 50 5 470 718

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

~~(229)~~
(227)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालु)
संकरित व अधिक उत्पादने देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
(2000 - 2001 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर		क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये					
अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिके		मुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
12	उमरुड	भात गहू	1910 6983	ज्वारी कापूस रब्बी ज्वार	938 7520 2220	भात	--
						ज्वारी	--
						तूर	3270
						मूग	180
						उडीद	85
						इतर डाळी	120
						सोयाबीन	29110
						कापूस	100
						करडई	22
						तीळ	40
						इतर गळीत	199
						रब्बी ज्वार	125
13	कुन्नी	भात गहू	6790 9314	ज्वारी रब्बी ज्वार	37 6010	भात	--
						तूर	2798
						मूग	287
						उडीद	81
						सोयाबीन	29818
						रब्बी डाळी	768
						हरभरा	5130
						इतर डाळी	236
						जवस	2367
						तीळ	30
						सुर्यफुल	6
						इतर गळीत	16
कापूस	10						

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

(238)
(228)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालु)
संकरित व अधिक उत्पादने देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
(2000 - 2001 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर		क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये					
अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिके		मुधारित पिके	
		पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
14	मिवापूर	भात	3070	ज्वारी	--	भात	--
		गहू	5050	कापूस	1350	ज्वारी	--
				रब्बी ज्वार	3685	तूर	1760
						मूग	50
						उडीस	90
						इतर डाळी	140
						सोयाबीन	21810
						कापूस	75
						इतर डाळी	1180
						हरभरा	3900
						जवस	1950
						करडई	70
						तीळ	10
						माहरी	10
				रब्बी ज्वार	--		

आधार -- कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

(234)
(229)

तक्ता क्रमांक 11.7

जिल्हयातील रासायनिक खतांचे वाटप (वर्ष 2001 - 2002 या वर्षाकरिता).

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	तहसिल	रासायनिक खतांचे वाटप (मेटनात)			शेरा
		नियंत्रित संस्थाकडून	खाजगी संस्थाकडून	एकूण	
1	2	3	4	5	6
1	नरखेड	7625	6245	13870	
2	काटोल	7315	8510	15825	
3	कळमेधर	8820	6140	14960	
4	सावनेर	6560	8325	14885	
5	पारशिवनी	9498	6248	15746	
6	रामटेक	8318	6843	15161	
7	मोदा	8450	10512	18962	
8	कामठी	5230	4590	9820	
9	नागपूर (ग्रा)	7920	7845	15765	
10	नागपूर(श)	7594	5530	13124	
11	हिंगणा	8535	6450	14985	
12	उमरेंड	7899	8767	16666	
13	कुही	9219	9771	18990	
14	भित्तापूर	7295	6593	13888	
जिल्हा एकूण		110278	102369	212647	

आधार --कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

(232)
(230)

तक्ता क्रमांक 11:8

जिल्हयातील साखर कारखाने 2001-2002" गाळप हंगामासाठी. "

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	साखर कारखान्याचे नाव	सहकारी/खाजगी	गळीत क्षमता मे.टन.	पत्यक्ष गाळप मे.टन	साखरेचे उत्पादन मे.टन
1	2	3	4	5	6	7
1	मौदा	1) श्रीराम सहकारी साखर कारखाना, मर्यादित, बाबदेव	सहकारी	1250	24042	2020
2	हिंगणा	2) विदर्भ शेतकरी सहकारी साखर कारखाना मर्यादित, मौहगांव	सहकारी	1250	--	उत्पादनाखाली नाही
3	सावनेर	3) राम गणेश गडकरी सहकारी साखर कारखाना मर्यादित, सावनेर	सहकारी	2500	--	आर्थिक अडचणी व दुसा अभावी गाळप घेतले नाही
4	उमरेड	पूर्ती साखर कारखाना, बेला	खाजगी	2500	--	उत्पादनाखाली नाही
	एकूण			7500	24042	2020

टिप:-अनु.क्र. २, ३ व ४ समोरील नवीन कारखाने उभारणीखाली असल्याने स्तंभ ६ व ७ साठी माहिती निरंक आहे.

आधार :- प्रादेशिक सहसंचालक (साखर), नागपूर.

~~(233)~~
(231)

तक्ता क्रमांक 11.9
दुध संस्थांची संख्या (वर्ष 2001-2002)

जिल्हा:- नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	दुध सहकारी संस्थांची संख्या	एकूण सभासदांची संख्या	गोळा केलेले दुध		शीत गृहांची संख्या	शीत गृहांची क्षमता (000 लिटर)
				एकूण दुध (000 लिटर)	प्रतिदिन सरासरी (000 लिटर)		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नरखेड	28	1180	1789	5	--	--
2	काटोल	35	1882	3066	8	--	--
3	कळमेश्वर	18	810	693	2	--	--
4	सावनेर	34	3140	1789	5	1	20
5	पारशिवनी	10	630	365	1	--	--
6	गमटेक	17	997	1752	5	1	10
7	मोदा	17	690	693	2	--	--
8	कामठी	5	270	237	1	--	--
9	नागपूर(ग्र)	11	360	219	1	--	--
10	नागपूर(श)	1	25	63	--	1	100
11	हिंगणा	12	671	474	1	--	--
12	उमरेड	7	390	511	1	--	--
13	कुंही	8	380	256	1	--	--
14	मिवापूर	9	425	365	1	--	--
जिल्हा एकूण		212	11850	12272	34	3	130

आधार -- जिल्हा दुग्धशाळा विकास अधिकारी, नागपूर

(234)
(232)

तक्ता क्रमांक 11.10

अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती दर्शविणारा तक्ता (वर्ष 2001-2002)

जिल्हयातील या कार्यक्रमांतर्गत निवडलेल्या
तालुक्यांची संख्या - 1कुही

1. केंद्रीय पुरस्कृत - 50टक्के
2. राज्य पुरस्कृत - 50 टक्के
3. एकूण- 100टक्के

जिल्हा:-नागपूर

(रुपये लाखात)

अ. क्र.	विकास शाय	उपलब्ध असलेली आर्थिक तरतूद	झालेला खर्च	खर्चाची टक्केवारी	भौतिक साध्यांचा तपशील				
					वाब	परिमाण	लक्ष्य	साध्य	साध्यांची टक्केवारी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2501	13.75	5.07	37%	क्षेत्र	हेक्टर	458	169	37%
एकूण		13.75	5.07	37%	क्षेत्र	हेक्टर	458	169	37%

आधार :- प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, नागपूर

~~(235)~~
(233)

तक्ता क्रमांक- 11.11

जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती त्यावरील तरतूदी व खर्च

जिल्हा - नागपूर

वर्ष-2001-2002

कार्यक्रमाखाली असणा-या

- 1) तालुक्यांची संख्या = 1
- 2) गावांची संख्या = 98
- 3) एकूण लोकसंख्या = 64435
- 4) अनूसुचीत जमातीची लोकसंख्या (1991) = 35923

(रुपये लाखात)

अ. क्र.	विकास शिर्ष व उपशिर्ष	सन 2001-2002 साठी झालेली तरतूद		सन 2001-2002 साठी झालेली खर्च		टक्केवारी	
		आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र	आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र	आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र
		3	4	5	6	7	8
1	कृषी संलग्न सेवा						
	१) पीक संवर्धन	4.16	27.83	2.37	22.81	56.97	81.96
	२) फलोत्पादन	2.00	--	2.10	--	105.00	--
	३) मूद व जलसंधारण	1.46	28.94	0.88	17.36	60.27	59.99
	४) पशुसंवर्धन	3.25	11.20	2.58	6.00	79.38	53.57
	५) दुग्ध व्यवसाय विकास	4.0	--	0.00	--	0.00	--
	६) मत्स्य व्यवसाय	3.15	--	0.13	--	4.13	--
	७) वन	2.57	14.90	2.33	9.48	90.66	63.62
	८) पणन व उठावेच वखारी	--	--	--	--	--	--
	९) सहकार	0.50	1.27	0.30	1.05	60.00	82.68
	एकूण (एक)	21.09	84.14	10.69	56.70	50.69	67.39
2	ग्रामीण विकास						
	१) एकात्मिक ग्रामीण विकास	--	--	--	--	--	--
	२) स्वर्ण जयंती ग्राम स्वयं योजना	2.44	8.94	2.45	9.5	100.40	106.26
	३) जवाहर रोजगार योजना	30.21	97.58	23.06	63.65	76.33	65.23
	४) जमीन धारणा	--	--	--	--	--	--
	५) ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम	1.12	3.09	0.73	0.00	65.18	0.00
	६) इंदिरा आवास योजना	--	--	--	--	--	--
	७) दशलक्ष विहीरी	--	--	--	--	--	--
	८) आश्वशित रोजगार कार्यक्रम	--	--	--	--	--	--
	एकूण (दोन)	33.77	109.61	26.24	73.15	77.70	66.74
3	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण						
	१) लघु पाटबंधारे	10.23	59.48	3.47	32.08	33.92	53.93
	२) आयाकट विकास	--	--	--	--	--	--
	एकूण (तीन)	10.23	59.48	3.47	32.08	33.92	53.93
4	विद्युत विकास	1.00	20.00	1.00	20.00	100.00	100.00
5	उद्योग व खाणकाम						
	१) मीठे व मध्यम उद्योग	--	1.83	--	1.47	--	80.33
	२) ग्रामीण व लघु उद्योग	--	--	--	--	--	--
	एकूण (चार व पाच)	1.00	21.83	1.00	21.47	100.00	80.33

(236)
(234)

तक्ता क्रमांक- 11.11

जिल्हातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्याक्रमाची प्रगती त्यावरील तरतूदी व खर्च

जिल्हा - नागपूर

वर्ष-2001-2002

अ. क्र.	विकास शिर्ष व उपशिर्ष	सन 2000-2001 साठी झालेली तरतूद		सन 2000-2001 साठी झालेली खर्च		टक्केवारी	
		आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र	आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र	आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
6	वाहतूक व दळणवळण						
	१) मोठी व सडक वदरे						
	२) अंतरदेशीय जलवाहतूक	--	--	--	--	--	--
	३) रस्ते विकास एकूण (सहा)	--	70.03	--	44.36	--	63.34
		--	70.03	--	44.36	--	63.34
7	सामान्य आर्थिक सेवा						
	१) पर्यटन	--	--	--	--	--	--
	२) स्थानिक विकास कार्यक्रम एकूण (सात)	--	--	--	--	--	--
8	सामाजिक आणि सामुहिक सेवा						
	१) सामान्य शिक्षण	8.25	30.87	10.78	29.90	130.66	96.86
	२) शिक्षा व युवक कल्याण	1.17	3.00	1.00	3.00	85.47	100.00
	३) कला व संस्कृती	--	--	--	--	--	--
	४) तांत्रिक शिक्षण	0.87	--	0.52	--	59.77	--
	५) वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये	--	15.00	--	15.00	--	100.00
	६) आरोग्य सेवा	17.06	12.7	10.83	12.79	63.48	100.70
	७) ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता	14.82	87.74	17.48	48.14	117.95	54.87
	८) वृक्षारोपण	--	--	--	--	--	--
	९) नगर विकास	--	--	--	--	--	--
	१०) ग्रामीण व शहरी	--	--	--	--	--	--
	११) मागासवर्गीयांचे कल्याण	68.35	164.81	50.75	113.84	74.25	69.07
	१२) कामगार व कामगार कल्याण	--	1.15	--	0.82	--	71.30
	१३) समाज कल्याण	0.89	4.45	0.89	4.42	100.00	99.33
	१४) पोषण	36.33	12.90	25.12	0.00	69.14	0.00
	एकूण (आठ)	147.74	332.62	117.37	227.91	79.44	68.52
	एकूण (एक ते आठ)	213.83	677.71	158.77	455.67	74.25	67.24
9)	न्युक्लीस बजेट	33.92	--	33.92	--	100.00	--

टिप:- यात वार्षिक उपायोजना (टीएसपी) अनुसंधान अंतर्गत योजना, राज्यस्तरीय योजना (टीएसपी) अंतर्भूत आहे.

आधार- प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, नागपूर

(237) (235)

तक्ता क्रमांक 11.12

वीस कलमी कार्यक्रम (2001 - 2002 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

कलम	बाब	परिमाण	उद्दिष्ट	साध्य
1	2	3	4	5
1	अ) स्वर्णजयंती ग्राम स्वराजगार योजना	लाभधारकांची संख्या	6987	1838
	ब) जवाहर ग्राम समृद्धी योजना	लाख मनुष्य दिवस	7.56	7.46
	क) लघुउद्योग स्थापन करणे	उद्योग संख्या	2400	2403
5	अ) अतिरिक्त जमीनीचे वाटप	हेक्टर	--	--
	ब) लाभधारक	संख्या अनु.जाती	--	--
		अनु.जमाती	--	--
		इतर	--	--
7	पिण्यासाठी स्वच्छ पाणी	खोडी संख्या	58	58
8	मुलांची रोगप्रतिकार शक्ती वाढविणे			
	१) डी.पी.टी.	मुले संख्या	74851	81410
	२) पॉलिओ	मुले संख्या	74851	82853
	३) बी.सी.जी.	मुले संख्या	74851	91761
9	अ) कुटूंब नियोजन शस्त्रक्रिया	शस्त्रक्रिया संख्या	29919	27759
	ब) सममूल्य शस्त्रक्रिया			
	१) आयुडी	लाभार्थी संख्या	28421	21489
	२) सी.सी.युझर्स	लाभार्थी संख्या	--	--
	३) ओ.पी.वापरणारे	लाभार्थी संख्या	15470	12556
11	अ) अनु. जातीच्या कुटुंबांना अर्थसहाय्य	लाभार्थी संख्या	2830	2125
	ब) अनु. जमातीच्या कुटुंबांना अर्थसहाय्य	लाभार्थी संख्या	2501	2514
14	सर्व सामान्यांसाठी गृहनिर्माण			
	क) ईंदिरा आवास योजना	लाभार्थी संख्या	1782	3529
	क) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी घरबांधणी	लाभार्थी संख्या	--	--
	इ) कमी उत्पन्न घटकांसाठी घरबांधणी	लाभार्थी संख्या	--	--
15	गलिच्छ वस्ती सुधारणा	लोकसंख्या	180000	22406
16	खाजगी जमिनीवरील रोप लागवड (सामाजिक वनीकरण)	रोपे संख्या लाखात	15.00	15.35
18	ग्राहकाचे हित संरक्षण (रास्त भावाची दुकाने उघडणे)	संख्या	59	59
19	खेड्यांसाठी उर्जा			
	ब) पंप संचासाठी विद्युतीकरण	पंप संख्या	580	839
	क) सुधारित चुली	चुली संख्या	3680	3680
	ड) बायागॅस	संयंत्र संख्या	250	250

आधार - जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर.

(238)
(236)

तक्ता क्रमांक 11.13

विशेष घटक योजना (2001 - 2002 वर्षाकरिता)

जिल्हा:- नागपूर

(रुपये लाखात)

अ. क्र.	मुख्य विकास शिर्ष	उपलब्ध झालेली आर्थिक तरतूद	झालेला खर्च	खर्चाची टक्केवारी
1	2	3	4	5
1	कृषी व संलग्न सेवा	103.72	133.27	128%
2	ग्रामीण विकास	244.79	247.29	101%
3	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण	2.48	3.38	136%
4	विद्युत विकास	190.00	181.19	95%
5	उद्योग व खाणकाम	11.73	10.43	89%
6	वाहतूक व दळणवळण	238.76	238.76	100%
7	सर्वसाधारण आर्थिक सेवा	--	--	--
8	सामाजिक व सामूहिक सेवा	791.48	612.42	77%
जिल्हा एकूण		1582.96	1426.74	90%

आधार -- जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, (वर्ग-१), नागपूर

~~(239)~~
(237)

तक्ता क्रमांक 11.14

जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (सन 2001-2002)

जिल्हा:- नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	लोकसभा मतदार संघाचे नांव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या			मंजूर कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च
			जुनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण		
1	2	3	4	5	6	7	8
अ) लोकसभा सदस्य							
1	श्री विलास मुत्तेमवार	20000	--	--	--	--	--
2	श्री सुबोध मोहिते	20000	--	21	21	9403	--
एकूण		40000	--	21	21	9403	--
ब) विधानसभा सदस्य							
1	पूर्व नागपूर	6500	25	38	63	13071	विधानसभा
2	पश्चिम नागपूर	6500	26	30	56	11983	मतदार संघ
3	दक्षिण नागपूर	6500	25	38	63	12673	निहाय
4	उत्तर नागपूर	6500	16	24	40	12269	झालेल्या
5	मध्य नागपूर	6500	22	34	56	12465	खर्चाची
6	कामठी	6500	16	36	52	11960	माहिती
7	रामटेक	6500	13	61	74	9263	उपलब्ध
8	उमरंड	6500	9	61	70	10782	नाही
9	काटोल	6500	25	25	50	13369	
10	कळमेश्वर	6500	32	34	66	10054	
11	सावनेर	6500	29	53	82	12543	
एकूण		71500	238	434	672	130432	

(240)
(238)

तक्ता क्रमांक 11.14

जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (सन 2001-2002)

जिल्हा:-नागपूर

(रुपये हजार)

अ. क्र.	विधानसभा मतदार संघाचे नांव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या			मंजूर कामांची अंदाजित किंमत
			जुनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण	
1	2	3	4	5	6	7
<u>क)विधानपरिषद सदस्य</u>						
	१३) श्री दत्ताजी मधे	2500	1	5	6	2490
	१४) नामदार गडकरी	5000	14	14	28	6712
	१५) श्री विजय वडेट्टिवार	300	--	3	3	299
	१६) श्री डायगव्हाणे	142	--	2	2	142
	१७) श्री रणजित देशमुख	5000	2	20	22	4522
	१८) श्री बळवंत दोबळे	6250	28	38	66	7758
	१९)श्री जोगेंद्र कवाडे	142	--	1	1	142
	एकूण	19334	45	83	128	22065
<u>ड)राज्यसभा सदस्य</u>						
	२०) श्री एन.के.पी साळवे	20000	--	28	28	10400
	२१) श्री संजय निरुपम	20000	--	47	47	9720
	एकूण	40000	--	75	75	20120

आधार - जिल्हा नियोजन व विकास परिषद, नागपूर

(241)
(239)

तक्ता क्रमांक 12.1

जिल्हयातील निवडक शेती मालाच्या सरासरी घाउक किंमती
एप्रिल-2001 ते मार्च-2002.

जिल्हा - नागपूर

(प्रांतिकेवटल मूल्य रुपयात)

अ. क्र.	शेती मालाचे वर्णन	शेती मालाचा प्रकार	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	तांदूळ	लुचई	1050	1025	1020	1025	1050	1050	1060	1055
2	गहू	कल्याण	710	690	665	687	655	695	665	685
3	ज्वारी	संकरित	487	412	425	465	471	465	475	445
4	हरभरा	देशी	1503	1632	1681	1623	1596	1515	1610	1568
5	तूर	गावरान	1326	1436	1439	1475	1520	1480	1437	1418
6	मुग	गावरान	1670	1675	1680	1585	1890	1885	1790	1970
7	उडीद	काळी	1980	2100	2110	1970	1890	1620	1640	2125
8	भुईमुग	अकोला	1315	1295	1260	1160	1270	1145	1245	1230
9	तीळ	पांढरा	1575	1580	1610	1600	1590	1620	1740	1780
10	जवस	गावरान	1810	1680	1590	1670	1610	1620	1700	1695
11	कापूस	एच-४	2300	2300	2300	2300	2300	2300	2300	2300
12	कापूस	१००७	2175	2175	2175	2175	2175	2175	2175	2175
13	मसूर	गावरान	1350	1267	1270	1310	1470	1360	1350	1290
14	मिरची	भिवापूर	2018	2050	2060	1980	1990	1900	1890	1865
15	संत्री	नागपुरी	1610	1025	-	-	-	550	555	565
16	एरंडी	स्थानिक	1460	1470	1390	1410	1365	1225	1175	1240
17	कुलथा	स्थानिक	-	-	-	-	-	-	-	-
18	सायावीन	स्थानिक	990	980	985	925	930	890	840	945

(242)
(240)

तक्ता क्रमांक 12.1

जिल्हयातील निवडक शेती मालाच्या सरासरी घाउक किंमती
एप्रिल-2001 ते मार्च-2002.

जिल्हा - नागपूर

(प्रति क्विंटल मूल्य रुपयात)

अ. क्र.	शेती मालाचे वर्णन	शेती मालाचा प्रकार	डिसेंबर	जानवारी	फेब्रुवारी	मार्च	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	12	13	14	15	16	17
1	तांदूळ	लुचई	1050	1025	1025	1025	1038	1010
2	गहू	कल्याण	800	805	710	685	704	676
3	ज्वारी	संकरीत	450	460	430	412	450	463
4	हरभरा	देशी	1510	1426	1441	1398	1542	1366
5	तूर	गावरान	1380	1392	1412	1413	1427	1397
6	मुग	गावरान	2007	1962	1912	1990	1835	1753
7	उडीद	काळी	1980	2005	2010	2112	1962	1849
8	भईमुग	अकोला	1161	1220	1210	1298	1234	1128
9	तीळ	पांढरा	1950	1765	1445	1918	1681	1690
10	जवस	गावरान	1698	1510	1670	1720	1664	1561
11	कापूस	एच-४	2300	2300	2300	2300	2300	2300
12	कापूस	१००७	2175	2175	2175	2175	2175	2175
13	मसूर	गावरान	1460	1210	1265	1280	1324	1341
14	निरंजी	भिदापूर	1050	1970	1965	1875	1959	1896
15	संत्री	नागपूरी	998	1248	1060	1313	992	981
16	एरंडी	स्थानिक	1180	1140	1005	1010	1256	1250
17	कुलथा	स्थानिक	-	-	-	-	0	-
18	सांबावीन	स्थानिक	985	995	970	976	951	920

आधार- 1)सर्व कृषि उत्पन्न बाजार समिती, जिल्हा नागपूर.

2)महाराष्ट्र राज्य सहकारी कापूस उत्पादन पणन महासंघ मर्यादित, नागपूर.

(243)
(241)

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्हयातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती
जिल्हा: नागपूर 2001

(किंमत 0.00 रुपयात)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	जाने. 2001	फेब्रु. 2001	मार्च 2001	एप्रिल 2001	मे 2001	जून 2001	जुलै 2001
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	तांदूळ	उत्तम	किलो	18.87	18.50	18.50	18.50	18.50	19.50	20.00
2	तांदूळ	मध्यम	किलो	13.00	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	12.25
3	तांदूळ	हलका	किलो	11.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.25
4	गहू	उत्तम	किलो	11.00	11.00	12.47	9.25	9.25	9.25	9.25
5	गहू	मध्यम	किलो	10.00	10.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00
6	ज्वारी	रब्बी	किलो	10.13	10.00	10.00	9.50	9.50	9.00	8.50
7	ज्वारी	संकरित	किलो	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
8	बाजरी	मध्यम	किलो	9.63	9.50	9.00	8.50	9.00	8.13	8.00
9	तूरडाळ	मध्यम	किलो	24.50	21.75	23.63	25.00	25.00	25.00	26.38
10	चनाडाळ	मध्यम	किलो	25.00	21.00	23.13	22.75	25.25	25.00	27.75
11	मूगडाळ	मध्यम	किलो	28.00	28.75	21.25	29.38	31.50	33.75	35.00
12	उडीदडाळ	मध्यम	किलो	39.50	36.00	36.25	34.75	35.00	35.75	36.00
13	मसूरडाळ	मध्यम	किलो	24.50	22.25	23.75	24.00	24.25	25.13	27.25
14	साखर	खु. बा.	किलो	14.70	14.85	14.93	15.70	16.10	15.70	15.95
15	साखर	स्वधादू	किलो	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00
16	गूळ	म/पि	किलो	14.50	14.00	14.00	16.50	17.00	18.38	19.38

(244)
(242)

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्ह्यातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्त्वाच्या वस्तूच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

जिल्हा:- नागपूर

2001

(किंमत 0.00 रु.)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	ऑगस्ट 2001	सप्टेंबर 2001	ऑक्टोबर 2001	नोव्हेंबर 2001	डिसेंबर 2001	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	12	13	14	15	16	17	18
1	तांदूळ	उत्तम	किलो	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	19.36	19.83
2	तांदूळ	मध्यम	किलो	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00	12.52	14.08
3	तांदूळ	हलका	किलो	11.00	11.00	11.00	11.00	11.00	10.52	11.83
4	गहू	उत्तम	किलो	9.25	9.25	9.75	10.50	10.50	10.06	10.69
5	गहू	मध्यम	किलो	8.00	8.00	8.00	8.75	9.00	8.48	9.70
6	ज्वारी	रब्बी	किलो	8.50	9.13	9.50	10.00	10.50	9.52	11.38
7	ज्वारी	संकरित	किलो	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.		
8	बाजरी	मध्यम	किलो	8.00	8.00	7.63	8.00	8.00	8.45	9.33
9	तूरडाळ	मध्यम	किलो	26.00	25.63	25.00	27.00	25.13	25.42	25.20
10	चनाडाळ	मध्यम	किलो	28.00	27.13	28.63	29.00	29.00	25.97	20.04
11	मूगडाळ	मध्यम	किलो	37.00	34.50	33.00	35.50	32.00	31.64	28.58
12	उडीदडाळ	मध्यम	किलो	36.00	34.50	33.00	33.75	33.00	35.29	34.34
13	मसूरडाळ	मध्यम	किलो	25.50	23.85	23.00	23.75	24.50	24.31	24.57
14	साखर	खु.बा.	किलो	16.00	15.63	15.85	15.69	15.35	15.54	15.75
15	साखर	स्वधादू	किलो	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00	12.73
16	गूळ	म/पि	किलो	19.00	19.00	19.00	19.00	19.00	17.40	16.80

~~(245)~~
(243)

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्हयातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

जिल्हा:- नागपूर

2001

(किंमत 0.00 रुपयात)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	जाने. 2001	फेब्रु. 2001	मार्च 2001	एप्रिल 2001	मे 2001	जून 2001	जुलै 2001
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
17	गोडतेल	भूईमुग	किलो	37.00	36.50	40.00	41.00	42.50	42.75	45.00
18	खोबरेल तेल	सुटे	किलो	60.00	60.00	65.25	60.00	60.00	69.37	62.50
19	वनस्पती तूप	डालडा	किलो	28.87	24.50	25.25	30.50	33.00	33.00	33.00
20	सुटे दूध	म्हशीचे	लीटर	12.50	12.50	12.50	12.87	13.00	13.00	13.00
21	शुध्द तुप	म्हशीचे	किलो	156.25	160.00	160.00	161.87	167.50	167.00	177.50
22	मांस	बोकडाचे	किलो	107.50	107.50	107.50	107.50	107.50	107.50	107.50
23	ताजे मासे	स्था.म.	किलो	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50
24	अंडी-कांबडीची	कांबडीची	डझन	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00
25	शेंगदाणे	मध्यम	किलो	26.50	26.25	26.75	27.00	27.00	27.50	28.00
26	खोबरे	सु.वाटी	किलो	57.50	55.00	55.00	56.25	57.50	56.62	51.87
27	मिरची (सुकी)	संके.	किलो	37.00	26.62	24.50	24.50	24.50	24.50	24.50
28	केळी मध्यम	जळगांव	डझन	8.00	7.00	7.50	8.00	10.50	12.00	12.00
29	कांदे	मध्यम	किलो	8.00	6.37	5.62	5.62	4.25	4.25	5.00
30	बटाटे	मध्यम	किलो	4.00	4.00	4.37	5.87	7.25	8.25	9.62
31	चहापत्ती CTC	पत्ती	किलो	120.00	120.62	120.00	120.00	123.75	127.50	125.00
32	काँफी	पावडर	100ग्रॅम	15.50	15.50	15.50	15.25	15.25	15.25	15.25

(246)
(244)

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्हयातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्त्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

जिल्हा:- नागपूर

2001

(किंमत 0.00 रु.)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	ऑगस्ट 2001	सप्टेंबर 2001	ऑक्टोबर 2001	नोव्हेंबर 2001	डिसेंबर 2001	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	12	13	14	15	16	17	18
17	गोडेतेल	भुईमुग	किलो	47.50	46.37	44.62	42.50	40.75	42.21	40.93
18	खांबरेल तेल	सुटे	किलो	61.00	59.50	58.00	57.00	60.50	61.09	71.25
19	वनस्पती तूप	डालडा	किलो	33.00	36.37	39.25	44.50	44.50	33.81	33.26
20	सुटे दूध	म्हशीचे	लीटर	13.00	12.87	13.00	13.00	13.00	12.85	12.50
21	शुध्द तूप	म्हशीचे	किलो	177.50	177.50	177.50	177.50	177.50	169.80	162.50
22	मांस	बांकडाचे	किलो	107.50	107.50	107.50	107.50	107.50	107.50	107.34
23	ताजे मासे	स्था.म.	किलो	62.50	62.75	67.50	67.50	67.50	63.77	60.47
24	अंडी-कोंवडीची	कोंवडीची	डझन	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00
25	शेंगदाणे	मध्यम	किलो	28.28	28.28	28.28	28.28	27.00	27.43	28.46
26	खांबरे	सु.वाटी	किलो	54.37	51.87	48.12	45.00	51.25	53.36	67.36
27	मिरची (सुकी)	संके.	किलो	24.50	24.50	28.62	37.50	34.00	27.94	41.80
28	कळी मध्यम	जळगांव	डझन	12.00	11.25	11.50	12.00	11.00	10.23	8.00
29	कांदे	मध्यम	किलो	5.75	8.00	8.25	8.75	7.62	6.46	5.21
30	वटाटे	मध्यम	किलो	9.50	9.25	10.00	11.00	9.37	7.71	4.96
31	चलवती CTC	पत्ती	किलो	125.00	123.75	120.00	105.00	113.12	120.31	126.61
32	काँफी	पावडर	100ग्रॅम	15.25	15.37	15.25	15.50	15.50	15.36	15.49

(247)
(245)

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्ह्यातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती
जिल्हा:- नागपूर 2001

(किंमत 0.00 रुपयात)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	युस्रापी प्रत/जात	परिमाण	जाने 2001	फेब्रु 2001	मार्च 2001	एप्रिल 2001	मे 2001	जून 2001	जुलै 2001
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
33	रॉकेल		लीटर	7.80	7.80	7.80	7.80	7.80	7.80	7.80
34	लाकड	जळारु	40किलो	82.50	82.50	82.50	82.50	82.50	82.50	82.50
35	कोळसा	लाकडी	40किलो	277.50	277.50	277.50	277.50	277.50	277.50	277.50
36	साडी	4.5 मी.	1 नग	195.00	195.00	195.00	195.00	195.00	195.00	195.00
37	शटींग	टेरीकॉट	मीटर	64.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50
38	पोलक्याचे कापड	2x2	1नग	67.50	66.25	66.25	67.50	67.50	67.50	67.50
39	पातेले	स्टील	किलो	106.25	105.00	107.50	110.00	113.62	117.50	117.50
40	पातेले	पितळ	किलो	133.12	132.50	133.25	135.00	136.87	137.50	137.50
41	प्रसाधन साबण	हमाम/लक्स	100 गॅम	10.50	10.50	10.50	10.25	10.50	10.25	11.00
42	धुण्याचा साबण	501 बार	250ग्रॅम	14.50	14.50	14.50	14.50	14.50	14.50	14.50
43	ट्युपेस्ट	कांलगोट	100 गॅम	25.75	25.75	25.75	26.75	26.75	26.75	29.00
44	केशतेल	टाटा-निहार	100ग्रॅम	14.25	14.75	14.75	14.75	14.75	14.75	14.75
45	सुपारी	मध्यम	किलो	149.37	140.00	140.00	140.00	140.00	141.25	143.75
46	विडी		25 नग	4.50	4.50	4.50	4.50	4.50	4.50	4.50
47	सिंगार	पनामा	10नग	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50

(248)
(246)

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्ह्यातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्त्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

जिल्हा:- नागपूर

2001

(किंमत 0.00 रु.)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	ऑगस्ट 2001	सप्टेंबर 2001	ऑक्टोबर 2001	नोव्हेंबर 2001	डिसेंबर 2001	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	12	13	14	15	16	17	18
33	रॉकेल		लीटर	7.80	7.80	7.80	7.80	7.80	7.80	5.87
34	लाकूड	जळाऊ	40किलो	82.50	82.50	82.50	85.00	85.00	82.92	80.33
35	कोळसा	लाकडी	40किलो	277.50	277.50	277.50	287.00	287.50	279.13	277.50
36	साडी	4.5 मी.	1-नग	195.00	195.00	195.00	195.00	195.00	195.00	244.71
37	शर्टींग	टेरीकॉट	मीटर	62.50	62.50	70.00	77.50	77.50	65.79	155.00
38	पोलक्याचे कापड	2x2	1-नग	67.50	67.50	65.62	65.00	65.00	66.72	61.04
39	पातेले	स्टील	किलो	117.50	117.50	117.50	117.50	113.90	113.61	117.40
40	पातेले	पितळ	किलो	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	136.10	147.40
41	प्रसाधन सावण	हमाम/लक्स	100 गॅम	11.00	11.00	11.00	11.00	11.00	10.71	10.50
42	धुण्याचा सावण	501 बार	250ग्रॅम	14.50	14.50	14.87	15.00	15.25	14.14	14.50
43	दुधपेस्ट	कोलगेट	100 गॅम	29.00	29.00	29.00	29.75	30.00	27.77	24.73
44	केशतेल	टाटा-निहार	100ग्रॅम	14.75	21.87	19.43	17.00	17.00	16.07	16.48
45	सुपारां	मध्यम	किलो	140.00	141.25	137.50	122.50	122.50	138.18	156.83
46	क्रिडी	-	25-नग	4.50	4.50	4.50	4.50	4.50	4.50	4.50
47	सिगार	पनामा	10-नग	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50

आधार - जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.

(242)
(247)

तक्ता क्रमांक 12.3

कामगारांचे ग्राहक वि. त्तीचे निर्देशांक सन 2001-2002

(पायाभूत वर्ष :- 1982=100)

जिल्हा :- नागपूर

केंद्र - नागपूर

अ.क्र.	महिना	वर्ष	अन्नगट	पान-सुपारी तंत्राखू इ.	इंधन व दिवाबत्ती	घरबांधणी	कापड, बिछाने व पादत्राणे	संकीर्ण	सर्वसाधारण निर्देशांक
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	एप्रिल	2001	438	760	456	764	303	495	476
2	मे	2001	441	709	456	764	303	495	478
3	जून	2001	451	709	456	764	303	498	483
4	जुलै	2001	455	700	456	802	303	500	490
5	ऑगस्ट	2001	466	691	458	802	304	501	496
6	सप्टेंबर	2001	451	686	463	802	305	501	488
7	ऑक्टोबर	2001	451	689	488	802	304	505	490
8	नोव्हेंबर	2001	459	678	492	802	304	506	495
9	डिसेंबर	2001	445	680	485	802	304	508	487
10	जानेवारी	2002	439	678	495	829	307	500	486
11	फेब्रुवारी	2002	441	674	506	829	306	504	489
12	मार्च	2002	443	688	517	829	306	504	491
वार्षिक सरासरी 2001-2002			448	695	477	799	304	501	488

आधार:- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई

(250)
(248)

तक्ता क्र.13.1

जिल्ह्यातील पोलिस अधिकारी/ कर्मचा-यांची एकूण संख्या

सन-2001-2002

जिल्हा:-नागपूर.

अ.क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1	पोलिस अधिकारी/ कर्मचा-यांची संख्या	
	1) पोलिस उपमहानिरीक्षक (वर्ग-1)	1
	2) पोलिस आयुक्त/सह पॅलीस आयुक्त	2
	3) पोलिस उप आयुक्त	8
	4) पोलिस सहा.आयुक्त	16
	5) पोलिस अधिक्षक समौदेशक	4
	6) पोलिस सहाय्यक अधिक्षक	6
	7) पोलिस उप अधिक्षक	19
	8) पोलिस निरीक्षक	127
	9) पोलिस उप निरीक्षक	429
	10) पोलिस जमादार	749
	11) पोलिस हवालदार	2038
	12) पोलिस शिपाई	6441
	एकूण पोलिस अधिकारी/ कर्मचारी संख्या	9840
2	पोलिस ठाणे	59
3	आऊट पोस्ट	121
4	पोलिस चौकी	29
5	लॉकअप	42
6	पोलिस ठाणे, आऊट पोस्ट व सब पोस्ट आदिची सोय असलेली गावे व शहरे	40
7	पोलिस दलांचा एकूण खर्च (रू.लाखात)	8256

आधार:- 1) पोलिस आयुक्त (शहर विभाग),नागपूर

2) पोलिस अधिक्षक (ग्रामीण),नागपूर

3) पोलिस अधिक्षक लॉहमार्ग,नागपूर

4) समादेशक,राज्य राखीव पॅलीस बलगाट,क्र.४ व १३, नागपूर

(251)
(249)

तक्ता क्र.13.2
जिल्हयातील मुन्हया संबंधीची आकडेवारी, सन 2001-2002

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	मुन्हयाचे प्रकार	प्रकरणांची संख्या	चौकशी चालू असलेली प्रकरणे	मागील वर्षाची कोर्टातचालू असलेली प्रकरणे	न्यायालयात चौकशी सार्वी प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढून टाकलेली, शिक्षा दिलेली, जामीन दिल्यासह निकाली काढलेली प्रकरणे	निवाष म्हणून सोडलेली प्रकरणे	बांधी असलेली प्रकरणे	बांधीचे शि न्यायालयात प्रलंबी प्रकरणे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	दखलपत्र गुन्ह्यात मदत करणे	--	--	--	--	--	--	--	--
2	दखलपत्र गुन्ह्याबाबत कट करणे	3	--	3	3	--	--	--	3
3	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्यायाबाधतचे गुन्हे.	492	66	1347	443	157	187	6	273
4	व्यक्तीविषयक गंभीर गुन्हे	2778	413	19537	2527	245	822	80	2572
5	व्यक्ती व मालमत्त विषयक किंवा फक्त मालमत्त विषयक गंभीर गुन्हे	2194	395	4445	734	77	209	18	678
6	व्यक्तीविषयक फिरकोळ गुन्हे	2483	247	8538	2230	625	695	47	1554
7	मालमत्त विषयक फिरकोळ गुन्हे	4599	817	9728	1317	427	574	52	1372
8	वर नावलाने इंडियन मिनलकोड खालील इतर गुन्हे	2197	307	4618	1898	1972	1746	101	1752
	एकूण १ ते ८	14746	2245	48216	9152	3503	4233	304	8409
9	वर नमूद न केलेले इतर गुन्हे								
	क) विशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील दखलपत्र ठरलेले गुन्हे	5862	404	44698	5799	1971	747	152	3114
	ख) बी. एच. आ. आर. 1947 या कायद्याखालील गुन्हे	--	--	--	--	--	--	--	--
	एकूण 9 (क+ख)	5862	404	44698	5799	1971	747	152	3114
	एकूण 1 ते 8 व 9 (क+ख)	20608	2649	92914	14951	5474	4980	456	1152

आधार :- १) सहाय्यक पोलिस आयुक्त गुन्हे शाखा-१, नागपूर

२) पोलिस अधिक्षक, (नागपूर ग्रामीण), नागपूर

(252)
(250)

तक्ता क्रमांक- 13.3

तुरुंगात दाखल वेलेंले गुन्हेगार सन 2001-2002

जिल्हा:-नागपूर

अ.क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5
1	रेल्वे अधिनियम	883	16	899
2	मुंबई पोलिस अधिनियम	86	2	88
3	मुंबई दारूबंदी अधिनियम	11	1	12
4	क्रिमिनल प्रोसीजर कोड अधिनियम	30	1	31
5	घरफोडी आणि चोरी	58	--	58
6	खोटे दस्ताएवज व फसवणूक	3	--	3
7	खून	17	1	18
8	डाके आणि दरोडे	5	--	5
9	हल्ला व दुखापत करणे	13	1	14
10	फुस लावून पळविणे व बलात्कार	17	--	17
11	लष्करी गुन्हे	--	--	--
12	इतर	40	2	42
एकूण		1163	24	1187

आधार: 1)अधिक्षक मध्यवर्ती कारागृह, नागपूर.

(253)
(251)

तक्ता क्रमांक-13.4

तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगाराचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार
न 2001-2002

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5
1	18 वर्षाखालील			
	1.1) अशिक्षित	35	--	35
	1.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	1.3) वाचता व लिहिता येणारे	72	--	72
2	18ते 21 वर्षाखालील			
	2.1) अशिक्षित	63	--	63
	2.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	2.3) वाचता व लिहिता येणारे	127	--	127
3	22 ते 30 वर्षाखालील			
	3.1) अशिक्षित	165	4	169
	3.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	3.3) वाचता व लिहिता येणारे	291	6	297
4	31ते 40 वर्षाखालील			
	4.1) अशिक्षित	83	7	90
	4.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	4.3) वाचता व लिहिता येणारे	166	2	168
5	41 ते 60 वर्षाखालील			
	5.1) अशिक्षित	47	1	48
	5.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	5.3) वाचता व लिहिता येणारे	96	2	98
6	61 वर्षावरील			
	6.1) अशिक्षित	6	1	7
	6.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	6.3) वाचता व लिहिता येणारे	12	1	13
7	एकूण			
	7.1) अशिक्षित	399	13	412
	7.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	7.3) वाचता व लिहिता येणारे	764	11	775

आधार-1) अधिभक्त, मध्यवती कारागृह, नागपूर

(254)
(252)

तक्ता क्रमांक-13.5
दिवानी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे / प्रकरणे
सन 2001-2002

जिल्हा- नागपूर

दिवानी				फौजदारी			
मूळ		अपील		मूळ		अपील	
नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण
1	2	3	4	5	6	7	8
4231	3874	448	440	60061	2375	80	3132
135**							

** हस्तांतरित

टिप: जिल्हा दंडाधिकारी व कार्यकारी दंडाधिकारी यांनी ज्या प्रकरणावर निर्णय दिलेला आहे अशा प्रकरणांचा यात समावेश नाही.

आधार: जिल्हा व सत्र न्यायाधिश, नागपूर

(255)
(253)

तपता क्रमांक 14.1

जिल्हयातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या, ठेवी व कर्जे.

सन 2001-2002

जिल्हा:-नागपूर

अ.क्र.	तहसिल	बँकांची कार्यालये असलेली गावे व शहरे	बँकेतील कर्मचा-यांची संख्या	वर्गीकृत बँका	वर्गीकृत बँकांची शाखा कार्यालये	वर्गीकृत बँकांच्या ठेवी रू.लाखात	वर्गीकृत बँकांच्या आगाऊ रकमा रू.लाखात	सहकारी बँका व त्यांच्या शाखा
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	10	166	--	10	उ.ना.	उ.ना.	10
2	काटोल	9	160	--	9	उ.ना.	उ.ना.	7
3	कळमेश्वर	5	97	--	5	उ.ना.	उ.ना.	5
4	सावनेर	10	202	--	11	उ.ना.	उ.ना.	8
5	पारशिवनी	6	94	--	7	उ.ना.	उ.ना.	4
6	रामटेक	10	151	--	10	उ.ना.	उ.ना.	5
7	मौदा	8	113	--	8	उ.ना.	उ.ना.	9
8	कामठी	9	218	--	9	उ.ना.	उ.ना.	5
9	नागपूर (ग्रा)	7	169	--	12	उ.ना.	उ.ना.	7
10	नागपूर (श)	1	3601	33	152	उ.ना.	उ.ना.	53
11	हिंगणा	9	132	--	11	उ.ना.	उ.ना.	8
12	उमरेड	12	177	--	11	उ.ना.	उ.ना.	8
13	कुही	9	90	--	9	उ.ना.	उ.ना.	5
14	भिवापूर	5	64	--	5	उ.ना.	उ.ना.	5
जिल्हा एकूण		110	5434	33	269	93378	50507	139

टिप- 1) स्तंभ 7 व 8 ची माहिती तालुकावार उपलब्ध नसल्यामुळे फक्त जिल्हयाची माहिती दर्शविलेली आहे.

आधार :- अग्रणी जिल्हा प्रबंधक, बँक ऑफ इंडिया, नागपूर.

(256)
(254)

तक्ता क्रमांक 14.2

जिल्हयातील 31 मार्च 2002 रोजी असलेल्या संयुक्त भांडवली संस्था

जिल्हा:- नागपूर

भाग भांडवल असलेल्या मर्यादित संस्था		हमीव्दार मर्यादित असलेल्या आणि नफ्यासाठी काम न करणा-या संस्था		एकूण
सार्वजनिक	खाजगी	सार्वजनिक	खाजगी	
1	2	3	4	5
466	2786	9	8	3269

आधार:- कंपनी व्यवहार खाते, कायदा न्याय आणि कंपनी व्यवहार, मंत्रालय,

भारत सरकार, नवी दिल्ली.

तक्ता क्रमांक 14.3

उत्तरविलेल्या विमापत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम सन 2001-2002

जिल्हा:- नागपूर

अ.क्र.	बाब	परिमाण	तपशील
1	2	3	4
1	शाखा	संख्या	13
2	उत्तरविलेली विमापत्रे	संख्या	139474
3	व्यपगत विमापत्रे	संख्या	36240
4	विम्याची रक्कम	रु. हजारात	12338500

आधार :- भारतीय जीवन विमा निगम, नागपूर:

(257)
(255)

तक्ता क्र.15.1

जिल्ह्यातील चित्रपटगृहाविषयी आकडेवारी, सन २००१-२००२

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र	तहसिल	कायम स्वरुपाची चित्रपटगृहे		फिरती चित्रपटगृहे		व्हिडीओ केंद्रे		वसूल केलेला करमणूक कर (रुपये) '०००'
		संख्या	प्रत्येक खेळा साठी असलेली आसन क्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळा साठी असलेली आसन क्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळा साठी असलेली आसन क्षमता	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	--	--	1	400	7	1141	151
2	काटोल	1	500	--	--	3	907	521
3	कळमेधर	--	--	--	--	3	1228	148
4	सावनेर	--	--	2	989	5	688	575
5	पारशिवनी	--	--	1	450	--	--	182
6	रामटेक	--	--	--	--	6	1086	230
7	मौदा	--	--	--	--	2	100	66
8	कामठी	3	1729	--	--	2	120	2315
9	नागपूर (प्रा)	--	--	--	--	2	528	293
10	नागपूर(श)	23	19558	--	--	--	--	72454
11	हिंगणा	--	--	1	400	4	260	340
12	उमरेड	2	1263	--	--	2	399	930
13	कृही	--	--	2	650	1	76	53
14	भिवापूर	--	--	1	275	1	101	160
जिल्हा एकूण		29	23050	8	3164	38	6634	78418

टिप: १) वसूल करमणूक कर प्राप्तीतील स्तंभ ९ नागपूर शहरमध्ये डिश केवळ आयोजकांकडील

प्राप्त करमणूक कराच्या रकमेच्या समावेश आहे.

२) २०००-२००१ या वर्षाकरिता शासनाकडून रुपये ८.२४ कोटी वसूलीचे उद्दिष्ट प्राप्त झाले.

त्या अनुषंगाने ७८८१८५२१ करमणूक कराची वसूली झाली ती उद्दिष्टांची ९५.१६ टक्के आहे.

आधार- जिल्हाधिकारी कार्यालय, (करमणूक शाखा), नागपूर

(258)

(256)

तक्ता क्र. 15.2

गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या सन २००१-२००२

जिल्हा :- नागपूर

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	योजनेचे नांव	सन 2001-2002 अखेर खातेदारांची संख्या	सन 2000-2001 मधील गुंतवणूक		सन 2001-2002 मधील गुंतवणूक	
			ढोबळ	नक्त	ढोबळ	नक्त
1	2	3	4	5	6	7
1	टपाल बचत खाते	--	9815.90	664.71	10386.12	502.55
2	संचित मुदत ठेव	--	--	--	--	--
3	पुनरावर्ती ठेव	106503	8116.25	3394.57	8951.94	2934.25
4	समयबद्ध ठेव	--	703.89	11.04	1488.14	954.37
5	सार्वजनिक भ.नि.निधी, स्टेट बँक	52573	11131.94	5741.28	19523.02	10765.38
6	सार्वजनिक भ.नि.निधी, टपाल खाते	--	888.55	785.21	850.66	744.68
7	राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे	--	--	--	--	--
	2 ते 7 मालिका	--	--	0.62	--	(-)1.52
	अ) 8 वी मालिका	--	4996.01	3137.47	4792.79	1839.84
8	इंदिरा विकास पत्रे	--	--	1125.66	--	(-)862.32
9	किसान विकास पत्रे	--	7977.58	2888.66	5977.47	1680.03
10	मासिक प्राप्ती योजना	--	7630.78	4764.36	7964.87	4908.19
11	रा.ब.यो.- 87	--	--	251.65	--	(-)209.73
12	सामाजिक सुरक्षा पत्रे	--	--	--	--	--
13	इतर सर्व योजना	--	--	--	546.63	544.45
14	राष्ट्रीय बचत योजना-92	--	3.63	7.96	4.13	(-)15.08
जिल्हा एकूण		159076	51264.53	22773.19	60485.77	23785.09

जिल्हयातील अल्पबचतीचे लक्ष्य रु १९३७६.०० लाख (१९३ कोटी) २०००-२००१ वर्षाकरिता

जिल्हयातील अल्पबचतीचे लक्ष्य रु २१८००.००लाख(२१८कोटी) २००१-२००२ वर्षाकरिता

तसेच गुंतवणूक २३७८५.०९ लाख (२३७.८५ कोटी) इतकी करण्यात आली आहे व

टक्केवारी १०९ टक्के झालेली आहे.

आधार :- सहाय्यक संचालक अल्पबचत योजना, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर

(259)
(257)

तक्ता क्रमांक 15.3
तहसिलनिहाय गोळा केलेला जमीन महसूल सन 2001-2002

जिल्हा :- नागपूर

(रुपये हजारात)

अ.क्र.	तहसील	चालू वर्षाची जमीन महसुलीची एकत्रित मागणी (पूर्वीची जमा रक्कम सोडून)	एकत्रित जमीन महसूलाची थकवाकी (अधिकृत व अनधिकृत)	एकत्रित जमीन महसूलाची एकूण मागणी	सुट	निलंबित वसुली	वसुली पात्र	प्रत्यक्ष वसुली	जमीन महसूली देणा-या खातेदारांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	0	198	198	--	--	198	198	17410
2	काटोल	19	168	187	--	--	187	187	14516
3	कळमेधार	28	207	235	--	--	235	227	14228
4	सावनेर	17	288	305	--	--	305	305	11861
5	पारशिवनी	11	192	203	--	--	203	203	17846
6	रामटेक	11	90	101	--	--	101	83	13388
7	मौदा	59	171	230	--	--	230	165	12934
8	कामठी	11	145	156	--	--	156	156	7174
9	नागपूर (प्रा)	17	115	132	--	--	132	132	20815
10	नागपूर(श)	--	60	60	--	--	60	60	12223
11	हिंगणा	--	78	78	--	--	76	76	16617
12	उमरेड	--	105	105	--	--	105	105	19011
13	कुही	--	165	165	--	--	165	165	32208
14	भिवापूर	--	75	75	--	--	75	75	16556
जिल्हा एकूण		173	2057	2230	0	0	2228	2137	226787

टिप :- मागिल वर्षाच्या तुलनेत चालू वर्षाची जमीन महसुलीची एकत्रित मागणी कमी आहे. मात्र एकत्रित जमीन महसूलाची थकवाकीची वसुली जास्त झाल्याने एकत्रित जमीन महसुलीची एकत्रित मागणी अंशत कमी झाल्याचे दिसून येत आहे.

आधार - जिल्हाधिकारी कार्यालय, (महसूल शाखा), नागपूर

(260)
(258)

तक्ता क्र.15.4

मुद्रणालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेले वर्तमानपत्रे
आणि नियतकालिके, 31.3.2002 या दिवशी

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तहसिल	मुद्रणालया ची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके									
			दैनिक					साप्ताहिक				
			मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नरखेड	5	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
2	काटोल	7	-	-	-	-	0	3	-	-	-	3
3	कळमेश्वर	9	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
4	सावनेर	7	-	-	-	-	0	0	-	-	-	0
5	पारशिवनी	3	-	-	-	-	0	0	-	-	-	0
6	रामटेक	5	-	-	-	-	0	5	0	-	-	5
7	मौदा	4	-	-	-	-	0	1	-	-	-	1
8	नामठी	15	1	-	-	-	1	4	1	-	-	5
9	नागपूर (मा)	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
10	नागपूर (श)	637	20	11	3	-	34	128	15	1	1	145
11	हिंणगा	2	-	-	-	-	0	1	-	-	-	1
12	उमरेड	9	-	-	-	-	0	3	-	-	-	3
13	कुही	5	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
14	भिवापूर	3	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
एकूण जिल्हा		711	21	11	3	0	35	145	16	1	1	163

तक्ता क्र.१५.४ पुढे सुरु

(261)
(259)

तक्ता क्र.15.4

मुद्रणालये आणि त्यांत छापलेली व प्रकाशित केलेले वर्तमानपत्रे
आणि नियतकालिके, 31.3.2002 या दिवशी

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तहसिल	मुद्रणालयाची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके										
			पाक्षिक					मासिक					
			मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण	
1	2	3	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
1	नरखेड	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2	काटोल	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	कळामेश्वर	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	सावनर	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	पारशिवनी	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	रामटेक	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	मोदा	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर (ग्रा)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर (श)	637	8	-	-	-	8	21	5	1	-	-	27
11	हिंगणा	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	उमरेड	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	कुही	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण जिल्हा		711	8	0	0	0	8	21	5	1	0	-	27

आधार :- १) जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर (गृहशाखा)
२) जिल्हा माहिती अधिकारी, नागपूर.

(262)
(269)

तक्ता क्रमांक : 15.5

स्वस्तधान्य दुकानांना पुरविलेले तांदुळ, गहू, साखर सन 2001-2002

जिल्हा-नागपूर

(आकडे "00" टनामध्ये)

तांदुळ			गहू			साखर			नियमित
जिल्हा	जिल्हयातील	एकूण	जिल्हा	जिल्हयातील	एकूण	जिल्हा	जिल्हयातील	एकूण	स्वस्तधान्य
मुख्यालय	इतर ठिकाण	(1+2)	मुख्यालय	इतर ठिकाण	(4+5)	मुख्यालय	इतर ठिकाण	(7+8)	वाटप दुकाने
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
59	110	169	165	204	369	283	283	566	1808

टिप :- मागिल वर्षाच्या तुलनेत शासनाच्या योजनांमध्ये वाढ झालेली असल्यामळे तांदुळ, गहू

साखर व स्वस्त धान्य यांत वाढ झाल्याची दिसून येते.

आधार - जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर

तक्ता क्रमांक 15.6

जिल्ह्यातील 1999 मधील लोकसभा व विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी

जिल्हा :- नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदारसंघाचे नाव	एकूण मतदारांची संख्या	मतदान केलेल्या मतदारांची संख्या			मतदानाची टक्केवारी	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण		काँग्रेस आय	भा.ज.पा.	शिवसेना
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
लोकसभा निवडणूक 1999									
1	रामटेक	1051	389	301	690	65.65	231	--	242
2	नागपूर	1551	456	372	828	53.36	424	352	--
लोकसभा एकूण		2602	845	673	1518	58.34	655	352	242
विधानसभा निवडणूक 1999									
1	उदरेंड	167	64	51	115	68.93	21	29	--
2	कामठी	202	70	56	127	62.67	40	40	--
3	नागपूर-उत्तर	258	67	63	131	50.65	67	44	--
4	नागपूर-पूर्व	329	101	77	178	54.04	74	--	63
5	नागपूर-दक्षिण	210	64	51	114	54.50	37	39	--
6	नागपूर-मध्य	153	46	36	81	53.28	39	31	--
7	नागपूर-पश्चिम	399	110	89	199	49.83	86	95	--
8	बसनामेश्वर	198	70	53	124	62.3	--	--	31
9	काटोल	149	59	47	105	70.43	13	--	10
10	सावनर	176	69	53	122	69.28	31	42	--
11	रामटेक	186	66	50	116	62.11	35	--	42
विधानसभा एकूण		2427	786	626	1412	58.18	443	320	146

तक्ता क १५.७ पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 15.6

जिल्ह्यातील 1999 मधील लोकसभा व विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी

जिल्हा :- नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदारसंघाचे नाव	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या							
		गोंड वाना गणतंत्र	स्वतंत्र पार्टी	भारतीय रिपब्लिकन पार्टी	जनता दल	बहुजन समाजवादी पार्टी	दूरदर्शी	भारतीय बहुजन महासंघ	नॅशनलिस्ट काँग्रेस
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
लोकसभा निवडणूक - 1999									
1	रामटेक	16	--	--	--	17	--	--	150
2	नागपूर	--	20	--	--	14	--	--	--
लोकसभा एकूण		16	20	--	--	31	--	--	150
विधानसभा निवडणूक 1999									
1	उमरेड	1	41	--	--	3	--	--	13
2	कामठी	--	16	--	--	1	--	--	18
3	नागपूर-उत्तर	--	11	45	--	6	--	--	--
4	नागपूर-पूर्व	--	11	--	23	2	--	--	--
5	नागपूर-दक्षिण	--	1	--	--	1	0.1	26	7
6	नागपूर-मध्य	--	1	--	6	1	--	--	--
7	नागपूर-पश्चिम	--	4	--	--	3	--	--	4
8	कळमेधर	1	15	--	--	1	--	1	35
9	काटोल	2	--	--	--	1	--	--	43
10	सावनर	--	--	--	--	3	--	--	38
11	रामटेक	8	7	--	--	3	--	--	13
विधानसभा एकूण		12	127	45	29	25	0.1	27	171

तक्ता क १५.७ पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 15.6

जिल्हयातील 1999 मधील लोकसभा व विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी

जिल्हा :- नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदारसंघाचे नाव	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या							
		जनता दल युनायटेड	अखिल भारतीय सेना	राष्ट्रीय जनता दल	इंडियन काँग्रेस (एम)	समाजव गदी पार्टी	सत्यमार्ग पार्टी	तिवारी ऑल इंडिया काँग्रेस	पिपल्स वर्कर्स पार्टी ऑफ इंडिया
1	2	19	20	21	22	23	24	25	26
लोकसभा निवडणूक - 1999									
1	रामटेक	--	--	--	--	--	--	--	--
2	नागपूर	--	--	--	--	--	--	--	--
लोकसभा एकूण		--	--	--	--	--	--	--	--
विधानसभा निवडणूक 1999									
1	उमरेड	--	--	--	--	--	--	--	--
2	कामठी	--	--	--	--	--	--	--	--
3	नागपूर-उत्तर	0.3	--	--	--	--	--	--	--
4	नागपूर-पूर्व	--	5	--	--	--	--	--	--
5	नागपूर-दक्षिण	--	1	--	--	--	--	--	--
6	नागपूर-मध्य	0.4	--	--	--	1	--	--	--
7	नागपूर-पश्चिम	--	--	6	--	--	--	--	--
8	कळमश्वर	--	--	--	--	--	--	--	--
9	काटारा	--	--	--	--	--	--	--	30
10	सावनेर	--	--	--	--	--	--	--	--
11	रामटेक	--	--	--	--	--	--	--	--
विधानसभा एकूण		0.7	6	6	--	1	--	--	30

तक्ता क्र १५.७ पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 15.6

जिल्ह्यातील 1999 मधील लोकसभा व विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी

जिल्हा :- नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदारसंघ व नाव	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या			
		विदर्भ प्रजा पार्टी	ऑल इंडिया ट्राईव मायनॉरिटी सुरक्षा महासंघ	कम्युनिस्ट पार्टी ऑफ इंडिया	नाग विदर्भ आंदोलन समिती
1	2	27	28	29	30
लोकसभा निवडणूक - 1999					
1	रामटेक	--	--	--	--
2	नागपूर	--	--	--	--
लोकसभा एकूण		--	--	--	--
विधानसभा निवडणूक 1999					
1	उमरेड	--	--	--	--
2	कामठी	--	--	--	--
3	नागपूर-उत्तर	--	--	--	--
4	नागपूर- पूर्व	--	--	--	--
5	नागपूर-दक्षिण	--	--	--	--
6	नागपूर-मध्य	--	--	--	--
7	नागपूर-पश्चिम	--	--	2	--
8	कळमेश्वर	--	--	--	--
9	काटोल	--	--	--	--
10	सावनेर	--	--	--	--
11	रामटेक	--	--	--	--
विधानसभा एकूण		--	--	2	--

आधार :- जिल्हा निर्वाचन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

तक्ता क्र. 15.7

जिल्हयातील 31.3.2002 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या विश्रामगृहांची तालुकानिहाय यादी

जिल्हा- नागपूर

अ. क्र	तहसिल	विश्रामगृहाचे नांव व पत्ता	कक्षांची संख्या
1	2	3	4
1	नरखेड	१) विश्रामगृह, चमेली (वन विभाग) २) विश्रामगृह, नरखेड (जि.प.नागपूर)	2 2
2	काटोल	३) विश्रामगृह,काटोल (सां.बां.विभाग) ४) विश्रामगृह,कोंढाळी (राष्ट्रीय महामार्ग उप विभाग ५४) ५) विश्रामगृह, कोलावडी (वन विभाग)	4 2 2
3)	कळमेळर	६) विश्रामगृह, कळमेळर (सां.बां.विभाग)	2
4)	सावनेर	७) विश्रामगृह,सावनेर (सां.वां. विभाग) ८) निरीक्षण बंगला,खुम्पा(वन विभाग) ९) डाक बंगला,पिपळा,(सां.वां. विभाग)	4 2 2
5)	पारशिवनी	१०) विश्रामगृह,पारशिवनी (जि.प.नागपूर) ११) पंच विश्रामगृह,नवेगांव-खैरी (पाटबंधारे) १२) पर्यटक निवास,खिंडसी-रामटेक (म.रा.प.म.)	-- 5 10
6)	रामटेक	१३) विश्रामगृह चोरबाहूली (राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग ४९) १४) विश्रामगृह देवलापार (राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग ४९) १५) निरीक्षण बंगला,खिंडसी-रामटेक (पाटबंधारे विभाग) १६) डाक बंगला सालघाट,(वन विभाग) १७) निरीक्षण बंगला,तांतलाडोह (पाटबंधारे विभाग) १८) विश्रामगृह,तांतलाडोह (पाटबंधारे विभाग) १९) निरीक्षण बंगला,सिल्लोरी (वन विभाग) २०) विश्रामगृह,राणी-डोहे (वन विभाग) २१) विश्रामगृह, मांगरकसा (वन विभाग) २२) डाक बंगला,मनसर (राष्ट्रीय महामार्ग)	2 2 4 2 2 6 2 -- 4 2
7)	मीदा	----- निरंक -----	
8)	कामठी	२३) रस्त हाऊस,कामठी (सां.बां.विभाग)	2

जिल्हा- नागपूर

अ. क्र	तहसिल	विश्रामगृहाचे नांव व पत्ता	कक्षांची संख्या
1	2	3	4
9)	नागपूर (ग्रा)	----- निरंक -----	
10)	नागपूर (ग्र)	२४) रविभवन नागपूर (सां.बां. विभाग) २५) रॉकेट हाऊस,नागभवन,(सां.बां.विभाग) २६) जुने आमदार निवास,नागपूर (सां.बां. विभाग) २७) नवीन आमदार निवास,नागपूर (सां.बां. विभाग) २८) रेस्ट हाऊस,सेमिनरी हिल्स,(वन विभाग) २९) रेस्ट हाऊस,अंबाझरी,(म.न.पा.नागपूर) ३०) डाक बंगला,गारवाडा,(सां.बां.विभाग)	93 7 44 386 2 3 3
11)	हिंगणा	३१) रेस्ट हाऊस,हिंगणा (जि.प.नागपूर)	2
12)	उमरेड	३२) विश्रामगृह,उमरेड(सां बां विभाग)	4
13)	कुही	३३) विश्रामगृह कुही (जिल्हा परिषद) ३४) विश्रामगृह,आंभोरा (जिल्हा परिषद)	-- 2
14)	भिवापूर	३५) विश्रामगृह,भिवापूर (सां.बां.विभाग) ३६) विश्रामगृह,वांटेझरी (वन विभाग) ३७) विश्रामगृह,नवगांव (वन विभाग)	2 2 2

टिप :- विश्रामगृह,रागी-डोह,पारसिवनी,कुही बंद करण्यात आले आहे.

आधार :- १) कार्यकारी अभियंता,सार्वजनिक बांधकाम विभाग,नागपूर

२) कार्यकारी अभियंता,(बांधकाम),जिल्हा परिषद,नागपूर

३) महानगरपालिका,नागपूर

४) कार्यकारी अभियंता,पाटबंधारे विभाग,नागपूर

५) महाराष्ट्र राज्य पर्यटन महामंडळ,नागपूर

६) वन विभाग, नागपूर

७) राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग १३,४९,५४,नागपूर

८) राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग क्र ५५, भंडारा

निवडक निर्देशांकाचे कल

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	नाव	परिमाण	सदभ वर्ष						
			1960 ते 1961	1970 ते 1971	1980 ते 1981	1990 ते 1991	1999 ते 2000	2000 ते 2001	2001 ते 2002
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 क्षेत्रफळ व लोकसंख्या :- (1961, 1971, 1981, 1991 व 2001)									
1	क्षेत्रफळ	चौ.कि.मी.	9930	9928	9923	9931	9931	9892	9892
2	एकूण लोकसंख्या	संख्या'000"	1512	1942	2589	3287	3884	4051	4051
3	लोकसंख्येची घनता (दर चौ.कि.मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या)		152	196	261	331	391	410	410
4	शेतकरी व एकूण शेतमजुरांची एकूण कान करणा-याशी टक्केवारी	टक्केवारी	53.73	50.09	47.05	42.38	42.33	42.33	42.33
2 कृषी व सिंचन									
1	जंगलाखालील क्षेत्र	हेक्टर'00"	1840	1830	1830	1810	1359	1349	उ.ना.
2	लागवडीलक्ष्य क्षेत्र	--"	7320	6230	6130	6590	6811	6576	उ.ना.
3	प्रत्येक कृषी काम करणा-या मागे (शेतमजूर व शेतकरी) लागवडीयोग्य क्षेत्र	हेक्टर	1.4	1.8	1.6	1.33	1.37	1.33	उ.ना.
4	एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हेक्टर'00"	5380	5570	5300	5590	6246	6089	उ.ना.
	क) अन्नधान्याखालील क्षेत्र	--"	5310	5430	3620	3340	2873	2871	उ.ना.
	ख) ऊसाखालील क्षेत्र	--"	उ.ना.	1	2	5	7	9	उ.ना.
	ग) भुईमूगाखालील क्षेत्र	--"	50	140	130	170	158	132	उ.ना.
	घ) कापसाखालील क्षेत्र	--"	700	930	800	640	442	662	उ.ना.
5	निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र	--"	उ.ना.	5436	5600	5612	5411	5178	उ.ना.
6	प्रति कृषी काम करणा-या मागे (शेतमजूर व शेतकरी) परतले निव्वळ क्षेत्र	हेक्टर	0.76	1.6	1.2	1.04	0.90	1.05	उ.ना.
7	एकापक्षा अधिष्ठापित परतलेल्या क्षेत्राची निव्वळ परतलेल्या क्षेत्राशी टक्केवारी	टक्केवारी	1.60	2.53	11.03	11.33	15.42	17.6	उ.ना.
8	सिंचनाखालील एकूण क्षेत्र	हेक्टर'00"	270	390	580	1710	1961	2132	उ.ना.
9	एकूण सिंचनाखालील क्षेत्राची एकूण पिकाखालील क्षेत्राशी टक्केवारी	टक्केवारी	5.2	7.3	10.3	30.42	31.39	35.01	उ.ना.
10	निव्वळ सिंचन क्षेत्र	हेक्टर'00"	270	370	430	490	900	933	उ.ना.
11	कारखान्याद्वारे सिंचित क्षेत्र	--"	60	100	190	230	447	454	उ.ना.
12	प्रिविरीद्वारे सिंचित क्षेत्र	--"	140	190	250	260	453	479	उ.ना.
13	उत्तर साधनाने सिंचित क्षेत्र	--"	80	90	168	199	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.

तक्ता क्रमांक - 15.8

निजडक निर्देशांकाचे कल

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	वाव	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960 ते 1961	1970 ते 1971	1980 ते 1981	1990 ते 1991	1999 ते 2000	2000 ते 2001	2001 ते 2002
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
14	सिचनाखालील क्षेत्र								
	क) अन्नधान्य	हेक्टर'00	150	150	400	1010	1392	1516	उ.ना.
	ख) ऊस	---"	उ.ना.	उ.ना.	2	5	6	7	उ.ना.
	ग) भुईमूग	---"	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	30	22	28	उ.ना.
	घ) कापूस	---"	उ.ना.	20	10	24	99	130	उ.ना.
	च) फळे व भाजीपाला	---"	उ.ना.	10	140	170	299	342	उ.ना.
3	भूदसंधारणाची कामे								
	क) बांधवदिस्त केललेली जमीन	हेक्टर'00	उ.ना.	220	70	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	ख) मजगतीखालील क्षेत्र	---"	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	ग) पूनःप्राप्त केललेले क्षेत्र	---"	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
4	कृषी अवजारे (1997)								
1	क) लाकडी नागर	"000	70	61	72	90	78	48	48
	ख) लोखंडी नागर	---"	2	4	5	12	24	12	12
2	सिचनाकरिता तलावर चालणारे पंप	संख्या	10	20	30	30	30	50	50
3	सिचनकारिता विद्युत्पंप	संख्या	20	80	180	250	388	373	373
4	ऊसाचे चरक	---"							
	क) शक्तीवर चालणारे	संख्या	उ.ना.	25	29	30	42	75	75
	ख) बैलाच्या मदतीने	---"	उ.ना.	36	40	45	70	141	141
5	पशुधन (1978,1982,1987,1992, 1997)								
1	एकूण पशुधन	संख्या'000"	813	871	1070	1121	1062	1094	1094
2	प्रत्येक बेलजोडीमागे लागवड केलेले निव्वळ क्षेत्र	हेक्टर	5.04	5.1	5.06	5.12	9.03	9.32	9.32
3	दुभत्या गावडी	संख्या'000"	64	67	75	91	73	71	71
4	दुभत्या म्हाशी	---"	17	18	22	27	29	29	29
5	शळया व मंढ्या	---"	196	149	257	323	325	346	346
6	कांबड्या व तत्सम पक्षी	---"	220	237	377	432	599	594	694
6	मत्स्य उत्पादन								
1	समूद्रातील मत्स्य उत्पादन	मे. टन	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
2	मत्स्य उत्पादन	मे. टन	उ.ना.	उ.ना.	926	4617	6900	7080	7089
	संख्या	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	38	74	93	94	94

तक्ता क्रमांक - 15.8

निवडक निर्देशांकाचे कल

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960 ते 1961	1970 ते 1971	1980 ते 1981	1990 ते 1991	1999 ते 2000	2000 ते 2001	2001 ते 2002
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
7 नोंदणीकृत कारखाने व रोजगार									
1	चालू कारखाने	संख्या	284	426	459	1279	1478	1564	1471
2	कामगारांची वै.स. उपस्थिती	संख्या'000"	32	35	36	49	54	54	50
3	दरलाख लोकसंख्येमागे नोंद केलेल्या कामगारांची संख्या	संख्या	2586	1649	1836	1906	1390	1242	1234
8 विद्युत									
1	विद्युत निर्माती (दशलक्ष)	कि.वॅ.तास	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
2	वापरलेली वाज	"--"	22	277	605	739	1847	1150	2041
3	विद्युतीकरण झालेली राहरे	संख्या	79	12	13	23	23	23	29
4	विद्युतीकरण झालेली गावे	संख्या	78	655	1309	1878	1878	1878	1874
9 महकार									
1 संस्था									
	क) शेती पतसंस्था	संख्या	829	643	611	597	597	792	594
	ख) विगरशेती पतसंस्था	संख्या	521	115	204	541	753	792	807
	ग) उत्पादक संस्था (साखर कारखाने भात गिरण्या दुग्ध संस्था इत्यादी)	संख्या	उ.ना.	1175	1300	2884	2595	1118	1135
	घ) समाजसेवी व इतर संस्था (ग्राहक भांडारे गृह निर्माण संस्था इ)	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	1420	1402
2 सभासद									
	क) शेती पतसंस्था	संख्या'000"	उ.ना.	89	129	193	216	246	250
	ख) विगरशेती पतसंस्था	संख्या'000"	उ.ना.	13	30	348	712	679	597
	ग) उत्पादक संस्था (साखर कारखाने भात गिरण्या दुग्ध संस्था इत्यादी)	संख्या'000"	उ.ना.	111	352	290	378	136	123
	घ) समाजसेवी व इतर संस्था (ग्राहक भांडारे गृह निर्माण संस्था इ)	संख्या'000"	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	182	166
3 खंडने भांडवल									
	क) शेती पतसंस्था	रुपये लाखात	उ.ना.	1					
	ख) विगरशेती पतसंस्था	रुपये लाखात	उ.ना.						
	ग) उत्पादक संस्था (साखर कारखाने भात गिरण्या दुग्ध संस्था इत्यादी)	रुपये लाखात	उ.ना.						

तक्ता क्रमांक - 15.8

निवडक निर्देशांकाचे कल

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	वाव	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960 ते 1961	1970 ते 1971	1980 ते 1981	1990 ते 1991	1999 ते 2000	2000 ते 2001	2001 ते 2002
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	घ) समाजसेवी व इतर संस्था (ग्राहक भांडारे गृह निर्माण संस्था इ.)		उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	12277	14942
4	दिल्लेलोकजें								
	क) शेती पतसंस्था	रुपये लागूवात	उ.ना.	107	35	467	51940	60083	52421
	ख) विंगरशेती पतसंस्था	रुपये लागूवात	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	848	55485	32611	29157
	ग) उत्पादक संस्था (साग्वण कारखाने भात गिरण्या दूध संस्था इत्यादी)	रुपये लागूवात	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	घ) समाजसेवी व इतर संस्था (ग्राहक भांडारे गृह निर्माण संस्था इ.)		उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
10	शिक्षण								
	प्राथमिक								(अस्थाई)
	क) संस्था	संख्या	659	1718	1796	2092	2470	2475	2475
	ख) विद्यार्थी	संख्या'000"	73	216	328	416	450	451	451
	ग) शिक्षक	संख्या'000"	2	7	8	10	13	13	13
	घ) प्रतिशिक्षक विद्यार्थी	संख्या	27	32	24	24	35	35	35
2	माध्यमिक व उच्च माध्यमिक								
	क) संस्था	संख्या	83	289	303	522	695	695	736
	ख) विद्यार्थी	संख्या'000"	43	128	205	306	389	403	403
	ग) शिक्षक	संख्या'000"	2	7	7	9	12	12	12
	घ) प्रतिशिक्षक विद्यार्थी	संख्या	22	18	27	29	32	34	33
3	महाविद्यालयीन								
	क) संस्था	संख्या	उ.ना.	22	24	49	141	153	153
	ख) विद्यार्थी	संख्या'000"	उ.ना.	21	32	56	72	85	85
	ग) शिक्षक	संख्या	उ.ना.	2000	2028	1760	3495	3501	3501
	घ) प्रतिशिक्षक विद्यार्थी	संख्या	उ.ना.	11	16	32	24	24	24
4	साक्षरतेची टक्केवारी (1961,1971,1981,1991,2001,जनगणना								
	क) पुरुष	टक्केवारी	48.1	56.1	56.1	81.79	81.79	90.25	90.25
	ख) स्त्रिया	टक्केवारी	31.3	33.5	33.5	64.74	64.74	77.65	77.65
	ग) एकूण	टक्केवारी	35.10	45.9	45.9	73.64	73.64	84.18	84.18

निवडक निर्देशांकाचे कल

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960 ते 1961	1970 ते 1971	1980 ते 1981	1990 ते 1991	1999 ते 2000	2000 ते 2001	2001 ते 2002
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	वैद्यकीय व आरोग्य सेवा								
1	दवाखाने	संख्या	67	125	140	135	124	124	124
2	रुग्णालये	संख्या	10	20	23	26	23	24	23
3	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	11	13	13	45	45	48	48
4	खाटा	संख्या	1567	1846	4275	4938	5011	5059	5059
5	दरलाख लोकसंख्येमागे खाटा	संख्या	103	95	220	191	129	125	125
6	उपचार केलेले रुग्ण								
	क) बाह्यरुग्ण	संख्या '000'	1230	2939	4503	7682	1998	2263	2608
	ख) आंतररुग्ण	संख्या '000'	30	69	532	426	495	518	616
7	जन्माचा दर	दर हजार	28.0	22.5	20.8	25.79	19.46	17.47	17.47
8	मृत्यू दर	दर हजार	6.9	6.2	6.7	6.45	5.45	5.43	5.43
12	वाहतूक व दळणवळण								
1	रस्ते लांबी (न.पा. वागवून)	कि.मी.	745	1159	3683	5792	6839	6916	6979
2	दर 100 चौ.कि.मी. क्षेत्रामागे रस्त्याची लांबी (न.पा. रस्ते वागवून)	कि.मी.	8	12	37	58	69	70	71
3	रस्त्याची लांबी, दरलाख लोकसंख्येमागे	कि.मी.	49	60	142	224	176	226	231
4	एकूण रेल्वेमार्गाची लांबी	कि.मी.	322	343	350	383	421	421	421
5	डाक कार्यालये	संख्या	156	266	339	323	349	354	358
6	तार कार्यालये	संख्या	33	47	71	84	90	96	95
13	स्थानिक स्वशासन संस्था								
1	पंचायत समिती	संख्या	13	13	13	13	13	13	13
2	ग्राम पंचायत	संख्या	196	659	699	765	778	778	778
3	नगरपालिका	संख्या	10	10	10	10	10	10	10
4	कटक मंडळे	संख्या	1	1	1	1	1	1	1
5	महानगरपालिका	संख्या	1	1	1	1	1	1	1
14	संकीर्ण								
1	बँक शाखा (सर्व बँका)	संख्या	30	60	148	369	408	408	408

टिप :- 1) पशुधनाची आकडेवारी १९६१, १९६६, १९७८, १९८७, १९९२ व १९९७ च्या पशुगणनेवर आधारित आहे.

२) रकाना क्र ४ ते ८ महकार बाब अंतर्गत उत्पादक संस्था यामध्ये समाजसेवी संस्थांच्या समावेश आहे.

आधार :- 1) अर्थ व सांख्यिकी मंचालनालय, मुंबई. 2) जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.